

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI**

**TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENENLER
İÇİN METİN DEĞİŞTİRİMİ: “GÜLŞEFDLİ
YEMENİ” HİKÂYESİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESMA NUR DURGUT KOYUNCU

İSTANBUL, 2024

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI**

**TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENERLER
İÇİN METİN DEĞİŞTİRİMİ: “GÜLŞEFDLİ
YEMENİ” HİKÂYESİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ESMA NUR DURGUT KOYUNCU
(220521011)**

**Danışman
(Doç. Dr. Gökçen Göçen Özdemirel)**

İSTANBUL, 2024

03/07/2024

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yabancılara Türkçe Öğretimi Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi 220521011 numaralı Esmâ Nur DURGUT KOYUNCU'nun hazırladığı "Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenler İçin Metin Değiştirimi: "Gülşefdeli Yemeni" Hikâyesi Örneği" konulu Yüksek Lisans tezi ile ilgili Tez Savunma Sınavı, 03/07/2024 Çarşamba günü saat 11:00'da yapılmış, sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **Kabulüne Oy Birliği** ile karar verilmiştir.

Tez adı değişikliği yapılması halinde: Tez adının
.....
şeklinde değiştirilmesi uygundur.

Jüri Üyesi	Karar
1. (Danışman) Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN ÖZDEMİREL	KABUL
2. Dr. Öğr. Üyesi Demet KOÇYİĞİT	KABUL
3. Doç. Dr. Osman ÖZDEMİR	KABUL
4.	
5.	
6. (İkinci Danışman)*.....	
*2. Danışman varsa doldurulması gerekmektedir.	

ETİK BİLDİRİM

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bağlı olduğum üniversite veya bir başka üniversitedeki başka bir çalışma olarak sunulmadığını beyan ederim.

Esma Nur Durgut Koyuncu

TEŞEKKÜR

Tez süresi boyunca desteğini benden esirgemeyen, çalışmamı bitirmemde emeği olan ve hayatımın en zor sınavlarından birini verdiğim bu süreçte beni yüreklendiren tez danışmanım Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN ÖZDEMİREL'e öncelikle teşekkürlerimi sunuyorum.

Tez savunmamda değerli görüşleri ile katkı sağlayan değerli hocalarım Dr. Öğr. Üyesi Demet KOÇYİĞİT'e ve Doç. Dr. Osman ÖZDEMİR'e, görüş ve önerileri ile yolumu aydınlatan Dr. Ceren Özmen'e teşekkürü borç bilirim.

Bana olan inancını, bilgi ve deneyimini esirgemeyen sevgili arkadaşım Elif AKKAYA'ya, araştırma sahamı kolaylaştıran çok değerli Bahar AVCI'ya, bana zamanını ayıran, çalışırken beni destekleyen kardeşim Rabia DURGUT'a ve bana her koşulda yardımcı olan sevgili DURGUT ailesine teşekkür ederim.

Esma Nur Durgut Koyuncu

TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENENLER İÇİN METİN DEĞİŞTİRİMİ: “GÜLŞEFDLİ YEMENİ” HİKÂYESİ ÖRNEĞİ

Esmâ Nur Durgut Koyuncu

ÖZET

Günümüzde yabancı dil olarak Türkçe öğretimine ilgi artmış ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimi talep edilen bir alan hâline gelmiştir. Bu gelişmelerle birlikte yabancı dil olarak Türkçe öğretimine dair araştırmalar önem kazanmıştır. Metin değiştirme çalışmaları da yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ilgi duyulan bir konu alanı olmuştur. Metin değiştirme öğrencilerin okuma becerisiyle doğrudan alakalıdır. Öğrencilerin okuma becerilerinin geliştirilmesinde okuma metinleri kullanılmaktadır. Öğrencilerin ders kitaplarındaki metinlere ulaşabildiği gibi edebi açıdan zengin, Türkçeye ve Türk kültürüne dair öğeleri en iyi yansıtan metinlere de ulaşabilmeleri gerekmektedir. Öğrenciler bu metinlerle Türk kültürünü daha iyi tanıyabilmekte ve estetik zevk alabilmektedir. Bu nedenlerle özgün metinler sadeleştirme, genişletme ve kolaylaştırma gibi işlemlerle dil seviyesine uygun hâle getirilmelidir. Bahsedilen bu amaçlarla metin değiştirme önem arz etmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimine yönelik okuma metinlerinin ve dil seviyelerine uygun değiştirilmiş metinlerin az sayıda olması metin değiştirme çalışmalarına olan ihtiyacı arttırmaktadır. Bu ihtiyaca binaen Hüseyin Su’nun “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesi, metin değiştirme işlemleri ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 seviyesindeki öğrencilere uygun hâle getirilmiştir. Yapılan bu çalışma araştırma yöntemlerinden nitel araştırma ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın veri toplama aracı doküman analizidir. Çalışmada Hüseyin Su’nun “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesi B1 dil seviyesindeki öğrenciler tarafından kullanılacak hâle getirilmiştir. Değiştirilmiş metnin güvenilirliğini tespit etmek için 6 uzman görüşüne başvurulmuştur ve uzman görüşleri dikkate alınarak metne son hâli verilmiştir. Bununla birlikte özgün ve değiştirilmiş metinler; söylem ve anlatı çözümlemesi, okunabilirlik düzeyleri, söz

varlığı ögeleri bakımından incelenmiştir. Değiştirilmiş metnin B1 seviyesi öğrencilerine uygunluğu araştırılmış ve metin ile alakalı öğrenci görüşleri alınmıştır. Sonuç olarak özgün metinde “engelli düzey” olan okunabilirlik düzeyi değiştirilmiş metinde “eğitsel düzey” olarak belirlenmiştir. Söz varlığı bakımından değiştirilmiş metin daha zengin hâle getirilmiştir. Öğrenciler değiştirilmiş metni B1 seviyesine uygun olduğu şeklinde değerlendirmiş ve metinle ilgili soruları doğru şekilde cevaplandırmıştır. Hüseyin Su’yun “Gülşefdeli Yemeni” metni B1 dil seviyesi öğrencileri için değiştirilmiş ve değiştirilmiş metnin B1 seviyesine uygun olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Okuma Becerisi, Metin Değiştirimi, Metin Uyarlama, Gülşefdeli Yemeni.

**TEXT EXCHANGE FOR THOSE LEARNING TURKISH AS A
FOREIGN LANGUAGE: EXAMPLE OF THE STORY
“GÜLŞEFDELİ YEMENİ”
Esma Nur Durgut Koyuncu**

ABSTRACT

Today, interest in teaching Turkish as a foreign language has increased, and teaching Turkish as a foreign language has become a demanded area. With these developments, research on teaching Turkish as a foreign language has gained importance. Text modification studies have also become an area of interest in teaching Turkish as a foreign language. Text modification directly relates to the reading skills of learners. Reading texts is used to develop learners' reading skills. Besides accessing texts in course books, learners should also be able to access texts rich in literary terms that best reflect Turkish and Turkish cultural elements. With these texts, learners can get to know Turkish culture better and enjoy aesthetic pleasure. For these reasons, processes such as simplification, expansion, and facilitation should make original texts suitable for the language level. Text modification is important for these purposes. The small number of reading texts and texts that have been modified according to language levels for teaching Turkish as a foreign language increases the need for text modification studies. In response to this need, text modification processes were used to make Hüseyin Su's story "Gülşefdeli Yemeni" suitable for B1 level learners who are learning Turkish as a foreign language. The study utilized qualitative research methods. The data collection tool of the research is document analysis. In the study, the researchers made Hüseyin Su's story "Gülşefdeli Yemeni" suitable for use by B1 level learners. We consulted six expert opinions to determine the reliability of the modified text and finalized it by taking their input into account. In addition, the original and modified texts were examined in terms of discourse and narrative analysis, readability levels, and vocabulary elements. We investigated the suitability of the

modified text for B1 level learners and received learned opinions regarding the text. As a result, the readability level, which was “disabled level” in the original text, was determined as “educational level” in the modified text. The modified text was made richer in terms of vocabulary. The learners evaluated the modified text as being suitable for the B1 level and answered the questions about the text correctly. Hüseyin Su’s text “Gülşefdeli Yemeni” was modified for B1 level learners, and it was determined that the modified text was suitable for B1 level.

Keywords: Teaching Turkish as a Foreign Language, Reading Skill, Text Alteration, Altered Text, Gülşefdeli Yemeni.

ÖN SÖZ

Bu araştırmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yardımcı kaynak olarak kullanılan edebi bir metnin metin değiştirme teknikleriyle B1 dil seviyesine uygun hâle getirilmesidir. Bu amaç doğrultusunda Türk dili ve edebiyatının önemli hikâyelerinden biri olan Hüseyin Su’nun “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesi seçilmiş ve bu metnin B1 seviyesine değiştiriminin uygun olduğu tespit edilmiştir. Uygun görülen bu metin, metin değiştirme işlemlerine tabi tutulmuş ve B1 dil seviyesine uygun hâle getirilmiştir.

Bu doğrultuda çalışmanın ilk bölümü; problem durumu, araştırmanın amacı ve alt amaçları, araştırmanın önemi, sınırlılıkları, varsayımlar ve tanımlar şeklinde ele alınmıştır. Çalışmanın devamında ikinci bölüm olan kuramsal çerçevede metin, yabancı dil öğretiminde metnin yeri ve önemi, yabancı dil öğretiminde kullanılan metinler, yabancı dil öğretiminde metin değiştirimi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metin değiştirimi başlıkları ele alınmıştır. Üçüncü bölümde olarak konu kapsamında yazılmış yüksek lisans ve doktora tezleri incelenmiş ve alan yazını başlığı altında ele alınmıştır. Çalışmanın dördüncü bölümünde araştırma kapsamında seçilen özgün metnin B1 dil seviyesine değiştirimine yönelik bulgular, değiştirilmiş metinle ilgili uzman görüşlerine yönelik bulgular, özgün ve değiştirilmiş metinlerin söylem çözümlemesine yönelik bulgular, özgün ve değiştirilmiş metindeki kesitler, özgün ve değiştirilmiş metindeki kahramanlar, özgün ve değiştirilmiş metindeki mekân ifadeleri, özgün ve değiştirilmiş metinlerin anlatı çözümlemesine yönelik bulgular, özgün ve değiştirilmiş metinlerin okunabilirlik düzeylerine yönelik bulgular, özgün ve değiştirilmiş metinlerin söz varlığına yönelik bulgular, değiştirilmiş metni öğrenenlerin anlama durumlarına yönelik bulgular, değiştirilmiş metinle ilgili öğrenen görüşlerine yönelik bulgular sunulmuştur. Beşinci bölüm içerisinde de araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar tartışılmış, önerilerde bulunulmuştur.

Yabancılar Türkçe öğretimine katkı sağlayacağı düşüncesiyle öğrencilerin, öğrencilerin ve metin değiştirme yapmak isteyen araştırmacıların kullanımına sunulmuştur.

Haziran, 2024

Esma Nur Durgut Koyuncu

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ABSTRACT	vii
ÖN SÖZ.....	ix
TABLOLAR LİSTESİ.....	xiv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xv
KISALTMALAR	xvi
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	10
1. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	10
1.1. METİN	10
1.2. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE METNİN YERİ VE ÖNEMİ	12
1.3. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN METİNLER	13
1.3.1. Özgün Metinler	13
1.3.2. Yapay (Kurgu) Metinler	15
1.4. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE METİN DEĞİŞTİRİMİ	15
1.4.1. Metin Değiştirimi Türleri.....	18
1.4.1.1. Sadeleştirme	18
1.4.1.2. Genişletme	19
1.4.1.3. Kolaylaştırma	19
1.5. TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE METİN DEĞİŞTİRİMİ.....	20
İKİNCİ BÖLÜM.....	24
2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	24
2.1. DOKTORA TEZLERİ	24
2.2. YÜKSEK LİSANS TEZLERİ.....	25
2.3. ALAN YAZINI TARAMASININ SONUCU	30
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	32
3. YÖNTEM.....	32
3.1. ARAŞTIRMANIN DESENİ / MODELİ	32
3.2. İNCELENEN DOKÜMAN VE ÇALIŞMA GRUBU	32
3.3. VERİ TOPLAMA SÜRECİ	35
3.4. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	36
3.5. VERİLERİN ANALİZİ.....	37
3.5.1. Metin Değiştirimi	37
3.5.2. Söylem Çözümlemesi	37

3.5.3. Anlatı Çözümlemesi.....	38
3.5.4. Okunabilirlik.....	38
3.5.5. Söz Varlığı	38
3.5.6. Betimsel Analiz.....	39
3.6. ARAŞTIRMA ETİĞİ	40
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	41
4. BULGULAR.....	41
4.1. ARAŞTIRMA KAPSAMINDA SEÇİLEN ÖZGÜN METNİN B1 SEVİYESİNE DEĞİŞTİRİMİNE YÖNELİK BULGULAR.....	41
4.2. DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLE İLGİLİ UZMAN GÖRÜŞLERİNE YÖNELİK BULGULAR	86
4.3. ÖZGÜN VE DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLERİN SÖYLEM ÇÖZÜMLEMESİNE YÖNELİK BULGULAR	88
4.3.1. Özgün ve Değiştirilmiş Metnin Cümle Sayısına Yönelik Bulgular	88
4.3.2. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Kesitler	102
4.3.3. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Kahramanlar	104
4.3.4. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Zaman İfadeleri.....	106
4.3.5. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Mekân İfadeleri	107
4.4. ÖZGÜN VE DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLERİN ANLATI ÇÖZÜMLEMESİNE YÖNELİK BULGULAR	107
4.4.1. Özgün ve Değiştirilmiş Metnin Eyleyenler Şeması.....	107
4.5. ÖZGÜN VE DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLERİN OKUNABİLİRLİK DÜZEYLERİNE YÖNELİK BULGULAR.....	116
4.5.1. Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerine Yönelik Bulgular	116
4.6. ÖZGÜN VE DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNDEKİ SÖZ VARLIĞI ÖGELERİNE YÖNELİK BULGULAR	117
4.6.1. Özgün Metinde Yer Alan Söz Varlığı Ögelerine Yönelik Bulgular .	117
4.6.2. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Söz Varlığı Ögelerine Yönelik Bulgular	121
4.7. DEĞİŞTİRİLMİŞ METNİ ÖĞRENENLERİN ANLAMA DURUMLARINA YÖNELİK BULGULAR	124
4.8. DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLE İLGİLİ ÖĞRENİCİ GÖRÜŞLERİNE YÖNELİK BULGULAR	126
BEŞİNCİ BÖLÜM	128
5. TARTIŞMA, SONUÇ, ÖNERİLER.....	128
5.1. TARTIŞMA.....	128
5.2. SONUÇ	130
5.2.1. Özgün Metnin B1 Seviyesine Değiştirimine Yönelik Sonuçlar.....	131
5.2.2. Değiştirilmiş Metinle İlgili Uzman Görüşlerine Yönelik Sonuçlar ..	131

5.2.3. Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Söylem Çözümlemesine Yönelik Sonuçlar	132
5.2.4. Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Anlatı Çözümlemesine Yönelik Sonuçlar	133
5.2.5. Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerine Yönelik Sonuçlar	133
5.2.6. Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Söz Varlığı Ögelerine Yönelik Sonuçlar	134
5.2.7. Değiştirilmiş Metni Öğrenenlerin Anlama Durumlarına Yönelik Sonuçlar	135
5.2.8. Değiştirilmiş Metinle İlgili Öğrenen Görüşlerine Yönelik Sonuçlar	135
5.3. ÖNERİLER	136
KAYNAKÇA	138

EKLER.....	147
-------------------	------------

TABLÖLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Araştırma Kapsamında İncelenen Hikâye.....	33
Tablo 2. Uzmanların Öğrenim Durumlarına Yönelik Bulgulara Yer Verilmiştir:	34
Tablo 3. Uzmanların Toplam Kaç B1 Sınıfında Çalıştığı	34
Tablo 4. Uzmanların Çalışma Alanlarına Yönelik Bulgular	34
Tablo 5. Öğrenenlerin Cinsiyet Özellikleri	35
Tablo 6. Özgün Metin, Değiştirilmiş Metin ve Metin Değiştirme İşlemleri.....	41
Tablo 7. Değiştirilmiş Metnin Uygunluğunun Uzmanlar Tarafından Değerlendirmesi.....	86
Tablo 8. Değiştirilmiş Metnin Uygunluğuna Yönelik Puanlama	87
Tablo 9. Özgün Metin Cümleleri	88
Tablo 10. Değiştirilmiş Metin	95
Tablo 11. Özgün ve Değiştirilmiş Metnin Kesitleri	102
Tablo 12. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Kahramanlar	104
Tablo 13. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Zaman İfadeleri	106
Tablo 14. Özgün ve Değiştirilmiş Mekân İfadeleri.....	107
Tablo 15. Özgün Metnin Çetinkaya-Uzun (2010) Okunabilirlik Formülüne Göre Okunabilirlik Düzeyi	116
Tablo 16. Değiştirilmiş Metnin Çetinkaya-Uzun (2010) Okunabilirlik Formülüne Göre Okunabilirlik Düzeyi	117
Tablo 17. Özgün Metinde Yer Alan Söz Varlığı Ögeleri.....	117
Tablo 18. Özgün Metinde Yer Alan Sözcükler	118
Tablo 19. Özgün Metinde Yer Alan Toplam İkilime Sayısı.....	119
Tablo 20. Özgün Metinde Yer Alan Toplam Deyim Sayısı.....	120
Tablo 21. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Söz Varlığı Ögeleri	121
Tablo 22. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Sözcükler.....	122
Tablo 23. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Toplam İkilime Sayısı	123
Tablo 24. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Toplam Deyim Sayısı.....	123
Tablo 25. Öğrencilerin Testte Gösterdikleri Puan Değerleri	124
Tablo 26. Öğrencilerin Değiştirilmiş Metne Gösterdikleri Başarı Puan Ortalamaları	125
Tablo 27. Değiştirilmiş Metnin Öğrenciler Bakımından Uygunluğunun Değerlendirilmesi	126

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1. Yunus’un “Evlenme” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması.....	108
Şekil 2. Yunus’un “Ayrılık” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması	108
Şekil 3. Yunus’un “Halasını tanımak” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması.....	109
Şekil 4. Yunus’un “Halasını örnek almak” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması.....	110
Şekil 5. Halanın “Yunus’un İsmi Koyma” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması	110
Şekil 6. Halanın “Evi Çekip Çevirmesi” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması	111
Şekil 7. Halanın “Çeyizini saklama” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması	111
Şekil 8. Halanın “Yunus’un Nişanlısını İstememesi” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması	112
Şekil 9. Yunus’un nişanlısının “Halanın çeyizini istememe” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması	113
Şekil 10. Yunus’un Annesinin “Çocuklarının En Küçük Hatalarında Halayı (Görümcesini) Örnek Gösterme” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması	114
Şekil 11. Yunus’un Babasının “Güneşin Batışıyla Eve Dönme” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması	114
Şekil 12. Yunus’un Üç Ablasının “Halaya Benzemek İstemeleri” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması	115
Şekil 13. Uzak Yakın Mahallelinin “Kurtuluş Olarak Halayı Görmeleri” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması.....	116

KISALTMALAR

TÖMER Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

TUD Türkçe Ulusal Derlemi

TDK Türk Dil Kurumu

vd. ve diğerleri

vb. ve benzeri

akt. aktaran

s. sayfa

f frekans

GİRİŞ

Dil, insan varlığının fitratına özgüdür ve insanların iletişim kurma ihtiyacını giderebilmesi açısından önemlidir. İnsanların düşünceleri ve talepleri dil vasıtasıyla aktarılmaktadır. Dil insanın dünyadaki varlığını temsil etmektedir. Dil insanlar ürettikçe zenginleşir ve bu vesile ile kendini ifade etme biçimleri gelişmektedir (Kayaalp, 1998, s. 130-132).

Dil öğretimi ülkeler için birlik ve beraberliğin oluşması, kişilerin sağlık, hukuk, eğitim gibi alanları kullanabilmeleri ve toplumun kurallarını benimseyebilmeleri açısından önemlidir (Tosunoğlu, 2009, s. 47-49).

İnsan toplum ile yaşayabilen bir varlıktır. Toplum ile yaşam iletişim vasıtasıyla gerçekleşmektedir. Dil insanlar arasında bildirim biçimidir (Yakısı, Yücel ve Doğan, s. 2-3). Toplum, dil ile duygu ve düşünceleri ses ve anlam yönünden belirli kurallarla başkalarına aktarmaktadır (Mutlu ve Bağcı Ayrancı, 2017, s. 66-74). Türkçe Sözlük'te "dil, insanların duygu ve düşüncelerini aktarmak için kullandıkları yöntemidir" şeklinde tanımlanmıştır (TDK, 2011, s. 664). Aksan'a (2003, s. 11-12) göre dil; düşünce, duygu ve istekleri toplumsal kurallarla insanların birbirlerine aktarmasını sağlamaktadır. Adalı (2003, s.20-21) İnsanların sosyal oluşları onları toplulukla bir arada yaşamaya itmiştir ve iletişim dili geliştirmelerini sağlamıştır. İnsan, doğduğu dilin kültürüyle dünyaya bakar. Tüm varlık, olay ve durumları ana dilin penceresinden kavrar ve dile getirir. Dil toplum olmanın sonucunda oluşmuştur ifadelerinde bulunmuştur. Tanımlara bakıldığında dilin insanların ifade etme ihtiyacını karşılayan ve insanlar arasında bilgi alışverişini sağlayan önemli bir unsur olduğunu söylemek mümkündür.

Dil doğuştan gelen beceridir. Doğumdan itibaren dili duymaya başlayan birey, çevresinde olup bitenleri anlamdirmaya çalışarak ana dili öğrenimini tamamlar. Günümüz dünyasında sadece ana dilini bilmek yetersizdir. Gelişen teknoloji ile beraber farklı ülkelerdeki insanlar sosyal, ekonomik ve birçok nedenle birbiri ile yaklaşma fırsatı bulmuştur. Aynı zamanda birçok meslek grubunda ikinci bir dil daha öğrenme ihtiyacı vardır. Bu durum yabancı dil öğrenme ihtiyacını arttırmıştır

(Göçer, 2009, s. 28-47). Yabancı dil öğrenme ihtiyacı zorunlu veya keyfi olabilmektedir. Savaş, ekonomi gibi birçok nedenle insanlar dil öğrenme fırsatı bulamadan farklı ülkelere iltica edebilmektedir.

Dil öğretiminde öğrencinin hedef dili konuşabileceği etkinliklerle, sınıf içi etkileşim sağlanarak iletişim kurması desteklenmelidir. Dili sadece kurallarıyla öğrenmek dili unutma, anlaşılmama ve anlamama gibi zorluklar doğurmaktadır. Doğru dil kullanımı, toplumun dil yapısını oluşturan kendine has farklarını, yaşayış ve düşünme tarzlarıyla öğrenmektir. Hedef dili işlevsel kılan o toplumun coğrafyasından dünyayı anlamlandırabilmektir. Modern dil öğrenim anlayışı; ders kitaplarında geçen, dil yapısının aktarılması değil, kendini ifade edebileceği iletişim yetisini kazandırmaktır. Dil öğreniminin devamında okuma becerisi gelişimi desteklenmeli, öğrencinin ufkunu genişletebilmesi için geniş bir öğrenme sahası oluşturulmalıdır. Yabancılar Türkçe öğretiminde okuma kitaplarının sağladığı faydalar okuma metinlerine olan ihtiyacı arttırmaktadır.

Yabancı dil öğretiminde ilk akla gelen kaynak ders kitaplarıdır. Fakat yabancı dil öğretiminde ders kitapları tek başına yeterli değildir (Şimşek, 2011, s. 183-185). Yabancı dil öğretiminde okuma metinleri dilin kullanımını örneklendirerek hedef kazanımı desteklemektedir. Ders kitapları içerisinde yer alan okuma metinleri tek başına bu ihtiyacı karşılayamamaktadır. Öğrenci ders kitaplarının yanında okuduğu metinlerle yeni sözcükler öğrenmekte ve öğrendiği sözcükleri pekiştirebilmektedir (Göçer ve Darma, 2020, s. 115). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ders kitaplarının içinde yer alan metinler; öğrenci ile okuması istenen eserler arasında köprü görevi görmektedir. Edebi değeri yüksek metinlerin öğrencinin seviyesine uygun hâle gelmesi okuma anlama kolaylığı sağlamaktadır (Demir, 2022, s. 41-44).

Yabancılar Türkçe öğretiminde metinlerin yeri önemlidir. Yabancılar Türkçe öğretiminde dil seviyelerine uygun okuma metinleri, öğrenilen dili anlamlandırmaya yardımcı olmaktadır. Okuma esnasında öğrenci, kelimelerin doğru kullanımları ve noktalama işaretleri gibi unsurları bir bütün olarak gözlemleyebilir. Yabancılar Türkçe öğretimine yardımcı okuma metinlerinin az olduğu görülmektedir. Şimşek (2017, s. 223-225) Dil öğrenimi sağlayan bireylerin metin içerisinde dil bilgisi kuralları, cümle yapıları, söz varlığı öğeleri yani hedef dile ait birçok yapıyı

öğrenebileceğini belirtmiştir. Fakat yabancılara Türkçe öğretimi okuma kitaplarının az olduğunu vurgulamıştır.

Alan yazına bakıldığında yabancılara Türkçe öğretiminde okuma metinlerine ihtiyaç olduğu ve bu metinlerin sayılarının artırılması gerektiği anlaşılmıştır. Bu çalışmada yabancılara Türkçe öğretimi sürecinde öğrencilere okuma becerisi geliştirme, hedef dil kullanımı ve kültür öğelerini tanıtmaya yönünden destek olacak yardımcı okuma metni kazandırmak hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda Türk edebiyatından seçilen edebi bir metin, metin sadeleştirme teknikleri kullanılarak B1 dil seviyesi öğrencilerine uygun hâle getirilmiştir.

1. Problem Durumu

Yabancı dil öğretiminde metinlerin dil öğrenimine katkısı büyüktür. Dilin kendine has kuralları, metinler sayesinde öğrenciye doğru şekilde aktarılır. Öğrenci, kültür öğelerini metinler sayesinde gözlemleyebilmektedir (Şimşek, 2011, s. 221). Günay (2013, s.47-49) metni “Belirli bir bildirişim bağlamda bir veya birden çok kişi tarafından sözlü ya da yazılı olarak üretilen bir dil dizgesi bütünü; başı ve sonu ile kapalı bir yapı oluşturan dilsel göstergelerin art arda geldiği anlamlı bir yapıdır.” şeklinde tanımlamıştır. Dil öğretiminde amaca ve dil seviyelerine göre farklı metinlerin kullanımının dil öğrenimine olumlu anlamda etkisi vardır. Çünkü yabancılara Türkçe öğretiminde ders kitaplarına ek olarak destekleyici ve dil seviyelerine uygun hazırlanmış okuma metinleri; hedef dilin dil bilgisi özelliklerini, söz varlığı öğelerini, hedef dile ait kültürel ve edebî unsurları aktarmada yardımcı olmaktadır (Aytan, Çakır, Belikara ve Ustaoglu, 2018, s. 1071). Ders içerisinde öğrenilen bilgileri, günlük yaşam içerisinde oluşan ihtiyaçları, talep ve davranışları metin içerisinde görmesi öğrencinin bilgiyi pekiştirmesini sağlamaktadır (Calp ve Calp, 2016, s. 358). Öğrenilen dilin kuralları metin içerisinde öğrenciye aktarılır, bu şekilde öğrenci hem dil bilgisi kurallarının doğru uygulanışını hem de öğrendiği hedef dilin toplum davranışlarını tanımaktadır (Güleryüz, 2004, s. 90-105).

Yabancı dil öğretimi için ihtiyaçlar alt kümelere ayrılmalı, öğrencinin ulaşmak istediği dil seviyesi hedefi gözetilerek uygulanmalıdır (Güzel ve Barın, 2016, s. 231).

Dil seviyelerine uygun farklı metinlerin öğrenciye katkısı büyüktür. Bölükbaş (2015, s. 925-926) yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan metinleri iki gruba ayırmıştır. Temel dil seviyelerinde olan öğrenciler için anlaşılır ve seviyelerine uygun hazırlanmış (yapay-kurgu) metinler önerilirken, ileri dil seviyesindeki öğrenciler için ileri düzey dil kullanımına uygun özgün metinlere yer verilmesi önerilmiştir.

Özgün metinler, o dilin okuyucuları için kaleme alınmadığından değişiklik yapılmadan dil öğrencisine sunulması doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Metin değiştirme işlemini; Nation (2001) ve Sandom (2013) üç başlıkta ele almıştır. Bu başlıklar; sadeleştirme, genişletme ve kolaylaştırmadır. Bölükbaş'a (2015, s. 920) göre yabancı dil öğretiminde özgün metinlere metin değiştirme işlemlerinin uygulanması, bu metinlerin dil öğretiminde kullanılmasını mümkün kılmaktadır. Edebi metinlerin gerekli işlemlerle öğrencilerin kullanımına sunulması, öğrencilerin dil seviyelerine uygun okuyacakları metinlerin çeşitlenmesini ve estetik zevklerinin gelişmesini sağlamaktadır.

Yabancılara Türkçe öğretiminde metin değiştiriminin amacı, özgün metin içerisinde yer alan dilsel ve kültürel çeşitlilikten yararlanmak ve metni öğrencinin dil seviyesine uyarlayarak öğrencinin okuma becerisine katkı sağlamaktır. Okuduğunu anlayan öğrenci dil öğrenimi açısından motivasyon kazanabilmektedir.

Özgün metinlerin değiştirme işlemi yapılarak öğrencinin seviyesine uygun hâle getirilmesi dil öğrencileri için faydalıdır. Durmuş (2013a, s. 1302-1303) özgün metinlerde metin değiştirme işlemi dikkatle yapıldığı zaman öğrenciler için doğru materyal olacağını ifade etmiştir. Yazok (2020, s. 2) topluma mâl olmuş şiir, roman gibi özgün eserlerin dil seviyelerine göre metin değiştirme yapılması hâlinde, öğrenci üzerindeki bilişsel yükün azalacağını belirtmiştir. Okuyucunun zorlanmadan hedef dile ait metni estetik zevk olarak okuması Özet'e (2019, s. 4-8) göre daha fazla metin değiştirme yapılması için önemli bir nedendir. Atalay (2021, s. 140) yabancılara Türkçe öğretiminde edebi metinlerden yararlanmamanın dil öğretiminde eksiklik yaratacağını savunmuştur. Dil öğrenim düzeyine uyarlanmış edebi metinler öğrencinin kelime hazinesini geliştirir ve hedef kültürü aktararak öğretim alanı oluşturmaktadır. Ay (2020, s.107) sadeleştirme işleminin doğru yapılmadığı takdirde özgün metne zarar vereceğinin üstünde durulması gerektiğini belirtmiştir. Özgün metne uygulanan yanlış bir işlem öğrencinin okuma isteksizliğine ve öğrenme

motivasyonuna zarar verebilir. Kaymaz (2018, s. 23) alan yazınında eksikliği hissedilen metin sadeleştirme ile yardımcı materyal eksikliğinin giderilmesi gerektiği, seviyeye uyarlama işlemlerinin doğru tekniklerle yapılmasının önemini ifade etmiştir. Şahin (2023, s. 4) öğrenci doğru tekniklerle sadeleştirilmiş özgün metni okudukça yeni sözcükler keşfedebilmekte ve dildeki incelikleri daha iyi kavrayabilmektedir. Ocak'a (2022, s.123) göre Türkçe öğretimine katkı sağlayan uyarlanmış metinlerin çeşitliliği öğrencinin farklı cümle yapılarını, sözcükleri, sözcüklerin kullanım alanlarının çeşitliliğini gözlemleme fırsatı bulmasını sağlayacaktır.

Alan yazın incelendiğinde yabancılara Türkçe öğretiminde büyük öneme sahip olan metin değiştirimi çalışmalarının yeterli sayıda olmadığı tespit edilmiştir. Bu konu ile ilgi Işık (2022, s. 148) yabancılara Türkçe öğretiminde yeterli sayıda metin çalışması olmadığını, Mutlu (2021, s.129) doğru tekniklerle uyarlama yapılmış özgün metinlerin sayılarının artması gerektiğini, Yılmaz (2021, s. 162) dil edinimi açısından amaca göre metin çeşitliliğin azlığını, Güdek (2021, s. 91) yabancılara Türkçe öğretiminde seviyeye göre hazırlanmış materyallerin eksikliğini belirtmiştir.

Alan yazın incelendiğinde yabancılara Türkçe öğretimi alanında metin değiştirimine yönelik birçok çalışmanın var olduğu görülmektedir: (Ahmet, 2021; Aktan, 2019; Atalay, 2021; Ay, 2020; Bakan, 2012; Boztoprak, 2020; Eroğlu, 2015; Güdek, 2021; Güney, 2022; Gürler, 2017; Gharffarı, 2020; Işık, 2022; İpek, 2018; Kaya, 2022; Kaymaz, 2018; Kutlu, 2015; Ocak, 2022; Özet, 2019; Özmen, 2019; Süner, 2018; Şahin, 2023; Şimşek, 2022; Tuğrul, 2021; Yayan, 2019; Yıldırım, 2013; Yılmaz, 2021; Zorlu, 2022).

Yapılan çalışmalar incelenmiş olup, metin değiştirim çalışmalarının büyük bir kısmının yüksek lisans tezleri olarak çalışıldığı tespit edilmiştir. Metin değiştirimi çalışmaları ortalama 12 yıllık bir geçmişe sahiptir. Yapılan çalışmaların daha çok A2 ve B1 seviyelerinde yapıldığı görülmektedir. 2018 yılından sonra sayıları artmaya başlayan çalışmalar hâlâ var olan ihtiyacı giderecek sayıda değildir. Bu sebeple metin değiştirim çalışmalarının artması gerekmektedir.

Metin değiştirim çalışmalarında Ömer Seyfettin, Refik Halit Karay ve Sait Faik Abasıyanık gibi yazarların eserleri öne çıkmaktadır. Hüseyin Su'nun eserlerine bakıldığında ise bu eserlerde metin değiştirimi çalışması yapılmadığı görülmektedir. Oysaki Hüseyin Su hikâyelerinde Türk kültürünü; aile yaşamını, kuşak ve manevi

değerleri konu eden modern Türk edebiyatı yazarlarındandır. Evrensel kültürü yansıtan Hüseyin Su’yun hikâyelerinin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanımı, öğrencilerin dil gelişimine katkı sağlayacağı gibi aynı zamanda Türk yaşam tarzını yansıtmayı yönüyle Türk kültürünü de temsil edebilecek niteliktedir. Bu sebeplerle Hüseyin Su’yun hikâyelerinin metin değiştirimi çalışmalarıyla yabancılara Türkçe öğretiminde dil seviyelerine uygun hâle getirilmesi gerekmektedir.

Yapılan bu çalışmada Hüseyin Su’yun “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesi metin değiştirim teknikleri uygulanarak B1 dil seviyesindeki yabancılara Türkçe öğretimi öğrencilerine uygun hâle getirilmiştir. Özgün metin B1 dil seviyesine uyarlanmış ve değiştirilmiş metnin güvenilirliğini sağlamak amacıyla uzman görüşü alınarak metnin son hâli verilmiştir. Uzman görüşleri alınan metin, çalışmanın gerekliliği ve güvenilirliği için özgün ve değiştirilmiş metnin söylem çözümlemesi, anlatı çözümlemesi, okunabilirlik ve söz varlığı kullanımı konuları açısından incelenmiştir. Değiştirilmiş metnin, B1 dil seviyesi öğrencilerine uygunluğu tespit edilmek amacıyla B1 dil seviyesi öğrencilerine uygulanmış ve uygulama sonunda metne yönelik öğrenci görüşleri alınmıştır. Uygulama sonunda öğrencilerin metni anlama düzeyleri incelenmiştir.

2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; problem durumunda sözü edilen önem ve ihtiyaçlar doğrultusunda, yabancı dil olarak Türkçe öğrencilerin B1 dil seviyesinde kullanabilecekleri özgün bir hikâyenin metin değiştiriminin yapılmasıdır. Yabancılara Türkçe öğretimi alanına yeni metinler kazandırmak ve alanda çalışmakta olan öğreticilere ek materyal sağlamak amaçlanmıştır.

Bu çalışmanın problem cümlesi şudur: Hüseyin Su’yun “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesinin B1 dil seviyesinde metin değiştirimi nasıldır? Bu problem cümlesinden hareketle “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesi, metin değiştirimi ile B1 seviyesine uygun hâle getirilmiştir.

3. Araştırmanın Alt Amaçları

“Hüseyin Su’yun “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesinin B1 dil seviyesine uygun metin değiştirimi nasıldır?” sorusu doğrultusunda araştırmanın alt amaçları şunlardır:

1. Özgün metnin B1 dil seviyesinde değiştirilmiş hâli nasıldır?

2. Değiştirilmiş metne yönelik uzman görüşleri nelerdir?
3. Özgün ve değiştirilmiş metinlerin söylem çözümlemesi nelerdir?
4. Özgün ve değiştirilmiş metinlerin anlatı çözümlemesi nasıldır?
5. Özgün ve değiştirilmiş metinlerin okunabilirlik düzeyleri nedir?
6. Özgün ve değiştirilmiş metinlerin söz varlığı kullanımı nasıldır?
7. Değiştirilmiş metni öğrenenlerin anlama durumları nedir?
8. Değiştirilmiş metne yönelik öğrenen görüşleri nelerdir?

4. Araştırmanın Önemi

Yabancılar Türkçe öğretiminde dört temel becerinin gelişmesi, dil öğrenimi açısından gereklidir. Konuşma ve yazma, anlatmaya yönelik becerilerdir. Okuma ve dinleme, anlamaya yönelik becerilerdir. Okuma ve dinleme ile bilgi edinimi gerçekleşmektedir. Kutlu (2021, s.12) dil öğreniminin gerçekleşmesi için anlama becerisinin gelişmesi gerekliliğini belirterek anlama becerisi gelişmeden anlatma becerisinin gelişmesinin mümkün olamayacağını ifade etmiştir. Okuma esnasında anlamaya çalışan öğrenci, sözcük kullanımlarını ve cümle içindeki anlamları çözümleyerek bilgi hazinesini geliştirmektedir (Bahar, 2020, s. 48).

Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarını destekleyecek metinler öğrenimi kolaylaştırdığı gibi günlük hayatta kullanılan diyalogları, olayları, insan ilişkilerini vb. kültüre ait birçok insani reaksiyonları aktarmaktadır. Metin okumak, gözlemlemeyi arttırdığı gibi durumları anlamaya ve sorun çözebilme kabiliyetini desteklemeye yardımcı olur. Ders içerisinde öğrenilen kelimeler, metinler sayesinde kelimeyi pekiştirmektedir. Öğrenilen dili doğru anlamlandırması için öğrencinin kendine uygun seviyede metin okuması önemlidir böylelikle öğrenci okuma alışkanlığı geliştirebilir ve hedef dili öğrenimi için motivasyon kazanır.

Yabancılar Türkçe öğretimi alanında yapılan çalışmalar incelendiğinde alanda birçok sorun olduğu gözlemlenmiştir. Alanda bulunan sorunları ele alan Er, Biçer ve Bozkırlı (2012, s. 51-59) yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan öğretim materyali eksikliğine değinmiş ve bu eksiklikten dolayı İngilizce öğretim setlerinin dahi yabancılar Türkçe öğretiminde kullanıldığı gerçeğini dile getirmiştir. Aynı zamanda bu hususla alakalı alanda çalışmaların artması gerektiğini ifade etmiştir. Dolayısıyla bu etkileşimi sağlayacak ders içi materyallerin doğru donanımda olması

beklenmektedir. Ancak ders kitapları hedef-kazanımlara ulaşmakta yeterli olmamaktadır.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde söylem ve anlatı çözümlemeleri ile metnin daha anlaşılır hâle geldiği görülmektedir. Seviyeye uygun hâle gelen metinler öğrenici için bilgi kaynağıdır. Bu husus dikkate alınarak incelendiğinde özgün metne söylem ve anlatı çözümleri uygulanması önem arz etmektedir.

Alan yazını incelemesinde birçok çalışmada özgün ve değiştirilmiş metinler söz varlığı ögeleri bakımından tespit edilmemiştir. Yapılan incelemede yabancılara Türkçe öğretiminde söz varlığı çalışmalarının önemi ve eksikliği saptandığından birçok çalışmadan farklı olarak bu çalışmada özgün ve değiştirilmiş metne yönelik söz varlığı çalışması yapılmıştır.

Çalışmalar okunabilirlik açısından incelenmiştir. Okunabilirlik, özgün ve değiştirilmiş metinlerin düzeylerinin karşılaştırılması açısından önemlidir. Okunabilirlik ile düzeylerin belirlenmesinin yanında yapılan çalışmanın geçerlilik ve güvenilirliğini tespit etmek önemlidir. Bu açıdan çalışmada özgün ve değiştirilmiş metinlerin okunabilirlik düzeyleri hesaplanmıştır.

Bu çalışmada özgün metin değiştirimi gerçekleştikten sonra değiştirilen metnin uygunluğunu ölçmek amacıyla uzman görüşleri alınmış ve öneriler doğrultusunda metin son hâlini almıştır. Özgün ve değiştirilmiş metin söylem çözümlemesi ve anlatı çözümlemesi bakımından incelenmiştir. Ardından metnin söz varlığı belirlenerek okunabilirlik açısından incelenmiştir. Değiştirilmiş metni ölçmek amacıyla öğrencilere okuma-anlama testi uygulanmış ve değiştirilmiş metin ile alakalı görüşleri istenmiştir. Alan yazını incelendiğinde yapılan bu analizlerin hepsinin yapıldığı çalışma sayısı çok azdır. Sonraki çalışmalar için örnek niteliğinde olan bu çalışma, aynı zamanda Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler için materyal sunmaktadır.

5. Sınırlılıklar

Bu çalışmanın sınırlılıkları şu şekildedir:

- Bu çalışma Hüseyin Su'yun (2021, 12. Baskı) "Gülşefdeli Yemeni" adlı hikâye kitabından seçilen, kitaba ismini veren "Gülşefdeli Yemeni" isimli hikâyesi ile sınırlandırılmıştır.

- Bu çalışma Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 dil seviyesi öğrencilerini kapsamaktadır.
- Değiştirimi yapılmış metin, Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Öğretim Seti'nde yer alan A1, A2 ve B1 dil bilgisi yapıları ile sınırlandırılmıştır.

6. Varsayımlar

- Araştırma kapsamı içerisinde incelenecek metin olarak seçilen Hüseyin Su'yun “Gülşefdeli Yemeni” adlı hikâye kitabından “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesinin Türk toplumunun adet, gelenek ve göreneklerini anlatması, öğrencinin Türk aile içi yaşayışını görmesi ve bu sayede Türk toplumunu tanınması bakımından yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılacak nitelikte olduğu varsayılmıştır.
- Araştırma kapsamında seçilen metnin standart Türkçeyi yansıttığı varsayılmıştır.
- Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 seviyesindeki öğrencilerin, araştırma sınırı içerisinde temel alınan “Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Öğretim Seti” nde yer alan A1, A2 ve B1 dil bilgisi yapılarını bildikleri varsayılmıştır.

7. Tanımlar

Bağdaşıklık: “Bir yazının metin olmasını sağlayan metin içi ilişkileri kuran dille ilgili özelliklerin tümünü belirtir.” (Günay, 2013, s. 72).

Bağlaşıklık: “Bir yazının metin olmasını sağlayan metin içi ilişkileri kuran, dille ilgili özelliklerin tümü.” (Günay, 2013, s. 72).

Metin: “Metin, belli bir anlam ve biçim bütünlüğü içerisinde duygu ve düşünce açısından bir amaç için oluşturulan dil parçasıdır.” (Pilav ve Ünal, 2012, s. 70).

Kullanımlık Metinler: “Belli bir konuda bilgi vermek amacıyla ve gündelik yaşam durumlarından oluşan metinlerdir.” (Özcan, 2019 s. 20).

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. METİN

Metin “Belirli bir bildirişim bağlamında bir veya birden çok kişi tarafından sözlü ya da yazılı olarak üretilen bir dil dizgesi bütünü; başı ve sonu ile kapalı bir yapı oluşturan dilsel göstergelerin art arda geldiği anlamlı yapı” dır (Güney, 2013, s. 47) Adalı ’ya (2003, s. 221) göre metin kavramı en geniş anlamıyla günlük bir eylemin yazıldığı nattan, gazete dergi yazılarına, yazılı olan her şeyi kapsamaktadır. Metnin yazılış amacına, okuyan üzerine bırakılmak istenilen etkiye ve daha önce benzer metinlerle oluşan geleneğe vb. bağlı olarak biçimlendirilir. Pilav’a (2012, s. 70) göre ise “Metin, belli bir anlam ve biçim bütünlüğü içerisinde duygu ve düşünce açısından bir amaç için oluşturulan dil parçasıdır.” Bir başka ifadeyle metin, “Duygu ve düşüncelerin ifade bağlamında iletişime yönelik, anlam bakımından bir bütünlük taşıyan dil birimi” şeklinde tanımlanabilir. Bildirişim (iletişim) işlevi olmayan yazılı ve sözlü bir belge metin değildir” şeklinde açıklamıştır. Taşkaya (2021, s. 297) metin kavramını “İnsan beyninden oluşan his, duygu ve fikirlerin gramer kural ve sistemlerine göre bir dizilişle sağlanan anlamlı bir tümceler kümesi” sözleriyle tanımlamıştır.

Bağdaşıklık “Bir yazının metin olmasını sağlayan metin içi ilişkileri kuran dille ilgili özelliklerin tümünü belirtir.” (Günay, 2013, s. 72). Bağlaşıklık “Bir yazının metin olmasını sağlayan metin içi ilişkileri kuran, dille ilgili özelliklerin tümü.” (Günay, 2013, s. 72). Metin ölçütlerine vurgu yapan Işık, (2022, s.14) bağdaşıklık, bağlaşıklık metindilbiliminin iki önemli metinsellik ölçütü olduğunu belirtmiştir. Ay (2020, s.10-11) da metinsellik ölçütlerinin önemli bir unsur olduğunu vurgulamıştır. Günay’a (2013, s. 119-120) göre bağdaşıklık; metnin tutarlı olması, anlamca ortaya konulan öğelerin kişi, yer ve olay bakımından yinelenmesi ve temelde ortaya koyduğu ana durum içerisinde gerçekleşmesi gerekmektedir. Metin içerisinde kişi, olay ve durum gibi konuların farklı biçimde yenilenmesi, önce ve sonra geçen metin içi öğelerin

bağlantılı şekilde gönderimde bulunması anlamı zenginleştirir. Bu öğrencinin metni anlamasını ve kişi, olay ya da durum arasında ilişki kurmasını sağlamaktadır.

Metinlerde dikkat edilmesi gereken hususların başında tümce, sözcük ya farklı dil birimlerinin belirli özellikleri taşıması beklenmektedir. Toklu'a (2003, s. 124-135) göre yazının metin özelliği taşıyabilmesi için belirli metinsellik ölçütleri taşıması gereklidir:

- Tutarlılık: Metin içerisinde geçen zaman, konu, kişiler içeriksel olarak tutarlı olmalıdır.
- Bağdaşıklık: Metin içerisinde geçen tümceler anlamsal ve sözdizimsel olarak uyum içinde olmalıdır.
- Amaçlılık: Metin yazarının metne aktarmak istediği amaçların tümüdür.
- Bilgi Vericilik: Metne aktarılmak istenen mesaj nitelik ve nicelik bakımından önemlidir.
- Durumsallık: Metnin amacı, konusu, türü bakımından uyumlu olmalıdır.
- Kabul Edilebilirlik: Metin nitelik ve tutarlılık bakımından uyumlu ve anlaşılır şekilde bilgi aktarımı sağladığı gibi bir yandan da alıcının almak istediği mesajı ve metni anlaması durumudur.
- Metinlerarasılık: Metinler arasındaki bağlantı yapısı ve metin içindeki bilgi aktarımı ve bilgi etkileşimidir.

Metin içinde tutarlılığı sağlayıp metnin anlaşılabilirliğini arttıran ve metinde bulunan anlam bütünlüğünü oluşturmada önemli olan bağdaşıklık ve bağlaşıklık ölçütleri metin değiştirim çalışmaları için önem arz etmektedir. Yabancı dil öğrenen öğrenci, dil öğrenimini destekleyecek bir metin ile karşılaştığında o metni anlamlandırması, metin içerisinde verilmek istenen iletiyi doğru alması, dil öğrencisi için oldukça zor olacaktır. Bu noktada bağdaşıklık ve bağlaşıklık metinsellik ölçütlerine göre değiştirim yapılan metinler önem kazanmaktadır (Işık, 2022, s.16).

Metinler hayatın içinden bilgileri aktarır. Öğrenci dilini öğrendiği toplumun tarihi, coğrafyası, kültürü ile metinlerde karşılaşır. Böylelikle öğrencinin hedef dile dair düşünce yapısının gelişmesi hedeflenir (Karakuş, 2012, s. 1-7).

1.2. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE METNİN YERİ VE ÖNEMİ

Gelişen teknoloji ile değişen ihtiyaçların başında küresel iletişim sağlama, bilgi erişimi, kariyer planı, seyahat deneyimi gibi sayılabilecek birçok sebepten dolayı birey yabancı dil öğrenmeye ihtiyaç duymaktadır. Işık'a (2022, s. 16) göre bireyin yabancı bir dil öğrenmesi ana dili öğrendiği gibi kolay olmayacaktır. Birey ana dili ediniminde o dile maruz kalmaktadır. Çevreye maruz kalan birey, sözcükler, cümleler arasındaki bağlamı, dil bilgisel kuralları farkında olmadan çevrenin etkisiyle doğal olarak edinmekte, kurallar bağlaçlar kendiliğinden içselleştirilmektedir. Ancak yabancı dil öğrencisi için aynı durum söz konusu değildir. Çünkü o dile ve çevreye maruz kalmamıştır. Bu durumda öğretimi destekleyecek materyallerle dil edinimi daha kolay ve etkili olacaktır.

Yabancı dil öğrencisinin okuduğunu anlama becerisi kazanmasında doğrudan katkı sağlayan metinler; sözcük bilgisini, dilsel bağlantıları, iletilen mesajı içinde barındırdığından dolayı geçmişten beri kullanılan dil materyalidir. Yabancı dil öğretiminde verilmek istenen mesajın dil öğrencisi tarafından doğru şekilde algılanması, hedeflenen kazanımlara ulaşması, sözcük ve cümle bağlamları doğru şekilde kullanılması, dil öğretiminin hedeflediği amaçlardandır (Kutlu, 2021, s. 33).

Metin kullanımı hedef dil kazanımına uygun olması beklenen seviyeye uygunluk, ders süresi açısından uygulanabilirliği, edebi eser niteliği öğrencilerin dil bilincini, hayal gücünü zenginleştirmesi ve kişilik gelişimine katkı sağlayacak niteliklerin olması aranan ilk özelliklerdir (Kılınç ve Tüzel, 2010, s. 268). Karakuş'a (2012, s. 27-28) göre dil öğretiminde kaynak metinler seçilirken dikkat edilmesi gereken hususlar şu şekildedir:

1. Metinler, Türk eğitiminin temel amaçlarına uygun olmalıdır.
2. Metinlerde milli, kültürel ve ahlaki değerlere, milletin bölünmez bütünlüğüne aykırı unsurlar yer almamalıdır.
3. Metinler, siyasi mesaj içermemelidir.

4. Metin içerisinde psikolojik olarak öğrenciyi etkileyecek unsurlar yer almamalıdır.
5. Metinlerde insan hak ve özgürlüğüne karşı öğeler olmamalıdır.
6. Metinler, dersin kazanımını arttıracak nitelikte olmalıdır.
7. Kaynak çeşitliliği açısından hep aynı türden metinler seçilmemelidir.
8. Metinler, öğrencilerin ilgi alanlarına uygun olmalıdır.
9. Metinler, işlenecek süreye uygun olmalıdır.
10. Metinler, Türkçenin anlatım zenginlikleri açısından güzel örneklerden seçilmelidir.
11. Metinlerde tutarlılık ve bütünlük olmalıdır.
12. Metinler öğrencinin dil zevkini geliştirecek, hayal dünyasını zenginleştirecek nitelikte olmalıdır.
13. Metinler kazanım olarak öğrenciye eleştirisel bir bakış katmalıdır.
14. Metinler öğrencinin kişisel gelişimini destekleyecek onlara estetik güzellik katma niteliğinde olmalıdır.

1.3. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN METİNLER

Yabancı dil öğretiminde kullanılan metinler öğrenci tarafından anlamak için okunmaktadır. Metinsellik, yazınsallık ölçütleri öğrenciye uygun seviyede olmalı ve öğrencinin dil bilgisine, sözcük bilgisine ve artalan bilgisine yeterli düzeyde olmalıdır (Keskin ve Okur, 2013, s. 296). Bölükbaş'a (2015, s. 925) göre yabancı dil öğretiminde kullanılan metinler yapay (kurgu) ve özgün metinler şeklinde ikiye ayrılmaktadır.

1.3.1. Özgün Metinler

Özgün metinlerin hazırlanış amacı dil öğretimi olmadığı için iş ilanları, kiralık daire ilanları, broşürler, afişler vb. birçok sözlü ve yazılı malzemelerin yabancı dil öğretiminde kullanılması, öğrencilerin iletişim yeteneklerini geliştirmektedir. Kolay erişimi, dil üslup ve biçim yönünden zenginliği ile dil öğretimine destek verir. Öğrencinin seviyesine uygun şekilde, düzeylerine dikkat ederek başarılı bir şekilde kullanılabilir (Güleç ve Ömeroğlu, 2020, s. 88-89). Eroğlu (2015, s. 30-35) öğrencilerin öğrenme motivasyonu kazabilmeleri için gerçek yaşamı yansıtan

metinleri okuyarak günlük yaşamlarında kullanabilme fırsatı bulabileceklerini ifade etmiştir. Özgün metinler yabancı dil öğretiminde günlük yaşamı yapay ve kurgu metinlere göre daha çok amaç edindiğinden öğrenciye olan etkisi daha fazla olacaktır.

Güneş'e (2013, s. 4) göre sanatı ifade eden, okuyucunun duygu, düşünce ve hayal dünyasını geliştiren, mecazlı ifadeler kullanılan, anlatıma duygu ve çağrışım katarak anlamı okuyucunun düşünce dünyasına bırakan metinlerdir. Işık'a (2022, s. 23) göre bir metin farklı kişiler tarafından okunduğunda aynı anlam ve yorumlama yapılması beklenmemektedir. Herkes aynı metinden ortak ileti almadığı gibi aynı duyguyu da almamaktadır. Metne verilen anlam kişinin hayal, düşünce dünyasına ve bilgi birikimine göre değişmektedir.

Özgün metinler okuyucu üzerinde merak duygusu, metin karakterlerine karşı empati, olaylara karşı eleştiri imkânı sağlamaktadır. Aynı zamanda okuyucunun hayal dünyasını geliştirerek üretme becerisi kazandırmaktadır. Bakan (2012, s. 42) özgün metinlerin; okuyucuların ilgi ve merak duygusunu uyandırdığı, olay, kişi ve durumlara karşı eleştirel bir bakış ile değerlendirebildiği, hayal gücü ve üreticiliğini geliştirdiğini belirtmektedir. Aynı zamanda özgün metinler, dilin doğal kullanımını, dilin dil bilgisi kurallarını bir bağlamda sezdirebilme imkânı vermektedir (Işık, 2022 s. 24).

Özgün metinlerin yabancılara Türkçe öğretimine katkısı büyüktür. Çünkü özgün metinler öğrencide hedef toplumun yaşam felsefesi, dünya görüşü, tarihi, kültürü gibi konularda bilgi sahibi yapmaktadır (Erdem İpek, 2018, s. 14-15). Aynı zamanda yazınsal metinler sayesinde dil öğrencisi kendi kültürü ve hedef kültürün ortak ve farklı özelliklerini karşılaştırma fırsatı bulacağından kültür etkileşimi kolaylaştıracaktır (Ay, 2020, s. 16).

Dil öğrencisinin söz varlığını geliştirmesinde özgün metinlerin etkisi büyüktür. Okudukça öğrenci hedef dilin söz varlığını kavramakta ve dile olan aşinalığını artmaktadır. Aynı zamanda sözcüklerin farklı anlamlardaki kullanımı sayesinde okuyucu metin içerisindeki bağlamı özgün metinler sayesinde fark etmektedir (Işık, 2022, s. 24). Kutlu (2021, s. 14) da özgün metinlerin dil öğrencisinin sözlük hazinesini geliştirdiği aynı zamanda metin içerisinde dil bilgisel ve biçimsel bağlam içerisinde örnek kullanımı görmesine imkân bulduğunu belirtmiştir. Ay'ın (2020, s. 16) da belirttiği gibi öğrencinin seviyesine uygun olduğu takdirde edebi

eserler dil öğretiminde kullanılması, dil öğrencisine okuduğunu anlama, anladığını ifade edebilme ve bilgi birikimine göre konuşup yazabilme imkânı sağlamaktadır.

1.3.2. Yapay (Kurgu) Metinler

Yapay metinler, gerçek yaşamla doğrudan özdeş olmayan, bunu yansıtmayı amaçlayan özgöndergeli ve okuyucuya doğrudan eyleme dökülemeyecek yaşantı örnekleri sunan metinlerdir (Demircan, 1990, s. 100). Yabancılar Türkçe öğretiminde metinler, okuyucuyu toplumun tutumları ile buluşturur. Toplumun dünya görüşünü sezinleyen öğrenci, dil gelişimi arttıkça sosyal ilişkileri kuvvetlenir ve hedef dili kullanarak iletişim kurma öz güveni sağlar. Bu durumu destekleyici Kurgu metinler, dil edinimi esnasında kültürü okuyucuya aktarır, o toplumun tarihini, inancını, ideolojisini yani toplumun niteliklerini dilin edebi eserlerini okumasıyla öğrenebilmektedir (Köksal ve Bulgun, 2023, s. 5-6). Bölükbaş'a (2015, s. 925-926) göre kurgu metinler, ders kitaplarının içerisinde öğretilmesi amaçlanan kelime ve gramer yapılarını işleyen yazarların oluşturduğu metinlerdir. Işık'a (2022, s. 26) göre bu metinlerin amacı hedef dilde bulunan dil yapıları ve kelimeleri öğrenciye öğretmek olduğundan bu metinler içinde geçen diyaloglar ve cümle yapıları gerçek yaşamda karşılaşılan diyalog ve cümlelerden oldukça farklıdır. Yabancı dil öğretiminde yapay metinleri oluşturmadaki temel amaç; hedef dildeki belli dil bilgisi yapılarını öğretmek ya da bu yapıları sezdirmek aynı zamanda kelime öğretimi yaparak öğrencinin söz varlığını geliştirmektir.

Dil öğretiminde amaç sadece öğrenciye dilin gramatikal özelliklerini ve sözcüklerini öğretmek değil aynı zamanda öğrencilerde dile ve metne ait estetik zevk de uyandırabilmektir. Kurgu metinler genellikle dil öğretimi amacıyla oluşturulduğundan özgün metinler de bulunan kültürel öğeler, dile ait gramatikal özellikler, cümle bağlamlarının sözcük kullanımına örnek olması ve bildirilişimin geliştirmesi bakımından öğrenci üzerinde yapay metinlere göre olumlu etkisi daha fazladır (Güdek, 2021, s. 29-30).

1.4. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE METİN DEĞİŞTİRİMİ

Metin değiştirim, kaynak ve hedef metinler arasında metinde yapılan bir takım dilsel ayarlamalardan kaynaklanan ilişkiyi ifade etmektedir (Durmuş, 2013b, s. 392).

Hedef dildeki bir metnin anlaşılmasını kolaylaştırmak için söz dizimsel ve sözcüksel değiştirim işlemlerine ihtiyaç vardır. Yabancı dil öğretiminde özgün metni hedef kitlenin anlamasını sağlamak ve anlaşılabilirliğini artırmak amacıyla çeşitli yöntem ve teknikler kullanılarak özgün metnin başka bir ifadeye uyarlanması şeklindedir. Durmuş'un (2013b, s. 392) belirttiği gibi metin değiştirimi sürecinde; özgün metin içerisinde geçen kelimelere ekleme, çıkarma ve eş anlamlı başka kelimelerle değişim işlemi yapılabilir. Yabancı dil öğrencisinin metni okuma sürecinde önemli olan metnin uzunluğu-kısalığı değil, anlaşılma durumudur. Metin değiştirim çalışmalarında önemli olan anlamın korunmasıdır (Erdem İpek, 2018).

Metin değiştirimin amacını Özmen (2019, s. 64) okuma-yazma seviyesi düşük olan okuyucular tarafından anlaşılabilirliği kolaylaştırmak adına yapıldığını belirtmiştir. Yabancılar Türkçe öğretiminde özgün metinlerin dil öğrencileri için uygun olmadığı, anlaşılmadığı bilinmektedir. Bu doğrultuda Bölükbaş (2015, s.928) da dil öğretiminde metinlerin önemini vurgulamış ve en çok sadeleştirme türünün değiştirme olduğunu ifade etmiştir.

Metin değiştirme işlemi Özmen'den (2019, s. 100) hareketle aşağıdaki şekilde vermiştir:

- Gönderilerin açık hâle getirilmesi,
- Devrik cümlelerin düzenlenmesi,
- Sıklığı az olan sözcükle sıklığı çok olan sözcüğün değiştirilmesi,
- Eksilteli cümlelerin tamamlanması,
- Genişletme (bağlantıları açık hâle getirilme)
- Anlamı zorlaştıran sözcükleri silme,
- Yeniden yazma,
- Anlamı zorlaştıran tümceleri bölme,
- Kolaylaştırma (sözcükçe de açıklama)

Yabancı dil öğretiminde özgün metinler sayesinde dil öğrencileri hedef kazanım sağlanmaktadır. Metin değiştirimi sayesinde öğrenci hedef dil ve kültüre yönelik bilgi edinir ve dil öğrenimine karşı motivasyon geliştirmektedir (Özmen, 2019, s.70). Ay'ın (2021, s. 98) belirttiği gibi özgün metinde yer alan düzey üstü sözcükler ve gönderimler içermesi, karmaşık cümle yapıları gibi sebeplerden

öğrencinin anlaması zorlaşmakta ve öğrenme kaygısını arttırmaktadır. Hedef dile karşı öğrencinin ilgisinin artması, anlaşılabilir metinlerle sağlanabilir.

Metinlerin çeşitli olması öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre kullanım kolaylığı sağlamaktadır. Düzeye uygun metin çeşitliliği ihtiyacı, edebi metinlerin değiştirimini önemli kılmaktadır (Güdek, 2021, s. 20). Özgün metinlerin amaca uygun biçimde kullanılabilmesi için ders kazanımına göre çeşitli metne ihtiyaç bulunmaktadır. Bu çeşitlilik belli ölçüde düzenlenmiş metinlerle mümkündür. Bunun için Atalay'ın (2021, s. 21) belirttiği metin değiştiriminde göz önünde bulundurulması gereken ölçüler şu şekildedir:

- Özgün metinler, sadeleştirme ya da genişletme işlemi yapılırken hedef kazanıma uygun metinde verilen iletiyi korumalıdır.
- Özgün metinlerin günlük yaşamda olan karşılıkları korunmalı verilmek istenen gönderi ve iletiyi alıcıya doğru ulaştırılmalıdır.
- Özgün metinlerin süregelen biçimlerinin dışına çıkılmamalıdır.

Metin değiştirimi dil öğretim sürecinde, anlaşılabilirlik ve öğrenebilirlik konularını geliştirmesi nedeniyle önemlidir. Dil öğrencilerinin bilgiye ulaşmasının sağlanması açısından metinlerin düzeye uygun hâle getirilmesi gerekmektedir (Ahmet 2021, s. 47). Eroğlu (2015, s. 29) bu tür çalışmaların artmasının önemini belirtmiş, özgün eserlerin seviyeye uygun hâle getirilerek dil öğrencilerinin hizmetine sunulması gerektiğini söylemiştir. Özgün metinler yabancı dil öğrencileri için uygun hâle getirilmeden verildiğinde dilsel ve kültürel vb. çeşitli zorluklar barındırabilmektedir. Bu zorlukların yaşanmaması önemlidir. Özgün metinlerin yaşayarak öğrenme sağladığı, temel amacı iletme değil iletişim kurmak olduğundan öğrencinin hedef dil yaşamını anlamlandırmasına olanak vermektedir (Yurtseven Üze 2010 s. 80). Yaşar'ın (2019, s. 8) belirttiği gibi yabancı dil öğretiminde değiştirilmiş metinlerin öğrenciler tarafından anlaşılması ve dile karşı olan kaygıyı azaltması nedeniyle metin değiştirimine duyulan ihtiyaç artmıştır. Değiştirilmiş metinler sayesinde öğrenci okuduğu metinde dilde zor olan yapılara takılmadan anlama yoğunlaşarak metni kavramaya çalışmaktadır. Öğrencinin metni anlamlandırma isteği değiştirilmiş metinlere duyulan ihtiyacın bir başka sebebi durumundadır (Işık, 2022, s. 29).

1.4.1. Metin Değiştirimi Türleri

Yabancılar Türkçe öğretiminde metin değiştirme işlemi; sadeleştirme, genişletme ve kolaylaştırma ile yapılmaktadır.

1.4.1.1. Sadeleştirme

Yabancı dil öğretiminde özgün metinlerin kullanımı, öğrencinin doğal dili tanınması açısından önemlidir. Bölükbaş'ın (2015, s. 927) belirttiği gibi metinlerin işlevselliği açısından öğrencinin metni anlaması gerekmektedir. Dil öğrencisinin temel düzeyde özgün metni anlaması zor olacaktır. Bu sebeple öğrencinin seviyesine uygun olmayan metinler işlevsel olabilmesi için düzeye uyarlanmalıdır. Yabancı dil öğretiminde metin kullanımı iki yolla yapılabilir. Birincisi öğrencinin seviyesine uygun kurmaca (yapay) metin üretmek ikincisi özgün metni düzeye uyarlamaktır. Ders kitaplarında kullanılan kurmaca metinler dilin doğallık yönünü doğru yansıtmadığından özgün metinlerle öğrenci doğal dili tanıma fırsatı bulmaktadır.

Sadeleştirme yöntemiyle öğrenci seviyesine uygun olmayan, öğrencinin anlam veremeyeceği kelime veya cümle yapılarının metinden çıkarılması veya sözcük sıklığı fazla olan anlamın kolay olduğu eş anlamlı başka bir kelime ile değiştirilmesi, metinde devrik yapıda olan cümlelerin kurallı hâle getirilmesi, karmaşık oluşturan cümlelerin bölünmesi gibi işlemlerle anlamı kolaylaştırmak amaçlanmıştır (Işık, 2022, s. 30).

Metin sadeleştirme, yapısal ve sezgisel iki yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Yapısal yaklaşım, sadeleştirme işleminin seviyeye göre uyarlanmış okuma materyallerine dayandığı, yapılan okumalar ile öğrencinin hedef dilde kazanımı amaçladığı metinlerdir. Sezgisel metinler, okunabilirlik formülüne dayanmaktadır. Seviyesine uygun metinleri okuyan okuyucu hedef dildeki metinleri daha iyi anlamlandırmaktadır (Allen, 2009; akt Bölükbaş, 2015, s. 928-929).

Metin sadeleştirme işlemi Bölükbaş'a (2015, s. 928) göre dört şekilde yapılmaktadır: a. koruma b. değiştirme c. özetleme ve d. silme. Koruma, metin içinde öğrencinin seviyesine uygun yerlerin bırakılmasıdır. Değiştirme, öğrencinin seviyesine uygun olmayan kelime veya cümle yapılarını seviyeye uygun anlaşılır kelime veya cümle kalıplarıyla değiştirilmesidir. Özetleme, metinde anlatılmak istenen mesajı koruyarak basit şekilde yeniden oluşturulmasıdır. Silme, ise metnin

anlamına doğrudan katkı sağlayamayan ya da ayrıntı içeren bölümlerin metinden çıkarılmasıdır.

1.4.1.2. Genişletme

Yabancı dil öğretiminde genişletme işlemi; özgün yapıların korunması amacıyla öğrencinin içeriği ve mesajı anlaması için düzey üstü kelime ve gramer yapılarını öğrencinin anlayacağı hâle getirme işlemidir (Durmuş, 2013, s. 1302).

Özmen'e (2019, s. 100) göre genişletme işlemi aşağıdaki şekilde yapılmaktadır;

- Sıklığı az olan kelimeleri sıklığı fazla olan kelimelerle genişletme
- Tekrar yazma, eksikleri tamamlama
- Bağlantıları açık hâle getirme yani cümlede yazılmayan bağlaç ve belirteçleri ifade etme
- Pekiştirme

Genişletme yöntemi sayesinde metne açıklayıcı eş ya da yakın anlamlı kelimeler eklenmektedir. Bu sayede metni okuyan dil öğrencisi dili kullanırken daha çok kelime kullanımı sağlamaktadır. Böylelikle öğrencinin sözcük bilgisi ve söz varlığı zenginleşmektedir (Işık, 2022, s. 30). Genişletme yöntemi, sadeleştirme yöntemine göre farklıdır. Genişletme yönteminde amaç öğrencinin anlam veremeyeceği kelimeyi silmeden o kelimenin eş anlamlısıyla değiştirme işlemidir (Ahmet, 2021, s. 59).

1.4.1.3. Kolaylaştırma

Metin değiştirim yöntemlerinden olan kolaylaştırma; özgün metnin içerisinde anlatımı zorlaştıran sözcük ve ifadelerin değiştirme, çıkarma gibi işlemler yapılmadan şekil veya şema kullanarak görsel ve küçük fotoğrafların metne yerleştirilmesiyle metnin anlaşılabilirliğini sağlama amaçlı yöntemdir Kolaylaştırma işlemi sadeleştirme ve genişletme işleminden farklı olarak öğrenci odaklıdır. Sadeleştirme, genişletme işlemleri öğrenci için yapılan uygulamalardır (Gülten, 2021, s. 36). Kolaylaştırma Işık'ın (2022, s. 32-33) belirttiği gibi öğrencinin aktif olarak öğrenmede rol aldığı bir yöntemdir. Öğrenci metin içerisinde bilmediği bir kelime gördüğünde yapacağı şey sözlükçeye bakmak veya verilen kelimeyi anlamlandırmaya çalışmaktır.

Özmen (2019, s. 88) kolaylaştırma tekniklerini aşağıdaki şekilde sıralamıştır:

- satırlara numara vermek,
- paragrafları ayırmak,
- alt başlıklandırma yapmak,
- sözcük, tümce ve paragraf vurgularına dikkat etmek,
- görsel malzemeler eklemek,
- akılda kalıcılığını desteklemek için renkleri kullanmak,
- yazı tipi boyutunu büyütmek,
- yorum veya soru eklemek,
- başka birinin metnini eklemek,
- zor sözcükleri değiştirmek,
- bilinmeyen sözcüklerle ilgili USA (Uluslararası Sesbilim Abecesi (International Phonetic Alphabet) sesletileceğine ilişkin bilgi vermek,
- metnin köşelerine sözcük açıklaması eklemek,
- sayfada boş alan bırakmak.

Kolaylaştırma yöntemi Soman'a göre metin içerisindeki kelimeleri değiştirmeden koruyarak, görseller, şemalar, grafikler, sözcükler, yönlendirme soru ve başlıklar gibi eklemeler yaparak metni öğrenici için kolay hâle getirme olarak tanımlanmıştır (akt. Özmen, 2019, s. 87).

1.5. TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE METİN DEĞİŞTİRİMİ

Son yıllarda uluslararası iletişim, teknolojik gelişmelerle birlikte önemli ölçüde artmaktadır. İnsanlar eğitim, ticari ilişkiler, artan teknoloji ve kültürel hareketlilik gibi çeşitli nedenlerden dolayı yabancı dil öğrenme ihtiyacı duymaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesine olan ilgi; Türkiye'ye olan merak, göç, ticaret bağlantıları ve dil öğrenme isteği gibi farklı sebeplerle artmaktadır. Yunus Emre Enstitüleri, Maarif Vakfı kurumları ve Türk üniversitelerindeki Türkçe öğretim merkezleri gibi çeşitli kurumlar ve gruplar, yabancı dil olarak Türkçe öğrenmek isteyen öğrencileri Türkçe ile buluşturmaktadır. Türkçe öğretme amacıyla, bu merkezler ve kurumlar Türkçe ders ve çalışma kitapları, okuma kitapları ve diğer

materyalleri oluşturmaktadır. Bunların hepsi Avrupa Ortak Öneriler Çerçeve Programı'na dayanmaktadır (Işık, 2022, s. 34).

Türkçe öğretiminde sadece ders kitaplarının kullanımı yetersiz kalmaktadır. Ders, öğrenci için ezber olmamalı ve öğrendiklerini içselleştirmelidir. Bunun için doğru materyal önemlidir. (Taşkaya, 2021, s. 296). Öğretmen materyal tasarlama araçlarını tanımalı, materyali sınıf içerisine doğru şekilde dahil edebilmelidir (Yanpar, 2005). “Ders kitabı, öğrencinin duygu ve düşünce ürünleri evrenine açılabilmesi için sadece bir çıkış noktasıdır. Bunun yanında ansiklopediler, sözlükler, kılavuzlar, afişler, broşürler ve görsel açıdan zenginlik katacak dokümanların da olması gerekir.” (Calp, 2016; akt. Taşkaya 2021, s. 296).

İnsan varlığı itibari ile iletişim aracı olarak konuşarak anlaşmaktadır. İnsan düşünce eylemini konuşma vasıtasıyla somutlaştırır. Bununla beraber, her dilin dünyayı kavramlaştırma, yorumlama ve gözlemleme biçimi farklıdır. Bu sebeple ne kadar dil bilinirse o kadar dünya görüşü elde edilebilmektedir. Dil öğrenimi, dilin hangi sözcük ve yapılarının hangi işlevleri taşıdığını anlamlandırmak demektir. Kullanılan sözcük anlam taşımaktadır. Bu nedenle işlev anlam kazandırmak olduğu için dil öğretiminde metinler temelinde hem dil yapıları hem dilin kullanım düzlemi öğretilmesi amaçlanabilmektedir. Bu sebeple metinler öğrenci için dili doğru kullanma kılavuzluğu yapmaktadır (Dilidüzgün, 2021, s. 111-115).

Metinler, hedef dil yapısını anlamak, konuşma varlığını geliştirmek ve hedef kültürü tanımak için çok etkili bir materyaldir. Akıncılar (2018, say. 17) da öğrencinin hedef dilin söz varlığını, dilin yapısını öğrendiğini ve konuşulan ülkenin kültürünü tanıdığını belirterek, yabancılara Türkçe öğretiminde metinlerin önemini vurgulamıştır. Metinler, sözcüklerin bağlamda kullanımıyla ilgili örnekler veren en güçlü materyallerdir.

Öğrenme ve bilgilenmenin en temel yolundan biri okumadır. Yabancılara Türkçe öğretiminde sınıf içinde ders kitabında geçen metinler yetersizdir. Öğrencinin öğrenme sürecinde yazılı kaynaklardan yararlanması önemlidir. Öğrenme seviyesine uygun metinler okuyan öğrenci; okuma, gözlem ve düşünme gücünü geliştirerek sözlü ve yazılı anlatımda gelişme kazanır. Öğrencilerin okuduklarını tam ve doğru anlaması, büyük ölçüde isim dağarcığının zenginliğine ve bu dağarcığın gelişmeside okuma etkinliğine bağlanabilir (Sever, 1995, s. 16-20).

Yabancılar Türkçe öğretimi sürecinde, bu amaçla hazırlanan ders kitapları okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerileri için metinler içermektedir. Ders kitaplarının yazarları bu kitaplardaki tüm becerilerin geliştirilmesi için metin örnekleri sunmuşlardır. Işık'ın (2022, s. 35) belirttiği gibi dil öğretiminde bütün becerilerin gelişmesini desteklemek amaçlanmıştır. Yabancılar Türkçe öğretiminde okuma metinleri, dil seviyesi yükseldikçe daha zor hale getirilmeli ve öğrencilerin metinden anladıkları hakkında sözlü konuşmaları istenmelidir. Bu tür okuma faaliyetleri okuyucunun harfleri tanıma ve metnin anlamını çıkarma gibi durumları gerçekleştirmesine yardımcı olmaktadır. Okuma alıcı bir beceri olduğundan okuma sırasında sürekli dışarıdan bilgi edinilmekte, bu da okuyucuyu geliştirmektedir (Ay, 2020, s. 24).

Okuma eylemi; okuma, anlama ve yorumlama sürecinde önemli bir rol oynamaktadır. Eğer okuyucu okuduğunu anlar ve yorumlama yapabilirse, bu beceriyi kazanmıştır. Aktarılmak istenen düşünceler, insana kendini daha iyi ifade edebilme isteği uyandırmaktadır. Kendini daha doğru ifade edebilme doğru kelime kullanımı ile mümkün olmaktadır. Bu nedenle günümüzde dil öğrenimi edinmek isteyen öğrenciler için metin kullanımı ve bu metinlerde doğru kelimelerin bulunması önemlidir. Metinde verilen bilgiler öğrenci tarafından incelendikten sonra metin içinden bilgileri seçer, tahminler oluşturur ve önceki bilgi birikimi ile ilişkilendirir. Öğrenci anlamlandırmaya kelimelerden başlar ardından bütün olarak metne bir anlam vermektedir (Güneş, 2021, s. 200-209). Dil öğrencisi, temel ve orta düzeyde dilin dünyası ile yeni tanışıp dile hâkim olma yolunda yapay metinlerin bir noktada sıkıcı gelebildiği ve öğrencide bıkkınlık yarattığı görülmüştür. Böylelikle hedef dilin dünya görüşünden yeni bir bilgi, öğrencinin motivasyonunu ve okuma becerisini artıracaktır (Mutlu, 2021, s. 15).

Yabancılar Türkçe öğretiminin temelinde okuma metinleri ve okuma kitapları yer almaktadır. Temel seviyelerden başlamak üzere yabancılar Türkçe öğretiminde, okuma metinlerinin etkin olarak kullanılması bir ihtiyaç ve gerekliliktir. Bu ihtiyaç ve gereklilikle yabancılar Türkçe öğretiminin tüm seviyelerinde gerek kurmaca metinler gerekse özgün metinler olmak üzere farklı türde metinler hedef kazanımlara ulaşmak amacıyla kullanılmaktadır. Okuma kitapları yabancılar Türkçe öğretiminde çok yaygın kullanımda değildir (Şimşek, 2017, s. 212). Yabancılar Türkçe öğretiminde

okuma kitapları; dil öğretim sürecini daha eğlenceli kılmakta ve öğrencilerin zevk alarak dil öğrenim sağlamasını desteklemektedir (Akıncılar, 2018, s. 25). Öğrencinin seviyesine uygun oluşturulan metinler, yabancılara Türkçe öğretiminde öğrenilen kelime ve cümle yapılarını pekiştirme imkânı sağlamaktadır. Yabancılara Türkçe öğretimine katkısı olan metinlerin sayılarının yeterli olmadığını söylemek yanlış olmayacaktır. Yabancı öğrenciler için Yunus Emre Enstitüsü, Erdem yayınları, Kesit yayınları vb. taraflarca hazırlanan okuma setlerinin katkısı büyüktür ancak bu setlerin arttırılması önem arz etmektedir (Kutlu, 2021, s.12).

Yabancılara Türkçe öğretiminde özgün metinlerle dil öğrenimi zenginleşmektedir. Özgün metinlerin öğrencinin seviyesine göre oluşturulması, öğrencinin zevk alarak ders işlemesini sağlamaktadır. Öğrencinin bu ihtiyacı doğrultusunda metinlerin anlaşılabilirliğini sağlamak amacıyla metinler üzerinde biçimsel, sözdizimsel ve sözlüksel değişimler yapılmaktadır. Metindeki mesaj korunarak gereğince kısaltma, eksiltme ve özetleme yoluyla öğrencinin seviyesine uyarlanmaktadır (Özmen, 2019, s. 70). Bölükbaş'ın (2015, s. 927) belirttiği gibi özgün metinler üzerinde değişim yapılmadan okutulması öğrencinin metni anlamamasına sebebiyet verecektir. Çünkü özgün metinler hedef dili bilenler için yazılmış metinlerdir. Özgün metinlerin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılması için dil düzeyine uygun hâle getirilmesi gerekmektedir. Dil öğretiminin en etkili yollarından biri, bir toplumun kültürel mirasını oluşturan edebiyatı, yazarları ve metinleri tanımadır.

Özgün metinlerin yabancılara Türkçe öğretimine katkısı araştırmacılar tarafından vurgulanmıştır. Yazok, (2020, s. 229) metinlerin öğrenime olan katkısının fazla olduğunu; Erdem İpek (2018, s. 102) seviyelere uygun hâle getirilen metinlerle ihtiyaç ve gerekliliğin giderilebileceğini; Eroğlu (2015, s. 52) da metin çalışmalarının artması gerektiğini belirtmiştir. Dil öğretiminde, Türk edebiyatı yazarlarının metinlerine yer vermek, öğrencinin günlük iletişim dilini bu metinler sayesinde görebilmesine, gerçek yaşam kesitlerini gözlemlemesine ve dilin özelliklerini pekiştirebilmesine aracılık etmektedir. Edebi metinler dilin doğal yapısını dil öğrencisine göstermektedir. Ayrıca, sözcük hazinesini geliştirip, metin içerisinde verilen mesajı anlama kabiliyeti sağlamaktadır (Demir ve Açık, 2011, s. 57).

İKİNCİ BÖLÜM

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Yabancılar Türkçe öğretimi alanında “metin değiştirimi” ile ilgili yapılan doktora, yüksek lisans tezleri ve bilimsel çalışmalar alan yazını taraması sonucunda tespit edilmiştir. Bu bölümde metin değiştirimi çalışmalarının bazıları sunulmuştur.

2.1. DOKTORA TEZLERİ

Musa Kaya (2018) “Dokuzuncu Hariciye Koğuşu ve Yılkı Atı Adlı Eserlerin Yabancılar için A2 Düzeyine Uyarlanması” adlı doktora tezinde Dokuzuncu Hariciye Koğuşu ve Yılkı Atı adlı eserleri yabancılar Türkçe öğretiminde A2 düzeyinde kullanılmasını sağlayacak şekilde sadeleştirilmiştir. Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı A1-A2 ve Ankara Üniversitesi TÖMER tarafından hazırlanan Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1-2 adlı kitaplardan yararlanılmıştır. Sadeleştirilen eserler daha sonra söz varlığı, isim türleri, atasözü, deyim, kalıp söz ve birleşik fiillerin kullanımı ve cümle bilgisi bakımından incelenmiştir. Özgün ve sadeleştirilmiş metinler arasındaki farklar sayısal veri olarak gösterilmiştir.

Ceren Özmen (2019) “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Değiştirim Teknikleriyle Öykülerin Yeniden Oluşturulması” adlı doktora tezinde başlangıç ve orta düzeydeki öğrencilere sunulmak amacıyla belirlenen altı öyküyü A1, A2 ve B1 dil düzeylerine uygun şekilde sadeleştirmiştir. Metinlerin dilsel özellikleri tespit edilmiş ve okunabilirlikleri hesaplanmıştır. Değiştirilen metinlerin okuma-anlama becerisine yönelik uygunluğu uzman görüşü ile desteklenmiş ve değiştirilmiş metinde kullanılan teknikler uygun görülmüştür.

Roghayyeh GHARFFARI (2020) “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Dil Yeterliliklerine Uygun Edebî Metin Uyarlama” adlı doktora tezinde Türk edebiyatından seçilmiş olan özgün edebî metinleri, Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi dil yeterliliğine uygun A2 ve B1 düzeyi okuma becerisine yönelik

sadeleştirme işlemi yapmış ve 25 öğrenciye uygulama çalışması yapılmıştır. Uygulama çalışmasının sonucunda sadeleştirilmiş metinlerin öğrenciler tarafından daha çok anlaşılır olduğu tespit edilmiştir.

Âdem Kutlu (2021) “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Peyami Safa’nın Öykülerinin A2 Seviyesine Uyarlanması” adlı doktora tezinde Peyami Safa’nın Cingöz Recai öykü serisinde yer alan Mişon’un Defilesi, Esrarlı Köşk, Elmaslar İçinde ve Kaybolan Adam adlı öykülerini Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni A2 seviyesi kazanımlarına uygun olarak metindilbilimsel ölçütler ışında uyarlamıştır.

2.2. YÜKSEK LİSANS TEZLERİ

Hande BAKAN (2012) “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Metindilbilimsel Ölçütler Çerçevesinde Bir Sadeleştirme Denemesi: Sait Faik Abasıyanık, “Meserret Otel” adlı yüksek lisans tezinde özgün metinde, Ankara Üniversitesi TÖMER, Hitit 1-2, Gazi Üniversitesi TÖMER Yabancılar İçin Türkçe-1 kitapları B1 seviyesi dil bilgisi kurallarına dikkat ederek, sadeleştirme işlemi yapmış ve etkinlik çalışması hazırlamıştır.

Ozan Yıldırım (2013) “Yeni Türk Edebiyatı Metinlerinin A1- A2 Düzeyine Uyarlanması ve Çalıkuşu Örneği” adlı yüksek lisans tezinde Türk edebiyatı metinlerinin yabancılar için Türkçe alanına uyarlanması amacı ile Çalıkuşu romanı A1-A2 dil seviyesine uyarlama işlemi yapıp, metin sonunda okuma ve anlamayı kolaylaştırmak için sözlük çalışması yapmıştır.

Adem Kutlu (2015) “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Ömer Seyfettin’in Kaşığı ve Perili Köşk Adlı Hikâyelerinin A1-A2 Seviyesine Uyarlanması” adlı yüksek lisans tezinde özgün metinleri sadeleştirerek, anlamayı kolaylaştıracığı düşüncesiyle okuma öncesi ve okuma sonrası etkinlikler yapmıştır. Bu yapılan etkinlikler dilin tüm becerilerine uygun şekilde hazırlanmıştır.

Safa Eroğlu (2015) “Metindilbilimsel Ölçütler Çerçevesinde Ömer Seyfettin’in "Üç Nasihat" Hikâyesinin Yabancılar Türkçe Öğretimi İçin Sadeleştirme Denemesi” adlı yüksek lisans tezinde Ankara Üniversitesi TÖMER Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı, İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı ve Diller İçin Avrupa

Ortak Başvuru Metni'nden hareketle belirlemiş ve sadeleştirme kriterlerine göre B2 dil seviyesine uyarlamıştır.

Selçuk Gürler (2017) "Ömer Seyfettin'in Hikâyelerinin Yabancılara Türkçe Öğretiminde A1-A2 Seviyesine Uyarlanması" adlı yüksek lisans tezinde hikâyeler, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti A1-A2 seviyesi dil bilgisi kuralları incelenerek sadeleştirme işlemi yapılmıştır. Ardından okuma-anlama becerisine yönelik etkinlik hazırlanmıştır.

Hilal Gürler (2017) "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Sait Faik Abasıyanık'ın Hikâyelerinin A1-A2 Seviyesine Uyarlanması" adlı yüksek lisans tezinde Seçme Hikâyeler kitabında geçen "Bir İlkbahar, Ben Ne Yapayım, Zemberek, Son Kuşlar, Hişt Hişt" beş özgün metni A1-A2 seviyesine uyarlamış, ayrıca her hikâye için öğrencilerin düzeyine uygun etkinlikler hazırlanmış ve hazırlanan etkinliklerle öğrencilerin anlama-yorumlama becerilerinin gelişmesini hedeflemiştir.

Zeynep Kaymaz (2018) "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Sabahattin Ali'nin Apartman ve Köpek İsimli Hikâyelerinin A1-A2 Seviyesine Uygun Sadeleştirme Çalışması" adlı yüksek lisans tezinde Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metnini incelemiş, A1-A2 Seviyesindeki öğrencilere uygun şekilde sadeleştirme işlemi yapmıştır. Ardından okuma becerisine katkı bulunması amacıyla, okuma öncesi etkinliği olarak isim alıştırmaları, okuma sonrası etkinliği olarak da okuma anlama soruları ve etkinliği hazırlanmıştır.

Rümeysa Süner (2018) "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazınsal Metinlerin B1 Düzeyine Uyarlanması: Eskici Örneği" adlı yüksek lisans tezinde Eskici isimli eserde, metinsellik ölçütlerinden 'bağlaşıklık' ve 'bağdaşıklık' ölçütlerine bağlı kalarak sadeleştirme işlemi yapmıştır. Özgün ve sadeleştirilmiş metnin anlamsal ölçme uygulaması yapılmıştır. Sadeleştirilmiş metin uygulama sonunda anlamsal olarak okuma-anlama açısından daha anlaşılır bulunmuştur.

Melike Erdem İpek (2018) "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Metindilbilimsel Ölçütler Çerçevesinde Mustafa Kutlu'nun Ya Tahammül Ya Sefer İsimli Hikâyesinin Sadeleştirilmesi" adlı yüksek lisans tezinde özgün metin, Yedi İklim Türkçe B1 ders kitabında yer alan dil bilgisi listesi, Murat Aydın tarafından oluşturulan kelime listesi ile Gökhan Ölker'in hazırladığı yazılı Türkçenin kelime sıklığı sözlüğü dikkate alınarak B1 seviyesine uygun hale getirilmiştir. Özgün ve sadeleştirilmiş metni okuyan

öğrenciler ikisinin arasındaki farkları belirtmiş ve bu doğrultuda sadeleştirilmiş metin daha anlaşılır bulunmuştur.

Fatma Aktan (2019) “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Halide Edip Adıvar'ın Himmet Çocuk Hikâyesinin B1-B2 Düzeyinde Sadeleştirilmesi ve Etkinlik Hazırlanması” adlı yüksek lisans tezinde Osmanlı Devleti ile Türkiye Cumhuriyeti’nde yaşamış, tarihe bizzat tanıklık etmiş kadın yazarlarını, tanıtmak amacı ile Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni ölçüt alınarak B1-B2 seviyesine sadeleştirilme işlemi yapmış ve etkinlik hazırlamıştır.

Hasan Yayan (2019) “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Refik Halit Karay'ın Eskici ve Testi Adlı Hikâyelerinin A2 Seviyesine Uyarlanması” adlı yüksek lisans tezinde Eskici ve Testi hikâyeleri A2 Schmitt'in Kelime öğretimi stratejileri ışığında, özgün metinleri sadeleştirerek A2 seviyesine uygun hale getirmiştir. Öğrencilerin daha kolay kelime öğrenimi sağlaması amacı ile etkinlik önerilerinde bulunmuştur.

Ayşe Tuğçe Özet (2019) “Nasreddin Hoca Fıkralarının Yabancılar Türkçe Öğretiminde Okuma Metni Olarak Düzenlenmesi” adlı yüksek lisans tezinde Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve metnini temel almış, 15 farklı Nasreddin Hoca fıkrasında A2, B1 ve B2 dil seviyelerine göre sadeleştirme işlemi yapmıştır.

Sevgi Ay (2020) “Yabancılar Türkçe Öğretimi İçin Sait Faik Abasıyanık'ın Birtakım İnsanlar” Adlı Hikâyesinin B1 Seviyesine Sadeleştirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders kitabında belirlenen B1 seviyesine uygun sadeleştirme yapmıştır. Sadeleştirme işleminden sonra, ana metnin anlamsal olarak örtüşüp örtüşmediği ile ilgili uzman görüşü alınmıştır.

Rıdvan Ay (2020) “Ömer Seyfettin'in Diyet Adlı Eserinin A1-A2 Seviyesine Sadeleştirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve metnine göre “Diyet, Başını Vermeyen Şehit, Yüksek Ökçeler, Korkunç Bir Ceza, Çakmak, Büyücü, Külâh ve Üç Öğüt hikâyelerini sadeleştirerek A1-A2 öğrencilerinin seviyelerine uygun hale getirmiştir.

Fadime Boztoprak (2020) “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılmak Amacıyla Dede Korkut Kitabı'nın Türkistan/ Türkmen Sahra Nüshası 13. Boy'un B1 Düzeyine Sadeleştirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde Dede Korkut hikâyelerini, yabancı dil öğretiminde Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metnini göz

önünde bulundurarak B1 dil öğrenim düzeyine uygun hale getirmiştir. Bu çalışmanın sonucunda öğrencilere okuma etkinliği kitabı yapılması amaçlanmıştır.

Zehra Yazok (2020) “Yabancılar Türkçe Öğretimi Kapsamında Kemalettin Çalık’ın Piri Reis Adlı Eserinin B1 Seviyesine Sadeleştirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde Yedi İklim B1 ders kitabı, İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders kitabı Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metninden hareketle belirlenmiş ve sadeleştirme işlemi bu kriterlere göre yapılmıştır. Çalışmanın uygulama sürecinde okuma- anlama sürecini değerlendirmek amacı ile çoktan seçmeli, doğru- yanlış, kısa cevaplı sorular ve eşleştirme alıştırmaları eklenmiştir.

Gülten Güdek (2021) “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Metin Değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun “Hayat Güzeldir” Hikâyesi Örneği” adlı yüksek lisans tezinde Türk edebiyatında seçilmiş özgün metni Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler için A2 dil düzeyine uygun şekilde, metnibilimsel ölçütler çerçevesinde metin değiştirme işlemi yapılmıştır. A2 düzeyindeki öğrencilerin, değiştirilmiş metinleri anlama düzeylerini belirlemek amacı ile 20 öğrenci grubu üzerinde çalışma yapılmıştır. Çalışmanın sonunda öğrencilerin okuma anlama düzeylerine uygun olduğu anlaşılmıştır.

Ali Atalay (2021) “Aytül Akal'ın "Kızım Ben Çocukken..." Adlı Kitabının Yabancılar Türkçe Öğretimi A1-A2 Seviyesi Bağlamında Sadeleştirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler için Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve metnine göre A1-A2 seviyesine uygun sadeleştirme işlemi yapılmış, okuma öncesi ve sonrası etkinlikler hazırlanmıştır.

Yunus Yılmaz (2021) “Yabancılar Türkçe Öğretimi Kapsamında Ömer Seyfettin'in Bazı Hikâyelerinin B1 Seviyesine Uyarlanması” adlı yüksek lisans tezinde Gurultu, Türbe ve Bir Hayır hikâyeleri uyarlanırken Türkiye Maarif Vakfının hazırlamış olduğu Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı’nda yer alan B1 seviyesi dikkate alınarak sadeleştirme işlemi yapılmıştır. Okuma etkinliği hazırlanarak okuma-anlama becerisini geliştirmek amaçlanmıştır.

Fatma Tuğrul (2021) “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Metnibilimsel Ölçütler Çerçevesinde Refik Halit Karay'ın "Şeftali Bahçeleri" Adlı Hikâyesinin A1-A2 Düzeyine Göre Sadeleştirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde Türkçeyi yabancı dil

olarak öğrenenlerin dil düzeyleri dikkate alınarak özgün metin A1-A2 seviyesine uygun hale getirilmiştir.

Sevcihan Ahmet (2021) “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Ömer Seyfettin'in "Pembe İncili Kaftan" Hikâyesinin B1 Seviyesine Uyarlama Çalışması” adlı yüksek lisans tezinde B1 dil seviyesine metin değiştirim ölçütleri çerçevesinde uyarlanarak Türkçe öğrencileri için sadeleştirilme yapılmış, 22 öğrenci üzerinde metin çalışması uygulanmış ve 12 uzman görüşü alınmıştır.

Demet Döne Işık (2022) “Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenler İçin Metin Değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun "Rüzgarın Oğlu" Hikâyesi Örneği” adlı yüksek lisans tezinde özgün metnin değiştirim ölçütlerini temel alarak, A2 dil seviyesine uygun hâle getirmiştir. Değiştirilmiş metin, 5 uzman görüşü ile değerlendirilmiş, metnin son hâli uzman görüşleri çerçevesinde verilmiştir. 13 öğrenci üzerinde metin çalışması yapılmış ve A2 dil seviyesine uygun olduğu anlaşılmıştır. Öğrenenlerin okuma ve anlama becerisini ölçmek adına test yapılmıştır.

Hanife Güney (2022) “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Mustafa Orakçı'nın "Levent Çanakkale'de" Adlı Kitabının Metinsellik Ölçütlerine Göre Sadeleştirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde özgün bir çocuk edebiyatı eseri olan “Levent Çanakkale’de” adlı kitabında bulunan değiştirilecek isimlerin ve yapıların belirlenmesinde Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe ders kitabındaki dil bilgisi yapıları ve söz varlığı, Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi’nin belirlediği kazanımlar ve Nihal Çalışkan’ın düzeylere göre belirlediği isim listesinden yararlanılarak, A1, A2 dil düzeylerine uygun olarak sadeleştirme yapılmıştır.

Ömer Ocak (2022) “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Hüseyin R. Gürpınar'ın "Ecir ve Sabır, Baltayla Doğuran Böyle Doğurur ve Papazın Eşeği" Adlı Hikâyelerinin B2 seviyesinde Uyarlanması” adlı yüksek lisans tezinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma alışkanlığını geliştirmek amacıyla Ecir ve Sabır, Baltayla Doğuran Böyle Doğurur ve Papazın Eşeği hikâyelerini Türkiye Maarif Vakfı tarafından Diller İçin Avrupa Ortak Metni esas alınarak B2 düzeyine uygun olarak sadeleştirilmiştir.

Ezgi Şimşek (2022) “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Efsane Metinlerinin Dinleme Metni Olarak B1 Seviyesine Uyarlanması” adlı yüksek lisans tezinde özgün metinler seçilip, Gazi TÖMER B1 Dil Bilgisi kitabı ve Diller İçin Avrupa Ortak

Öneriler Çerçeve Metni dikkate alınarak B1 seviyesinde sadeleştirme işlemi yapılmış ve etkinlik hazırlanmıştır.

Emine Zorlu (2022) “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Ömer Seyfettin'in Miras Ve Gizli Mabe'd Adlı Hikâyelerinin A1-A2 Seviyesine Uyarlanması” adlı yüksek lisans tezinde çalışma içerisinde geçen hikâyeler uyarlanırken Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve metni okuma kazanımları esas alınmış, ayrıca Gazi TÖMER ve Ankara TÖMER yabancılar Türkçe ders kitaplarındaki A1-A2 seviyesi dilbilgisi kazanımlarından yararlanılarak sadeleştirme işlemi yapılmıştır.

Büşra Su Kaya (2022) “Türk Edebiyatındaki Denemelerin Yabancılar Türkçe Öğretimi İçin B1 Seviyesine Uyarlanması” adlı yüksek lisans tezinde Rasim Özdenören'in “Öykü Yazmak”, Sezai Karakoç'un “Edebiyat ve İnsan”, Nurullah Ataç'ın “Ahlâk” ve Ahmet Haşim'in “Kımıldamayan Işıklar” adlı denemeleri seçilmiş ve Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni B1 seviyesine göre metindilbilimsel ölçütler esas alınarak belirlenmiş, uyarlama işlemi esaslarına göre sadeleştirme yapılmıştır. 16 öğrenci üzerinde uygulama çalışması yapılmıştır. Uygulama sonucunda sadeleştirilmiş metnin özgün metne göre daha fazla anlaşıldığı sonucuna varılmıştır. 1 uzman görüşü alınmıştır.

Bedia Şahin (2023) “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Reşat Nuri Güntekin'in Hikâyelerinin A2 Seviyesine Uyarlanması” adlı yüksek lisans tezinde Yeni Hitit B1 kitabının metin söz varlığı ve dil bilgisi yapısını dikkate alarak A2 seviyesine sadeleştirme işlemi yapmıştır.

2.3. ALAN YAZINI TARAMASININ SONUCU

Bu bölümde alan yazını taramasının sonucunda, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde doktora ve yüksek lisans tezlerinde, “metin değiştirim” çalışmalarının yapıldığı görülmüştür. Yapılan çalışmalar incelendiğinde, metin değiştirim çalışmalarının son 10 yılda arttığı tespit edilmiştir. Son yıllarda ülkemizde artan yabancı sayısı da bu durumda etkilidir. Bunun sonucu olarak yabancılar Türkçe nasıl daha etkili öğretilmeli sorusu sorulmuş ve bu alanda yapılan çalışmalar artmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarının dil öğrenimi açısından yeterli olmaması, bu konuda çalışmaların gereğini ortaya koymuştur.

Doktora ve yüksek lisans tezleri incelendiğinde, otuzdan fazla metin değiştirim çalışması yapıldığı tespit edilmiştir. Tespit edilen bütün çalışmalar ilgili araştırmalar başlığı altında incelenmiştir. Yapılan metin değiştirmisi çalışmaları ağırlıklı olarak A2 ve B1 dil seviyelerindedir. Başlıca değiştirmisi yapılan eserler; Ömer Seyfettin, Mustafa Kutlu, Refik Halit Karay ve Sait Faik Abasıyanık'ın hikâyeleridir. Türk edebiyatında bulunan bu önemli şahsiyetlerin eserlerinin tanıtılması, dil öğrenimi ve Türk kültürünü tanıtması açısından önemlidir.

Metin değiştirmisi çalışmalarının artması ve bu çalışmalarda günümüz yazarlarının eserlerine de yer verilmesi gerekmektedir. Değişen dünyamızda Türk örf ve gelenekleri de değişmektedir. Değiştirmisi yapılan metinler aynı zamanda kültür etkileşimi açısından da öğrencilere faydalı olmaktadır. Hedef kültürü doğru aktaran ve dil seviyelerine uygun olan metinler Türkçe öğrenimi açısından önemlidir. Öğrencinin okuma-anlama becerisini geliştirmesine ek olarak, günümüz yazarlarının eserlerinin hayatın içinden bilgileri aktarması da öğrencilerin dili doğru anlamlandırabilmeleri açısından önemlidir. Türk gelenekleri denildiği zaman akla Hüseyin Su'yun "Glşefdeli Yemeni" hikâyesi gelmektedir. Alan yazını taraması sonucu Hüseyin Su'yun metin değiştirim çalışması bulunmamıştır. Alana katkı sağlaması açısından bu çalışma yürütülmüştür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni/modeli, incelenen doküman ve çalışma grubu, veri toplama süreci, veri toplama araçları, verilerin analizi, metin değiştirimi, söylem çözümlemesi, anlatı çözümlemesi, okunabilirlik, söz varlığı, içerik analizi ve betimsel analiz, araştırma etiği alt başlıkları altında araştırmanın yöntemine ve verilerin analizine dair bilgiler verilmiştir.

3.1. ARAŞTIRMANIN DESENİ / MODELİ

Bu çalışmada Hüseyin Su'nun “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesini metin değiştirimi teknikleriyle B1 dil seviyesine uygun hâle getirmek amaçlanmıştır. Değiştirilen metnin B1 dil seviyesi öğrencilerinin anlama düzeyine uygunluğu test edilmiştir. Bu amaç doğrultusunda araştırma deseni olarak “nitel araştırma” yöntemlerinden “durum çalışması” yöntemi kullanılmıştır. “Nitel durum çalışmasının en temel özelliği bir ya da birkaç durumun derinliğine araştırılmasıdır. Yani bir duruma ilişkin etkenler (ortam, bireyler, olaylar, süreçler, vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılır.” (Yıldırım ve Şimşek, 2021, s. 70). Bu çalışmada Hüseyin Su'nun “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesi ayrıntılı şekilde incelenmiştir. Bu inceleme özgün metnin B1 dil seviyesi öğrencilerine uyarlanması amacıyla yapılmıştır. Aynı zamanda değiştirimi yapılan metin, B1 dil seviyesi öğrencilerine uygulanmış ve öğrencilerin anlama düzeyleri saptanmıştır. Bununla birlikte öğrencilerin metne yönelik görüşleri alınmıştır.

3.2. İNCELENEN DOKÜMAN VE ÇALIŞMA GRUBU

Yapılan bu çalışmada Hüseyin Su'nun “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesinin, metin değiştirimi teknikleriyle B1 dil seviyesine uygun hâle getirilmesi amaçlanmıştır. Hüseyin Su, modern öykünün tekniklerini kullanan geleneksel hikâye yazarıdır. Metin içerisinde; hayatın içinde olan konuları, aile içi ilişkileri vb. barındırdığı için Türkçeyi

yabancı dil olarak öğrenen öğrencilere Türk kültürünü yansıtmaları açısından önemli bir yazardır. Türk kültüründe aile hayatı, hayata bakış açısı gibi bilgilerin metin içinde aktarılması öğrenciler tarafından ilgi uyandıracak türdendir. Bahsedilen bu etkenler ve Hüseyin Su’nun eserleri ile alakalı araştırmaların azlığı, alan içinde yeni yazarların çalışılması gerektiği düşüncesiyle “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesi seçilerek inceleme kapsamına alınmıştır. Yapılan bu çalışmada incelenen doküman Hüseyin Su’nun Şule Yayınlarından çıkan 111 sayfalık “Gülşefdeli Yemeni” adlı kitabında yer almaktadır. Çalışmada incelenen “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesi metin değiştirimi için seçilen hikâvedir. Bu hikâye, aynı zamanda kitaba da ismini vermiştir.

Tablo 1’de Şule yayınlarından çıkan Hüseyin Su’nun 111 sayfalık “Gülşefdeli Yemeni” adlı kitabından “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesinin özellikleri verilmiştir:

Tablo 1. *Araştırma Kapsamında İncelenen Hikâyeye Yönelik Bulgular*

Kategori	Bilgi
Yazar Adı	Hüseyin Su
Kitabın Adı	Gülşefdeli Yemeni
Yayın Tarihi	Mart 2021 (12. Baskı)
Hikâyenin Adı	Gülşefdeli Yemeni
Hikâyenin Sayfa Aralığı	7-21

Tablo 1’e göre araştırmada kullanılan kitabın yazarı Hüseyin Su’dur. Kitabın ve incelenen hikâyenin adı aynıdır. Araştırmada, adı geçen yazarın “Gülşefdeli Yemeni” kitabında bulunan “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesi incelemek için seçilmiştir. İncelenen hikâye 2021 yılında 12. baskısı yapılan, “Gülşefdeli Yemeni” adlı kitapta bulunmaktadır. İncelenen hikâye Gülşefdeli Yemeni adlı kitabın 12. baskısında, 7-21 sayfaları arasında yer almaktadır.

Çalışmada değiştirilmiş metnin geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuştur. İki farklı üniversitede, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkez’inde görev yapan 6 uzmanın değiştirilmiş metinle ilgili görüşleri alınmıştır.

Uzmanların öğrenim durumları, toplamda kaç B1 dil seviyesi sınıfında çalıştıkları ve çalışma alanlarına yönelik bulgular tablolar hâlinde sunulmuştur:

Tablo 2. Uzmanların Öğrenim Durumlarına Yönelik Bulgular

Öğrenim Durumu	<i>f</i>
Lisans	0
Yüksek Lisans	4
Doktora	2
Toplam	6

Tablo 2'ye göre toplam 6 uzmandan görüş alınmıştır. 6 uzmanın 2'si doktora düzeyinde öğrenim görmüştür. Uzmanların 4'ü ise yüksek lisans düzeyinde öğrenim görmüştür.

Tablo 3'te uzmanların toplamda kaç B1 dil seviyesi sınıfında çalıştıklarına yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 3. Uzmanların Kaç B1 Dil Seviyesi Sınıfında Çalıştığına Yönelik Bulgular

Sayı	<i>f</i>
1-5 aralığı	0
5-10 aralığı	3
10-15 aralığı	3
Toplam	15

Tablo 3'e göre 6 uzmandan 3'ü 5-10 aralığında B1 dil seviyesi sınıfında, 3'ü 10-15 aralığında B1 dil seviyesi sınıfında çalışmıştır.

Tablo 4'te uzmanların çalışma alanlarına yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 4. Uzmanların Çalışma Alanlarına Yönelik Bulgular

Alanlar	Hiç <i>f</i>	Genel bilgi düzeyinde <i>f</i>	Yoğun olarak <i>f</i>
Dil Bilgisi			6
Dil Bilimi			6
Dil Edinimi			6
Türk Edebiyatı			6
Türk Dili			6
İkinci Dil Öğretimi			6
Toplam			6

Tablo 4'e göre 6 uzman; dil bilgisi, dil bilimi, dil edinimi, Türk edebiyatı, Türk dili ve İkinci dil öğretimi alanlarında yoğun olarak çalışmıştır.

Çalışmada değiştirilmiş metnin B1 dil seviyesindeki öğrencilere uygunluğunu ve onlar için kullanılabilirliğini tespit etmek amacıyla Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde öğrenim gören 10 öğrenciye değiştirilmiş metin ile ilgili hazırlanmış okuma-anlama testi uygulanmış ve öğrencilerin metnin uygunluğu ile ilgili görüşleri alınmıştır.

Tablo 5'te okuma-anlama testi uygulanan 10 öğrencinin cinsiyet özellikleri verilmiştir:

Tablo 5. Okuma-Anlama Testi Uygulanan Öğrencilerin Cinsiyet Özellikleri

Öğrenci	Cinsiyet
1. Öğrenci	Kız
2. Öğrenci	Kız
3. Öğrenci	Kız
4. Öğrenci	Kız
5. Öğrenci	Kız
6. Öğrenci	Kız
7. Öğrenci	Erkek
8. Öğrenci	Erkek
9. Öğrenci	Erkek
10. Öğrenci	Erkek

Tablo 5'te göre okuma-anlama testi uygulanan 10 öğrencinin 6'sının kız, 4'ünün erkek olduğu görülmektedir.

3.3. VERİ TOPLAMA SÜRECİ

Çalışmanın ilk aşamasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan metin değiştirimi çalışmaları incelenmiştir. Yapılan inceleme sonunda Hüseyin Su'nun "Gülşefdeli Yemeni" hikâyesinin metin değiştirimi yöntem ve teknikleriyle B1 dil seviyesine değiştiriminin yapılmadığı tespit edilmiştir. "Gülşefdeli Yemeni" metninin, Türk kültürü öğelerini aktarma açısından önemli olduğu düşünülerek B1 dil seviyesine değiştirimi yapılmıştır. Uzman görüşleri alınarak, "Gülşefdeli Yemeni" metninin yabancılara Türkçe öğretiminde okuma materyali olarak kullanılmasına karar verilmiştir. Çalışmada incelenen metin, yabancılara Türkçe öğretiminde B1 dil seviyesi öğrencilerinin kazanımları göz önünde bulundurularak kelime, cümle, dil bilgisi, söz varlığı öğeleri gibi özellikler bakımından incelenmiştir. Özgün metne değiştirim işlemleri yapılmış ve metin B1 dil seviyesine uygulanabilir hâle gelmiştir.

Özgün metinde metin değiştirimi işlemleri yapılmıştır. Özgün metin; söylem çözümlemesi, anlatı çözümlemesi, okunabilirlik, söz varlığı, içerik analizi ve betimsel analiz açılarından da detaylı olarak incelenmiştir. Metin değiştirimi işlemleri ve bahsedilen

incelemeler yapıldıktan sonra, değiştirilen metin 6 uzman görüşüne sunulmuştur. Uzmanların dönütleri ve önerileri dikkate alınarak metnin son hâli verilmiştir. Son hâli verilen metin, 10 öğrenciye uygulanmıştır. Öğrencilerin bilgileri kişisel bilgi formu ile toplanmıştır. Öğrencilere okuma-anlama testi yapılmış ve değiştirilmiş metne dair görüşleri alınmıştır.

3.4. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Çalışma kapsamında yapılan çalışmada Hüseyin Su'yun “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesini metin değiştirimi teknikleriyle B1 seviyesine değiştirim işlemi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda yapılan çalışmada bütün veriler “doküman analizi” ile toplanmıştır. “Dokümanlar, nitel araştırmada etkili bir şekilde kullanılması gereken önemli bilgi kaynağıdır. Bu tür araştırmalarda, araştırmacı ihtiyacı olan veriyi, gözlem veya görüşme yapmaya gerek kalmadan elde edilebilir.” (Yıldırım ve Şimşek, 2021, s. 190).

Doküman analizinin ilk aşamasında B1 dil seviyesine değiştirimi yapılacak metin B1 seviyesi özellikleri olan kelime, cümle, dil bilgisi, söz varlığı gibi ögeler bakımından incelenmiş ve metin değiştirimine uygun bulunmuştur. Ardından B1 dil seviyesine değiştirim işlemi yapılmıştır. B1 dil seviyesine uygun olarak değiştirilen metnin uygunluğunun ve kullanılabilirliğinin değerlendirilmesi açısından 6 uzman görüşüne başvurulmuştur. “Uzman Görüş Formu” veri toplama aracının kullanımında, Dr. Özmen'in (2019) doktora tezinden yararlanılmıştır. “Uzman Görüş Formu” içerisindeki sorularla uzmanların öğrenim durumları, B1 dil seviyesi öğretimini kaç defa yaptıkları vb. gibi uzmanların mesleki alanlarındaki bilgileri tespit edilmiştir. Aynı zamanda “Uzman Görüş Formu” ile uzmanlardan, metin içinde geçen cümlelere dair değerlendirmeler ve metne dair öneriler alınmıştır. Uzmanlardan metni, “dilsel ölçütler”, “metne ilişkin ölçütler”, “sözlükçe”, “görseller”, bakımından “kesinlikle yetersiz”, “yeterli değil”, “kısmen yeterli” ve “tamamen yeterli” şeklinde değerlendirmeleri istenmiştir. “Uzman Görüşü Formu” Ek 3'te yer almaktadır.

Değiştirilmiş metin B1 dil seviyesindeki 10 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan “Okuma-Anlama Testi” 10 öğrenciye uygulanmıştır. Test dört bölümden oluşmaktadır. A bölümünde yer alan çoktan seçmeli sorular 20 puan değerindedir. B bölümünde yer alan doğru-yanlış soruları 30 puan değerindedir. C bölümünde yer alan cümleler metin içerisinde “geçiyor” veya “geçmiyor” şeklinde yanıt beklenen sorulardır ve 30 puan değerindedir. En son bölüm olan D bölümünde açık uçlu sorular bulunmaktadır, puan değeri 20 puandır. Öğrencinin alabileceği en yüksek puan 100 puandır. “Okuma-Anlama Testi” Ek 4'te yer almaktadır.

Değiştirilmiş metnin B1 dil seviyesindeki öğrencilere uygunluğunun belirlenmesi için 10 öğrenci üzerinde uygulanmış ve 10 öğrencinin metin ile ilgili görüşlerine başvurulmuştur. Bunun için Özmen'in (2019) "Öğrenen Görüşü Formu" kullanılmıştır. Bu formda B1 dil seviyesindeki öğrencilerin değiştirilmiş metni "kelimeler", "cümleler", "dil bilgisi kuralları", "görseller" ve "sözlükçe" bakımından "uygun", "uygun değil" şeklinde değerlendirmeleri ve önerileri istenmiştir. "Öğrenen Görüşü Formu" Ek 5'te yer almaktadır.

3.5. VERİLERİN ANALİZİ

3.5.1. Metin Değiştirimi

Çalışmada Hüseyin Su'yun "Gülşefdeli Yemeni" hikâyesinin metin değiştirimi ölçütleri uygulanarak B1 dil seviyesine uygun hâle getirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Dr. Özmen'in (2019, s.100) kullandığı metin değiştirimi ölçütleri temel alınmıştır.

Metin değiştirim ölçütlerinden hareketle değiştirilmiş metinde uygulanan işlemler Dr. Özmen'in (2019, s.100) çalışmasında şu şekildedir:

- Anlatımı zorlaştıran, tümceyi uzatan isimleri silme,
- Karmaşık tümceleri bölme,
- Zamansız ilişkileri standart hâle getirme,
- Gönderileri açık hâle getirme
- Edilgen yapıları etken hâle getirme,
- Devrik yapıları düzenleme,
- Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme,
- Yeniden yazma,
- Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma,
- Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle genişletme,
- Eksilteleri tamamlama,
- Bağlantıları açık hâle getirme,
- Kolaylaştırma (isim açıklaması)

Metin değiştirimi aşamasında eş anlamlı sözcüklerin seçimi noktasında İstanbul Üniversitesinin hazırlamış olduğu "Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı" B1 seviyesi ünite sonu kelime listelerinden yararlanılmıştır.

3.5.2. Söylem Çözümlemesi

Söylem çözümlemesi metinde yer alan bütün anlam ilişkilerini incelemektedir (Çelik ve Ekşi, 2013, s. 107). İlk olarak özgün ve değiştirilmiş metinler cümlelere ayrılarak

numaralandırılmıştır. Bundan sonra metin, akışa göre kesitlere ayrılmıştır. Metin kesitlere ayrılırken; metin içinde geçen olay, durum, zaman ve mekân gibi durumlara dikkat edilmiştir. Değiştirilmiş metinde, eserin özgün yapısına zarar verilmeden metin değiştirim işlemleri uygulanmıştır. Kesitlere ayrılan özgün ve değiştirilmiş metin içerisinde yer alan mekân, kahraman gibi ifadelerde değişiklik yapılmamıştır.

3.5.3. Anlatı Çözümlemesi

Anlatıcı; zaman, nesne, kişiler ve olaylara ilişkin tanıtıcı bilgiler vermektedir (Yemenici, 1995, s. 40). Çalışmanın anlatı çözümlemesi özgün metinde geçen olay örgüsü, özne, nesne, gönderici, yardımcı, engelleyici ve gönderilen gibi öğelerin ne veya kim oldukları incelenmiş ve değiştirilmiş metin içerisinde korunmuştur. Özgün ve değiştirilmiş metinde tespit edilen öğeler tablolar hâlinde verilmiştir.

3.5.4. Okunabilirlik

Çalışmada okunabilirlik düzeyini hesaplamak için özgün ve değiştirilmiş metinler (Çetinkaya, 2010) “Okunabilirlik Formülleri” kullanılarak hesaplanmıştır. “Çetinkaya, 2010 Okunabilirlik Formülü” metnin tamamının incelenmesine olanak vermiştir.

Metnin tamamı “Çetinkaya 2010 Okunabilirlik Formülü”ne göre incelenmiştir. “Çetinkaya 2010 Okunabilirlik Formülü”nde yer alan metnin hece sayısı, kelime sayısı, cümle sayısı, ortalama kelime uzunluğu, ortalama cümle uzunluğu hesaplama formülleri kullanılarak özgün ve değiştirilmiş metinlerin “okunabilirlik düzeyi” belirlenmiştir.

Çetinkaya (2010) “Okunabilirlik Formülü” ve “Okunabilirlik Düzeyi” tablosu aşağıdaki şekildedir:

Okunabilirlik Sayısı = $118,823 - 25,987 \cdot x_1 - 0,971 \cdot x_2$
Ortalama kelime uzunluğu (toplam hece sayısı/toplam kelime sayısı) x_1
Ortalama cümle uzunluğu (toplam kelime sayısı/toplam cümle sayısı) x_2

Okunabilirlik Puanı	Okunabilirlik Düzeyi	Eğitim Düzeyi
0- 34	ENGELLİ DÜZEY	10. 11. ve 12. Sınıf
35- 50	EĞİTSEL OKUMA	8. ve 9. Sınıf
51 +	BAĞIMSIZ OKUMA	5. 6. ve 7. Sınıf

3.5.5. Söz Varlığı

Çalışma içerisinde özgün ve değiştirilmiş metinler söz varlığı bakımından incelenmiştir. İsimler, ikilemeler, deyim ve atasözleri tablolar hâlinde gösterilmiştir. Metnin söz varlığını belirlemek amacıyla “CİBAKAYA 2.3” programı kullanılmıştır. Kelime sıklığı çalışmasının

nasıl yapılacağı ile alakalı bilgiler Baş'ın (2011) çalışmasından örnek alınmıştır. Programda bulunan işlemlerden yararlanılarak seçilen özgün metin Word dosyası hâline getirilmiştir. Özgün metinde kelime sıklığı çalışması yapılabilmesi için şu düzenlemeler yapılmıştır:

- Özel isimler metinden silinmiştir.
- Sayılar yazı hâline getirilmiştir.
- Çekim ekleri ve fiillerde bulunan olumsuzluk ekleri silinmiştir. ve
- Fiillerin sonuna “-” işareti konulmuştur.
- Ek eylemler “i-” şeklinde gösterilmiştir.
- Kalıcı isim yapan sıfat-fiil ekleri bırakılmıştır.
- İsim ve fiiller eklerinden arındırılmış basit gövde hâlinde bırakılmıştır.
- Birleşik isim ve fiiller, ikilemeler, deyimler kalıp olarak ele alınmış ve “+” işaretiyle birleştirilmiştir.
- Aynı şekilde yazılan farklı anlama gelen kelimeler belirtilmiştir.
- Bulunma durum ekleri metinde farklı şekillerde bulunsa da tek biçim olarak “de” şeklinde gösterilmiştir.
- Soru eki metinde farklı şekillerde bulunsa da tek biçim olarak “mi” şeklinde gösterilmiştir.
- Hem ... hem ... gibi bağlaçlar birleştirilmiştir.

3.5.6. Betimsel Analiz

Çalışmada değiştirilmiş metnin güvenilirliğini sağlamak amacıyla 6 uzman görüşüne başvurulmuştur. B1 seviyesi öğrenen öğrencilere uygunluğu tespit edilebilmesi için 10 öğrenci üzerinde uygulama yapılmıştır. Elde edilen sonuç içerik analizi ile değerlendirilmiştir. İçerik analizi “ mevcut verileri özetleme, standardize etme, karşılaştırma ya da başka bir biçime dönüştürme araçlarıdır. “ (smith, 1975 akt. Işık, 2022, s.56). İçerik çözümlemesiyle uzman ve öğrenci görüşleri formlarının cevapları okunup kategorileştirilmiş ve bu oluşturulan kategorilerin sıklıkları tespit edilip çıkan verilerin sonucu tablolar hâlinde bulgular bölümünde sunulmuştur.

Öğrencilerin değiştirilmiş metni anlama durumunun tespiti için Yabancılar Türkçe öğretimi öğrencisi olan 10 öğrenciye “Okuma-Anlama Testi” uygulanmıştır. “Okuma-Anlama Testi” sonucunda elde edilen veriler betimsel analiz yoluyla verilmiştir. Öğrencilerin metinden aldıkları puanlar ve hangi soruda hangi cevabı verdikleri tablo halinde verilmiştir.

3.6. ARAŞTIRMA ETİĞİ

Yapılan araştırmada değiştirilmiş metnin güvenilirliğini sağlamak amacıyla uzman görüşüne başvurulmuştur. Bununla birlikte değiştirilmiş metnin B1 dil seviyesi öğrencilerine uygunluğunu ve kullanılabilirliğini tespit etmek amacıyla öğrenci görüşlerine başvurulmuştur. Öğrencilere “Okuma-Anlama Testi” uygulanmıştır. Bahsedilen uygulamalar için uygulama yapılan Türkçe öğretimi merkezinden “Uygulama ve Uzman Görüşü Alma” izni alınmıştır. “Uygulama ve Uzman Görüşü Alma” izni Ek 6’da yer almaktadır.

Görüşü alınan uzmanlar ve öğrenciler, çalışmaya gönüllülük esasına göre katılım sağlamışlardır. Uygulama yapılmadan önce katılımcılar araştırmanın ve katılımcı bilgilerinin gizliliği konusunda bilgilendirilmiştir.

Çalışmanın etik olarak uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla “ Etik Kurul İzni”ne başvurulmuştur. “Etik Kurul İzni” Ek 8’de yer almaktadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR

4.1. ARAŞTIRMA KAPSAMINDA SEÇİLEN ÖZGÜN METNİN B1 SEVİYESİNE DEĞİŞTİRİMİNE YÖNELİK BULGULAR

Araştırma kapsamında Hüseyin Su’yun “Gülşefdeli Yemeni” adlı hikâyesinin metin değiştirim işlemleri ile B1 seviyesine yönelik değiştirimi yapılmıştır. B1 düzeyine yönelik değiştirimin nasıl yapıldığı aşağıda tablo hâlinde verilmiştir.

Tablo 6. Özgün Metin, Değiştirilmiş Metin ve Metin Değiştirim İşlemleri

Tümce no	Özgün metin (çözümleme aşaması)	B1 düzeyi metin (dönüştürme aşaması)	İşlem
Başlık	Gülşefdeli Yemeni	Gülşefdeli Yemeni	İşlem yok.
T1	Yunus'un anısına; 'paslanmaz bıçak' gibi.	Yunus'un anısına; 'paslanmaz bıçak' gibi.	İşlem yok.
T2	Olan o gün oldu, o gün ve o ân.	Olaylar o gün oldu, o gün ve o zaman .	Gönderimleri açık hâle getirme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T3	Oldu ve bitti.	Oldu ve bitti.	İşlem yok.
T4	İlk ânda yalnızca bana oldu sanmışım.	İlk zamanda yalnızca bana oldu sanmışım.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T5	Ama değil, ona da oldu, nişanlıma yani.	Ama yanılmışım, ona da oldu, yani nişanlıma.	Devrik yapıları düzenleme
T6	Parmağımızdaki yüzüklerimiz daha yerlerini ısıtmamıştı bile.	Yüzüklerimiz daha yeniydi. Parmaklarımızı ısıtmamıştı bile.	Bölme, Gönderimleri açık hâle getirme,

			Genişletme.
T7	Ağzından çıkan sözün bu denli ağır düşeceğini kestiremedi belli ki, düşünemedi enine boyuna.	Söylediğı sözün bu kadar ağır olacağını tahmin edemedi belli ki, iyice düşünemedi.	Devrik yapıları düzenleme. Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme
T8	Demek ki onun gırtlacı dokuz boğum değildi.	Demek ki düşünerek konuşan biri değildi.	Yeniden yazma
T9	Sözünü geri almak, sözün açtığı yaraya merhem olmuyordu işte, yırttığı yeri yamamıyordu.	Söylediğı sözleri geri almak, sözün açtığı yaraya ilaç olmuyordu.	Yeniden yazma.
T10	İki yıldan beri özenle dokuduğumuz kumaş, bir ânda yırtıldı gitti.	Bir anda iki yıldır yaptığımız her şey bozuldu.	Yeniden yazma.
T11	O yara, kanayıp duruyordu şimdi gözlerimizin önünde.	O yara, şimdi gözlerimizin önünde kanayıp duruyordu.	Devrik yapıları düzenleme.
T12	O yara ki, halam onu altmış yıldır ihtimamla taşıyordu kâlbini en mutena yerinde; tam ortasında.	Halam o yarayı altmış yıldır taşıyordu kalbinin en gizli yerinde; tam ortasında.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme. Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değıştirme. Gönderimleri açık hâle getirme.
T13	Biliyorum, aramızda yırtılan kumaşın yarısı elinde; halamı, kâlbini,	Biliyorum aramızda bozulan bağıın yarısı nişanlının elindeydi;	Yeniden yazma.

	yarasını göremeden ve neye uğradığını bilemeden duruyordu karşımda.	halama nasıl hissettirdiğini bilmeden duruyordu karşımda.	
T14	Parmağımdaki yüzükle oynuyorum sandı.	Nişanlım, parmağımdaki yüzüğümle oynuyorum sandı.	Genişletme.
T15	Çıkardım, elini tutup avucuna koydum.	Yüzüğü çıkardım, nişanlımın elini tutup avucuna koydum.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T16	Aynen filmlerdeki gibi.	Aynen filmlerdeki gibi.	İşlem yok.
T17	İki yüzüğün birbirine değmesiyle çıkan metal sesinden anlamış olacak ki olup biteni, irkildi birden.	Nişanlım durumu, iki yüzüğün birbirine değmesiyle çıkan metal sesinden anladı ve birden irkildi.	Gönderimleri açık hâle getirme. Genişletme. Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T18	Hiç konuşmadan, halamın ardından odasına geçtim.	Hiç konuşmadan, halamın ardından odasına geçtim.	İşlem yok.
T19	Az sonra salonun kapısının, ardından da dış kapının açılıp örtülüşünün sesi duyuldu.	Az sonra salonun ve dış kapının açılıp kapanışının sesi duyuldu.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T20	Gidiyordu besbelli ve elinde iki parça gönül kumaşı vardı.	Nişanlım açıkça gidiyordu ve halam ve benim kırılmış kalbimiz vardı.	Yeniden yazma.

T21	Omuzları düşmüş, kolları sarkmış mıydı bilmiyorum.	Nişanlım üzölmüş müydü yoksa omuzları düşmüş müydü bilmiyorum.	Gönderimleri açık hâle getirme. Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.
T22	Düşüncemin ardını kovalamadım.	Daha çok düşünmedim.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değıştirme.
T23	Kendime yenilmekten korktum.	Kendime yenilmekten korktum.	İşlem yok.
T24	Altmış yıldan beri, halamın gözünden daha çok koruduğı o değeri şey, sanki bir kristal gibi ellerinden kayıp üçümüzün ortasına düşüvermişti işte.	Altmış yıldan beri, halamın gözünden daha çok koruduğı o değeri şey, ellerinden kayıp üçümüzün ortasına sanki bir cam gibi düşüvermişti.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değıştirme. Kolaylaştırma. Devrik yapıları düzenleme.
T25	Eğilip toplayamazdık artık onları.	Artık eğilip toplayamazdık.	Yer değıştirme.
T26	Benim ayaklarıma batan kıymıkların, halamın kâlbini nasıl dağladığını, ona nasıl acılar tattırdığını anlayabiliyordum.	Benim ayaklarıma batan camların, halamın kâlbini nasıl acıttığını, ona nasıl acılar yaşattığını anlayabiliyordum.	Bağlantıları açık hâle getirme, Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma, Sıklığı az olan sözcüğü

			sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T27	Çünkü bugüne dek onu hayata bağlayan duygularının, anılarının, kâlbinde, yedi kat muşambaya sarılı bir muska gibi sımsıcak sakladığı sevginin, çocukluğum ve gençliğim süresince tanığı olmuştum.	Çünkü bugüne kadar halamın , hayata bağlandığı duygularının, anılarının, kalbindeki sevginin, çocukluğum ve gençliğim boyunca şahidi olmuştum.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme. Gönderimleri açık hâle getirme,
T28	O anların ve mukaddes bir duyarlık kazanmış o sevginin bana nasıl sirayet ettiğini bizzat yaşayarak görmüştüm.	O anların ve o sevginin bana nasıl hissettirdiğini, kendim yaşayarak görmüştüm.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme, Genişletme.
T29	Hiçbir şeyi uzun uzun anlatmadığı hâlde her geçen gün halama daha çok yaklaşmış, onu daha çok sevmiş ve anlamıştım.	Hiçbir düşünceyi uzun uzun anlatmasada her geçen gün halama daha çok yaklaşmış, onu daha çok sevmiş ve anlamıştım.	Genişletme.
T30	O da, benim bu hâlimi gördükçe, yarasına merhem sürülmüş gibi rahatlar, durulurdu .	O da, beni gördükçe, yarasına ilaç sürülmüş gibi rahatlar, sakinleşirdi .	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.

T31	Halamın öyküsünü derli toplu hiç kimseden dinlemedim.	Halamın hikâyesini düzenli bir şekilde hiç kimseden dinlemedim.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme,
T32	Onun hayatı, herkes için söze dökülemeyecek kadar manevî bir mahremiyete sahipti âdeta.	Halamin hayatı, herkes için kelimelerle anlatılamayacak kadar özel ve anlatılmazdı.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme, Gönderimleri açık hâle getirme, Devrik yapıları düzenleme.
T33	Herkes, halamdan söz ederken, koruması gereken mesafeyi, durması gereken yeri, aşmaması gereken sınırı bilirdi.	Herkes, halamdan söz ederken, mesafeyi koruması gerektiğini, nerede durması gerektiğini, sınırı aşmaması gerektiğini bilirdi.	Yeniden yazma. Genişletme.
T34	Bütün bunlar, onun konuşulamaz bir insan oluşundan değildi elbette.	Bütün bunlar, elbette halamın konuşulamayan bir insan olduğundan değildi.	Yeniden yazma.
T35	Tam tersine; yüzünden tebessümü hiç eksik olmayan, sevecen, yumuşak başlı, evde her şeye, her yere, her işe yetişmeye çalışan bir insandı.	Tam tersine; yüzünden gülümseme hiç eksik olmayan, sevecen, evde her şeye, her yere, her işe yetişmeye, çalışan uyumlu her işi yapan biriydi.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme. Devrik yapıları düzenleme.
T36	Büyüklerden birisi biz çocuklardan bir şey	Büyükler, biz çocuklardan bir şey	Bağlantıları açık hâle getirme,

	isteyecek olsa, yerinden ilk yekinen halam olurdu.	istediğinde, yerinden ilk halam kalkardı.	Devrik yapıları düzenleme, Yeniden yazma.
T37	Ellerimiz onun eteğinden ayrılmaz, dizinin dibinden kalkmazdık.	Ellerimiz halamın eteğinden ayrılmaz, dizinin yanından kalkmazdık.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T38	Bir tavuğun civcivleri gibi, halam ev içinde ve ev dışında nereye giderse biz çocuklar da ardından dökülürdük hemen.	Bir tavuğun civcivleri gibi, halam ev içinde ve ev dışında nereye giderse biz çocuklar da hemen arkasından giderdik.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme. Devrik yapıları düzenleme.
T39	Ben de ablalarım da ne öğrendiysek halamdan öğren mişizdir.	Ben de ablalarım da ne öğrendiysek halamdan öğrendik.	Zamansal ilişkileri standart hâle getirme.
T40	Dört kardeşin dördü de doğumumuzdan itibaren halamın koyunda büyümüşüz.	Dört kardeşin dördü de doğduktan sonra halamın yanında büyümüşüz.	Yeniden yazma. Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T41	Geceleri ağladığımızda o uykusuz kalır, bezimizi o değiştirir, beleşimizi o sarar , beşğimizi o sallarmış.	Geceleri ağlayınca halam uykusuz kalır, bizle ilgilenir, bezimizi o değiştirir, beşğimizi o sallarmış bizi uyuturdu.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T42	Hastalandığımızda neremizin ağrıdığını annemizden çok halam bilirmiş.	Hastalanınca neremizin ağrıdığını annemizden çok halam bilirmiş.	İşlem yok.

T43	Dördümüzü de annemiz doğurduğu hâlde halamız büyütmüş.	Dördümüzü de annemiz doğurmasına rağmen halamız büyütmüş.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T44	Bütün bunlara karşın bir kez bile şikâyet ettiğini, alnını kırıştırdığını gören olmamış.	Bütün bunlara rağmen bir kez bile halamın şikâyet ettiğini suratını astığını gören olmamış.	Yeniden yazma.
T45	Bizi, anne ve babamızdan daha çok sahiplenirdi halam.	Bize, anne ve babamızdan daha çok halam sahip çıkardı.	Genişletme.
T46	Onlara karşı bile korurdu.	Halam, anne ve babamıza karşı bile bizi korurdu.	Genişletme, Gönderimleri açık hâle getirme.
T47	Anneme ve babama karşı inatlaştığım, onları dinlemediğim olurdu, ama halamın önünde bir avuç topraktım her zaman.	Anneme ve babama karşı inatlaşır onları dinlemediğim olurdu ama halama karşı her zaman saygılı olurum.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme. Yeniden yazma.
T48	Ablalarım da öyle.	Ablalarım da aynı şekilde.	Genişletme,
T49	Babamın büyüğüdü halam.	Babamın büyüğüdü halam.	İşlem yok.
T50	Hem bu nedenle, hem de ayrıntılarıyla bilmediğim öyküsü nedeniyle gerek babamın, gerekse annemin halama karşı görülmedik bir biçimde saygıları vardı.	Hem bu nedenle hem de öyküsü nedeniyle annem ve babam da halama saygı duyardı.	Yeniden yazma.
T51	Dedemle babaannem öldükten sonra evimizi	Dedem ile babaannem öldükten sonra evin	Yeniden yazma.

	çekip çeviren görünürde babam, evin hanımı da annem olduğu hâlde; evimizde sözü geçen, bir 'hanımsultan' ağırlığı ve etkinliği ile yine halamdı.	ihtiyaçlarını babam karşılıyordu. Evin hanımı annemdi. Ama evimizde sözü geçen kişi halamdı.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.
T52	Ablalarımın da benim de adlarımızı halam koymuş.	Ablalarımın da benim de adlarımızı halam koymuş.	İşlem yok.
T53	Benim adımın konmasında buruk bir gerginlik yaşandığını da halam anlatmıştı bana.	Halam, adımı koyarken bir gerginlik yaşandığını anlatmıştı.	Yeniden yazma.
T54	Ablalarımda olduğu gibi, annemle babam adımı koymasını ondan bekleyip durmuşlar tam bir hafta.	Ablalarımın ismini halam koymuş bu sebeple annem ve babam halamdan tam bir hafta ismimi koymasını beklemişler.	Gönderimleri açık hâle getirme. Devrik yapıları düzenleme.
T55	O da koymak istediği adı söylemekten utanıp, kendisinin ne demek istediğini anlayarak onlar söylesin diye ummuş.	Halam, bana koymak istediği adı söylemekten utanmış. Kendisinin ne isim koymak istediğini anne ve babamın anlamasını beklemiş.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme Gönderimleri açık hâle getirme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T56	Sonunda babam nüfusa kaydettireceğini söyleyince, beşiğimin başına gelmiş, kundağımı	Sonunda babam ismimi kaydettireceğini halama söylemiş. Halam,	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.

	kucağına almış, önce dudakları titremiş, gözleri buğulanmış.	yatağının başına gelmiş, beni kucağına almış, dudakları titremiş ve gözleri dolmuş.	Genişletme, Gönderimleri açık hâle getirme.
T57	Öpmüş, yanağıma yanağına bastırıp kulağıma adımı söylemiş:	Beni öpmüş, yanağıma yanağına yakınlaştırmış ve kulağıma benim adımı söylemiş:	Yeniden yazma Genişletme.
T58	Hayatında bir kez, onu da suyolunda gördüğü nişanlısının adıymış bu.	Halamın bana koyduğu isim hayatında bir kere gördüğü nişanlısı Yunus'un adıymış.	Genişletme, Gönderimleri açık hâle getirme. Devrik yapıları düzenleme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.
T59	Ben de, yanağıma düşen gözyaşı damlalarıyla ürpererek , gözlerimi açıp çil çil halamın yüzüne bakmışım.	Ben de yanağıma düşen gözyaşı damlalarından korkarak , gözlerimi açıp halamın yüzüne bakmışım.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme. Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T60	Bütün bunları bana anlatırken, hâlâ çil çil yüzüne bakan bir bebeği sever gibi yanağıma okşar, alnıma düşen saçlarımı yukarı kaldırırdı parmaklarıyla.	Bütün bunları bana anlatırken, hâlâ yüzüne bakan bir bebeği sever gibi yanağıma okşar ve alnıma düşen saçlarımı düzeltirdi.	Devrik yapıları düzenleme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.

T61	Halam, bana adını verdiği nişanlısını bir kez görmüş.	Halam, bana adını verdiği nişanlısını bir kez görmüş.	İşlem yok.
T62	Buna da görmüş denir mi bilmem.	Buna da görmüş denir mi bilmem.	İşlem yok.
T63	O zamanlar köyde oturuyorlarmış.	O zamanlar köyde yaşıyorlarmış.	İşlem yok.
T64	Daha sonra babamın işi nedeniyle gelip yerleşmişler şehre .	Daha sonra babamın işi nedeniyle şehre taşınmışlar.	Devrik yapıları düzenleme.
T65	Halamın nişanlısı askere gitmeden önce dedemlerle vedalaşmak için evimize gelirken, halam da suya gidiyormuş.	Halamın nişanlısı askere gitmeden önce dedemlerle vedalaşmak için evimize gelirken, halam da su almaya gidiyormuş.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T66	Sokağın başından nişanlısının geldiğini görünce tepeden tırnağa ateş basmış halamı.	Halam, sokağın başından nişanlısının geldiğini görünce çok heyecanlanmış.	İşlem yok.
T67	Nereye bastığını bilemez olmuş.	Nereye bastığını bilmiyormuş .	Yeniden yazma.
T68	Etrafındaki her şeyin dönmeye başladığını sanmış.	Etrafındaki her şeyin dönmeye başladığını sanmış.	İşlem yok.
T69	Nişanlısı üç beş adım ilerisinde durup kendisinin yaklaşmasını bekliyormuş.	Nişanlısı üç beş adım ileride durup halamın gelmesini bekliyormuş.	Yeniden yazma.
T70	Şöyle bir göz ucuyla bakacak olmuş, hepsi bu kadar işte.	Halam nişanlısına göz ucuyla bakmış, hepsi bu kadar işte.	Yeniden yazma. Gönderimleri açık hâle getirme.

T71	Altmış yıldan beri belleğinde sakladığı resim, o göz ucu bakışın alıntıladığı görüntüyümüş.	Altmış yıldan beri hafızasında sakladığı anı, o göz ucu ile nişanlısına baktığı kısa bakışmış.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme, Eksilteleri tamamlama, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.
T72	Bağlı kaldığı yakınlık bir adım arayla yanından geçişten ibaretmiş.	Halamın nişanlısına olan yakınlığı, yanından bir adım mesafeyle geçmesiymiş.	Yeniden yazma.
T73	O karşılaşmadan, nişanlısının Yarın gidiyorum, Allahaismarladık' dediğini, kendisinin de 'Güle güle, yolun açık olsun' diye cevap verdiğini hatırlardı hep.	O karşılaşmadan, halamın nişanlısı 'Yarın gidiyorum, Allahaismarladık' demiş. Halam da 'Güle güle, yolun açık olsun' diye cevap vermiş. Halam hep böyle hatırlardı.	Yeniden yazma.
T74	Bu iki cümleyi her tekrar edişinde tatlı tatlı hüzünlenir, ağzında bir akide şekeri eziliyormuş gibi yanakları eminirdi.	Halam bu anıyı her anlattığında üzülür, ağzında şeker varmış gibi yanakları şişerdi.	Yeniden yazma. Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.
T75	Eve giden nişanlısının elinde bulunan, halam için babaanneme bıraktığı	Halam, nişanlısının babaanneme bıraktığı	Yeniden yazma.

	hediyeleri bile fark etmediğini biraz mahcup, biraz da saf bir gururla hatırlardı.	hediyeleri fark etmediğini söylerdi. Bu anıyı biraz mahcup, birazda saf bir gururla hatırlardı.	
T76	Babaannem, hediyelerini verirken, nişanlısının vedalaşmaya geldiğini söyleyip 'Allah kavuştursun' demiş halama.	Babaannem, halama hediyelerini vermiş ve nişanlısının vedalaşmaya geldiğini söylemiş 'Allah kavuştursun' demiş.	Devrik yapıları düzenleme.
T77	Halam, 'Yolda karşılaştığımızı annem hiç bilmedi' derdi.	Halam, 'Yolda nişanlımla karşılaştığımızı annem hiç bilmedi' derdi.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T78	Bununla övünür müydü, yoksa üzülür müydü kestiremezdim.	Halam anlattığı hikâyeye ile övünür müydü, yoksa üzülür müydü anlayamazdım.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme, Gönderimleri açık hâle getirme. Kolaylaştırma. Yeniden yazma.
T79	Halamın nişanlısı askerden dönmemiş.	Halamın nişanlısı askerden dönmemiş.	İşlem yok.
T80	Ölmüş, öldüğü yerde de toprağa vermişler.	Ölmüş, öldüğü yerde de toprağa gömmüşler.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T81	Onu yakıp kavuran hasreti yüzünden okunurdu, ama bu	Halamın nişanlısına duyduğu özlem, yüzünden anlaşılırdı.	Yeniden yazma.

	hasretini dile getirdiği tek cümlesini bile duymadım ağzından.	Ama halam özlemi ile ilgili, konuşmadı.	
T82	Birçok şey anlatacağını umarak nişanlısının neden öldüğünü sorduğumda bir isimle cevap verirdi; inceağrıdan.	Birçok şey anlatacağını düşünerek halama nişanlısının neden öldüğünü sordum. Halam bana bir isimle cevap verdi; veremden dedi.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme. Gönderimleri açık hâle getirme, Devrik yapıları düzenleme
T83	Nişanlısını alıp götüren inceağrı, halamda anlaşılmaz derecede incelmış bir sevgi ve sadakate dönüşmüştü.	Nişanlısını öldüren verem, halamda anlaşılması zor şekilde sevgi ve sadakate dönüşmüştü.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme. Genişletme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.
T84	Halam, annemin, babamın, bizlerin, bütün yakınlarımızın ve onu tanıyan herkesin kırmaktan, incitmekten kaçındığı, saydığı, sevdiği 'halakız'dı.	Halam, annemin, babamın, bizlerin, bütün yakınlarımızın ve onu tanıyan herkesin üzmemekten korktuğu, önemseddiği, sevdiği 'halakız'dı.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme. Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.

T85	Asıl adını ancak büyükler bilir ve herkes ona 'halakız' derdi.	Halamın gerçek adını ancak büyükler bilir ve herkes ona 'halakız' derdi.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T86	Canlı bir bereket gibi dolaşırdı evimizin içinde halam .	Halam evin içinde dolaştıkça eve bereket gelirdi.	Yeniden yazma.
T87	Onun gözünün gördüğü her yer düzelir, elinin değdiği her şey çoğalırdı âdeta.	Onun gözünün gördüğü her yer düzelir, elinin dokunduğu her şey çoğalırdı.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.
T88	Ağladığımızda elini başımıza koysa su gibi durulurduk.	Biz ağlayınca halam elini başımıza koysa su gibi sakinleşirdik.	Yeniden yazma.
T89	Ne ablalarım birbirleriyle, ne de ben ablalarım kavga edebilirdik halamın yanında.	Ne ablalarım birbirleriyle ne de ben ablalarım kavga edebilirdik halamın yanında.	İşlem yok.
T90	Sesini yükseltmeden, hiçbirimizden yana fark edilebilir bir tavır koymadan hepimizin hırçınlıklarını giderir, bir ortasını bulup isteklerimizi yerine getirir ve sonunda dördümüzü de kanatlarının altında toplardı.	Halam ; bana ve ablalarım sesini yükseltmeden hepimizi sakinleştirir ve hiçbirimize karşı belirgin tavır almazdı. Orta yolu bulur ve ablalarımın ve benim isteklerimizi yerine getirirdi. Halam sonunda hepimizi kanatlarının altına alırdı.	Yeniden yazma. Genişletme, Gönderimleri açık hâle getirme.

T91	Annem için bir görümceden çok, kendisini sevdiren, saydıran, her işin ucundan tutan, kocasına, misafirlerine karşı hiçbir zaman eli ayağı dolaşacak durumda kalmasına fırsat vermeyen bir öz anneydi.	Annem için halam bir görümceden çok, kendisini sevdiren, saydıran, her işinde yardımcı olan biriydi. Evimize misafir gelince halam anneme hep yardım ederdi. Halam, gerçek anne gibiydi.	Yeniden yazma.
T92	Babamla annemin sözleri karşılaşacak olsa hemen araya girer, annemi arkalar, babamın da aile erkeği gururunu koruyarak ortalığı yatıştırırdı.	Babamla annem tartışırsa halam annemi destekler, gururunu kırmadan babamı da sakinleştirirdi.	Yeniden yazma.
T93	Halamın odası benim için evimizin en temiz, en huzurlu köşesiydi.	Halamın odası benim için evimizin en temiz, en huzurlu yeri idi.	İşlem yok.
T94	Yatağını ne zaman açar, ne zaman toplar farkına bile varamazdık.	Yatağını ne zaman toplar farkına bile varamazdık.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.
T95	Giysilerinden hiçbirini sağda solda bırakmazdı.	Halam giysilerinden hiçbirini ortada bırakmazdı.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T96	Odasında yok denecek kadar az eşyası vardı.	Halamın odasında çok az eşyası vardı.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme. Gönderimleri açık hâle getirme.

T97	Hiç giysi dolabı da kullanmadı halam.	Halam elbise dolabı da kullanmadı.	İşlem yok.
T98	Giysilerini duvardaki askıya asar, üzerine de bir örtü çekerdi.	Halam elbiselerini duvardaki askıya asar, üzerine de bir örtü örterdi.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme. Gönderimleri açık hâle getirme.
T99	Diğer eşyaları ise odasının iki yanında karşılıklı duran iki kanepenin altında olurdu.	Odasında karşılıklı iki kanepa bulunuyordu. Eşyaları bu kanepenin altında duruyordu.	Yeniden yazma.
T100	Seccadesi, sağ köşesi kıvrılmış olarak sürekli serili dururdu köşede.	Namaz kıldığı seccadesi, sağ köşede sürekli yerde dururdu.	Yeniden yazma.
T101	Tespihi, bir çatal iğneyle seccadesinin kıyısına takılı olurdu hep.	Tespihi, seccadesinin ucunda olurdu hep.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme. Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme. Kolaylaştırma.
T102	Burcu burcu kokardı bu oda her zaman.	Her zaman bu oda güzel kokardı.	Devrik yapıları düzenleme,
T103	Kapının ardındaki sandığı bizim için mucizeler dükkânıydı.	Kapının arkasında bir sandık duruyordu. Bu sandık bizim için mucizeler dükkânıydı.	Yeniden yazma.
T104	Ablalarımınla birlikte halama sandığını sık sık	Ablalarımınla birlikte halama sandığını sık sık	Yeniden yazma.

	açtırır, bohçalarını çözdürür, her bir eşyasını, yıllardır bizlerin kısmeti diye sakladığı, çoğunun adını halamdan ve ablalarımın duyduğum örtüleri, işlengileri, oyaları, pullu tülbentleri, nişanlısından kalan kehribar tespihi, kat kat örtüler içinde sakladığı sarıp solmuş, köşeleri kırılmış, kıvrılmış fotoğrafları, taşlı yüzüğü, kolyeleri, fotoğrafsız boş, sırmalı çerçeveyi elden ele dolaştırır, kokularını içimize çeker, gizemli bir saygıyla halama verirdik.	açtırdık. Bu sandığın içinde halamın gelin olmak için aldığı eşyaları vardı. Örtüleri, oyaları, nişanlısından kalan tespihi, eski fotoğrafları, taşlı yüzüğü, kolyeleri, fotoğrafsız boş, çerçeveyi, kokularını içimize çeker, elimize alır saygıyla halama verirdik.	
T105	O da, hepsini, ayrı ayrı eski bohçalarına yerleştirir, yıllardır sabitleşmiş köşelerine koyardı.	O da hepsini, ayrı ayrı eski paketlerine yerleştirir, yıllardır sabitleşmiş köşelerine koyardı.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T106	Halamın sandığını açması, bohçalarını çözmesi bizim için apayrı bir oyun ve mutluluktur.	Halamın sandığını açması, paketlerinden çıkarması bizim için özel bir oyun ve mutluluktur.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T107	O sandıkta ve sandıktaki eşyalarda ne bulurduk bilmiyorum.	O sandıkta ve sandıktaki eşyalarda ne bulurduk bilmiyorum.	İşlem yok.

T108	Ablalarım bir bir gelin olup gittikçe halamın sandığı da boşaldı.	Ablalarım bir bir gelin olup evlendikçe halamın sandığı da boşaldı.	Genişletme.
T109	Yalnızca benim için sakladığı eşyaların bohçası kalmıştı.	Sandığın içinde yalnızca benim için sakladığı eşyaların paketleri kalmıştı.	Genişletme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T110	Her biri için daha çocukken kendilerine vereceğini söylediği çeyizler için ne kavgalar ve küsüşmeler olurdu ablalarım arasında.	Halamın biz çocukken vereceğini söylediği eşyalar vardı. Bu eşyaların her biri için ablalarım kavga ederdi.	Yeniden yazma.
T111	Halam, hepsinin arasını bulur, her birini de kendisine vereceği çeyizin en güzeli, en sevdiği şey olduğuna inandırırıldı.	Halam, ablalarımın arasını bulur, her birini de kendisine vereceği çeyizin en güzeli, en sevdiği şey olduğuna inandırırıldı.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T112	Bunların hiçbirini biz çocuklardan başka kimseye de açıp göstermezdi.	Bu eşyaları bir tek biz çocuklara gösterirdi.	Yeniden yazma.
T113	Annem bile bilmezdi halamın sandığındaki çeyizlerin neler olduğunu.	Annem bile bilmezdi halamın sandığındaki çeyizlerin neler olduğunu.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T114	Bizler, halamın bizim için neler neler sakladığını anlattıkça, annemle	Biz çocuklar, halamın bizim için neler sakladığını anlatırdık. Annemle babam	Genişletme.

	babam memnun, biraz da üzgün gülümserlerdi.	memnun olurlar ve biraz da üzgün gülümserlerdi.	
T115	Annem, ablalarım için bir şeyler alacak olsa da babamı razı edemese, ablalarımı, hemen halama yollar ve ertesi gün istedikleri eve gelmiş olurdu.	Annem, ablalarımın çeyizine bir şeyler almak isterdi. Babam almak istemezse annem ablalarımı hemen halama gönderirdi. Babam ertesi gün annemin istediklerini almış olurdu.	Yeniden yazma.
T116	Babam bu 'hile'nin çoğu zaman farkına varsa bile halama hayır diyemezdi.	Babam bu olayın çoğu zaman farkına varırdı ama halama hayır diyemezdi.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme. Genişletme.
T117	Ablalarımın üçünün de gelin oluşundan sonra halamla daha çok yakınlaştık.	Ablalarımın üçü de gelin olduktan sonra biz halamla daha çok yakınlaştık.	Zamansal ilişkileri standart hâle getirme, Genişletme.
T118	Daha çok üstüme düşmeye başladı.	Halam daha çok üstüme düşmeye yani ilgilenmeye başladı.	Genişletme. Gönderimleri açık hâle getirme
T119	Oysa neredeyse çocukluk çağını geride bırakmış, delikanlı olmuştum.	Oysa artık çocuk zamanını geride bırakmış, genç olmuştum.	Yeniden yazma.
T120	Liseyi bitiriyordum o yıllarda.	Liseyi o yıllarda bitiriyordum.	Devrik yapıları düzenleme.
T121	Benim için, psikolojik olarak büyüklerden	Benim için, psikolojik olarak büyüklerden	Gönderimleri açık hâle getirme,

	uzaklaşmam, savruk yaşamam gereken bir dönem olmasına karşı, halama karşı düşkünlüğümün artması yaşımı ve psikolojimi aşan bir şeydi.	uzaklaşmam, daha dikkatsiz yaşamam gereken bir dönem olmasına rağmen, halama karşı sevgim ve bağlılığım durumumun ötesindeydi.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme, Genişletme,
T122	O hiçbir şey anlatmasa, yaşadıklarını hiçbir zaman anmasa da, ben her geçen gün halamın iç dünyasına daha çok yaklaşıyor, hiçbir ayrıntısını tam olarak bilmediğim öyküsünü, sadakatin, sevgisini, yaşlandıkça incelen, inceldikçe güzelleşen 'halakız'ı daha çok seviyor, daha çok saygı duyuyordum.	Halam hiçbir yaşadığı anıyı anlatmasa da ben her geçen gün halamın iç dünyasına daha çok yakınlaşıyordum. Hiçbir anısını bilmiyordum. Halamın bilmediğim hikâyesini, sevgisini, yaşlandıkça incelen, inceldikçe güzelleşen 'halakız'ı' daha çok seviyor, saygı duyuyordum.	Yeniden yazma.
T123	Tam kestiremesem de halamda beni etkileyen, çeken başka bir şey vardı.	Tam bilmesem de halamda beni etkileyen başka bir şey vardı.	Gönderimleri açık hâle getirme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.
T124	Halamın, benim gözümde bu denli saygınlık kazanması, ona, bir maneî kişiye bağlanır gibi bağlanmam, benim	Halamın benim gözümde bu kadar saygınlık kazanması, halama manevi bir kişiye bağlandığım	Yeniden yazma.

bir pervane, onunsa bir	içindi. Halam geçmişine
mum kesilmesi,	bağlı, ve bu bağlılıkla
geçmişiyile, geçmişine	evlenmeden çocuk
bağlılığı ve bu bağlılık	sahibi olmadan önce
uğruna evlenmeden,	baba evinde sonrada
çoluk çocuk sahibi	kardeşinin yanında
olmadan, ev bark	yaşıyordu. Genç kızken
kuramadan, önce baba	süslediği çeyizini, hiç
evinde, sonra da	eksik etmediği
kardeşinin ve gelinin	tebessümüyle
yanında yaşaması, kendisi	ablalarım vermişti.
için genç kızlık düşleriyle	Yalnız kaldıkça
süslediği, göz nuru	sevgisinin tamamını en
dökerek gece gündüz	yakınındakilere vermesi
düzdüğü çeyizlerini,	değildi, halamın hayat
yüzünden hiç eksik	karşısında dik duruşu ve
etmediği süzğün	sabırlı olması, sarsılrsa
tebessümle vere vere,	bile düşmeyişini ona
yalnızlaştıkça sevgisinin	hayran olmamı
tümünü en yakınındaki	sağlıyordu.
kimse ona yöneltmesi	
değil; bütün bunların	
ötesinde, hatta üstünde,	
hayat karşısındaki	
mazlûmiyetini, sille	
yemişliğini, dik bir	
omuzla, ısıltılı ama	
dokunaklı bir bakışla, hep	
sessiz ama hiçbir şeyi de	
cevapsız bırakmayan bir	
dille, vakarlı ve razı bir	
duruşla karşılaşması, bu	
karşılamadaki kararlılığı,	

bir ayak bile olsa geri
çekilmeden, sarsılsa bile
düşmeden durmasıydı.

T125

Halam buydu işte; müşfik
ve gergin, ağlamaklı ve
güleç, zayıf ve dik,
sevecen ve sessiz, yaşlı ve
diri...

Halam buydu işte;
sevimli ve sinirli, dertli
ve güler yüzlü, zayıf ve
dik yani sert, sevecen
ve sessiz, yaşlı ve
güçlü...

Sıklığı az olan
sözcüğü sıklığı
fazla olan isimle
değiştirme.
Genişletme.

T126

Tam bir ibadet dirisiydi
halam.

Halam tam bir ibadet
için yaşayan biriydi.

Sıklığı az olan
sözcüğü sıklığı
fazla olan isimle
değiştirme,
Bağlantıları açık
hâle getirme,
Gönderimleri açık
hâle getirme,
Kolaylaştırma,
Devrik yapıları
düzenleme.

T127

Bizden duyduğu yorgun
mutluluk bir yana,
halamın her şeye karşın
hayata tutunuşuna, kendi
kendisine yettiği gibi
benden babama kadar
hepimize de yetişmesine,
üşengeçlik nedir
bilmeyişine, altmış
yaşında değil de on sekiz
yaşında bir kızmış gibi
tezcanlı oluşuna hep
imrenirdi annem.

Annem halamın hayata
tutunuşuna hayrandı.
Çünkü halam yorgun
ama mutlu bir şekilde
hayata bağlıydı. Halam
kendine yettiği gibi
bizim ihtiyaçlarımıza
yetişirdi ve üşenmezdi,
60 yaşındaydı ama 18
yaşında genç kız gibi
enerjikti.

T128	Ablalarımın en küçük hatalarında, annemle babamın onlara gösterdiği örnek halam olurdu.	Ablalarımın en küçük hatalarında, annemle babamın onlara gösterdiği örnek halam olurdu.	İşlem yok.
T129	Her üç ablam da halama çektikleri konusunda aralarında yarışılar ve her biri en çok kendisinin halama benzediğini iddia ederek nasıl bir becerikli kız olduklarını kanıtlamaya çalışırlardı.	Üç ablamda halama benzediklerini düşünürlerdi. Ablalarım aralarında halama kim daha çok benziyor diye yarışılırdı. Nasıl becerikli yani işi en iyi yapabilen olduklarını kanıtlamaya çalışırlardı.	Yeniden yazma. Genişletme.
T130	Nasıl olsa kız halaya çekerdi.	Nasıl olsa kız halaya benzerdi.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T131	Geç yatar, erken kalkar, az uyur, ama hep dingin olurdu.	Halam geç yatar, erken kalkar, az uyur, ama hep sakin olurdu.	Gönderimleri açık hâle getirme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T132	Ramazanda sahur, diğer günlerde sabah namazları ve bütün vakitler için evimizin, ileri gitmeyen, geri kalmayan, durmayan çalar saatiydi.	Ramazan'da ailemizi sahura kaldırırdı. Diğer günlerde sabah namazları ve bütün vakitler için bizi her vakit uyaran evimizin çalar saatiydi.	Yeniden yazma.

T133	Her sabah babamı, annemi, ablalarımı ve beni mutlaka uyandırırđı.	Halam her sabah babamı, annemi, ablalarımı ve beni mutlaka uyandırırđı.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T134	Günde beş vakit, vaktin geldiğini, ihmal etmişsek geçtiğini bize hatırlatır, aymazlığımız devam ediyorsa sitem ederdi.	Halam, günde beş vakit namaz vaktinin geldiğini bize hatırlatırđı. Namaz kılmadıysak bizi uyarır, haberimiz yok gibi davranıyorsak sitem ederdi yani namaz kılmadığımız için üzüldüğünü, kırıldığını güzel bir şekilde söylerdi.	Yeniden yazma. Genişletme.
T135	Yatmadan önce her gün hiç aksatmadan abdest alır, odasına çekilir ve gecenin geç saatlerine dek ışığı yanardı.	Halam yatmadan önce her gün abdest alır, hiç aksatmazdı yani eksik veya yarım bırakmazdı. Sonra odasına gider ve gecenin geç saatlerine kadar odasının ışığı yanardı.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme, Gönderimleri açık hâle getirme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T136	Hayattan farklı bir birikim elde etmişti halam.	Halam hayattan farklı bir deneyim kazanmıştı.	Devrik yapıları düzenleme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.

T137	Hayatı, hepimizinkinden çok farklı bir süzgeçle süzmüştü o.	Halam hayatı, hepimizinkinden çok farklı ayrıntılı bir biçimde incelemişti.	Devrik yapıları düzenleme, Yeniden yazma.
T138	Bu nedenle onun elindeki hayata ilişkin tutunacak ipuçları, değer yargıları ve yaslanılacak dayanakları bizimkilerden çok daha farklı ve yalın görünüyordu bana.	Bu nedenle hayatı değerli görüyor, bulması gereken bulmaca gibi olaylara bakıyordu.	Yeniden yazma.
T139	Onun korunakları bambaşkaydı.	Halamı koruyan şeyler bambaşkaydı.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme, Gönderimleri açık hâle getirme.
T140	Onun için de bize dokunan ona pek dokunmuyor, bizi yıkan onu yıkamıyor, belki yalnızca sarsıyordu.	Halam için de bize dokunan ona pek dokunmuyor, bizi yıkan şeyler halamı yıkmıyordu. Belki de yalnızca etkiliyordu.	Yeniden yazma.
T141	Onu yıkan ve yakan şeyler de bize kâr etmiyordu.	Halamın yıkılmasına ve yanmasına sebep olan şeyler bizi etkilemiyordu.	Yeniden yazma.
T142	Onun çifte kavrulmuş kâlbî, yakınlarının ve tanıdıklarının tümünün yerine birden yanacak kadar göyünmüştü acı ve hasretle.	Halamın kalbi, acı ve hasretle dolmuştu. Yakınları ve tanıdıklarının tümü için kalbi, acı ve hasret çekiyordu.	Yeniden yazma.

T143	Bizim için olduğu kadar yakınlarımızın, tanıdıklarımızın ve uzak, yakın bütün mahallelilerin de 'hala'sıydı o.	Bizim olduğu kadar yakınlarımızın, tanıdıklarımızın ve uzak, yakın bütün mahallenin de 'hala'sıydı o.	İşlem yok.
T144	Bu nedenle evimizin kapısı âdeta örtölmek bilmezdi.	Bu nedenle evimizin kapısı açık kalır neredeyse kapanmazdı.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değıştirme.
T145	Halamın kendisine olan mahviyetle özdeş güveninin kat kat fazlası, onu diğeri insanların nezdinde de 'ermiş kadın' konumuna getirmişti.	Halamın kendine olan alçak gönüllü yani başkasını küçük görmeyen herkesi eşit gören davranışları vardı. Halamın kendine olan güveninin kat kat fazla olması, onu diğeri insanların yanında 'güçlü kadın' durumuna getirmişti.	Yeniden yazma. Genişletme.
T146	Söyleyeceğı hiçbir şey olmasa bile, ki çoğı zaman bir şey de söylemezdi, sonuna kadar, çocuk, genç, yaşlı demeden herkesi dinlerdi.	Halam çoğı zaman bir şey söylemezdi. Söyleyeceğı bir şey olmasa bile sonuna kadar çocuk, genç, yaşlı demeden herkesi dinlerdi.	Yeniden yazma. Genişletme.

T147	Belki de onun bu yumuşak sabrıydı insanların acısını alan ve onları rahatlatan.	İnsanların acısını alan ve onları rahatlatan belki de halamın yumuşak sabrıydı.	Devrik yapıları düzenleme.
T148	Düşünüyorum da, konuşsa ne söyleyebilirdi halam, sabah akşam durmadan kendisine gelip gidenlere...	Düşünüyorum da halam sabah akşam durmadan kendisinin yanına gelip gidenlere konuşsa ne söylendi.	Devrik yapıları düzenleme.
T149	Gülyüzle karşılayıp gönderme ve; sabret, her şey geçer, Allah kerim, kalbini bozma, ne istersen O'ndan iste, ne verirse O verir, biz neyiz ki, kulun elinden bir şey gelmez, deniz insanın malı olsa yanmışa bir bardak su vermez... gibi birkaç söz işte.	Halam insanları güler yüzle karşılamıştı. Onlara “sabret, her şey geçer, Allah kerim, kalbini bozma, ne istersen Allah’tan iste, ne verirse Allah verir, biz neyiz ki, insanın elinden bir şey gelmez” der ve arkasından “deniz insanın malı olsa yanana bir bardak su vermez...” diye ekledi.	Yeniden yazma.
T150	Zaten çocukluğundan beri Kur'an ve mevlitten başka hiçbir şey okumamıştı.	Halam zaten çocukluğundan beri Kur'an ve mevlit kitaplarından başka hiçbir kitap okumamıştı.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T151	Okuyamazdı da.	Halamın okuma yazması yoktu.	İşlem yok.
T152	Mevlidin sonundaki kesikbaş öykülerini, Hz. Ali cenklerini ve	Mevlit kitabının içinde geçen hikâyeleri, ezbere bilirdi. Bu öyküleri	Yeniden yazma.

	Peygamber'in ölümünü anlatan bölümleri akşamları bize ve kendisine çaya gelen kadınlara, emsalleri olan kızlara defalarca ezberden okur, okurdu.	akşam vaktinde bize ve misafirlere okurdu.	
T153	Kendisi üzerine kondurmasa bile herkesin gözünde ve gönlünde manevî bir kişilik kazanmıştı halam.	Halam kendine yakıştırmasa da herkesin gözünde ve dilinde manevi bir insandı.	Yeniden yazma.
T154	Hala kızdı önce o.	Önce o Hala kızdı.	Devrik yapıları düzenleme.
T155	Sonra ermiş bir kadın oldu.	Sonra güçlü kadın oldu.	Bağlantıları açık hâle getirme,
T156	Kendisi de, biz de farkında değildik, ama o, gönül yolunda yayan yapıldak ilerliyormuş meğerse.	Halam da bizde bilmiyorduk. Halam insanların gönlünde bu kadar ilerlemiş meğerse.	Yeniden yazma.
T157	Kadınlar, genç kızlar rüyalarını yorumlatmak için uzak demez, yakın demez halama gelirlerdi.	Kadınlar, genç kızlar gördükleri rüyalarını yorumlatmak yani anlatmak için uzak, yakın yol demeden halamın yanına gelirlerdi.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T158	Onun yorduğu rüyalarından hayır çıkacağına inanırlardı belli ki.	Belli ki halamın yorumladığı rüyalarından iyilik çıkacağına inanırlardı.	Gönderimleri açık hâle getirme, Anlatımı zorlaştıran ve

			tümceyi uzatan isimleri silme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme. Kolaylaştırma. Devrik yapıları düzenleme.
T159	Hamile kadınlar, sağ salim doğum yapabilmek için gelip okunurlardı halama.	Hamile kadınlar, sağlıklı doğum yapabilmek için gelip halamdan dua etmesini isterlerdi.	Genişletme. Kolaylaştırma.
T160	Oysa namazda okuduğu dualardan ibaretti halamın bildiği dualar da.	Oysa halamın bildiği dualar, namazda okuduğu dualar kadardı.	Devrik yapıları düzenleme. Kolaylaştırma. Genişletme.
T161	Doğacak çocuklarının adlarını halama koydururlardı.	Doğacak çocuklarının adlarını halama koydururlardı.	İşlem yok.
T162	Yakınlarımızın hemen hepsinin çocuklarının adlarını halam koymuştu.	Yakınlarımızın hemen hepsinin çocuklarının adlarını halam koymuştu.	İşlem yok.
T163	Bu nedenle olmalı, düğünlerde bayramlarda yakınlarımız bir araya geldiğinde aynı adla çağrılan birçok çocuk olurdu.	Bu nedenle olmalı, düğünlerde bayramlarda yakınlarımız bir araya geldiğinde aynı adla çağrılan birçok çocuk olurdu.	İşlem yok.
T164	Genç kızlar beklentileri, kadınlar kocaları ve	Genç kızlar beklentileri için kadınlar kocaları ve	Yeniden yazma.

	çocukları, hastalar sağlıkları, darda olanlar sıkıntıları için halamın duasını alırlardı.	çocukları için hastalar sağlıkları için sıkıntı içinde olanlar sıkıntılarının gitmesi için halamın duasını alırdı.	
T165	Çevresinde olup bitenlerin, gelip kendisini buluveren bunca insanın, bunca dileklerinin, hayatın bunca kalabalığı arasında bir deniz durgunluğu, güven ve teslimiyet kaygısızlığı ile hiçbir şeyi azımsamadan, hiçbir şeyi yüksünmeden yaşayıp giderdi halam.	Halam çevresinde yaşanan olaylara karşı güvenli ve kaygısız yaşardı. Halamı bulan insanların sorunlarını, bunca dileklerini, halama güvenmelerini kendine dert etmezdi.	Yeniden yazma.
T166	Daha sonraları kadın erkek, genç yaşlı, çoluk çocuk bütün insanların hayatlarındaki çırpınışlarına daha yakından tanık oldukça, halamın razılığının mı, yoksa insanların cinnete bu denli yakın duruşlarının ve çırpınışlarının mı haklı olduğunu, hatta hayatımıza hangisinin yön verdiğini, hangisinden vazgeçersek kaybedeceğimizi	Daha sonra kadın erkek, genç yaşlı, çocuklar ve bütün insanların hayatlarında zorluk yaşadığını daha yakından gördüm. Halamın memnun olmasının mı, yoksa insanların delirmeye bu kadar yakın olmaları mı haklı olduğunu düşünürdüm. Hayatımıza hangisinin yön verdiğini, hangisinden vazgeçersek	Yeniden yazma.

	düşündükçe aklım karıştırdı.	kaybedeceğimizi bilmek zordu.	
T167	Bu koskoca şehirdeki bütün insanlar gibi babamın da, güneşin doğuşuyla birlikte çıkıp günboyu hayat denen o 'şey'le çarpışarak, güneşin batışıyla eve dönüp yine halamın dünyasında, kahvesini içip ayaklarını uzatarak, annemin serdiği seccade üzerinde alnını yere koyarak ve bizlerin henüz çarpışmalardan yara almamış, örselenmemiş yüzlerimize dalarak huzur bulması, 'buraya' sığınması, gösterdiği yönde yürümeyi tam göze alamadığım titrek bir ok gibi görünürdü hep bana.	Bu kocaman şehirdeki bütün insanlar gibi babamın da güneş doğarken işe giderdi. Bütün gün hayatın zorlukları ile savaşıyordu. Güneşin batışıyla eve dönerdi. Halamın dünyasında kahvesini içip, ayaklarını uzatarak, annemin yere serdiği seccade üzerinde namaz kılırdı. Bizlerin çarpışmadan yara almamış yüzlerimize bakıp, huzur bulurdu. Bu bana titrek bir ok gibi görünürdü.	Yeniden yazma.
T168	İşte o zaman hep ulu bir çınara tutunmak ihtiyacı hisseder, bunun da güvenli bir yere yaslanmak zorunluluğu olduğunu düşünürdüm.	İşte o zaman hep kocaman bir çınar ağacına tutunma ihtiyacı hissederdim. Bu duygunun da güvenli bir yere yaslanmak zorunluluğu olduğunu düşünürdüm.	Genişletme, Gönderimleri açık hâle getirme, Devrik yapıları düzenleme.
T169	Gençlik bunalımlarımla ilgilenmeye çalışan	Gençlik bunalımlarımla ilgilenmeye çalışan	Yeniden yazma.

	öğretmenim bunun bir kaçış olduğunu söylediğinde, daha o cümlesini tamamlamadan karşı koymuş ve kaçmak isteyen yönünün kalabalığa, kesintisiz süren, sürekli her alanda kahramanlar üreten, bu kahramanları da hep birbirine kırdırtan şu yanı başımızdaki hayat mücadelesi denilen kavgaya dönük olması gerektiğini söylemiştim.	öğretmenim, bunun bir kaçış olduğunu söylerdi. Ben ise kaçış olmadığı düşünür ve kaçmak isteyen kavgaya dönük olduğunu söylerdim.	
T170	Boyumdan büyük laflar ettiğimi düşünmüş ve biraz da müstehzî, halamın dünyasını bir boşluk olarak tanımlamıştı.	Öğretmenim boyumdan büyük laflar ettiğimi yani yapamayacağım işi söylediğimi düşünmüş ve biraz da alay ederek, halamın dünyasını bir boşluk olarak tanımlamıştı.	Genişletme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T171	Oysa ben, kendisinin halam kadar bile güvenli basmadığını görebiliyordum.	Oysa ben, öğretmenimin halam kadar güvenli basmadığını görebiliyordum.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T172	Haklı çıktım elbette.	Elbette haklı çıktım.	Devrik yapıları düzenleme.
T173	Öğretmenimden öğrendiklerimin hemen hepsini unuttum ama	Öğretmenimden öğrendiğim ne varsa hemen hepsini unuttum.	Genişletme, Devrik yapıları düzenleme.

	halamla birlikte yaşadıklarım, halamın hayatı, hâlâ benim hayatıma yön veriyor.	Ama halamın hayatı ve halamla birlikte yaşadığım şeyler, hâlâ benim hayatıma yön veriyor.	
T174	Ardından koştuğu bir şey yoktu halamın.	Halamın arkasından koştuğu bir şey yoktu.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme, Gönderimleri açık hâle getirme, Devrik yapıları düzenleme.
T175	İpince bir titreşimdi hayat onun için.	Hayat onun için çok ince bir titreşimdi.	Genişletme, Devrik yapıları düzenleme. Kolaylaştırma.
T176	Önünü gösteren, kâlbinden düşen ürkek bir ışıktı.	Önünü görebiliyor, kalbinin iyiliği ona ışık tutuyordu.	Yeniden yazma.
T177	Yaşadıklarının tümü, gelip avucunda sarılan bir yumaktan ibaretti.	Halam yaşadıklarının tümünü avuçlamıştı.	Yeniden yazma.
T178	Kâlbindeki derin, ince sızı, hayatı yeniden ve istediği gibi, ihtirassız yoğurma gücü kazandırmıştı ona.	Halamın yaşadığı acılar ne yaşarsa yaşasın onu etkilemeyecek güce getirmişti.	Yeniden yazma.
T179	Onun için her şey olacağına varıyordu nasıl olsa.	Nasıl olsa halam için her şey olması gerektiği gibi oluyordu.	Gönderimleri açık hâle getirme, Devrik yapıları düzenleme.

T180	İnsanların bunca itişip kakışması ahmaklıklarındandı.	İnsanların birbiri ile sürekli tartışması akılsızlıklarındandı.	. Sözcüğün alışılmamış kullanımını azaltma,
T181	Anlıyorum ki, halamın belki de el yordamıyla da olsa bulduğu, sanırım onun neyi bulduğunun farkında bile olmadan bulduğu, o ince bağlantıyı bulmaktı.	Anlıyorum ki, halam belki de deneme yanılmayla bulduğu, neyi bulduğunu fark etmeden bulduğu o ince bağı bulmuştu.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.
T182	O, bir bitkinin kökleri gibi toprağın altından akıp giden su damarlarına ulaşmıştı.	Halam, toprağın altından suya ulaşan bitki kökleri gibiydi.	Yeniden yazma.
T183	Halamın öyküsü, insanın o büyük romanına karışıyordu.	Halamın öyküsü, insanın o büyük romanına karışıyordu.	İşlem yok.
T184	Halama bakıp yürekleri parçalananlar, onun hasretinde bulduğu huzurdan ve ayaklarının toprağın altındaki suya değişinden habersizdiler.	Halama bakıp acıyanlar, onun hasretinde bulduğu huzurdan habersizdiler.	Sözcüğün alışılmamış kullanımını azaltma, Kolaylaştırma, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.
T185	Nişanlım evimize gelip gittikçe, görüşmeleri arttıkça, halamın ona karşı ilk günlerdeki	Nişanlım evimize gelip gidiyordu. Halam ile nişanlımın görüşmeleri arttıkça, halamın ilk günlerdeki	Genişletme, Gönderimleri açık hâle getirme, Anlatımı zorlaştıran ve

	hevesi ve yakınlığı kalmaz olmuştu.	İsteği ve yakınlığı nişanlığa karşı kalmaz olmuştu.	tümceyi uzatan isimleri silme.
T186	Beni kırmaktan korkarak belli etmemeye çalışsa da, bir şeylerin çok iyi gitmediğinin farkına varıyordum, ama bu ilişkinin neresinde ne tür bir yanlışlık olduğunu göremediğim için, yalnızca izliyordum.	Halam beni kırmaktan korkarak belli etmemeye çalışıyordu. Bir şeylerin çok iyi gitmediğinin farkına varıyordum ama bu ilişkinin neresinde nasıl bir yanlışlık olduğunu göremediğim için, yalnızca izliyordum.	Yeniden yazma.
T187	Halamın gördüğü, benim de görmemem için son derece dikkatli olduğu bir şey vardı.	Halamın gördüğü, benim de görmemem için son derece dikkatli olduğu bir şey vardı.	İşlem yok.
T188	Onu görmeye başlıyordum galiba.	Galiba ne olduğunu görmeye başlıyordum.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T189	Halama yukardan bakıyor, onu evde kalmış bir kız, işçimen, hatta hamarat bir yaşlı kadın olarak görüyordu nişanlığım.	Nişanlığım halamı küçümsüyor, onu evlenememiş bir kız, ev işleriyle uğraşmayı seven bir yaşlı olarak görüyordu.	Yeniden yazma.
T190	İlk önceleri tamı tamına böyle tanımlamasam da, hatta tanımlamaktan eğilimlerim nedeniyle kaçsam da gücüme gitmeye başlamıştı nişanlığımın tavırları.	İlk önce nişanlığımın halama karşı tavırlarını anlamasam da sonra anlamaya başlamıştım.	Yeniden yazma.

T191	Halamın karşısında ayak ayak üstüne atması, halamın elinden su alıp içmesi, hemen her şey için halamdan önce davranmaması, tersine nasıl olsa halamın işiymiş gibi istifini bozmadan beklemesi gibi onca çok doğal görünen davranışları kâlbime batıyordu âdeta.	Nişanlımın halamın karşısında ayak ayak üstüne atması yani ona saygı göstermemesi, halamın elinden su alıp içmesi, hemen hemen her şey için halamdan önce davranmaması, nasıl olsa halamın işiymiş gibi düşünmesi, nişanlıma normal geliyordu. Bu durum beni etkiliyordu.	Yeniden yazma. Genişletme,
T192	Halama bakarak mutlaka eğilip büküleceğini, yeniden biçimleneceğini umuyordum.	Halamın güzel davranışlarını gördükçe ona karşı saygı duyacağını umuyordum.	Yeniden yazma.
T193	Ama insan, içindeki alasını, en karşı konulmaz durumlarda saklasa bile, kimsenin önemsemeyeceğini sandığı bir ayrıntı karşısında dışarı vuruyordu.	Ama insan, ne kadar dikkat etse de iyi bir insan değilse kötü davranışlarını saklayamıyordu.	Yeniden yazma.
T194	O da öyle yaptı.	Nişanlım da öyle yaptı.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T195	Hem kendine hem bana etti.	Nişanlım hem kendine hem de bana yaptı.	Gönderimleri açık hâle getirme,
T196	Söyledim ya, en çok da halama etti.	Söyledim ya, en çok da halama yaptı.	Sözcüğün alışılmamış

			kullanımını azaltma.
T197	Çünkü o unutacaktı.	Çünkü nişanlım unutacaktı.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T198	Ben de.	Ben de unutacaktım.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T199	Ama halamın yarı yıkık duran gönül duvarı biraz daha uçacaktı.	Ama halamın kalbi kırık kalacaktı.	Yeniden yazma.
T200	Halam, belki de onun etkileneceğini umarak, benim için sandığında kalan son bohçasını getirip göstermek için odasına gittiğinde, salonda ikimiz oturuyorduk karşılıklı.	Halam, belki de nişanlımın etkileneceğini düşünerek, sandığında kalan son çeyiz paketini göstermek için odasına gitti. Salonda nişanlımla ikimiz karşılı oturuyorduk. Halam paketi salona getirdi.	Yeniden yazma.
T201	Saçlarını geriye atıp, 'Ne vardı ki, onları nereye koyacağım ben?' dediğinde dişime taş değmişti.	Nişanlım saçlarını geriye attı ve halama 'Ne var ki, onları nereye koyacağım ben?' dedi. Bana dokunmuştu.	Gönderimleri açık hâle getirme, Genişletme,
T202	Ama iş işten geçmişti çoktan.	Ama iş işten çoktan geçmişti.	Devrik yapıları düzenleme.
T203	Halam salona girdi elindeki sarı nakışlı yeşil bohçayla.	Halam salona girdi elinde paketle.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme, Anlatımı zorlaştıran ve

			tümceyi uzatan isimleri silme.
T204	Belki de kâlbine doğmuştu, yüzünde ürkek bir tebessüm dolaşıyordu.	Yüzünde korkmuş ama endişeli gülümseme vardı.	Yeniden yazma.
T205	Halamın çıkarıp gösterdiği onca çeyizden yalnızca karyola ve masa takımını eline alıp şöyle bir baktıktan sonra sehpanın üstüne bırakıverdi.	Halamın çıkarıp gösterdiği onca çeyizden yalnızca bir tanesini eline aldı nişanlım ve şöyle bir baktıktan sonra masanın üstüne bıraktı.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme,, Genişletme.
T206	Kehribar tespihi bana verdi halam.	Halam tespihi bana verdi.	Gönderimleri açık hâle getirme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme, Devrik yapıları düzenleme.
T207	Acemi parmaklarımın arasında kayan tespih tanelerinin çıkardığı şıkırtı kâlbimin üstüne vurup salonda yankılanıyordu.	Tespih tutmayı bilmediği için tespih taneleri parmağımın arasında durmuyor çıkardığı ses salonda yankılanıyordu.	Yeniden yazma.
T208	En sonunda bir çift yemeni çıkardı bohçasından halam, gülşefdeli bir çift yemeni.	Halam en sonunda paketin içinden, bir çift gülşefdeli yemeni çıkardı.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme,

			Devrik yapıları düzenleme, Kolaylaştırma.
T209	Yemeniler dillerinden iple birbirine bağlanmış ve topuklarına da basılmıştı.	Ayağa giyilen yemeniler, kaybolmasın diye iple birbirine bağlanmıştı.	Yeniden yazma.
T210	Hiç giyilmemişti.	Yemeniler hiç giyilmemişti.	İşlem yok.
T211	Derisi buruşmasın için olacak içleri de bezle doldurulmuştu.	Deriden yapılmış yemeniler buruşmasın diye içleri bezle doldurulmuştu.	Genişletme.
T212	Yemenilerin içlerindeki bezleri çıkartıp bana uzattı ve 'Onun için almıştım ta o zaman, sonra sana sakladım.	Yemenilerin içlerindeki bezleri çıkartıp bana uzattı halam ve ' nişanlım için almıştım, sonra sana sakladım.	Gönderimleri açık hâle getirme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.
T213	Kısmet seninmiş' dedi.	Senin kısmetinmiş' dedi.	Devrik yapıları düzenleme.
T214	Yüzünü allar bastı halamın.	Halamın yüzü kızardı.	Devrik yapıları düzenleme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme,
T215	Titreyen ellerini boşalan bohçaya dolayıp gizledi.	Halam titreyen ellerini boşalan bohçaya sardı ve gizledi.	Gönderimleri açık hâle getirme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı

			fazla olan isimle değiştirme.
T216	Yemeniler manevî birer eşya olarak elimdeydi, nutkum tutulmuştu.	Yemeniler manevi birer eşya gibi elimdeydi, konusamaz olmuştum.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme, Genişletme, Kolaylaştırma.
T217	Deri ve naftalin kokusunu hissediyordum yalnızca.	Deri ve güzel koku hissediyordum yalnızca.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle genişletme.
T218	Nişanlıma uzattım.	Nişanlıma uzattım.	İşlem yok.
T219	İki parmağıyla yemenileri birbirine bağlayan ipten kaygısızca tuttu ve yan tarafa bırakıverdi.	İki parmağıyla yemenileri birbirine bağlayan ipten tuttu ve rahatça yan tarafa bıraktı.	Yeniden yazma.
T220	Basit bir gülüşle güldü.	Nişanlım basit bir gülüşle güldü.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T221	O basit gülüş, bir değirmen taşı gibi halamla benim kâplerimizin üzerine düştü.	Nişanlımın o basit gülüşü, bir taş gibi halamla benim kalplerimizin üzerine düştü.	Gönderimleri açık hâle getirme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.
T222	Sonra da bir cümle ile o değirmen taşını döndürdü:	Sonra da bir cümle ile nişanlım o taşı döndürdü:	Gönderimleri açık hâle getirme.
T223	'Zevksiz ve çok eski şeyler hepsi de' dedi.	'Hepsi de zevksiz ve çok eski şeyler' dedi.	Devrik yapıları düzenleme

T224	Sesinin bu denli soğuk ve kuru olduğunun farkına nasıl da varmamıştım.	Nişanlımın bu kadar kötü olduğunu nasıl anlamamıştım.	Yeniden yazma.
T225	Halam da, koynundan çıkardığı beşibiryerde'yi ona uzatıyordu tam o sırada.	Tam o sırada halam da üstünden çıkardığı altın kolyeyi nişanlıma uzatıyordu.	Gönderimleri açık hâle getirme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme, Devrik yapıları düzenleme. Genişletme.
T226	Boşalan bohçasını kısıkvrak toplayıp kalktı halam.	Halam boşalan bohçasını toplayıp kalktı.	Devrik yapıları düzenleme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme.
T227	Nişanlıma baktım.	Nişanlıma baktım.	İşlem yok.
T228	Ne yaptığının, neyi küçümsediğinin farkında bile değildi.	Ne yaptığının, neyi küçümsediğinin farkında bile değildi.	İşlem yok.
T229	İşte olan olmuştu artık.	İşte olaylar artık olmuştu.	Devrik yapıları düzenleme.
T230	Halamın odasına girdiğimde, elleri koynunda, kanepenin pencereye yakın ucuna ilişmiş oturuyordu.	Halamın arkasından odasına girdiğimde, kanepenin pencereye yakın bir kısmında oturuyordu.	Genişletme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı

			fazla olan isimle değiştirme Kolaylaştırma.
T231	Yüzü pencereye dönüktü.	Yüzü pencereye dönüktü.	İşlem yok.
T232	Ben içeri girince olduğu yerde kıpırdandı.	Ben içeri girince olduğu yerden hareket etti.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T233	Yüzüne yaydığı gülümsemeyi seğriyen dudakları zor zapt ediyordu.	Yüzünde bir gülümseme vardı halamın ama dudakları hafifçe oynuyordu halam dudaklarını oynatmamak için zorluyordu.	Yeniden yazma. Genişletme.
T234	Yalnız bırakmasaydın, dedi.	Nişanlını yalnız bırakmasaydın dedi.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T235	Yutkundu.	Yutkundu.	İşlem yok.
T236	Asıl kendisiydi yalnız kalmak isteyen.	Halamın kendisiydi yalnız kalmak isteyen.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme. Gönderimleri açık hâle getirme
T237	Hâliyle beni etkilemek istemiyordu.	Bu görünüşü ile beni etkilemek istemiyordu.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan isimleri silme. Genişletme.

T238	Doğru söylüyor, hepsi de işe yaramaz, kullanılamayacak şeyler, dedi.	Nişanlın doğru söylüyor eşyaların hepsi de işe yaramaz, kullanılamayacak şeyler, dedi.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T239	Benimkisi de işte... diye içlendi , elini hafifçe boşlukta salladı.	Benimkisi de işte... diye çok üzüldü , elini hafifçe boşlukta salladı.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme.
T240	Halamın yaşlandığının ilk kez farkına varıyordum.	Halamın yaşlandığının ilk kez farkına varıyordum.	İşlem yok.
T241	Sonunda kendini tutamadı.	Sonunda kendini tutamadı.	İşlem yok.
T242	Gözyaşları kâlbimin üstüne bir sağanak gibi indi birden.	Halamın gözyaşları birden kâlbimin üstüne yağmur gibi yağdı .	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan isimle değiştirme, Devrik yapıları düzenleme. Genişletme.

Sözlükçe

Abdest: Dini kurallara uygun olarak belirli organları yıkayıp mesh etmek suretiyle yapılan temizlik.

Acı: Bedenin herhangi bir yerinde duyulan, hoşla gitmeyen, sızı şeklinde kendini gösteren duygu.

Alay etmek: Bir kimseyi veya bir şeyi küçültücü, gülünç duruma düşürücü söz ve davranışlarda bulunmak.

Avuç: Elin parmaklarla birlikte için.

Avuçlamak: Avuca almak veya avuçla kavrayıp tutmak.

Bağ: Bağlama, ilişki, ilinti.

Çeşitli bitkiler yetiştirilen yer, bahçe.

Becerikli: Elinden iş gelme yeteneği olan, maharetli.

Beklenti: Bir şeyin gerçekleşmesini umma durumu, umut.

Bulmaca: Zekayı geliştirmek veya eğlenmek amacıyla çözülmesi gereken soru veya problemlerin bütünü.

Bozmak: Bir şeyin düzgünlüğünü, uyumunu, işlerliğini ortadan kaldırmak.

Para bozmak.

Çağırarak: Birini yanına gelmesini istemek, seslenmek.

Çift: İki parçadan oluşan.

Tarla sürmekte kullanılan iki hayvanın birlikte koşulması.

Dertli: Üzüntülü, kederli, tasa dolu.

Değer vermek: Bir şeye veya kimseye önem vermek, kıymet vermek.

Delirmek: Akıl sağlığını yitirmek, çıldırmak.

Dilek tutmak: Bir şeyin olmasını yürekten istemek.

Doğum yapmak: Çocuğunu dünyaya getirmek.

Dua etmek: Tanrı'ya niyazda bulunmak, yalvarmak, ibadet etmek.

Gömmek: Bir şeyi toprağın altına koymak.

Gönül: Duygu, his. Sevgi, aşk

Haklı olmak: Davasında, düşüncesinde doğru ve yerinde olmak.

Hasret: Bir şeye veya bir kimseye kavuşma arzusu, özlem

İbadet: Tanrı'ya kulluk borcunu yerine getirme, tapınma.

Kanepe: Birden çok kişinin oturabileceği, yatak olarak da kullanılabilen, arkalı ve kollu mobilya.

Kaçmak: Bir yerden hızla uzaklaşmak.

Kaygısız: Endişe veya tasa duymayan

Kırılmak: Sert bir cismin zorla parçalanması.

Bir kimseye güvenmek

Mahalleli: Şehir, kasaba veya köyde, sınırları belirli, birçok sokağı içine alan yerleşim bölgesi.

Mâl: Varlık, servet

Manevi: Maddeyle ilgili olmayan, ruhla, düşünceyle ilgili olan.

Meğerse: Gerçeğin farkında olmadan öyle sanılan, aslında öyle değilmiş anlamında kullanılan bir söz.

Namaz: Müslümanların, günde beş vakit, belirli hareketlerle yerine getirdikleri ibadet.

Övünmek: Kendi yeteneklerini, başarılarını başkalarına karşı övmek, gururlanmak.

Paket: Belirli bir şekilde sarılmış veya kapatılmış, genellikle hediye, eşya veya gıda içeren paket.

Ramazan: İslam dininde oruç tutulan ay.

Rahatlamak: Rahat bir duruma gelmek, sıkıntıdan kurtulmak.

Sahur: İslam dininde, oruç tutmak için gecenin sonuna doğru yenen yemek.

Savaşmak: Düşmanla silahlı olarak mücadele etmek.

Seccade: Üzerinde namaz kılınan küçük halı veya kilim.

Sitem etmek: Birine kırgınlık belirten sözler söylemek.

Sıkıntı: Zorluk, bunaltı, üzüntü.

Tamamlamak: Bir şeyin ne olduğunu, niteliklerini açıklamak.

Titrek: Titreşen, sallanan.

Titreşim: Bir cismin çok kısa aralıklarla ve çok hızlı olarak yer değiştirmesi.

Vakit: Zaman dilimi.

Yakıştırmak: Bir şeyi uygun bulmak.

Birini veya bir şeyi, bir başkasına benzetmek.

Yanmak: Ateşin etkisiyle yok olmak.

Acı veya üzüntü duymak.

Yara almak: Ateşin etkisiyle yok olmak.

Acı veya üzüntü duymak.

Yorumlamak: Bir şeyi kendi anlayışına göre açıklamak.

Roman: Genellikle bir insanın veya olayın hikâyesini anlatan uzun edebi eser.

Tablo 6'ya göre özgün metin içerisinde toplam tümce sayısı 242 değiştirilmiş metnin tümce sayısı ise 298'dir. Değiştirilmiş metinde cümle sayısı 56 artmıştır. Metin değiştirilmesinde en çok yapılan işlem genişletme ve yeniden yazma işlemleri olmuştur.

4.2. DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLE İLGİLİ UZMAN GÖRÜŞLERİNE YÖNELİK BULGULAR

Bu bölümde değiştirilmiş metnin gerçeklik ve güvenilirliğinin sağlanması amacıyla İstanbul içerisinde iki farklı üniversiteden Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkez'inde görev yapan 6 uzmanın değiştirilmiş metinle ilgili görüşü alınmıştır.

Tablo 7. Değiştirilmiş Metnin Uygunluğunun Uzmanlar Tarafından Değerlendirmesi

Uygunluk	<i>f</i>
Uygun	6
Uygun Değil	0
Toplam	6

Tablo 7'e göre uzmanlar tarafından değiştirilmiş metin “uygun olarak” değerlendirilmiştir.

Tablo 8’de uzmanların puanlandırması yer almaktadır:

Tablo 8. Değiştirilmiş Metnin Uygunluğuna Yönelik Puanlama

			1	2	3	4	5
Ölçütler	Dilsel Ölçütler		Kesinlikle yetersiz	Yeterli değil	Kısmen yeterli	Yeterli	Tamamen yeterli
		Sözdizimsel uygunluk					
		Bıçimbilimsel uygunluk					
		Sözlüksel uygunluk (söz varlığı)					
		Bağdaşıklık (gönderim ve gösterim ilişkiler)					
	Metin ilişkin Ölçütler	Tutarlılık metnin anlamsal/ mantıksal bütünlüğü					
		Konu					
		Akıcılık					
		Sözlükçe					

	Sözlükçe						
--	----------	--	--	--	--	--	--

Tablo 8'e göre değerlendirilmiş metin dilsel ölçütler, metne ilişkin ölçütler, sözlükçe bakımından 3 uzman tamamen yeterli, 2 uzman yeterli, şeklinde puanlamıştır. Uzmanların dördü metni “dilsel” ve “metne ilişkin” ölçütler bakımından yeterli, 3'ü ise tamamen yeterli olarak işaretlemiştir. 1 Uzman geliştirilmeli önerisinde bulunmuştur. Sözlük bakımından 4 uzman tamamen yeterli 1 uzman yeterli olarak değerlendirmiştir.

4.3. ÖZGÜN VE DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLERİN SÖYLEM ÇÖZÜMLEMESİNE YÖNELİK BULGULAR

Bu bölümde özgün ve değiştirilmiş metinlerin söylem çözümlemesine yönelik bulgulara yer verilmiştir. Özgün ve değiştirilmiş metinlerin cümle sayıları, kesitler, kahramanlar, zaman ve mekân gibi ifadeler tablo hâlinde verilmiştir.

4.3.1. Özgün ve Değiştirilmiş Metnin Cümle Sayısına Yönelik Bulgular

Özgün metinde bulunan cümleler numaralandırılmıştır.

Tablo 9. Özgün Metin Cümleleri

Tablo.9'da özgün metin cümlelere ayrılmış ve her cümle için bir numara verilmiştir. Özgün metnin toplam cümle sayısı 242'dir.

1- Yunus' un anısına; 'paslanmaz bıçak' gibi. 2- Olan o gün oldu, o gün ve o ân. 3- Oldu ve bitti. 4- İlk ânda yalnızca bana oldu sanmıştım. 5- Ama değil, ona da oldu, nişanlıma yani. 6- Parmağımızdaki yüzüklerimiz daha yerlerini ısıtmamıştı bile. 7- Ağzından çıkan sözün bu denli ağır düşeceğini kestiremedi belli ki, düşünemedi enine boyuna. 8- Demek ki onun gırtlığı dokuz boğum değildi. 9- Sözünü geri almak, sözün açtığı yaraya merhem olmuyordu işte, yırttığı yeri yamamıyordu. 10- İki yıldan beri özenle dokuduğumuz kumaş, bir ânda yırtıldı gitti. 11- O yara, kanayıp duruyordu şimdi gözlerimizin önünde. 12- O yara ki, halam onu altmış yıldır ihtimamla taşıyordu kâlbini en mutena yerinde; tam ortasında. 13- Biliyorum, aramızda yırtılan kumaşın yarısı elinde; halamı, kâlbini, yarasını göremeden ve neye uğradığını bilemeden duruyordu karşımda. 14- Parmağımdaki yüzükle oynuyorum sandı. 15- Çıkardım, elini tutup avucuna koydum. 16- Aynen filmlerdeki gibi. 17- İki yüzüğün birbirine değmesiyle çıkan metal sesinden anlamış olacak ki olup biteni, irkildi birden. 18- Hiç konuşmadan, halamın ardından odasına geçtim. 19- Az sonra salonun kapısının, ardından da dış kapının açılıp örtülüştüğünün sesi duyuldu. 20- Gidiyordu besbelli ve elinde iki parça gönül kumaşı vardı. 21- Omuzları düşmüş, kolları sarkmış mıydı bilmiyorum. 22- Düşüncemin ardını kovalamadım. 23- Kendime yenilmekten korktum. 24- Altmış yıldan beri, halamın gözünden daha çok koruduğu o değerli şey, sanki bir kristal gibi ellerinden kayıp üçümüzün ortasına düşüvermişti işte. 25- Eğilip toplayamazdık artık onları. 26- Benim ayaklarıma batan kıymıkların, halamın kâlbini nasıl dağladığını, ona nasıl acılar tattırdığını anlayabiliyordum. 27- Çünkü bugüne dek onu hayata bağlayan duygularının, anılarının, kâlbinde, yedi kat muşambaya sarılı bir muska gibi sımsıcak sakladığı sevginin, çocukluğum ve gençliğim süresince tanıdığı olmuştum. 28- O anıların ve mukaddes bir duyarlık kazanmış o sevginin bana nasıl sirayet ettiğini bizzat yaşayarak görmüştüm. 29- Hiçbir şeyi uzun uzun anlatmadığı hâlde her geçen gün halama daha çok yaklaşmış, onu daha çok sevmiş ve anlamıştım. 30- O da, benim bu hâlimi gördükçe, yarasına merhem sürülmüş gibi rahatlar, durulurdu. 31- Halamın öyküsünü derli toplu hiç kimseden dinlemedim. 32- Onun hayatı, herkes için söze dökülemeyecek kadar manevî bir mahremiyete sahipti âdeta. 33- Herkes, halamdan söz ederken, koruması gereken mesafeyi, durması gereken yeri, aşmaması gereken sınırı bilirdi. 34- Bütün bunlar, onun konuşulamaz bir insan oluşundan değildi elbette. 35- Tam tersine; yüzünden tebessümü hiç eksik olmayan, sevecen, yumuşak başlı, evde her şeye, her yere, her işe yetişmeye çalışan bir insandı. 36- Büyüklerden birisi biz çocuklardan bir şey isteyecek olsa, yerinden ilk yekinen halam olurdu. 37- Ellerimiz onun eteğinden ayrılmaz, dizinin dibinden kalkmazdık. 38- Bir tavuğun civcivleri gibi, halam ev içinde ve ev dışında nereye giderse biz çocuklar da ardından dökülürdük hemen. 39- Ben de ablalarım da ne öğrendiysek halamdan öğrenmişizdir. 40- Dört kardeşin dördü de doğumumuzdan itibaren halamın koynunda büyümüşüz. 41- Geceleri ağladığımızda o uykusuz kalır, bezimizi o değiştirir, beğimizi o sarar, beşiğimizi o sallarmış. 42-

Hastalandığımızda neremizin ağrıldığını annemizden çok halam bilirmiş. 43- Dördümüzü de annemiz doğurduğu hâlde halamız büyüttmüş. 44- Bütün bunlara karşın bir kez bile şikâyet ettiğini, alnını kırıştırdığını gören olmamış. 45- Bizi, anne ve babamızdan daha çok sahiplenirdi halam. 46- Onlara karşı bile korurdu. 47- Anneme ve babama karşı inatlaştığım, onları dinlemediğim olurdu, ama halamın önünde bir avuç topraktım her zaman. 48- Ablalarım da öyle. 49- Babamın büyüğüdü halam. 50- Hem bu nedenle, hem de ayrıntılarıyla bilmediğim öyküsü nedeniyle gerek babamın, gerekse annemin halama karşı görülmedik bir biçimde saygıları vardı. 51- Dedemle babaannem öldükten sonra evimizi çekip çeviren görünürde babam, evin hanımı da annem olduğu hâlde; evimizde sözü geçen, bir 'hanımsultan' ağırlığı ve etkinliği ile yine halamdı. 52- Ablalarımın da, benim de adlarımı halam koymuş. 53- Benim adımın konmasında buruk bir gerginlik yaşandığını da halam anlatmıştı bana. 54- Ablalarımda olduğu gibi, annemle babam adımı koymasını ondan bekleyip durmuşlar tam bir hafta. 55- O da koymak istediği adı söylemekten utanıp, kendisinin ne demek istediğini anlayarak onlar söylesin diye ummuş. 56- Sonunda babam nüfusa kaydettireceğini söyleyince, beşiğimin başına gelmiş, kundağına kucağına almış, önce dudakları titremiş, gözleri buğulanmış. 57- Öpmüş, yanağıma yanağına bastırıp kulağıma adımı söylemiş. 58- Hayatında bir kez, onu da suyolunda gördüğü nişanlısının adıymış bu. 59- Ben de, yanağıma düşen gözyaşı damlalarıyla ürpererek, gözlerimi açıp çil çil halamın yüzüne bakmışım. 60- Bütün bunları bana anlatırken, hâlâ çil çil yüzüne bakan bir bebeği sever gibi yanağıma okşar, alnıma düşen saçlarını yukarı kaldırır parmaklarıyla. 61- Halam, bana adını verdiği nişanlısını bir kez görmüş. 62- Buna da görmüş denir mi bilmem. 63- O zamanlar köyde oturuyorlarmış. 64- Daha sonra babamın işi nedeniyle gelip yerleşmişler şehre. 65- Halamın nişanlısı askere gitmeden önce dedemlerle vedalaşmak için evimize gelirken, halam da suya gidiyormuş. 66- Sokağın başından nişanlısının geldiğini görünce tepeden tırnağa ateş basmış halamı. 67- Nereye bastığını bilemez olmuş. 68- Etrafındaki her şeyin dönmeye başladığını sanmış. 69- Nişanlısı üç beş adım ilerisinde durup kendisinin yaklaşmasını bekliyormuş. 70- Şöyle bir göz ucuyla bakacak olmuş, hepsi bu kadar işte. 71- Altmış yıldan beri belleğinde sakladığı resim, o göz ucu bakışın alıntılacağı görüntüyümüş. 72- Bağlı kaldığı yakınlıkla bir adım arayla yanından geçişten ibaretmiş. 73- O karşılaşmadan, nişanlısının 'Yarın gidiyorum, Allahaısmarladık' dediğini, kendisinin de 'Güle güle, yolun açık olsun' diye cevap verdiğini hatırlardı hep. 74- Bu iki cümleyi her tekrar edişinde tatlı tatlı hüzünlenir, ağzında bir akide şekeri eziliyormuş gibi yanakları eminirdi. 75- Eve giden nişanlısının elinde bulunan, halam için babaanneme bıraktığı hediyeleri bile fark etmediğini biraz mahcup, biraz da saf bir gururla hatırlardı. 76- Babaannem, hediyelerini verirken, nişanlısının vedalaşmaya geldiğini söyleyip 'Allah kavuştursun' demiş halama. 77- Halam, 'Yolda karşılaştığımızı annem hiç bilmedi' derdi. 78- Bununla övünür müydü, yoksa üzülür müydü kestiremezdim. 79- Halamın nişanlısı askerden dönmemiş. 80- Ölmüş, öldüğü yerde de toprağa vermişler. 81- Onu yakıp kavuran hasreti yüzünden okunurdu, ama bu hasretini dile getirdiği tek cümlesini bile duymadım ağzından. 82- Birçok şey anlatacağını umarak

nişanlısının neden öldüğünü sorduğumda bir isimle cevap verirdi; inceağrıdan. **83-** Nişanlısını alıp götüren inceağrı, halamda anlaşılmaz derecede incelmış bir sevgi ve sadakate dönüşmüştü. **84-** Halam, annemin, babamın, bizlerin, bütün yakınlarımızın ve onu tanıyan herkesin kırmaktan, incitmekten kaçındığı, saydığı, sevdiği 'halakız'dı. **85-** Asıl adını ancak büyükler bilir ve herkes ona 'halakız' derdi. **86-** Canlı bir bereket gibi dolaşırdı evimizin içinde halam. **87-** Onun gözünün gördüğü her yer düzelir, elinin değdiği her şey çoğalırdı âdeta. **88-** Ağladığımızda elini başımıza koysa su gibi durulurduk. **89-** Ne ablalarım birbirleriyle, ne de ben ablalarım ile kavga edebilirdik halamın yanında. **90-** Sesini yükseltmeden, hiçbirimizden yana fark edilebilir bir tavır koymadan hepimizin hırçınlıklarını giderir, bir ortasını bulup isteklerimizi yerine getirir ve sonunda dördümüzü de kanatlarının altında toplardı. **91-** Annem için bir görümceden çok, kendisini sevdiren, saydıran, her işin ucundan tutan, kocasına, misafirlerine karşı hiçbir zaman eli ayağı dolaşacak durumda kalmasına fırsat vermeyen bir öz anne idi. **92-** Babamla annemin sözleri karşılaşıp olsa hemen araya girer, annemi arkalar, babamın da aile erkeği gururunu koruyarak ortaltığı yatıştırırdı. **93-** Halamın odası benim için evimizin en temiz, en huzurlu köşesiydi. **94-** Yatağını ne zaman açar, ne zaman toplar farkına bile varamazdık. **95-** Giysilerinden hiçbirini sağda solda bırakmazdı. **96-** Odasında yok denecek kadar az eşyası vardı. **97-** Hiç giysi dolabı da kullanmadı halam. **98-** Giysilerini duvardaki askıya asar, üzerine de bir örtü çekerdi. **99-** Diğer eşyaları ise odasının iki yanında karşılıklı duran iki kanepenin altında olurdu. **100-** Seccadesi, sağ köşesi kıvrılmış olarak sürekli serili dururdu köşede. **101-** Tespihi, bir çatal iğneyle seccadesinin kıyısına takılı olurdu hep. **102-** Burcu burcu kokardı bu oda her zaman. **103-** Kapının ardındaki sandığı bizim için mucizeler dükkânıydı. **104-** Ablalarım ile birlikte halama sandığını sık sık açtırır, bohçalarını çözdürür, her bir eşyasını, yıllardır bizlerin kısmeti diye sakladığı, çoğunun adını halamdan ve ablalarımın duyduğum örtüleri, işlengileri, oyaları, pullu tülbentleri, nişanlısından kalan kehribar tespihi, kat kat örtüler içinde sakladığı sararıp solmuş, köşeleri kırılmış, kıvrılmış fotoğrafları, taşlı yüzüğü, kolyeleri, fotoğrafsız boş, sırmalı çerçeveyi elden ele dolaştırır, kokularını içimize çeker, gizemli bir saygıyla halama verirdik. **105-** O da, hepsini, ayrı ayrı eski bohçalarına yerleştirir, yıllardır sabitleşmiş köşelerine koyardı. **106-** Halamın sandığını açması, bohçalarını çözmesi bizim için apayrı bir oyun ve mutluluktur. **107-** O sandıkta ve sandıktaki eşyalarda ne bulurduk bilmiyorum. **108-** Ablalarım bir bir gelin olup gittikçe halamın sandığı da boşaldı. **109-** Yalnızca benim için sakladığı eşyaların bohçası kalmıştı. **110-** Her biri için daha çocukken kendilerine vereceğini söylediği çeyizler için ne kavgalar ve küsüşmeler olurdu ablalarım arasında. **111-** Halam, hepsinin arasını bulur, her birini de kendisine vereceği çeyizin en güzeli, en sevdiği şey olduğuna inandırır. **112-** Bunların hiçbirini biz çocuklardan başka kimseye de açıp göstermezdi. **113-** Annem bile bilmezdi halamın sandığındaki çeyizlerin neler olduğunu. **114-** Bizler, halamın bizim için neler neler sakladığını anlattıkça, annemle babam memnun, biraz da üzgün gülümserlerdi. **115-** Annem, ablalarım için bir şeyler alacak olsa da babamı razı edemese, ablalarımı, hemen halama yollar ve ertesi gün istedikleri eve gelmiş olurdu. **116-** Babam bu 'hile'nin çoğu zaman farkına

varsa bile halama hayır diyemezdi. **117-** Ablalarımın üçünün de gelin oluşundan sonra halamla daha çok yakınlaştık. **118-** Daha çok üstüme düşmeye başladı. **119-** Oysa neredeyse çocukluk çağını geride bırakmış, delikanlı olmuştum. **120-** Liseyi bitiriyordum o yıllarda. **121-** Benim için, psikolojik olarak büyüklerden uzaklaşmam, savruk yaşamam gereken bir dönem olmasına karşın, halama karşı düşkünlüğümün artması yaşımı ve psikolojimi aşan bir şeydi. **122-** O hiçbir şey anlatmasa, yaşadıklarını hiçbir zaman anmasa da, ben her geçen gün halamın iç dünyasına daha çok yaklaşıyor, hiçbir ayrıntısını tam olarak bilmediğim öyküsünü, sadakatini, sevgisini, yaşlandıkça incelen, inceldikçe güzelleşen 'halakız'ı daha çok seviyor, daha çok saygı duyuyordum. **123-** Tam kestirmesem de halamda beni etkileyen, çeken başka bir şey vardı. **124-** Halamın, benim gözümde bu denli saygınlık kazanması, ona, bir manevî kişiye bağlanır gibi bağlanmam, benim bir pervane, onunsa bir mum kesilmesi, geçmişiyle, geçmişine bağlılığı ve bu bağlılık uğruna evlenmeden, çoluk çocuk sahibi olmadan, ev bark kurmadan, önce baba evinde, sonra da kardeşinin ve gelinin yanında yaşaması, kendisi için genç kızlık düşleriyle süslediği, göz nuru dökerek gece gündüz düzdüğü çeyizlerini, yüzünden hiç eksik etmediği süzgülü tebessümle vere vere, yalnızlaştıkça sevgisinin tümünü en yakınındaki kimse ona yöneltmesi değil; bütün bunların ötesinde, hatta üstünde, hayat karşısındaki mazlûmiyetini, sille yemişliğini, dik bir omuzla, ısıltılı ama dokunaklı bir bakışla, hep sessiz ama hiçbir şeyi de cevapsız bırakmayan bir dille, vakarlı ve razı bir duruşla karşılaşması, bu karşılaşmadaki kararlılığı, bir ayak bile olsa geri çekilmeden, sarsılsa bile düşmeden durmasıydı. **125-** Halam buydu işte; müşfik ve gergin, ağlamaklı ve güleç, zayıf ve dik, sevecen ve sessiz, yaşlı ve diri... **126-** Tam bir ibadet dirisiydi halam. **127-** Bizden duyduğu yorgun mutluluk bir yana, halamın her şeye karşın hayata tutunuşuna, kendi kendisine yettiği gibi benden babama kadar hepimize de yetişmesine, üşengeçlik nedir bilmeyişine, altmış yaşında değil de on sekiz yaşında bir kızmış gibi tezcanlı oluşuna hep imrenirdi annem. **128-** Ablalarımın en küçük hatalarında, annemle babamın onlara gösterdiği örnek halam olurdu. **129-** Her üç ablam da halama çektikleri konusunda aralarında yarışır ve her biri en çok kendisinin halama benzediğini iddia ederek nasıl bir becerikli kız olduklarını kanıtlamaya çalışırlardı. **130-** Nasıl olsa kız halaya çekerdik. **131-** Geç yatar, erken kalkar, az uyur, ama hep dingin olurdu. **132-** Ramazanda sahur, diğer günlerde sabah namazları ve bütün vakitler için evimizin, ileri gitmeyen, geri kalmayan, durmayan çalar saatiydi. **133-** Her sabah babamı, annemi, ablalarımı ve beni mutlaka uyandırır. **134-** Günde beş vakit, vaktin geldiğini, ihmal etmişsek geçtiğini bize hatırlatır, aymazlığımız devam ediyorsa sitem ederdi. **135-** Yatmadan önce her gün hiç aksatmadan abdest alır, odasına çekilir ve gecenin geç saatlerine dek ışığı yanardı. **136-** Hayattan farklı bir birikim elde etmişti halam. **137-** Hayatı, hepimizinkinden çok farklı bir süzgeçle süzmüştü o. **138-** Bu nedenle onun elindeki hayata ilişkin tutunacak ipuçları, değer yargıları ve yasanılacak dayanakları bizimkilerden çok daha farklı ve yalın görünüyordu bana. **139-** Onun korunakları bambaşkaydı. **140-** Onun için de bize dokunan ona pek dokunmuyor, bizi yıkan onu yıkamıyor, belki yalnızca sarsıyordu. **141-** Onu yıkan ve yakan şeyler de bize kâr etmiyordu. **142-** Onun çifte kavrulmuş kâlbî, yakınlarının ve

tanıdıklarının tümünün yerine birden yanacak kadar göyünmüştü acı ve hasretle. **143-** Bizim için olduğu kadar yakınlarımızın, tanıdıklarımızın ve uzak, yakın bütün mahallelilerin de 'hala'sıydı o. **144-** Bu nedenle evimizin kapısı âdeta örtülmek bilmezdi. **145-** Halamın kendisine olan mahviyetle özdeş güveninin kat kat fazlası, onu diğer insanların nezdinde de 'ermiş kadın' konumuna getirmişti. **146-** Söyleyeceği hiçbir şey olmasa bile, ki çoğu zaman bir şey de söylemezdi, sonuna kadar, çocuk, genç, yaşlı demeden herkesi dinlerdi. **147-** Belki de onun bu yumuşak sabrıydı insanların acısını alan ve onları rahatlatan. **148-** Düşünüyorum da, konuşsa ne söyleyebilirdi halam, sabah akşam durmadan kendisine gelip gidenlere... **149-** Gülüyle karşılayıp gönderme ve; sabret, her şey geçer, Allah kerim, kâlbini bozma, ne istersen O'ndan iste, ne verirse O verir, biz neyiz ki, kulun elinden bir şey gelmez, deniz insanın malı olsa yanmışa bir bardak su vermez... gibi birkaç söz işte. **150-** Zaten çocukluğundan beri Kur'an ve mevlitten başka hiçbir şey okumamıştı. **151-** Okuyamazdı da. **152-** Mevlidin sonundaki kesikbaş öykülerini, Hz. Ali cenklerini ve Peygamber'in ölümünü anlatan bölümleri akşamları bize ve kendisine çaya gelen kadınlara, emsalleri olan kızlara defalarca ezberden okur, okurdu. **153-** Kendisi üzerine kondurmasa bile herkesin gözündeki ve gönlündeki manevî bir kişilik kazanmıştı halam. **154-** Halakızdı önce o. **155-** Sonra ermiş bir kadın oldu. **156-** Kendisi de, biz de farkında değildik, ama o, gönül yolunda yayan yapıldak ilerliyormuş meğerse. **157-** Kadınlar, genç kızlar rüyalarını yorumlatmak için uzak demez, yakın demez halama gelirlerdi. **158-** Onun yorduğu rüyalarından hayır çıkacağına inanırlardı belli ki. **159-** Hamile kadınlar, sağ salim doğum yapabilmek için gelip okunurlardı halama. **160-** Oysa namazda okuduğu dualardan ibaretti halamın bildiği dualar da. **161-** Doğacak çocuklarının adlarını halama koydururlardı. **162-** Yakınlarımızın hemen hepsinin çocuklarının adlarını halam koymuştu. **163-** Bu nedenle olmalı, düğünlerde bayramlarda yakınlarımız bir araya geldiğinde aynı adla çağrılan birçok çocuk olurdu. **164-** Genç kızlar beklentileri, kadınlar kocaları ve çocukları, hastalar sağlıkları, darda olanlar sıkıntıları için halamın duasını alırlardı. **165-** Çevresinde olup bitenlerin, gelip kendisini buluveren bunca insanın, bunca dileklerinin, hayatın bunca kalabalığı arasında bir deniz durgunluğu, güven ve teslimiyet kaygısızlığı ile hiçbir şeyi azımsamadan, hiçbir şeyi yüksünmeden yaşayıp giderdi halam. **166-** Daha sonraları kadın erkek, genç yaşlı, çoluk çocuk bütün insanların hayatlarındaki çırpınılarına daha yakından tanık oldukça, halamın razılığının mı, yoksa insanların cinnete bu denli yakın duruşlarının ve çırpınılarının mı haklı olduğunu, hatta hayatımıza hangisinin yön verdiğini, hangisinden vazgeçersek kaybedeceğimizi düşündükçe aklım karıştırdı. **167-** Bu koskoca şehirdeki bütün insanlar gibi babamın da, güneşin doğuşuyla birlikte çıkıp günboyu hayat denen o 'şey'le çarpışarak, güneşin batışıyla eve dönüp yine halamın dünyasında, kahvesini içip ayaklarını uzatarak, annemin serdiği seccade üzerinde alnını yere koyarak ve bizlerin henüz çarpışmalardan yara almamış, örselenmemiş yüzlerimize dalarak huzur bulması, 'buraya' sığınması, gösterdiği yönde yürümeyi tam göze alamadığım titrek bir ok gibi görünürdü hep bana. **168-** İşte o zaman hep ulu bir çınara tutunmak ihtiyacı hisseder, bunun da güvenli bir yere yaslanmak zorunluluğu olduğunu düşünürdüm. **169-** Gençlik

bunalımlarımla ilgilenmeye çalışan öğretmenim bunun bir kaçış olduğunu söylediğinde, daha o cümlesini tamamlamadan karşı koymuş ve kaçmak isteyen yönünün kalabalığa, kesintisiz süren, sürekli her alanda kahramanlar üreten, bu kahramanları da hep birbirine kırdırtan şu yanı başımızdaki hayat mücadelesi denilen kavgaya dönük olması gerektiğini söylemiştim. **170-** Boyumdan büyük laflar ettiğimi düşünmüş ve biraz da müstehzî, halamın dünyasını bir boşluk olarak tanımlamıştı. **171-** Oysa ben, kendisinin halam kadar bile güvenli basmadığını görebiliyordum. **172-** Haklı çıktım elbette. **173-** Öğretmenimden öğrendiklerimin hemen hepsini unuttum ama halamla birlikte yaşadıklarım, halamın hayatı, hâlâ benim hayatıma yön veriyor. **174-** Ardından koştuğu bir şey yoktu halamın. **175-** İpince bir titreşimdi hayat onun için. **176-** Önünü gösteren, kâlbinden düşen ürkek bir ışıktı. **177-** Yaşadıklarının tümü, gelip avucunda sarılan bir yumaktan ibaretti. **178-** Kâlbindeki derin, ince sızı, hayatı yeniden ve istediği gibi, ihtirassız yoğurma gücü kazandırmıştı ona. **179-** Onun için her şey olacağına varıyordu nasıl olsa. **180-** İnsanların bunca itişip kakışması ahmaklıklarındandı. **181-** Anlıyorum ki, halamın belki de el yordamıyla da olsa bulduğu, sanırım onun neyi bulduğunun farkında bile olmadan bulduğu, o ince bağlantıyı bulmaktı. **182-** O, bir bitkinin kökleri gibi toprağın altından akıp giden su damarlarına ulaşmıştı. **183-** Halamın öyküsü, insanın o büyük romanına karışıyordu. **184-** Halama bakıp yürekleri parçalananlar, onun hasretinde bulduğu huzurdan ve ayaklarının toprağın altındaki suya değişinden habersizdiler. **185-** Nişanlım evimize gelip gittikçe, görüşmeleri arttıkça, halamın ona karşı ilk günlerdeki hevesi ve yakınlığı kalmaz olmuştu. **186-** Beni kırmaktan korkarak belli etmemeye çalışsa da, bir şeylerin çok iyi gitmediğinin farkına varıyordum, ama bu ilişkinin neresinde ne tür bir yanlışlık olduğunu göremediğim için, yalnızca izliyordum. **187-** Halamın gördüğü, benim de görmemem için son derece dikkatli olduğu bir şey vardı. **188-** Onu görmeye başlıyordum galiba. **189-** Halama yukardan bakıyor, onu evde kalmış bir kız, işçimen, hatta hamarat bir yaşlı kadın olarak görüyordu nişanlım. **190-** İlk önceleri tamı tamına böyle tanımlamasam da, hatta tanımlamaktan eğilimlerim nedeniyle kaçsam da gücüme gitmeye başlamıştı nişanlımın tavırları. **191-** Halamın karşısında ayak ayak üstüne atması, halamın elinden su alıp içmesi, hemen her şey için halamdan önce davranmaması, tersine nasıl olsa halamın işiymiş gibi istifini bozmadan beklemesi gibi onca çok doğal görünen davranışları kâlbime batıyordu âdeta. **192-** Halama bakarak mutlaka eğilip büküleceğini, yeniden biçimleneceğini umuyordum. **193-** Ama insan, içindeki alasını, en karşı konulmaz durumlarda saklasa bile, kimsenin önemsemeyeceğini sandığı bir ayrıntı karşısında dışarı vuruyordu. **194-** O da öyle yaptı. **195-** Hem kendine hem bana etti. **196-** Söyledim ya, en çok da halama etti. **197-** Çünkü o unutacaktı. **198-** Ben de. **199-** Ama halamın yarı yıkık duran gönül duvarı biraz daha uçacaktı. **200-** Halam, belki de onun etkileneceğini umarak, benim için sandığında kalan son bohçasını getirip göstermek için odasına gittiğinde, salonda ikimiz oturuyorduk karşılıklı. **201-** Saçlarını geriye atıp, 'Ne vardı ki, onları nereye koyacağım ben?' dediğinde dişime taş değmişti. **202-** Ama iş işten geçmişti çoktan. **203-** Halam salona girdi elindeki sarı nakışlı yeşil bohçayla. **204-** Belki de kâlbine doğmuştu, yüzünde ürkek bir tebessüm dolaşıyordu. **205-** Halamın çıkarıp

gösterdiği onca çeyizden yalnızca karyola ve masa takımını eline alıp şöyle bir baktıktan sonra sehpanın üstüne bırakıverdi. **206-** Kehribar tespihi bana verdi halam. **207-** Acemi parmaklarımın arasında kayan tespih tanelerinin çıkardığı şıkırtı kâlbimin üstüne vurup salonda yankılanıyordu. **208-** En sonunda bir çift yemeni çıkardı bohçasından halam, gülşefdeli bir çift yemeni. **209-** Yemeniler dillerinden iple birbirine bağlanmış ve topuklarına da basılmıştı. **210-** Hiç giyilmemişti. **211-** Derisi buruşmasın için olacak içleri de bezle doldurulmuştu. **212-** Yemenilerin içlerindeki bezleri çıkartıp bana uzattı ve 'Onun için almıştım ta o zaman, sonra sana sakladım. **213-** Kismet seninmiş' dedi. **214-**Yüzünü allar bastı halamın. **215-** Titreyen ellerini boşalan bohçaya dolayıp gizledi. **216-**Yemeniler manevî birer eşya olarak elimdeydi, nutkum tutulmuştu. **217-** Deri ve naftalin kokusunu hissediyordum yalnızca. **218-** Nişanlıma uzattım. **219-** İki parmağıyla yemenileri birbirine bağlayan ipten kaygısızca tuttu ve yan tarafa bırakıverdi. **220-** Basit bir gülüşle güldü. **221-** O basit gülüş, bir değirmen taşı gibi halamla benim kâplerimizin üzerine düştü. **222-** Sonra da bir cümle ile o değirmen taşını döndürdü: **223-** 'Zevksiz ve çok eski şeyler hepsi de' dedi. **224-** Sesinin bu denli soğuk ve kuru olduğunun farkına nasıl da varmamıştım. **225-** Halam da, koynundan çıkardığı beşibiryerde'yi ona uzatıyordu tam o sırada. **226-** Boşalan bohçasını kısıvrak toplayıp kalktı halam. **227-** Nişanlıma baktım. **228-** Ne yaptığının, neyi küçümsediğinin farkında bile değildi. **229-** İşte olan olmuştu artık. **230-** Halamın odasına girdiğimde, elleri koynunda, kanepenin pencereye yakın ucuna ilişmiş oturuyordu. **231-** Yüzü pencereye dönüktü. **232-** Ben içeri girince olduğu yerde kıpırdandı. **233-** Yüzüne yaydığı gülümsemeyi seğriyen dudakları zor zapt ediyordu. **234-** Yalnız bırakmasaydın, dedi. **235-**Yutkundu. **236-** Asıl kendisiydi yalnız kalmak isteyen. **237-** Hâliyle beni etkilemek istemiyordu. **238-** Doğru söylüyor, hepsi de işe yaramaz, kullanılamayacak şeyler, dedi. **239-** Benimkisi de işte... diye içlendi, elini hafifçe boşlukta salladı. **240-** Halamın yaşlandığının ilk kez farkına varıyordum. **241-** Sonunda kendini tutamadı. **242-** Gözyaşları kâlbimin üstüne bir sağanak gibi indi birden.

Tablo 10'da değiştirilmiş cümleler numaralandırılarak verilmiştir.

Tablo 10. Değiştirilmiş Metin

Tablo 10'da değiştirilmiş metin içerisinde bulunan her cümleye numara verilmiştir.

Tablo 10'a göre değiştirilmiş metnin toplam cümle sayısı 298'dir.

1-Yunus'un anısına; 'paslanmaz bıçak' gibi. 2-Olaylar o gün oldu, o gün ve o zaman. 3-Oldu ve bitti. 4-İlk zamanda yalnızca bana oldu sanmıştım. 5-Ama yanılmışım, ona da oldu, yani nişanlıma. 6-Yüzüklerimiz daha yeniydi. 7-Parmaklarımızı ısıtmamıştı bile. 8-Söylediği sözün bu kadar ağır olacağını tahmin edemedi. 9-Belli ki iyice düşünemedi. 10- Demek ki düşünerek konuşan biri değildi. 11-Söylediği sözleri geri almak, sözün açtığı yaraya ilaç olmuyordu. 12-Bir anda iki yıldır yaptığımız her şey bozuldu. 13-O yara, şimdi gözlerimin önünde kanayıp duruyordu. 14-Halam o yarayı altmış yıldır taşıyordu kalbinin en gizli yerinde; tam ortasında. 15-Biliyorum aramızda bozulan bağı yarısı nişanlının elindeydi; halama nasıl hissettirdiğini bilmeden duruyordu karşımda. 16-Nişanlım, parmağımdaki yüzüğümle oynuyorum sandı. 17-Yüzüğü çıkardım, nişanlının elini tutup avucuna koydum. 18-Aynen filmlerdeki gibi. 19-Nişanlım olayları, iki yüzüğün birbirine değmesiyle çıkan yüzük sesinden anladı ve birden irkildi. 20-Hiç konuşmadan, halamın arkasından odasına geçtim. 21-Az sonra salonun ve dış kapının açılıp kapanışının sesi duyuldu. 22-Nişanlım gidiyordu, halam ve benim kırılmış kalbimiz vardı. 23-Nişanlım üzölmüş müydü yoksa omuzları düşmüş müydü bilmiyorum. 24-Daha çok düşünmedim. 25-Kendime yenilmekten korktum. 26-Altmış yıldan beri, halamın gözünden daha çok koruduğı o değerli şey, ellerinden kayıp üçümüzün ortasına sanki bir cam gibi düşüvermişti. 27-Düşenleri artık eğilip toplayamazdık. 28-Benim ayaklarıma batan camların, halamın kâlbini nasıl acıttığını, ona nasıl acılar yaşattığını anlayabiliyordum. 29-Çünkü bugüne kadar halamın, hayata bağlandığı duygularının, anılarının, kalbindeki sevginin, çocukluğum ve gençliğim boyunca şahidi olmuşum. 30-O anıların ve o sevginin bana nasıl hissettirdiğini, kendim yaşayarak görmüşüm. 31-Hiçbir düşünceyi uzun uzun anlatmasa da her geçen gün halama daha çok yaklaşmış, onu daha çok sevmiş ve anlamıştım. 32-O da, beni gördükçe, yarasına ilaç sürölmüş gibi rahatlar, sakinleşirdi. 33-Halamın hikayesini düzenli bir şekilde hiç kimseden dinlemedim. 34-Adeta halamın hayatı, herkes için kelimelerle anlatılamayacak kadar özel ve anlatılmazdı. 35-Herkes, halamdan söz ederken, mesafeyi koruması gerektiğini, nerede durması gerektiğini, sınırı aşmaması gerektiğini bilir ve saygılı olurdu. 36-Bütün bunlar, elbette halamın konuşulamayan bir insan olduğundan değildi. 37-Tam tersine; yüzünden gülümseme hiç eksik olmayan, sevecen, evde her şeye, her yere, her işe yetismeye, çalışan uyumlu her işi yapan biriydi. 38-Büyükler, biz çocuklardan bir şey isterse, yerinden ilk kalkan halam olurdu. 39-Ellerimiz halamın eteğinden ayrılmaz, dizinin yanından kalkmazdık. 40-Bir tavuğun civcivleri gibi, halam ev içinde ve ev dışında nereye giderse biz çocuklar da hemen arkasından giderdik. 41-Ben de ablalarım da ne öğrendiysek halamdan öğrendik. 42-Dört kardeşin dördü de doğduktan sonra halamın yanında büyümüşüz. 43-Ben ve kardeşlerim geceleri ağlayınca halam uykusuz kalır, bizle ilgilenir, bezimizi o değiştirir, beşğimizi o salları bizi uyuturdu. 44-Hastalanınca neremizin ağrıdığını annemizden çok halam bilirmiş. 45-Dördümüzü de annemiz doğurmasına rağmen halamız büyötmüş. 46-Bütün bunlara rağmen bir kez bile halamın şikâyet ettiğini, suratını astığını gören olmamış. 47-Bize, anne ve babamızdan daha çok halam sahip çıkardı. 48-Halam, anne ve babamıza karşı bile bizi korurdu. 49-Anneme ve babama karşı inatlaşır onları

dinlemediğim olurdu ama halama karşı her zaman saygılı olurdum. **50-**Ablalarım da aynı şekilde. **51-**Babamın büyüğüdü halam. **52-**Hem bu nedenle hem de halama karşı, neden olduğunu bilmediğim şekilde anne ve babamın çok saygıları vardı. **53-**Dedem ile babaannem öldükten sonra evin ihtiyaçlarını babam karşılıyordu. **54-**Evin hanımı annemdi. **55-**Ama evimizde sözü geçen kişi halamdı. **56-**Ablalarımın da benim de adlarımızı halam koymuş. **57-**Halam, benim adımlı koyarken bir gerginlik yaşandığını bana anlatmıştı. **58-**Ablalarımın ismini halam koymuş bu sebeple annem ve babam halamdan tam bir hafta ismimi koymasını beklemişler. **59-**Halam, bana koymak istediği adı söylemekten utanmış. **60-**Kendisinin ne isim koymak istediğini anne ve babamın anlamasını beklemiş. **61-**Sonunda babam ismimi kaydettireceğini halama söylemiş. **62-**Halam, yatağımın başına gelmiş, beni kucağına almış, dudakları titremiş ve gözleri dolmuş. **63-**Halam beni öpmüş, yanağımı yanağına yakınlaştırmış ve kulağıma benim adımlı söylemiş: **64-**Halamın bana koyduğu isim hayatında bir kere gördüğü nişanlısı Yunus'un adıymış. **65-**Ben de yanağıma düşen gözyaşı damlalarından korkarak, gözlerimi açıp halamın yüzüne bakmışım. **66-**Bütün bunları bana anlatırken, hâlâ yüzüne bakan bir bebeği sever gibi yanağımı okşar ve alnıma düşen saçlarını düzeltirdi. **67-**Halam, bana adını verdiği nişanlısını bir kez görmüş. **68-**Buna da görmüş denir mi bilmem. **69-**O zamanlar köyde yaşıyorlarmış. **70-**Daha sonra babamın işi nedeniyle şehre taşınmışlar. **71-**Halamın nişanlısı askere gitmeden önce dedemlerle vedalaşmak için evimize gelirken, halam da su almaya gidiyormuş. **72-**Halam, sokağın başından nişanlısının geldiğini görünce çok heyecanlanmış. **73-**Nereye bastığını bilmiyormuş. **74-**Etrafındaki her şeyin dönmeye başladığını sanmış. **75-**Nişanlısı üç beş adım ileride durup halamın gelmesini bekliyormuş. **76-**Halam nişanlısına göz ucuyla bakmış, hepsi bu kadar işte. **77-**Altmış yıldan beri hafızasında sakladığı anı, o göz ucu ile nişanlısına baktığı kısa bakışmış. **78-**Halamın nişanlısına olan yakınlığı, yanından bir adım mesafeyle geçmesiymiş. **79-**O karşılaşmadan, halamın nişanlısı 'Yarın gidiyorum, Allahaismarladık' demiş. **80-**Halam da 'Güle güle, yolun açık olsun' diye cevap vermiş. **81-**Halam hep böyle hatırlardı. **82-**Bu iki cümleyi halam her tekrar edişinde üzülür, ağzında şeker varmış gibi yanakları şişirdi. **83-**Halam, nişanlısının babaanneme bıraktığı hediyeleri fark etmediğini söylerdi. **84-**Bu anıyı biraz mahcup, birazda saf bir gururla hatırlardı. **85-**Babaannem, halama hediyelerini vermiş ve nişanlısının vedalaşmaya geldiğini söylemiş 'Allah kavuştursun' demiş. **86-**Halam, 'Yolda nişanlımla karşılaştığımızı annem hiç bilmedi' derdi. **87-**Halam anlattığı hikâye ile övünür müydü, yoksa üzülür müydü anlayamazdım. **88-**Halamın nişanlısı askerden dönmemiş. **89-**Ölmüş, öldüğü yerde de toprağa gömmüşler. **90-**Halamın nişanlısına duyduğu özlem, yüzünden anlaşılırdı. **91-**Ama halam bu özlemi ile ilgili, tek bir cümle bile konuşmadı. **92-**Birçok şey anlatacağını düşünerek halama nişanlısının neden öldüğünü sordum. **93-**Halam bana bir isimle cevap verdi; veremden dedi. **94-**Nişanlısını öldüren verem, halamda anlaşılması zor şekilde sevgi ve sadakate dönüşmüştü. **95-**Halam, annemin, babamın, bizlerin, bütün yakınlarımızın ve onu tanıyan herkesin kırmaktan korktuğu, saydığı, sevdiği 'halakız'dı. **96-**Halamın gerçek adını ancak büyükler bilir ve herkes ona 'halakız' derdi. **97-**Halam evin içinde dolaştıkça

eve bereket gelirdi. **98**-Onun gözünün gördüğü her yer düzelir, elinin dokunduğu her şey çoğalırdı. **99**-Biz ağlayınca halam elini başımıza koysa su gibi sakinleşirdik. **100**-Ne ablalarım birbiriyle, ne de ben ablalarımın kavga edebilirdik. **101**-Halam; bana ve ablalarımın sesini yükseltmeden hepimizi sakinleştirir ve hiçbirimize karşı belirgin tavır almazdı. **102**-Orta yolu bulur ve ablalarımın ve benim isteklerimizi yerine getirirdi. **103**-Halam sonunda hepimizi kanatlarının altına alırdı. **104**-Annem için halam bir görümceden çok, kendisini sevdiren, saydıran, her işinde yardımcı olan biriydi. **105**-Evimize misafir gelince halam anneme hep yardım ederdi. **106**-Halam, gerçek anne gibiydi. **107**-Babamla annem tartışacak olsa halam hemen araya girer. **108**-Babamın gururunu kırmadan sakinleştirir, annemi desteklerdi. **109**-Halamın odası benim için evimizin en temiz, en huzurlu yeri idi. **110**-Yatağını ne zaman toplar farkına bile varamazdık. **111**-Halam giysilerinden hiçbirini ortada bırakmazdı. **112**-Halamın odasında çok az eşyası vardı. **113**-Halam elbise dolabı da kullanmadı. **114**-Halam elbiselerini duvardaki askıya asar, üzerine de bir örtü örterdi. **115**-Odasında karşılıklı iki kanepe bulunuyordu. **116**-Eşyaları bu kanepenin altında duruyordu. **117**-Namaz kıldığı seccadesi, sağ köşede sürekli yerde dururdu. **118**-Tespahi, seccadesinin ucunda olurdu hep. **119**-Her zaman bu oda güzel kokardı. **120**-Kapının arkasında bir sandık duruyordu. **121**-Bu sandık bizim için mucizeler dükkânıydı. **122**-Ablalarımın birlikte halama sandığını sık sık açtırırdık. **123**-Bu sandığın içinde halamın gelin olmak için aldığı eşyaları vardı. **124**-Örtüleri, oyaları, nişanlısından kalan tespihi, eski fotoğrafları, taşlı yüzüğü, kolyeleri, fotoğrafsız boş, çerçeveyi, kokularını içimize çeker, elimize alır saygıyla halama verirdik. **125**-O da hepsini, ayrı ayrı eski paketlerine yerleştirir, yıllardır sabitlemiş köşelerine koyardı. **126**-Halamın sandığını açması, paketlerinden çıkarması bizim için özel bir oyun ve mutluluktur. **127**-O sandıkta ve sandıktaki eşyalarda ne bulurduk bilmiyorum. **128**-Ablalarım bir bir gelin olup evlendikçe halamın sandığı da boşaldı. **129**-Sandığın içinde yalnızca benim için sakladığı eşyaların paketleri kalmıştı. **130**-Halamın biz çocukken vereceğini söylediği eşyalar vardı. **131**-Bu eşyaların her biri için ablalarım kavga ederdi. **132**-Halam, ablalarımın arasını bulur, her birini de kendisine vereceği çeyizin en güzeli, en sevdiği şey olduğuna inandırır. **133**-Bu eşyaları bir tek biz çocuklara gösterirdi. **134**-Annem bile bilmezdi halamın sandığındaki çeyizlerin neler olduğunu. **135**-Biz çocuklar, halamın bizim için neler sakladığını anlatırdık. **136**-Annemle babam memnun olurlar ve biraz da üzgün gülümserlerdi. **137**-Annem, ablalarımın çeyizine bir şeyler almak isterdi. **138**-Babam almak istemezse annem ablalarımı hemen halama gönderirdi. **139**-Babam ertesi gün annemin istediklerini almış olurdu. **140**-Babam bu olayın çoğu zaman farkına varırdı ama halama hayır diyemezdi. **141**-Ablalarımın üçü de gelin olduktan sonra biz halamla daha çok yakınlaştık. **142**-Halam daha çok üstüme düşmeye yani ilgilenmeye başladı. **143**-Oysa artık çocuk zamanını geride bırakmış, genç olmuştum. **144**-Liseyi o yıllarda bitiriyordum. **145**-Benim için, psikolojik olarak büyüklerden uzaklaşmam, daha dikkatsiz yaşamam gereken bir dönem olmasına rağmen, halama karşı sevgim ve bağlılığım durumumun ötesindeydi. **146**-Halam hiçbir yaşadığı anıyı anlatmasa da ben her geçen gün halamın iç dünyasına daha çok yakınlaşıyordum. **147**-Hiçbir anısını

bilmiyordum. **148**-Halamın bilmediğim hikayesini, sevgisini, yaşlandıkça incelen, inceldikçe güzelleşen ‘halakız’ı’ daha çok seviyor, saygı duyuyordum. **149**-Tam bilmesem de halamda beni etkileyen başka bir şey vardı. **150**-Halamın benim gözümde bu kadar saygınlık kazanması, halama manevi bir kişiye bağlandığım içindi. **151**-Halam geçmişine bağlı ve bu bağlılıkla evlenmeden çocuk sahibi olmadan önce baba evinde sonrada kardeşinin yanında yaşıyordu. **152**-Genç kızken süslediği çeyizini, hiç eksik etmediği tebessümüyle ablalarım vermişti. **153**-Yalnız kaldıkça sevgisinin tamamını en yakınındakilere vermesi değildi, halamın hayat karşısında dik duruşu ve sabırlı olması, sarsılsa bile düşmeyişi ona hayran olmamı sağlıyordu. **154**-Halam buydu işte; sevimli ve sinirli, dertli ve güler yüzlü, zayıf ve dik yani sert, sevecen ve sessiz, yaşlı ve güçlü... **155**-Halam tam bir ibadet için yaşayan biriydi. **156**-Annem halamın hayata tutunuşuna hayrandı. **157**-Çünkü halam yorgun ama mutlu bir şekilde hayata bağlıydı. **158**-Halam kendine yettiği gibi bizim ihtiyaçlarımıza yetiştirirdi ve üşenmezdi, 60 yaşındaydı ama 18 yaşında genç kız gibi enerjikti. **159**-Ablalarımın en küçük hatalarında, annemle babamın onlara gösterdiği örnek halam olurdu. **160**-Üç ablamda halama benzediklerini düşünürlerdi. **161**-Ablalarım aralarında halama kim daha çok benziyor diye yarışlardı. **162**-Nasıl becerikli yani işi en iyi yapabilen olduklarını kanıtlamaya çalışırlardı. **163**-Nasıl olsa kız halaya benzerdi. **164**-Halam geç yatar, erken kalkar, az uyur, ama hep sakin olurdu. **165**-Ramazan’da ailemizi sahura kaldırırdı. **166**-Diğer günlerde sabah namazları ve bütün vakitler için bizi her vakit uyaran evimizin çalar saatiydi. **167**-Halam her sabah babamı, annemi, ablalarımı ve beni mutlaka uyandırır. **168**-Halam, günde beş vakit namaz vaktinin geldiğini bize hatırlatırdı. **169**-Namaz kılmadıysak bizi uyarır, haberimiz yok gibi davranıyorsak sitem ederdi yani namaz kılmadığımız için üzöldüğünü, kırıldığını güzel bir şekilde söylerdi. **170**-Halam yatmadan önce her gün abdest alır, hiç aksatmazdı yani eksik veya yarım bırakmazdı. **171**-Sonra odasına gider ve gecenin geç saatlerine kadar odasının ışığı yanardı. **172**-Halam hayattan farklı bir deneyim kazanmıştı. **173**-Halam hayatı, hepimizinkinden çok farklı ayrıntılı bir biçimde incelemişti. **174**-Bu nedenle hayatı değerli görüyor, bulması gereken bulmaca gibi olaylara bakıyordu. **175**-Halamı koruyan şeyler bambaşkaydı. **176**-Halam için de bize dokunan ona pek dokunmuyor, bizi yıkan şeyler halamı yıkmıyordu. **177**-Belki de yalnızca etkiliyordu. **178**-Halamın yıkılmasına ve yanmasına sebep olan şeyler bizi etkilemiyordu. **179**-Halamın kalbi, acı ve hasretle dolmuştu. **180**-Yakınları ve tanıdıklarının tümü için kalbi, acı ve hasret çekiyordu. **181**-Bizim olduğu kadar yakınlarımızın, tanıdıklarımızın ve uzak, yakın bütün mahallenin de ‘hala’sıydı o. **182**-Bu nedenle evimizin kapısı açık kalır neredeyse kapanmazdı. **183**-Halamın kendine olan alçak gönüllü yani başkasını küçük görmeyen herkesi eşit gören davranışları vardı. **184**-Halamın kendine olan güveninin kat kat fazla olması, onu diğer insanların yanında ‘güçlü kadın’ durumuna getirmişti. **185**-Halam çoğu zaman bir şey söylemezdi. **186**-Söyleyeceği bir şey olmasa bile sonuna kadar çocuk, genç, yaşlı demeden herkesi dinlerdi. **187**-İnsanların acısını alan ve onları rahatlatan belki de halamın sabrıydı. **188**-Düşünüyorum da halam sabah akşam durmadan kendisinin yanına gelip gidenlere konuşsa acaba ne söylerdi. **189**-Halam insanları güler yüzle karşılamıştı. **190**-Onlara

“sabret, her şey geçer, Allah kerim, kâlbini bozma, ne istersen Allah’tan iste, ne verirse Allah verir, biz neyiz ki, insanın elinden bir şey gelmez” der ve arkasından “deniz insanın malı olsa yanana bir bardak su vermez... diye eklerdi. **191**-Halam zaten çocukluğundan beri Kur’an ve mevlit kitaplarından başka hiçbir kitap okumamıştı. **192**-Halamın okuma yazması yoktu. **193**-Mevlit kitabının içinde geçen hikayeleri, ezbere bilirdi. **194**-Bu öyküleri akşam vaktinde bize ve misafirlere okurdu. **195**-Halam kendine yakıştırmasa da herkesin gözünde ve dilinde manevi bir insandı. **196**-Önce o Halakızdı. **197**-Sonra güçlü kadın oldu. Halam da bizde bilmiyorduk. **198**-Halam insanların gönlünde bu kadar ilerlemiş meğerse. **199**-Kadınlar, genç kızlar gördükleri rüyalarını yorumlatmak yani anlatmak için uzak, yakın yol demeden halamın yanına gelirlerdi. **200**-Belli ki halamın yorumladığı rüyalarından iyilik çıkacağına inanırlardı. **201**-Hamile kadınlar, sağlıklı doğum yapabilmek için gelip halamdan dua etmesini isterlerdi. **202**-Oysa halamın bildiği dualar, namazda okuduğu dualar kadardı. **203**-Doğacak çocuklarının adlarını halama koydururlardı. **204**-Yakınlarımızın hemen hepsinin çocuklarının adlarını halam koymuştu. **205**-Bu nedenle olmalı, düğünlerde bayramlarda yakınlarımız bir araya geldiğinde aynı adla çağrılan birçok çocuk olurdu. **206**-Genç kızlar beklentileri için, kadınlar kocaları ve çocukları için, hastalar sağlıkları için, sıkıntı içinde olanlar sıkıntılarının gitmesi için, halamın duasını alırdı. **207**-Halam çevresinde yaşanan olaylara karşı güvenli ve kaygısız yaşardı. **208**-Halamı bulan insanların sorunlarını, bunca dileklerini, halama güvenmelerini kendine dert etmezdi. **209**-Daha sonra kadın erkek, genç yaşlı, çocuklar ve bütün insanların hayatlarında zorluk yaşadığını daha yakından gördüm. **210**-Halamın memnun olması mı, yoksa insanların delirmeye bu kadar yakın olmalarının mı haklı olduğunu düşünürdüm. **211**-Hayatımıza hangisinin yön verdiğini, hangisinden vazgeçersek kaybedeceğimizi bilmek zordu. **212**-Bu kocaman şehirdeki bütün insanlar gibi babam da güneş doğarken işe giderdi. **213**-Bütün gün hayatın zorlukları ile savaşıyordu. **214**-Güneşin batışıyla eve dönerdi. **215**-Halamın dünyasında kahvesini içip, ayaklarını uzatarak, annemin yere serdiği seccade üzerinde namaz kılardı. **216**-Bizlerin çarpışmadan yara almamış yüzlerimize bakıp, huzur bulurdu. **217**-Bu bana titrek bir ok gibi görünürdü. **218**-İşte o zaman hep kocaman bir çınar ağacına tutunma ihtiyacı hissederdim. **219**-Bu duygunun da güvenli bir yere yaslanmak zorunluluğu olduğunu düşünürdüm. **220**-Gençlik bunalımlarımla ilgilenmeye çalışan öğretmenim, bunun bir kaçış olduğunu söylerdi. **221**-Ben ise kaçış olmadığını düşünürdüm. **222**-Öğretmenim boyumdan büyük laflar ettiğimi yani yapamayacağım işi söylediğimi düşünmüş ve biraz da alay ederek, halamın dünyasını bir boşluk olarak tanımlamıştı. **223**-Oysa ben, öğretmenimin halam kadar güvenli basmadığını görebiliyordum. **224**-Elbette haklı çıktım. **225**-Öğretmenimden öğrendiğim ne varsa hemen hepsini unuttum. **226**-Ama halamın hayatı ve halamla birlikte yaşadığım şeyler, hâlâ benim hayatıma yön veriyor. **227**-Halamın arkasından koştuğu bir şey yoktu. **228**-Hayat onun için çok ince bir titreşimdi. **229**-Önünü görebiliyor, kalbinin iyiliği ona ışık tutuyordu. **230**-Halam yaşadıklarının tümünü avuçlamıştı. **231**-Halamın yaşadığı acılar ne yaşarsa yaşasın onu etkilemeyecek güce getirmişti. **232**-Nasıl olsa halam için her şey olması gerektiği gibi oluyordu. **233**-İnsanların birbiri

ile sürekli tartışması akılsızlıklarındandı. **234-**Anlıyorum ki, halam belki de deneme yanılmayla bulduğu, neyi bulduğunu fark etmeden bulduğu o ince bağı bulmaktı. **235-**Halam, toprağın altından suya ulaşan bitki kökleri gibiydi. **236-**Halamın öyküsü, insanın o büyük romanına karışıyordu. **237-**Halama bakıp acıyanlar, onun hasretinde bulduğu huzurdan habersizdiler. **238-**Nişanlım evimize gelip gidiyordu. **239-**Halam ile nişanlımın görüşmeleri arttıkça, halamın ilk günlerdeki isteği ve yakınlığı nişanlıma karşı kalmaz olmuştu. **240-**Halam beni kırmaktan korkarak belli etmemeye çalışıyordu. **241-**Bir şeylerin çok iyi gitmediğinin farkına varıyordum ama bu ilişkinin neresinde nasıl bir yanlışlık olduğunu göremediğim için, yalnızca izliyordum. **242-**Halamın gördüğü, benim de görmemem için son derece dikkatli olduğu bir şey vardı. **243-**Galiba ne olduğunu görmeye başlıyordum. **244-**Nişanlım halamı küçümsüyor, onu evlenememiş bir kız, ev işleriyle uğraşmayı seven bir yaşlı olarak görüyordu. **245-**İlk önce nişanlımın halama karşı tavırlarını anlamasam da sonra anlamaya başlamıştım. **246-**Nişanlımın halamın karşısında ayak ayak üstüne atması yani ona saygı göstermemesi, halamın elinden su alıp içmesi, hemen hemen her şey için halamdan önce davranmaması, nasıl olsa halamın işiymiş gibi düşünmesi, nişanlıma normal geliyordu. **247-**Bu durum beni etkiliyordu. **248-**Halamın güzel davranışlarını gördükçe ona karşı saygı duyacağımı umuyordum. **249-**Ama insan, ne kadar dikkat etse de iyi bir insan değilse kötü davranışlarını saklayamıyordu. **250-**Nişanlım da öyle yaptı. **251-**Nişanlım hem kendine hem de bana yaptı. Söyledim ya, en çok da halama yaptı. **252-**Çünkü nişanlım unutacaktı. Ben de unutacaktım. **253-**Ama halamın kalbi kırık kalacaktı. **254-**Halam, belki de nişanlımın etkileneceğini düşünerek, sandığında kalan son çeyiz paketini göstermek için odasına gitti. **255-**Salonda nişanlımla ikimiz karşılı oturuyorduk. Halam paketi salona getirdi. **256-**Nişanlım saçlarını geriye attı ve halama 'Ne var ki, onları nereye koyacağım ben?' dedi. **257-**Bana dokunmuştu. **258-**Ama iş işten çoktan geçmişti. **259-**Halam salona girdi elinde paketle. **260-**Yüzünde korkmuş ama endişeli gülümseme vardı. **261-**Halamın çıkarıp gösterdiği onca çeyizden yalnızca bir tanesini eline aldı nişanlım ve şöyle bir baktıktan sonra masanın üstüne bıraktı. **262-**Halam tespahi bana verdi. **263-**Tespah tutmayı bilmediğimden tespah taneleri parmağımın arasında durmuyor çıkardığı ses salonda yankılanıyordu. **264-**Halam en sonunda paketin içinden, bir çift gülşefdeli yemeni çıkardı. **265-**Ayağa giyilen yemeniler, kaybolmasın diye iple birbirine bağlanmıştı. **266-**Yemeniler hiç giyilmemişti. **267-**Deriden yapılmış yemeniler buruşmasın diye içleri bezle doldurulmuştu. **268-**Yemenilerin içlerindeki bezleri çıkartıp bana uzattı halam ve 'nişanlım için almıştım, sonra sana sakladım. **269-**Senin kısmetinmiş' dedi. **270-**Halamın yüzü kızardı. **271-**Halam titreyen ellerini boşalan pakete sardı ve gizledi. **272-**Yemeniler manevi birer eşya gibi elimdeydi, konuşamaz olmuştum. **273-**Deri ve güzel koku hissediyordum yalnızca. **274-**Nişanlıma uzattım. **275-**İki parmağıyla yemenileri birbirine bağlayan ipten tuttu ve rahatça yan tarafa bıraktı. **276-**Nişanlım basit bir gülüşle güldü. **277-**Nişanlımın o basit gülüşü, bir taş gibi halamla benim kalplerimizin üzerine düştü. **278-**Sonra da bir cümle ile nişanlım o taşı döndürdü: **279-**'Hepsi de zevksiz ve çok eski şeyler' dedi. **280-**Nişanlımın bu kadar kötü olduğunu nasıl anlamamıştım. **281-**

Tam o sırada halam da üstünden çıkardığı altın kolyeyi nişanlıma uzatıyordu. **282**-Halam boşalan paketi toplayıp kalktı. **283**-Nişanlıma baktım. **284**-Ne yaptığının, neyi küçümsediğinin farkında bile değildi. **285**-İşte olaylar artık olmuştu. **286**-Halamın arkasından odasına girdiğimde, kanepenin pencereye yakın bir kısmında oturuyordu. **287**-Yüzü pencereye dönüktü. **288**-Ben içeri girince olduğu yerden hareket etti. **289**-Yüzünde bir gülümseme vardı halamın ama dudakları hafifçe oynuyordu halam dudaklarını oynatmamak için zorluyordu. **290**-Nişanlını yalnız bırakmasaydın dedi. **291**-Yutkundü. **292**-Halamın kendisiydi yalnız kalmak isteyen. **293**-Bu görünüşü ile beni etkilemek istemiyordu. **294**-Nişanlın doğru söylüyor eşyaların hepsi de işe yaramaz, kullanılamayacak şeyler, dedi. **295**-Benimkisi de işte... diye çok üzüldü, elini hafifçe boşlukta salladı. **296**-Halamın yaşlandığının ilk kez farkına varıyordum. **297**-Sonunda kendini tutamadı. **298**-Halamın gözyaşları birden kâlbimin üstüne yağmur gibi yağdı.

4.3.2. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Kesitler

Özgün ve değiştirilmiş metin kesitlere numaralandırılarak ayrılmıştır. Metnin yüzeysel yapısının çözümlenmesi için anlatı; kahraman, zaman, mekân gibi olaylar göz önünde bulundurularak kesitlere ayrılmıştır. Özgün metin sadeleştirilirken uzamsam ölçütler, paragraflar, kişiler, zaman gibi farklılıklar göz önünde bulundurulmuştur. Özgün ve değiştirilmiş metinde 14 kesit bulunmuştur. Belirtilen kesitler olay örgüleriyle birlikte açıklanmıştır.

Tablo 11’de özgün ve değiştirilmiş metnin kesitleri verilmiştir:

Tablo 11. Özgün ve Değiştirilmiş Metnin Kesitleri

GÜLŞEFDELİ YEMENİ

- 1.Kesit (1- 11 cümleler)
2. Kesit (12- 16 cümleler)
- 3.Kesit (17- 23 cümleler)
- 4.Kesit (24- 29 cümleler)
- 5.Kesit (30- 52 cümleler)
- 6.Kesit (53 - 60 cümleler)
- 7.Kesit (61 – 83 cümleler)
- 8.Kesit (84- 92 cümleler)
- 9.Kesit (93 - 107 cümleler)
- 10.Kesit (108 - 116 cümleler)
- 11.Kesit (117 - 166 cümleler)
- 12.Kesit (167 - 185 cümleler)

13.Kesit (186 - 230 cümleler)

14.Kesit (231 - 242 cümleler)

Tablo 11’de belirtilen kesitlerin olay aşamaları aşağıda verilmiştir.

Kesitlerde anlatılan olaylar aşağıda belirtilmiştir:

Kesit: 1- 11. İki yıldır nişanlı olan Yunus, nişanlisinden ayrılmak istemiştir. İçinde yaşadığı yoğun duygularla nişanlisinden ayrılmıştır.

Kesit: 12-16. Yunus’un halakız lakaplı halası, gençliğinde nişanlisinden ayrılmış ve halanın şimdiki duruşu, hayata bakışı Yunus için telkin olmuş ve nişanlisinin eline yüzüğü verme gücü sağlamıştır.

Kesit: 17-23. Yunus’un nişan yüzüğünü eline vermesiyle irkilmiş olan nişanlısı dış kapıdan çıkmış ve Yunus için ayrılık, anlaşılmaz duygu yükü olmuştur.

Kesit: 24-29. Yunus kendi penceresinden halasının zorluklarını dile getirmiştir. Yunus’a göre halası nişanlısı ve kendisinden de fazla etkilenmiştir. Halasının hayattaki kırgınlıkları Yunus’un gözünden bakıldığında halasına yakınlığı bu bakış açısıyla artmıştır.

Kesit: 30-52. Evde herkes tarafından saygı ve hürmet gören hala, evi çekip çevirir ve aile içinde dengeyi sağlar. Bütün ailenin örnek aldığı hala, evde bütün çocukları büyütmüş ve Yunus’un anne babası tarafından da saygı duyulan biri olmuştur.

Kesit: 53-60. Ailede herkesin adını hala koymuştur. Yunus’un adını koyması biraz gergin geçmiş. İsmi ne koyacağı tahmin edilsin istemiş, tahmin edilemeyeceğini anladığında yıllar önce askere gidip dönmeyen ölen nişanlisinin ismini koymuştur.

Kesit: 61-83. Hala, Atmış yıl önce askere gidip dönmeyen, askerde ölen nişanlısıyla geçen tek anıyı unutmamıştır. Yunus nasıl öldüğünü sorduğun da inceağı yanıtını vermiştir. Hala nişanlısını unutamamış ve onu andığındaki yüz ifadesi ile bunu Yunus’a belli etmiştir.

Kesit: 84-92. Hala, hem aile hem de çevre tarafından saygı duyulan sevilen biridir. Ailede kim sinirlense neye ihtiyacı olduğunu bilir, hırçınlıklarını alır sakinleştirirdi.

Kesit: 93-107. Halanın huyu kadar güzel, huzurlu başka şey de odasıydı. Düzeni, temizliği ve çeyizinden kalma eşyalarıyla evdeki çocukların dikkatini çekirdi. Kendi gibi servet niteliği taşıyan çeyiz sandığını da ailedeki çocuklara adamıştı. Çocuklar büyük bir hevesle çeyizleri inceler bir an önce onların olsun diye büyümek isterlerdi.

Kesit: 108-116. Yunus’un ablaları büyümüş ve halasının onlar için ayırdığı çeyizlerle beraber gelin olmuşlardı. Evde bir tek Yunus’un çeyizi kalmıştı.

Kesit: 117-166. Yunus ergenliğine girdiğinde bile halası ile iletişimi bozulmamıştı. Halasına bu denli saygı duymasının nedeni olarak onun yaşadıklarına rağmen güçlü oluşu ve bilgeliği idi. İnsanların güvenini de bu şekilde kazanmıştı. Çevresi tarafından bilge kabul edilmişti.

Kesit: 167-185. Yunus, hayatı sorgulamasına vesile olan halakız'ın insanlardan farklı olmasının nedenini düşünmüş ve birçok sebep bulmuştur. Halanın duruşu Yunus'un hayata karşı bakış açısına katkı sağlamıştır.

Kesit:186-230. Yunus'a belli etmese de Yunus'un nişanlısını tanıdıkça, hala ona karşı yakınlığını yitirmiştir. Yunus halasının uzaklaşmasını fark etmiş ve nedenleriyle görmeye başlamıştır. Nişanlısı halakızı küçümsüyor, yaşlı bir ihtiyar gibi görüyor, saygı duymuyordu. Yunus için bu çok büyük bir yanıltı. Nişanlısı halasının çeyizini küçümsemiş, halayı derinden üzmüştü. Yunus bunun üzerine nişanı sonlandırdı.

Kesit: 231-242. Halakız bu yapılan saygısızlığa üzülmüş fakat Yunus'a belli etmeyen bir tavır sergilemeye çalışmıştı. Sonunda dayanamamış kızınlığını göz yaşlarıyla dışarı akıtmıştı.

4.3.3. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Kahramanlar

Özgün ve değiştirilmiş metinde kahramanlar, ana ve yardımcı kahramanlarla beraber açıklanmıştır. Özgün metinde yer alan kahramanlar değiştirilmiş metinde korunmuş ve herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Kahramanların özellikleri detaylı olarak açıklanmıştır.

Tablo 12'de özgün ve değiştirilmiş metindeki kahramanlar verilmiştir:

Tablo 12. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Kahramanlar

Kahramanlar	
1. Yunus	6. Ablalar (Yunus'un üç ablası):
2. Hala (halakız)	7. Halanın nişanlısı
3. Yunus'un nişanlısı	8. Uzak yakın mahalleli
4. Anne	9. Öğretmen (Yunus'un öğretmeni)
5. Baba	

Tablo 12'de göre metinde toplam 9 kahraman vardır. Kahramanlardan Yunus, Hala, Yunus'un nişanlısı ana karakterlerdir. Devamında metinde geçen karakterler ise yardımcı karakterlerdir. Karakterler incelendiğinde;

Yunus: Geleneksel kalabalık bir ailede yetişmiş, büyüklerinin tecrübelerinden faydalanmayı seven, yaşından olgun ve saygılı bir genç. Aynı zaman da halasının dünya görüşünden faydalanmaya çalışan ve onu tanıdıkça dünyayı anlamdır an öğrenmeye meraklı bir karakter.

Hala (halakız): Genç yaşında bir kere gördüğü nişanlısını askere uğurlamış ve nişanlısının askerde vefat haberini almasına rağmen hayattan kopmayarak ve onun varlığını unutmuyarak koca ömrünü anlamlı kılmaya çalışarak kendi abisinin evinde evlenmeden geçirmiştir. Geleneklerine bağlı, gençliğinden yaşlılığına kadar en doğru şekilde yaşamış etrafına hep iyiliği dokunan, örnek davranışlarıyla dünya da iyi insanların varlığına inandığı aileyi ayakta tutan bilge kişilik.

Yunus'un nişanlısı: Keyfine ve isteklerine düşkün, büyüklerine saygısı ve sevgisi olmayan gününü faydası için yaşayan genç bir kız. Karakterin en göze çarpan özelliği fevri ve büyüklerine karşı saygısız oluşudur.

Anne (Yunus'un annesi): Geleneklerine bağlı, anne fitratının yanında görüncesiyle iyi geçinen ve desteğinden faydalanan ve eşine karşı hürmetli olumlu karakterinin ön planda olduğu bir kişi.

Baba (Yunus'un babası): Türk örf ve geleneğine bağlı, eşine, ablasına ve çocuklarına bağlı, evinin sorumluluğunu alan otoriter bir kişi.

Ablalar (Yunus'un üç ablası): Yunusla beraber halası tarafından büyütölmüş, ev işlerinde halasının hamaratlığını kazanmaya çalışan, halasının sevgisini, hayat görüşünü benimseyen, aile birliğine önem veren kişiler.

Halasının nişanlısı: Karakterinin özelliğinden çok Yunus'un halasının bir kere gördüğü ve hayatı boyunca bu hatırayla yaşattığı, askere gidip orada vefat etmesi sonucunda halanın bir daha görmediğı kişi.

Öğretmen (Yunus'un öğretmeni): Yunus'un halasından aldığı hayat görüşünü hayata karşı bir kaçış olduğunu ifade etmesiyle geleneğe karşı duruşunu belirtmiş karakter.

Mahalleli: Uzak yakın demeden yaşlı halayı ziyaret ederek onun yaşlılığının verdiği tecrübeyi bilgelikten saymış, hayatlarında yaşadıkları sorunlar için akıl alıp dua isteyen grup.

4.3.4. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Zaman İfadeleri

Özgün metinde bulunan zaman ifadeleri değiştirilmiş metinde korunmuştur.

Tablo 13'te özgün ve değiştirilmiş metindeki zaman ifadeleri verilmiştir:

Tablo 13. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Zaman İfadeleri

Zaman İfadeleri	
1. O gün	13. Her zaman
2. O an	14. Sonra
3. İki yıldan beri	15. Bir hafta
4. Şimdi	16. O zamanlar
5. Altmış yıldan beri	17. Daha sonra
6. Az sonra	18. Yarın
7. Artık	19. Hiçbir zaman
8. Çocukluk	20. Hep
9. Gençlik	21. Yıllardır
10. Her geçen gün	22. Geçmiş (Halanın)
11. Hemen	23. Gece gündüz
12. Doğumdan itibaren (Yunus ve ablalarının doğumu)	24. Her sabah
	25. Sabah akşam
	26. İlk önceleri

Tablo 13'te göre özgün ve değiştirilmiş metinde toplam 26 zaman ifadesine yer verilmiştir. Vaka zamanı iki yıldır nişanlı olan Yunus'un nişanlısından ayrılma süreciyle başlamıştır. Bu sürecin zorluğunun üstesinden altmış altı yıldır gelen Yunus'un halası onun için örnek ve telkin olmuştur. Yunus'un halası çocukluk ve gençlik döneminde hayat görüşüyle Yunus'a örnek olmuştur. Babasının ablası olan halakız, görünmcesi dahil Yunus ve üç ablasına annelik etmiştir. Ardından Yunus'un nişanlanması ve ayrılık nedenleri bir zaman dilimiyle anlatılmıştır. Yunus'un anıları üzerinden anlatılan vaka geçmiş zaman (-mİş'li ve -dİ'li) kipleri ile oluşmaktadır.

4.3.5. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Mekân İfadeleri

Özgün metinde bulunan mekân ifadeleri değiştirilmiş metinde korunmuştur.

Tablo 14’te özgün ve değiştirilmiş mekân ifadeleri verilmiştir:

Tablo 14. Özgün ve Değiştirilmiş Mekân İfadeleri

Mekân İfadeleri
1. Salon (Yunus’un evinin)
2. Oda (halanın odası)
3. Ev (hikâyenin geçtiği Yunus’un evi)
4. Suyolu (köyde su almaya gidilen yol)
5. Köy
6. Şehir

Tablo 14’te özgün ve değiştirilmiş metinde toplam 6 mekân ifadesine yer verilmiştir. Metinde ana kahraman olan Yunus; halası tarafından, kalabalık ve geleneksel bir aile içinde büyütülmüştür. Annesi ve babasının hürmette kusur etmediği Yunus’un halası, köyde doğmuş orada nişanlanmış, nişanlısı askerde ölmüş ve ardından annesi ve babasının ölümüyle Yunus’un evinin hürmet gören yaşlısı olmuştur. Metinde en çok geçen mekân, Yunus’un yaşadığı evdir.

4.4. ÖZGÜN VE DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLERİN ANLATI ÇÖZÜMLEMESİNE YÖNELİK BULGULAR

Bu bölüm içerisinde özgün ve değiştirilmiş metinlere yönelik bulgulara yer verilmiştir. Özgün ve değiştirilmiş metinlerin eyleyenler şeması sunulmuştur:

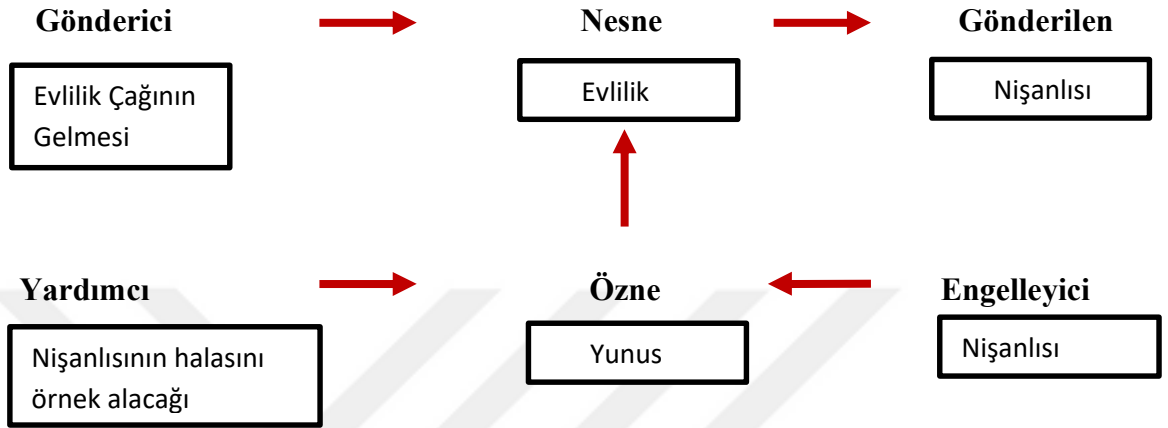
4.4.1. Özgün ve Değiştirilmiş Metnin Eyleyenler Şeması

Özgün ve değiştirilmiş metin içinde geçen, vaka örüntüsünde gönderici, nesne, gönderilen, yardımcı, özne, engelleyici öğelerin ne olduğu ve kim olduğu eyleyenler şeması hâlinde verilmiştir.

Şekil 1- 13 eyleyenlerin işlevleri verilmiştir:

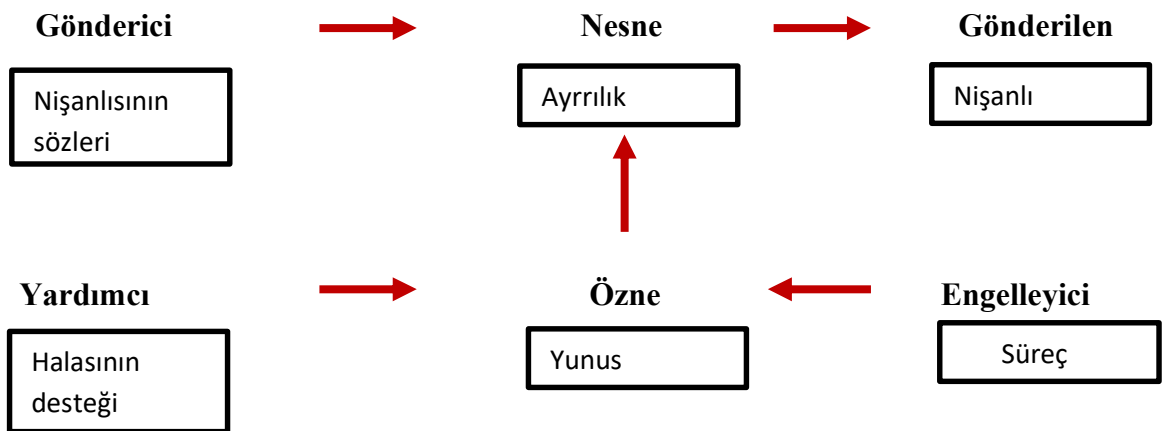
Yunus açısından;

Eyleyenler Şeması

Şekil 1. Yunus'un "Evlenme" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

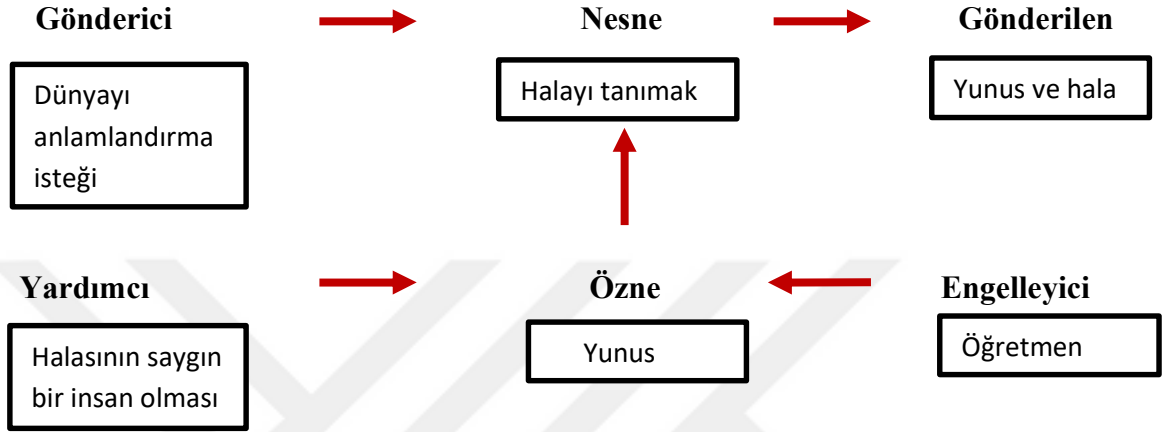
Şekil 1'e göre Yunus'un amacı mutlu ve huzurlu yuva kurmaktır. Onu bu eyleme yönlendiren gelenekselliğin içinde büyüdüğü ailesi ile kurduğu bağıdır. Bu yuvanın istediği huzurda olmasının en büyük yardımcısı nişanlısının halası gibi güzel ahlak sahibi olacağına olan inancıdır. Bu amacının önündeki engel ise nişanlısının güzel ahlak sahibi olmak istememesidir.

Şekil 2. Yunus'un "Ayrılık" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

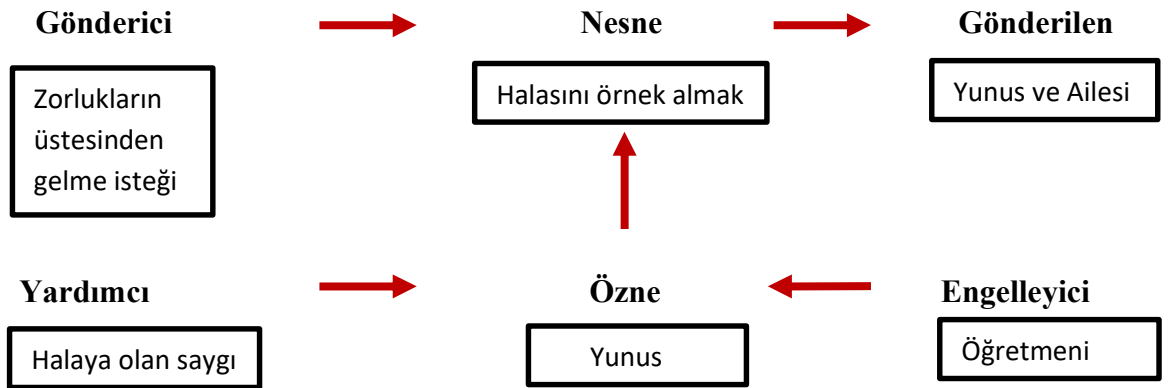
Şekil 2'e göre Yunus'un amacı halası gibi ahlaklı olacağına inandığı nişanlısı ile evlenmek ve mutlu yuvasını kurmaktır. Onu ayrılma eylemine yönlendiren

nişanlısının sözleri ve onun kötü ahlak sahibi olduğunu anlamasıdır. Yunus'un ayrılma amacını göze almasının en büyük yardımcı faktörü halasıdır. Onun desteği ile bu ayrılığın üstesinden gelebileceğine olan inancı artar. Yunus'un kararının önündeki en büyük engel ayrılık sürecinin zorluğunu bilmesidir.

Şekil 3. Yunus'un "Halasını tanımak" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 3'e göre Yunus geleneksel ve kalabalık bir ailede doğmuş, halası tarafından büyütülmüştür. Halasının farklı dünya görüşü, hayatı anlamlandırması Yunus tarafından daha küçüklükten itibaren dikkat çekmiştir. Yunus'un halasını anlamlandırma amacına yönlendiren hayata karşı yıkılmaz oluşudur. İnsanlar tarafından saygı görmesi halasına olan merakını artırır. Yunus'un merakının önündeki engel, öğretmeni ve nişanlısıdır. Öğretmeni, halasının dünya görüşünü bir boşluk olarak değerlendirilirken, nişanlısı tarafından da halası küçümsenmiştir.

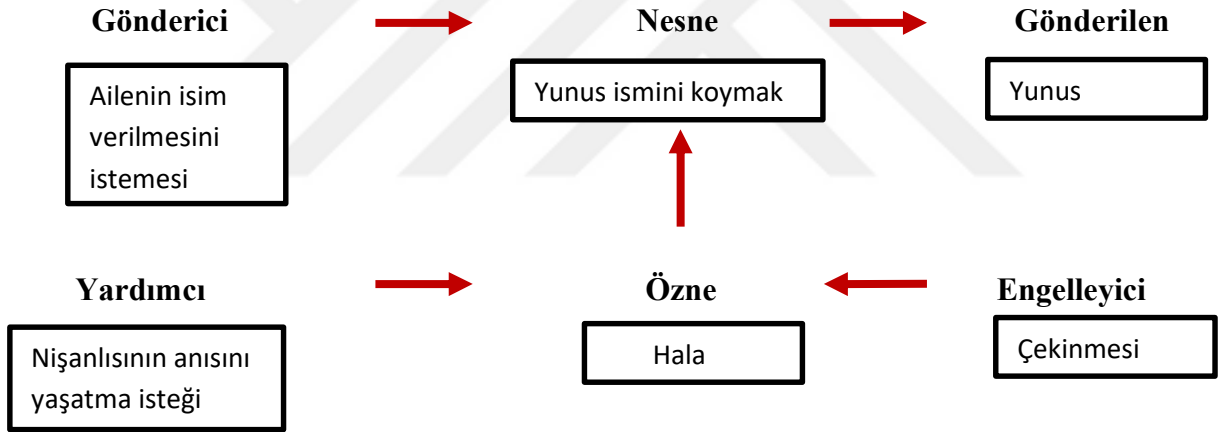

Şekil 4. Yunus’un “Halasını örnek almak” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 4’e göre Yunus’un amacı halası gibi yıkılmaz ve teslimiyet sahibi bir insan olmaktır. Onu bu amaca yönlendiren halasının ne yaşarsa yaşasın yıkılmaz duvar gibi olmasıdır. Bu amaç için yardımcı güç, halası tarafından büyütüldüğü için onun hamuruyla yoğurulmuş olmasıdır. Engelleyici güç ise, halası gibi düşünmeyen öğretmeni ve nişanlısıdır.

Hala açısından;

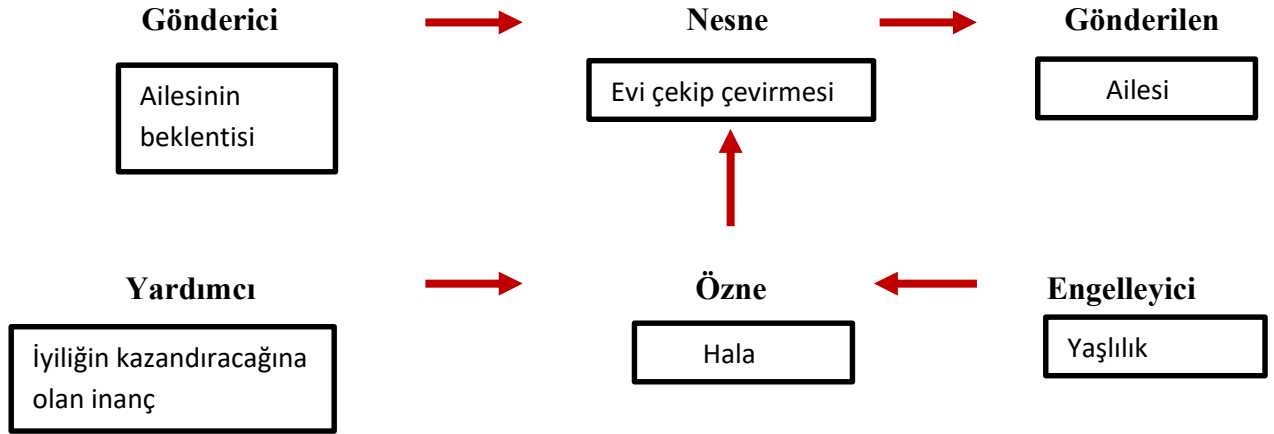
Halanın “Yunus’un ismini koyma” amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 5’te verilmiştir.

Şekil 5. Halanın “Yunus’un İsmi Koyma” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 5’e göre Halanın amacı 60 yıl önce nişanlısını askerde kaybetmiş ve onun hatırasıyla yaşamak istemesidir. Onu amaca yönlendiren üç kız yeğeninin ve son kardeş olan Yunus’un adını koyması, ailesi tarafından beklenmesidir. Ölmüş nişanlısının adını Yunus’a koyarken onu amaca yönlendiren yardımcı güç aile tarafından saygı duyulması ve kararlarının uygulanacağıdır. Engelleyici güç ise, 60 yıldır unutamadığı nişanlısın ismini verirken çekinmesidir.

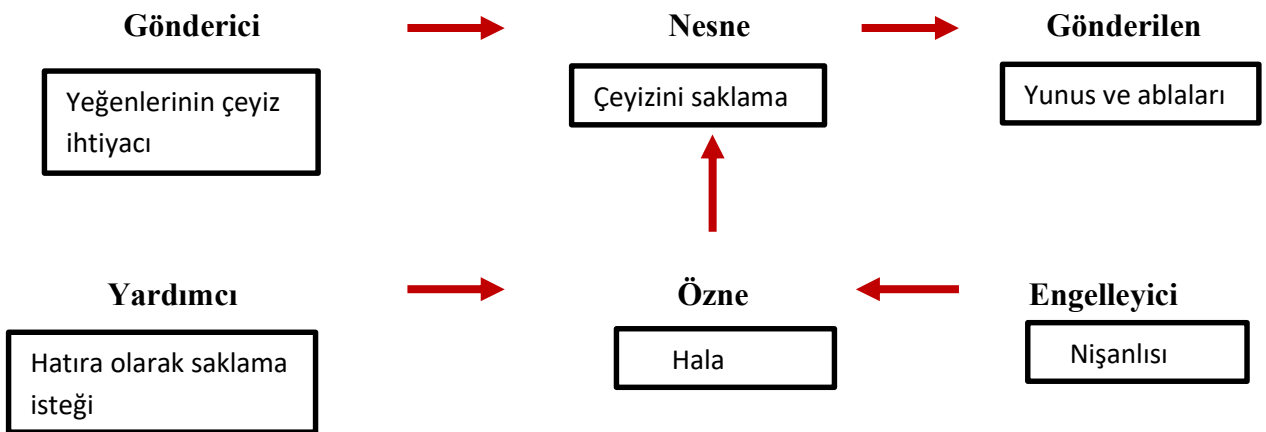
Halanın “Evi çekip çevirmesi” amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 6’da verilmiştir.

Şekil 6. Halanın “Evi Çekip Çevirmesi” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 6’ya göre Halanın amacı, insanlara yardımcı olmaktır. Evi çekip çevirmek; yengesi ve erkek kardeşine onların çocuklarına yardım etmek, ailedeki herkesi aralamak, huzuru sağlamaktır. Bu amacında yardımcı olan güç iyilikle Allah’ın rızasını kazanacağına olan inancıdır. Engelleyici güç ise, yaşlılığın verdiği beden kuvvetinin düşmesidir.

Halanın “Çeyizini saklama” amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 7’de verilmiştir.

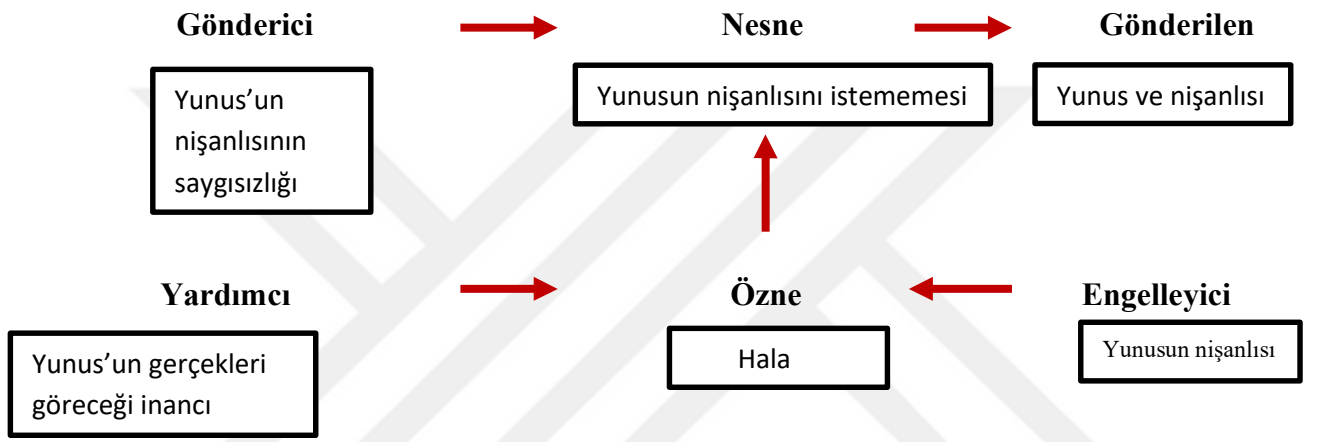

Şekil 7. Halanın “Çeyizini saklama” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 7’e göre Halanın amacı gençliğinde evlenip kullanamadığı, kendisi için değerli hatıra gördüğü çeyizini onun gibi değerli göreceğine inanarak onlara

saklamasıdır. Bu amacında yardımcı güç, hatırasını yaşatma isteğidir. Engelleyen güç eşyaların eski oluşu ve Yunus’un nişanlısının istememesidir.

Halanın “Yunus’un nişanlısını istememesi” amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 8’de verilmiştir.

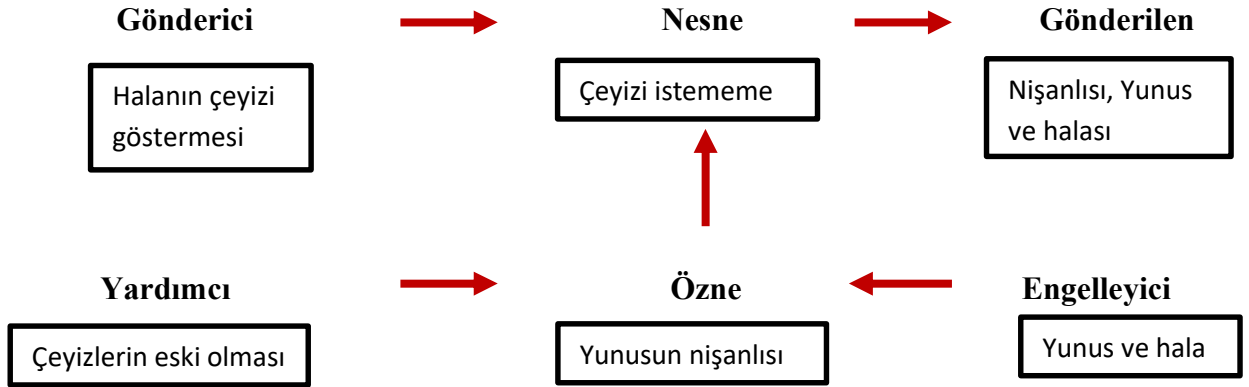

Şekil 8. Halanın “Yunus’un Nişanlısını İstememesi” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 8’e göre Halanın isteği Yunus’un mutlu olmasıdır, nişanlısını tanıdıkça onun iyi biri olmadığını anlar ve Yunus üzölsün istemez fakat kıza karşı mesafe alarak istemediğini belli etmiştir. Bu amacının en büyük yardımcısı, Yunus’un gerçekleri göreceğine olan inancıdır. Engelleyici güç ise nişanlısıdır.

Yunus’un nişanlısı açısından;

Yunus’un nişanlısı “Halanın çeyizini istememe” amacına yönelik eyleyenler şeması şekil 9’da verilmiştir:

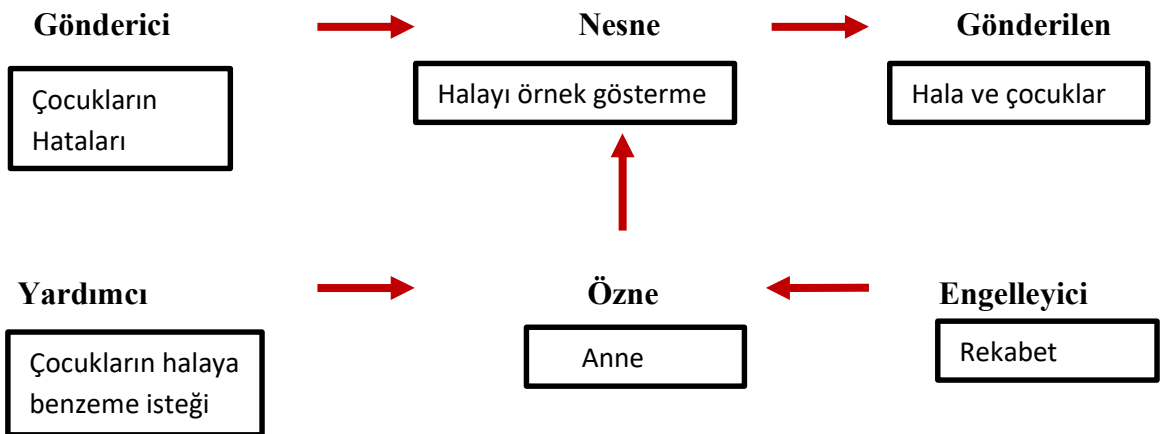

Şekil 9. Yunus’un nişanlısının “Halanın çeyizini istememe” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 9’a göre Yunus’un nişanlısı, Yunus ile iki yıldır nişanlıdır. Bu süre içinde Yunus’un halasını yaşlı, kız kurusu ve ev işlerini görmesine uygun biri olarak görmüştür. Amaca yönlendiren, halanın yıllardır sakladığı çeyizini nişanlısına vermek istemesidir. Fakat kendisi bu durumu istemiyordur. Yardımcı unsur çeyizin eskimiş olması, engelleyici unsur ise Yunus ve halasıdır.

Yunus’un Annesi açısından;

Yunus’un annesinin “çocuklarının en küçük hatalarında halayı (görümcesini) örnek gösterme” amacına yönelik eyleyenler şeması şekil 10’da verilmiştir:

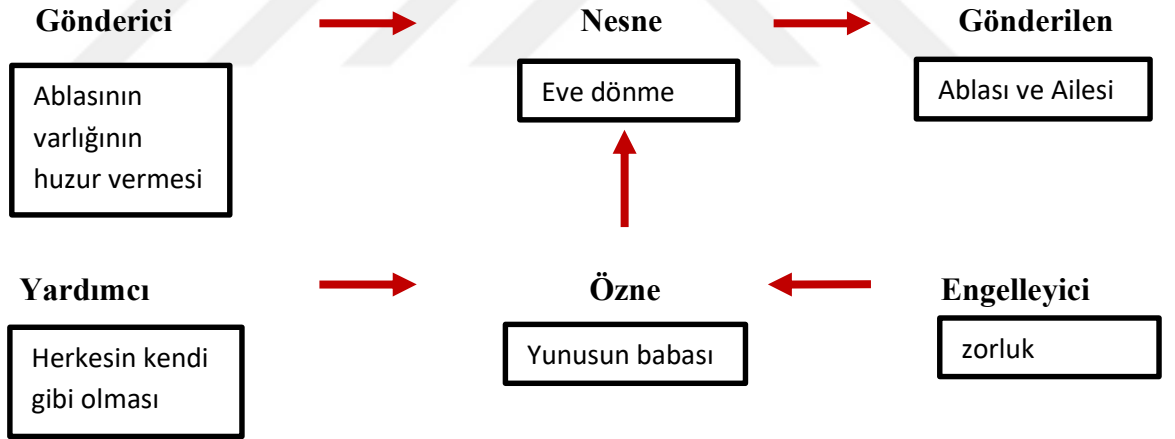

Şekil 10. Yunus’un Annesinin “Çocuklarının En Küçük Hatalarında Halayı (Görümcesini) Örnek Gösterme” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 10’a göre Yunus’un annesinin amacı hem anne hem abla olan görümcesi gibi ahlaklı çocuklar yetiştirmektir. Amaca yönlendiren, görümcesinin çalışkan olmasıdır ve çocuklarının hatalarıyla kıyaslamasıdır. Bu sebeple çocuklarına halalarını örnek göstermektedir. Çocuklarının güzel ahlaklı olmasına yardımcı unsur, çocuklarında halaya benzemek istemesidir. Engelleyici unsur, çocuklar arasında halaya en çok benzeme rekabetidir.

Yunus’un Babası açısından;

Yunus’un babasının “güneşin batışıyla eve dönme” amacına yönelik eyleyenler şeması şekil 11’de verilmiştir:

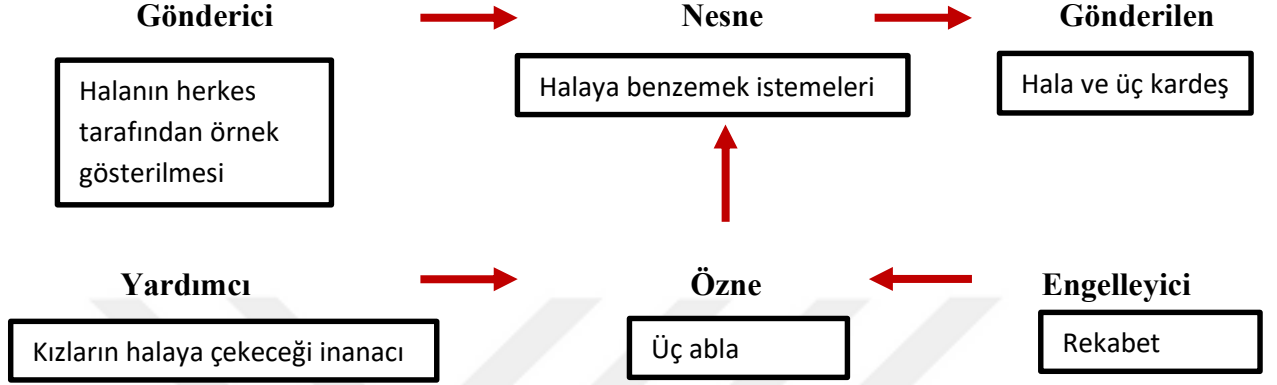

Şekil 11. Yunus’un Babasının “Güneşin Batışıyla Eve Dönme” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 11’e göre Yunus’un babasının amacı dışarıdaki yorucu hayattan kurtulup hızlıca evine kavuşmaktır. Amaca yönlendiren, evin en büyüğü olan ablasının verdiği huzurla, ailesiyle vakit geçirmek istemektedir. Yardımcı unsur, onun gibi evine gitmek isteyenlerin olduğu düzende çalışıyor olmasıdır. Engelleyici unsur ise çalışmakla geçen sürecin yıpratıcı olmasıdır.

Yunus’un üç ablası açısından;

Yunus'un üç ablasının "Halaya benzemek istemeleri" amacına yönelik eyleyenler şeması şekil 12'de verilmiştir:

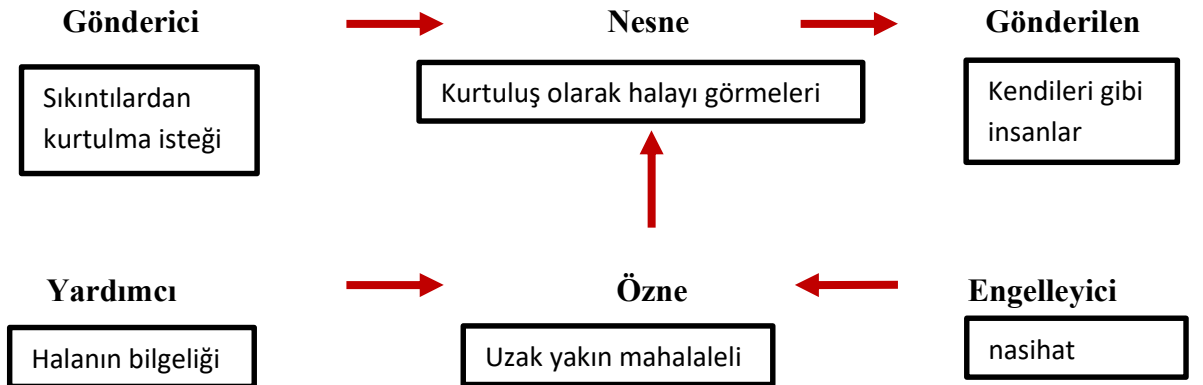

Şekil 12. Yunus'un Üç Ablasının "Halaya Benzemek İstemeleri" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 12'e göre Yunus'un üç ablasının amacına yönlendiren, anne ve babasının kendilerine örnek gösterdiği, etraf tarafından bilge kabul edilen ve kendileri tarafından da hem sevilen hem de saygı duyulan halasına benzemek istemeleridir. Yardımcı unsur kızların halalarına çekecek olma inancı, engelleyici unsur ise birbirleri arasındaki rekabettir.

Uzak yakın mahalleli açısından;

Uzak yakın mahallelinin "kurtuluş olarak halayı görmeleri" amacına yönelik eyleyenler şeması şekil 13'te verilmiştir:

Şekil 13. Uzak Yakın Mahallelinin “Kurtuluş Olarak Halayı Görmeleri” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 13’e göre Uzak Yakın Mahallelinin amacı, dünyevi sıkıntılardan halanın duası sayesinde kurtulacaklarına inanmalarıdır. Onları bu amaca yönlendiren Halanın temiz kalbi ve ne yaşarsa yaşasın dimdik duruşu ve bilge oluşudur. O ne dua ederse kabul olacağı ne nasihat ederse derterin geçeceği inancıdır. Bu amaçlarına yardımcı unsur, halanın bilgeliği ile sıkıntıları çözmesi, engelleyici unsur ise halanın sabret nasihatini uygulamaktır.

4.5. ÖZGÜN VE DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLERİN OKUNABİLİRLİK DÜZEYLERİNE YÖNELİK BULGULAR

Bu bölüm içerisinde özgün ve değiştirilmiş metinlerin okunabilirlik düzeyleri “Çetinkaya (2010) Okunabilirlik Formülü”den faydalanılmıştır.

4.5.1. Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerine Yönelik Bulgular

“Çetinkaya (2010) Okunabilirlik Formülü”ne göre özgün ve değiştirilmiş metinlerin hangi okunabilirlik düzeylerinde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 15. Özgün Metnin Çetinkaya (2010) Okunabilirlik Formülüne Göre Okunabilirlik Düzeyi Bulguları

Okunabilirlik Düzeyi	Engelli Metin
Okunabilirlik Puanı	29
Ortalama Cümle Uzunluğu	10,67
Kelime Sayısı/ Cümle Sayısı	
Ortalama Kelime Uzunluğu	3,06
Hece Sayısı/ Kelime Sayısı	
Toplam Cümle Sayısı	242
Toplam Kelime Sayısı	2584
Toplam Hece Sayısı	7905
Metin.	Gülşefdeli Yemeni

Tablo 15’e göre özgün metnin toplam hece sayısı 7905, toplam kelime sayısı 2584, toplam cümle sayısı 242’dir. Ortalama kelime uzunluğu ise 3,06, ortalama cümle uzunluğu 10,67’dir. Okunabilirlik düzeyi ise “Engelli Düzey”dir.

Tablo 16'ya göre Çetinkaya (2010) Okunabilirlik Formülü 'ne göre değiştirilmiş metnin hangi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 16. Değiştirilmiş Metnin Çetinkaya (2010) Okunabilirlik Formülüne Göre Okunabilirlik Düzeyi Bulguları

Okunabilirlik Düzeyi	Eğitsel Düzey
Okunabilirlik Puanı	37
Ortalama Cümle Uzunluğu	8,86
Kelime Sayısı/ Cümle Sayısı	
Ortalama Kelime Uzunluğu	2,84
Hece Sayısı/ Kelime Sayısı	
Toplam Cümle Sayısı	298
Toplam Kelime Sayısı	2640
Toplam Hece Sayısı	7498
Metin.	Gülşefdeli Yememi

Tablo 16'e göre değiştirilmiş metnin toplam hece sayısı, toplam kelime sayısı 2640, toplam cümle sayısı 298'dir. Ortalama kelime uzunluğu ise 2,84 ortalama cümle uzunluğu 8,86'dır. Okunabilirlik düzeyi ise "Eğitsel Düzey"dir.

4.6. ÖZGÜN VE DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNDEKİ SÖZ VARLIĞI ÖGELERİNE YÖNELİK BULGULAR

Bu bölümde özgün ve değiştirilmiş metinler içerisinde bulunan söz varlığı ögelerine bulgularla yer verilmiştir. Özgün ve değiştirilmiş metinler içerisinde yer alan; söz varlığı ögelerinin sayısı, isimler, ikilemeler, deyimler ve atasözleri sayısı tablolar halinde verilmiştir.

4.6.1. Özgün Metinde Yer Alan Söz Varlığı Ögelerine Yönelik Bulgular

Bu bölümde özgün metin içerisinde yer almakta olan söz varlığı ögelerine yer verilmektedir. İsim, İkileme, deyim ve atasözü metinde ayrı başlıkta incelenmiştir.

Tablo 17'de özgün metin içinde yer alan toplam ve farklı isim, ikileme, deyim ve atasözü sayısına yönelik bulgular yer almaktadır.

Tablo 17. Özgün Metinde Yer Alan Söz Varlığı Ögeleri

Sözcük	Toplam Sözcük	Farklı Sözcük	Sözcük Kat Sayısı
Sözcük	2584	923	0,36
İkileme	17	15	0,88
Deyim	37	32	0,86
Atasözü	0	0	0
Toplam	2640	973	0,37

Tablo 17’de yer alan bulgulara göre özgün metinde toplam 2640, farklı 973 söz varlığı tespit edilmiştir. Toplam sözcük kat sayısı 0 dır. Sözcük kat sayısı; farklı söz sayısının toplam sözcük sayısına bölünmesi şeklinde hesaplanmıştır. Sözcük kat sayısı 0,36 ikileme 0,88 deyim 0,86 ve atasözü 0 şeklindedir.

Özgün metnin söz varlığı öğeleri incelendikten sonra isimler bakımından incelenecektir.

Tablo 18’de özgün metin içinde yer alan sözcüklere yer verilmiştir.

Tablo 18. Özgün Metinde Yer Alan Sözcükler

Sözcük	Sıklık	Sözcük Türü
o	83	isim
ol-	66	fiil
ve	61	isim
ben	58	isim
bir	56	isim
da	56	isim
için	29	isim
bu	24	isim
gibi	22	isim
kendi	21	isim
çok	19	isim
ne	18	isim
daha	17	isim
el	17	isim
ev	17	isim
hayat	17	isim

bile	16	isim
de-	16	fiil
nişanlı	16	isim
şey	16	isim
gel-	15	fiil
gör-	15	fiil
ver-	15	fiil
et-	14	fiil
git-	14	fiil
al-	13	fiil
bil-	13	fiil
kalp	13	isim
söyle-	13	fiil
ama	13	isim

Tablo 18’de özgün metin içerisinde geçen sıklığı en çok olan ilk otuz sözcük verilmiştir. Geri kalan sözcükler Ek 1’de yer almaktadır. Tablo incelendiğinde en fazla geçen on sözcük; “o, ol, ve, ben, bir, da, için, bu, gibi, kendi” dir.

Özgün metin içinde yer alan sözcükler incelenmiştir. Ardından metin içinde geçen ikilemeler incelenmiştir.

Tablo 19’da özgün metin içinde yer alan ikilemelere yer verilmiştir.

Tablo 19. Özgün Metinde Yer Alan Toplam İkileme Sayısı

İkileme	Sıklık
Çil çil	2
Çoluk çocuk	2
Ayrı ayrı	1
Bir bir	1
Burcu burcu	1
Elden ele	1
Ev bark	1
Gece gündüz	1

Güle güle	1
neler neler	1
sağ salim	1
tamı tamına	1
tatlı tatlı	1
uzun uzun	1
vere vere	1

Tablo 19’a göre özgün metin içerisinde yer alan toplamda on beş, farklı on yedi ikileme tespit edilmiştir. “çil çil, çoluk çocuk” ikilemelerinin sıklığı ikidir. Diğer ikilemelerin sıklık değeri birdir.

Özgün metin içinde yer alan ikilemeler incelenmiştir. Ardından deyimler incelenmiştir.

Tablo 20’de özgün metin içinde geçen deyimlere yer verilmiştir.

Tablo 20. Özgün Metinde Yer Alan Toplam Deyim Sayısı

Deyim	Sıklık
Farkında olmak	3
Farkına varmak	2
Akıp gitmek	1
Allah kavuştursun	1
Allah kerim	1
Ateş basmak	1
Ayak ayak üstüne atmak	1
Bağlı kalmak	1
Bir araya gelmek	1
Çifte kavrulmuş	1
Derli toplu	1
El yordamıyla	1
Eli ayağı	1
Enine boyuna	1
Eteğinden ayrılmak	1
Fark etmek	1

Göz nuru dökmek	1
Güneş doğmak	1
Haklı çıkmak	1
İç çekmek	1
İstifini bozmamak	1
İş işten geçmek	1
Karşı koymak	1
Nasıl olsa	1
Nutku tutulmak	1
Sararıp solmak	1
Ucundan tutmak	1
Uykusuz kalmak	1
Yaraya merhem olmak	1
Yumuşak başlı	1
Zapt etmek	1

Tablo 20’ye göre özgün metin içerisinde yer alan toplamda 37, farklı 32 deyim tespit edilmiştir. “Farkında olmak” deyiminin sıklığı 3’tür. “Farkına varmak” deyiminin sıklığı ise 2’dir. Diğer deyimlerin sıklık değeri 1’dir.

Özgün metin atasözleri bakımından incelenmiştir. İnceleme sonucunda özgün metin içerisinde atasözü tespit edilmemiştir.

4.6.2. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Söz Varlığı Ögelerine Yönelik Bulgular

Bu bölümde değiştirilmiş metin içerisinde yer almakta olan söz varlığı ögelerine yer verilmektedir. Sözcük, ikileme, deyim ve atasözü metinde ayrı başlıkta incelenmiştir.

Tablo 21’de değiştirilmiş metin içinde yer alan toplam ve farklı sözcük, ikileme, deyim ve atasözü sayısına yönelik bulgular yer almaktadır.

Tablo 21. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Söz Varlığı Ögeleri

Sözcük	Toplam Sözcük	Farklı Sözcük	Sözcük Kat Sayısı
Sözcük	2347	668	0,28
İkileme	7	7	1
Deyim	10	10	1
Atasözü	0	0	0
Toplam	2364	685	0,29

Tablo 21’de yer alan bulgulara göre değiştirilmiş metinde toplam 2364, farklı 685 söz varlığı tespit edilmiştir. Toplam sözcük kat sayısı 0,29’dur. Sözcük kat sayısı; 0,28’dir. İkileme ve deyim kat sayısı 1 atasözü 0 şeklindedir. Farklı söz sayısının toplam sözcük sayısına bölünmesi şeklinde hesaplanmıştır.

Değiştirilmiş metnin söz varlığı ögeleri incelendikten sonra sözcükler bakımından incelenecektir.

Tablo 22’de değiştirilmiş metin içinde yer alan sözcüklere yer verilmiştir.

Tablo 22. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Sözcükler

Sözcük	Sıklık	Sözcük Türü
ben	75	isim
ve	67	isim
ol-	63	fiil
bir	59	isim
da	49	isim
o	48	isim
için	34	isim
bu	33	isim
çok	23	isim
gör-	22	isim
bil-	21	fiil
gibi	21	isim
şey	20	isim
her	19	isim
ne	18	isim
al-	17	fiil

de-	17	fiil
ev	17	isim
ama	16	isim

Tablo 22’de değiştirilmiş metin içerisinde geçen sıklığı en çok olan ilk 30 isim verilmiştir. Geri kalan sözcükler Ek 2’de yer almaktadır. Tablo incelendiğinde en fazla geçen on sözcük ; “ben, ve, ol-, bir, da, o, için, bu, çok, gör” dür.

Değiştirilmiş metin içinde yer alan sözcükler incelenmiştir. Ardından metin içinde geçen ikilemeler incelenmiştir.

Tablo 23’te değiştirilmiş metin içinde yer alan ikilemelere yer verilmiştir.

Tablo 23. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Toplam İkileme Sayısı

İkileme	Sıklık
Ayrı ayrı	1
Hem hem	1
Hemen hemen	1
Kat kat	1
Sık sık	1
Teker teker	1
Uzun	1

Tablo 23’te göre değiştirilmiş metin içerisinde yer alan toplamda 7 adet ikileme tespit edilmiştir. 7 adet ikilemenin hepsi farklıdır. Değiştirilmiş metin içerisinde yer alan bütün ikilemelerin sıklık değeri 1’dir.

Değiştirilmiş metin içinde yer alan ikilemeler incelenmiştir. Ardından deyimler incelenmiştir.

Tablo 24’te değiştirilmiş metin içinde geçen deyimlere yer verilmiştir.

Tablo 24. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Toplam Deyim Sayısı

Deyim	Sıklık
Alçak gönüllü olmak	1
Allah’tan	1
Allak kavuştursun	1
Ayak atmak	1
Bir araya gelmek	1

Farkına varmak	1
Hayran olmak	1
İş işten geçmek	1
Memnun olmak	1
Yardım görmek	1

Tablo 24'e göre değiştirilmiş metin içerisinde yer alan toplamda 10 deyim vardır. 10 deyim birbirinden farklıdır. Her deyim sıklık değeri 1'dir.

Değiştirilmiş metin atasözleri bakımından incelenmiştir. İnceleme sonucunda değiştirilmiş metin içerisinde atasözü tespit edilmemiştir.

4.7. DEĞİŞTİRİLMİŞ METNİ ÖĞRENENLERİN ANLAMA DURUMLARINA YÖNELİK BULGULAR

Bu bölümde değiştirilmiş metnin B1 seviyesindeki öğrencilere olan uygunluğu tespit etmek amacıyla 10 öğrenciye uygulama yapılmış ve sonuçlar tabloda açıklanarak verilmiştir.

Tablo 25. Öğrencilerin Testte Gösterdikleri Puan Değerleri

PUAN TABLOSU									
1.öğrenci		2.öğrenci		3.öğrenci		4.öğrenci		5.öğrenci	
A:	15	A:	10	A:	20	A:	20	A:	15
B:	15	B:	20	B:	20	B:	30	B:	30
C:	20	C:	25	C:	20	C:	15	C:	30
D:	0	D:	15	D:	15	D:	20	D:	20
TOPLAM:	50	TOPLAM:	70	TOPLAM:	75	TOPLAM:	85	TOPLAM:	95
6.öğrenci		7.öğrenci		8.öğrenci		9.öğrenci		10.öğrenci	
A:	15	A:	15	A:	10	A:	15	A:	10
B:	30	B:	15	B:	25	B:	30	B:	30
C:	25	C:	20	C:	25	C:	30	C:	20
D:	20	D:	20	D:	20	D:	20	D:	20
TOPLAM:	90	TOPLAM:	70	TOPLAM:	80	TOPLAM:	95	TOPLAM:	80

Uygulamaya 10 öğrenci katılmıştır. Uygulama toplam dört bölümden oluşmaktadır. A bölümünde 4 adet her biri 5 puan olan toplam 20 puan değerinde çoktan seçmeli sorular bulunmaktadır. Bu sorularda öğrencilerin olay örgüsüne olan hakimiyetlerini değerlendirmek için metne ait olan ve olmayan cümleler verilerek tespit etmeleri istenmiştir. B bölümünde 6 adet her biri 5 puan olan toplam 30 puan değerinde cümleler verilmiş ve hangilerinin metin için doğru hangilerinin yanlış olduğunun seçilmesi öğrencilerden istenmiştir. C bölümünde 6 adet her biri 5 puan toplamda 30 puan değerinde cümleler verilmiştir ve öğrencilerden bu cümlelerden hangisinin metin akışında yer alıp almadığının belirlenmesi istenmiştir. D şıkında cevaplanması istenilen 4 adet her biri 5 puan toplam 20 puan değerinde açık uçlu sorular verilmiştir ve cevaplandırılması istenmiştir. Bu bölümde öğrencilerin metin ile alakalı edindikleri bilgi ve düşüncelerini paylaşmaları amaçlanmıştır.

Tablo 26. Öğrencilerin Değiştirilmiş Metinde Gösterdikleri Başarı Puan Ortalamaları

ORTALAMA PUAN TABLOSU				
	TOPLAM PUAN	ÖĞRENİCİ SAYISI	ORTALAMA	
A şıkkının ortalaması:	145	10	14,5	20 puan üzerinden
B şıkkının ortalaması:	245	10	24,5	30 puan üzerinden
C şıkkının ortalaması:	230	10	23	30 puan üzerinden
D şıkkının ortalaması:	170	10	17	20 puan üzerinden
TOPLAM PUAN ORTALAMASI	790	10	79	100 puan üzerinden

Tablo 26'ya göre öğrencilerin testte gösterdikleri başarı puanlanması üstteki puan tablosunda verilmiştir. Bu notlandırmalar kullanılarak ortalama formülü ile ($\text{Ortalama} = \frac{\text{Toplam Puan}}{\text{Öğrenci sayısı}}$) A,B,C ve D şıklarının ayrı ayrı ve toplam puan ortalamaları bulunmuş ve yukarıdaki ortalama tablosunda gösterilmiştir.

Yukarıdaki tabloda A, B, C ve D kısımlarının ayrı ayrı ve toplam puan ortalamaları verilmiştir. Bu ortalamalar bütün kısımlar için kendi yüzdelik değerleri üzerinden hesaplanmıştır. A şıkkı toplam 20 puandır ve öğrencilerin 20 puan

üzerinden aldığı not ortalaması 14,5 dur. B şıkkı toplam 30 puandır ve öğrencilerin 30 puan üzerinden aldığı not ortalaması 24,5 tur. C şıkkı toplam 30 puandır ve öğrencilerin 30 puan üzerinden aldığı not ortalaması 23 tür. D şıkkı toplam 20 puandır ve öğrencilerin 20 puan üzerinden aldığı not ortalaması 17’dir. Öğrencilerin toplam aldığı not ortalaması 79 dur.

4.8. DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLE İLGİLİ ÖĞRENİCİ GÖRÜŞLERİNE YÖNELİK BULGULAR

Bu bölüm içinde değiştirilen metnin öğrenciler tarafından değerlendirilmesine yer verilmiştir. 10 öğrencinin ilk olarak metni okuması istenmiş ardından da metin ile alakalı öğrencileri değerlendirmek amacı ile okuma-anlama uygulaması yapılmıştır. En sonunda öğrencilerin metin ile alakalı değiştirilmiş metin de geçen kelimeler, cümleler, dil bilgisi kuralları, sözlükçe konuları kapsamında görüşleri “uygun, uygun değil” olarak belirtmeleri istenmiştir.

Tablo 27’de değiştirilmiş metin içinde geçen öğrenen görüşlerine yönelik bulgular verilmiştir.

Tablo 27. Değiştirilmiş Metnin Öğrenciler Tarafından Uygunluğunun Değerlendirilmesi

	Alanlar	Uygundur	Uygun Değildir		Alanlar	Uygundur	Uygun Değildir
1. öğrenci	Kelimeler		+	6. öğrenci	Kelimeler	+	
	Cümleler		+		Cümleler	+	
	Dil Bilgisi Kuralları	+			Dil Bilgisi Kuralları	+	
	Sözlükçe	+			Sözlükçe	+	
2. öğrenci	Kelimeler	+		7. öğrenci	Kelimeler	+	
	Cümleler	+			Cümleler		+
	Dil Bilgisi Kuralları	+			Dil Bilgisi Kuralları	+	
	Sözlükçe	+			Sözlükçe	+	
3. öğrenci	Kelimeler	+		8. öğrenci	Kelimeler	+	
	Cümleler	+			Cümleler	+	
	Dil Bilgisi Kuralları		+		Dil Bilgisi Kuralları	+	
	Sözlükçe		+		Sözlükçe	+	
4. öğrenci	Kelimeler		+	9. öğrenci	Kelimeler	+	
	Cümleler	+			Cümleler	+	
	Dil Bilgisi Kuralları	+			Dil Bilgisi Kuralları	+	

5. öğrenci	Sözlükçe	+		10. öğrenci	Sözlükçe	+	
	Kelimeler	+			Kelimeler	+	
	Cümleler	+			Cümleler	+	
	Dil Bilgisi Kuralları	+			Dil Bilgisi Kuralları	+	
	Sözlükçe		+		Sözlükçe	+	

Öğrencilerden değiştirilmiş metni kelimeler, cümleler, dil bilgisi kuralları ve sözlükçe bakımından değerlendirilmesi istenmiştir. Bu değerlendirmeler sonucunda 10 öğrenciden 2'si değiştirilmiş metnin kelimeler bakımından uygun olmadığını belirtmiş, 8 öğrenci ise uygun olduğunu belirtmiştir. 2 öğrenci tarafından cümleler uygun bulunmamıştır, 8 öğrenci tarafından uygun bulunmuştur. 1 öğrenci düzenlenmiş metnin dil bilgisi bakımından uygun olmadığını belirtmiş, 9 öğrenci metnin dil bilgisi bakımından uygun olduğunu belirtmiştir. 2 öğrenci sözlükçe bakımından uygun olmadığını belirtmiş, 8 öğrenci sözlükçe bakımında uygun olduğunu belirtmiştir. Sonuç olarak B1 dil seviyesindeki öğrenciler, değiştirilmiş metni B1 dil seviyesine uygun bulmuşlardır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. TARTIŞMA, SONUÇ, ÖNERİLER

5.1. TARTIŞMA

Bu çalışmada Hüseyin Su’yun “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesinin metin değiştirme işlemleri ile B1 dil seviyesinde değiştirimi yapılmıştır. Yapılan metin değiştiriminde genişletme, sadeleştirme ve kolaylaştırma işlemlerinden yararlanılmıştır.

Değiştirimi yapılan metnin B1 dil düzeyine uygunluğunu belirlemek için uzman görüşleri alınmıştır. Uzman kişilerin görüşleri doğrultusunda gramer yapısı, kullanılan kelimeler, üst düzey kavramların açıklamalarının verilmesi, sözlükle desteklenmesi bağlamında metin B1 düzeyine uygun bulunmuştur. Uzmanlardan metin içerisinde geçen üst seviye kelimeler, sözlükçe ve kullanılan dil bilgisi yapılarıyla ilgili öneriler sunmaları istenmiştir. Uzmanlar tarafından yapılan öneriler doğrultusunda sözlükteki kelimeler arttırılmıştır. Uzmanların değiştirilmiş metin ile ilgili görüş ve önerileri dikkate alınmış ve metne son hâli verilmiştir. Alan yazını incelendiğinde uzman görüşü alınan çalışmaların az sayıda olduğu tespit edilmiştir. Özmen (2019) çalışmasında değiştirilmiş metinleri uzman görüşüne sunmuş ve özgün metnin değiştirilmesinde kullandığı yöntem ve tekniklerin uygun olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ay (2020), Güdek (2021) ve Işık (2022) da değiştirilmiş metinleri uzman görüşüne sunmuştur. Uzman görüşü sonucunda metin değiştiriminde kullanılan yöntem ve tekniklerin uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Değiştirilmiş metinlerin uzman görüşü ile desteklenmesi önemlidir. Uzmanların görüş ve önerileri dikkate alınmalı ve değerlendirmeleri sonucunda metne son hâli verilmelidir. Çünkü değiştirme esnasında dikkat edilemeyen durumların uzmanlar tarafından tespit edilmesi mümkündür. Böylelikle yapılan çalışmanın dikkatli ve özenli hazırlanmış olacaktır.

Bu çalışmada söylem çözümlemesi ile metin daha okunabilir hâle getirilmiştir. Metin ilk olarak cümlelere ardından da kesitlere ayrılmıştır. Söylem çözümlemesi tekniğiyle birlikte metnin yapı unsurlarından kahramanların özellikleri, mekân, zaman öğeleri incelenmiş ve bunlar detaylıca açıklanmıştır. Metin değiştirme çalışmaları

incelendiğinde her çalışmada söylem çözümlemesi yapılmadığı görülmüştür. Metin değiştirim çalışmaları daha çok metinlerin seviyeye uygun hâle getirilmesiyle sınırlı kalmıştır. Sadece Özmen (2019) ve Işık (2022) çalışmasında araştırma kapsamında incelenen metinleri söylem çözümlemesi başlığıyla incelemiştir. Metinde bulunan kesitlerin belirlenmesi, kahraman özelliklerinin detaylı şekilde incelenmesi, zaman ve mekan ifadelerinin tespit edilmesi araştırmacıların özgün metni koruması açısından önemlidir.

Bu çalışmada metin, aynı zamanda anlatı çözümlemesi bakımından da incelenmiştir. Işık'ın (2022, s. 145) belirttiği gibi çalışmalarda metnin derin yapısını, metindeki ilişki eksenini ve eyleyenlerin işlevlerini çözümlemek anlatı çözümlemesi ile mümkündür. Özmen (2019, s. 2) de anlatı çözümlemesi ile metinlerin sağladığı iletinin korunabildiğini söylemektedir. Anlatı çözümlemesi sayesinde kahramanların neyi ne için yaptıkları, amaca iten güç, amaç doğrultusunda yardımcı olan ve engel olan kişiler, eyleyenlerin amaç sonucunda ödül veya ceza almaları ve kişiler, eyleyenler şeması içinde verilmiştir. Bu çalışmada anlatı çözümlemesiyle metinde geçen olaylar ve kişiler arasındaki ilişkiler detaylıca incelenmiştir.

Çalışmada özgün ve değiştirilmiş metinler “Çetinkaya 2010 Okunabilirlik Formülü”ne göre incelenmiştir. Bu çalışmada özgün metin, okunabilirlik formülüne göre “engelli düzey” olarak belirlenmiştir. Aynı formül ile değiştirilmiş metine bakıldığında “eğitsel okuma” düzeyinde olduğu hesaplanmıştır. Eğitsel düzey, metnin kolay anlaşılır olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada özgün metnin düzey üstü durumu değiştirilmiş ve metin daha anlaşılabilir hâle getirilmiştir. Ayrıca okunabilirlik düzeyi hesaplanırken ortalama kelime ve cümle uzunluğuna bakılmakta ve okunabilirlik düzeyi belirlenmektedir. Alan yazını incelendiğinde çalışmalarda Özmen (2019) ve Işık (2022) dışında okunabilirlik düzeyleri belirlenmediği görülmektedir.

Çalışmada özgün ve değiştirilmiş metinler söz varlığı tespiti bakımından incelenmiştir. Özgün ve değiştirilmiş metinlerde geçen sözcükler, ikilemeler, deyimler ve atasözleri öğelerinin neler olduğu ve toplam söz varlığı listeler hâlinde verilmiştir. Özgün metin, metin değiştirim teknikleriyle B1 düzeyine uyarlanması sonucunda toplam söz varlığı sayısı artmıştır. Bu sebeple değiştirilmiş metin sayesinde yabancılara Türkçe öğretimi öğrencilerinin daha fazla söz varlığı ögesiyle karşılaşacağı görülmektedir. Alan yazınına bakıldığında Kaya (2018), Harmandar

(2020) ve Işık (2022) tarafından yapılan çalışmalarda söz varlığı ögelerinin incelendiği, söz varlığı ögelerinin belirlendiği ve değiştirilmiş metinde bu ögelerin artma durumunun tespit edildiği görülmüştür.

Çalışmada değiştirilmiş metnin B1 dil düzeyindeki öğrencilere uygunluğunu ve kullanılabilirliğini belirlemek amacıyla öğrencilerin metni anlama durumu ölçülerek tespit edilmiştir. Bu bağlamda değiştirilmiş metinle ilgili okuma anlama testi 10 yabancılara Türkçe öğretimi öğrencisine uygulanmış ve uygulama sonucunda metnin okunabilirliğinin B1 dil düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Bu konuda yapılan çalışmalar incelendiğinde okuma anlama testi ile öğrencilerin anlama durumlarını tespit eden çalışmalar bulunmuştur. Bakan (2012) B1 dil düzeyinde, Kutlu (2015) A1-A2 dil düzeyinde, Erdem İpek (2018) B1 dil düzeyinde, Ahmet (2021) B1 dil düzeyinde, Güdek (2021) A2 dil düzeyinde ve Işık (2022) A1-A2 dil düzeyinde öğrencilere okuma anlama testi uygulamış ve metni anlama durumlarını tespit etmiştir.

Çalışmada değiştirilmiş metinle ilgili öğrenen görüşleri de alınmıştır. Öğrenenlerden değiştirilmiş metni okumaları ve metinde geçen kelime, cümle, dil bilgisi kuralları ve sözlükçeyi değerlendirmeleri istenmiştir. Öğrenen kişilerin dönütleri doğrultusunda metinde geçen kelimelerin kendi anlama düzeylerine göre açıklandığını, kelimelerin eş anlamlı, zıt anlamlı kavramlarıyla birlikte desteklendiğini, deyimlerde açıklamaların yapıldığını zaman ve mekânların detaylıca tasvir edildiğini, tüm bunların dil bilgisi kurallarına göre yapıldığını belirtmişlerdir. Alan yazını incelendiğinde öğrenen görüşlerinin alındığı Işık'ın (2022) çalışmasından başka çalışma tespit edilememiştir. Oysaki metin değiştirimi çalışmalarında yabancı dil öğrenen öğrencilerin görüşlerinin alınması çalışmanın durumu açısından önem arz etmektedir. Işık'ın (2022) da belirttiği gibi çalışmayı en iyi değerlendirecek olan o evrende yer alan öğrencilerdir.

5.2. SONUÇ

Bu bölümde araştırmanın amaçları doğrultusunda elde edilen bulgulara yönelik sonuçlara yer verilmiştir.

5.2.1. Özgün Metnin B1 Seviyesine Değiştirilmesine Yönelik Sonuçlar

Araştırma kapsamında seçilen özgün metnin cümle sayısı 242, değiştirilmiş metnin cümle sayısı ise 298'dir. Özgün metin, metin değiştirme işlemlerinden sonra 56 cümle artmıştır. Yabancılar Türkçe öğretiminde öğrenciler daha fazla kelime öğrenmeye ihtiyaç duyacağı için onların kelime haznelerinin artmasını da kolaylaştıracaktır. Metin değiştirilmesinde en çok başvurulan işlem genişletme, yeniden yazma, işlemleri olmuştur. Genişletmeyle birlikte okunması kolay olmayan veya anlaşılması zor olan kelimeler metinde daha açıklayıcı hale getirilmiştir. Kolaylaştırma işlemiyle birlikte de metinde geçen ve anlamı bilinmeyen kelimeler sözlükçe kısmında açıklanmıştır. Kolaylaştırma işlemiyle cümlenin tamamen anlaşılma durumu söz konusu olmadığında yeniden yazma işlemiyle düzey üstü cümleler bölünmüş ve genişleterek açıklanmaya çalışılmıştır. Metin değiştirilmesinde en çok yapılan işlem sırasıyla yeniden yazma (69), genişletme (51), gönderiyi açık hâle getirme (49), devrik yapıları düzenleme (41) dir. “Yeniden yazma” işlemi ile özgün metinde var olan düzey üstü yapılar daha anlaşılır hâle gelmesi açısından bölünmüş ve aynı anlamı ifade eden anlaşılır kelime ve dil bilgisi kullanılmıştır. “Genişletme” özgün metinde geçen anlaşılması zor kelimelerin anlaşılabilirliğini belirtmek için yeni kelimelerle anlatımı destekleme çalışılmıştır. “Gönderiyi açık hâle getirme” işlemi ile gizlenen özne gibi metin içi gönericilerini açık hâle getirme işlemi uygulanmıştır. Devamında kolaylaştırmayla özgün metinde yer alan seviyeye uygun olan fakat öğrenci tarafından bilinmemesi durumu söz konusu olan kelimeler sözlükçede verilmiştir. Anlamı zorlaştıran sözcükler silinmiş, devrik yapılar düzenlenmiş, sıklığı az olan kelimeler ile anlamı kolay olan kelimeler değiştirilmiş, yer değiştirme ile cümle içindeki bağlantı sağlanmıştır. Devamında düzey üstü sözcüklerin alışılmamış kullanımını azaltılmış ve özgün metinde verilmek istenen bağlantı açık hâle getirilmiştir.

5.2.2. Değiştirilmiş Metinle İlgili Uzman Görüşlerine Yönelik Sonuçlar

Değiştirilmiş metin olan Hüseyin Su'yun “Gülşefdeli Yemeni” isimli hikâyesi 6 uzmana sunulmuştur. Özgün ve değiştirilmiş metinler dil bilgisi gramer yapısı sözlükçe kelimelerin anlamı dilsel ölçütler bazında değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Metinde dilsel ölçütler, metne ilişkin ölçütler, sözlükçe bakımından 3 uzman tamamen

yeterli, 3 uzman yeterli, şeklinde puanlamıştır. Uzmanlar metni “dilsel” ve “metne ilişkin” ölçütler bakımından 4 tanesi yeterli 2 tanesi ise tamamen yeterli olarak işaretlemiştir. Sözlük bakımından 4 uzman tamamen yeterli 2 uzman yeterli olarak değerlendirmiştir.

Değiştirilmiş metnin tamamı 6 uzman değerlendirmesine sunulmuş ve 6 uzman toplamda 34 cümle için öneri de bulunmuştur. Öneriler sırasıyla; 15 cümlede düzey üstü dil bilgisi yapısı tespit edilmiş, 12 cümlede özgün metnin mesajını iletmediği, 4 sözcüğün sözlükçüye eklenmesi gerektiği 3 cümlede anlam bütünlüğünün korunamadığı, belirlenmiş ve bu cümleler için önerilerde bulunulmuştur. Bu öneriler dikkate alınmış ve metne son hâli verilmiştir.

Değiştirilmiş olan metni ele alan uzmanlar gramer ölçütleri esas alınarak metnin yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Sonucunda ise metnin B1 seviyesinde olduğu saptanmıştır. Sözlükçe kısmında 50 kelime bulunmaktadır. Sözlükçe dili öğrenmede, metinde geçen kelimelerin anlamlarının açıklamasının yapılmasında, metnin daha anlaşılabilir olmasında önemli bir bölümümdür. Her biri açıklamasıyla verilmiş kelimeler, öğrenen için kolaylık sağlamıştır. Uzmanlarca kolay bir şekilde öğrenme açısından sözlükçe kısmının da yeteri olduğu belirtilmiştir.

5.2.3. Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Söylem Çözümlemesine Yönelik Sonuçlar

Bu çalışma içerisinde Özgün ve değiştirilmiş metinlerin söylem çözümlemesi incelenmiş ve araştırmaya yönelik bulgulara yer verilmiştir. Özgün ve değiştirilmiş metinlerin cümle sayıları, kesitler, kahramanlar, zaman ve mekân ayrı başlıkta incelenmiştir.

Özgün ve değiştirilmiş metin cümlelere ayrılmış ve her cümleye numara verilmiştir. 242 olan özgün metnin cümle sayısı değiştirilmiş metinde 298 olmuştur. Özgün metnin değiştirim işleminden sonra 56 cümle artmıştır. Bu artış sayesinde yabancılara Türkçe öğrencisi daha çok kelime ve dil bilgisi yapısı görecektir demektir.

Özgün ve değiştirilmiş metin kesitlere numaralandırılarak ayrılmıştır. Metnin yüzeysel yapısının çözümlenmesi; kahraman, zaman, mekân gibi olaylar göz önünde bulundurularak incelenmiş, kesitte neler anlatıldığını metni anlamlandırma ve metinde verilen iletiyi okuyucuya verme açısından önemlidir. Özgün metin sadeleştirilirken

uzamsam ölçütler, paragraflar, kişiler, zaman gibi farklılıklar göz önünde bulundurulmuştur.

Özgün ve değiştirilmiş metinde geçen kahramanlar aynıdır, değiştirilmiş metne yeni kahraman eklenmemiştir. Metnin orijinalliği korunmuş toplam 9 kahraman tespit edilmiştir. Bu kahramanlar kişilik özellikleri bakımından ele alınmış ve anlama ve anlamlandırma amacıyla kahramanların karakter çözümlemesi yapılmıştır.

Özgün ve değiştirilmiş metinlerin zaman ifadeleri aynıdır. Metnin yapısını bozmamak adına özgün metinde zaman ifadeleri korunmuştur. Özgün ve değiştirilmiş metinde 26 zaman ifadesi bulunmuştur. Metnin ana karakteri olan Yunus'un halasını okuyucuya anlatması sebebiyle (-dİ) geçmiş zaman ifadesi çoğunlukta kullanıldığı görülmüştür.

Özgün ve değiştirilmiş metinlerin mekân ifadeleri aynıdır. Metnin yapısını bozmamak adına özgün metinde mekân ifadeleri korunmuştur. Özgün ve değiştirilmiş metinde toplam mekân ifadesi 6'dır. Metin daha çok Yunus'un evinde geçmektedir.

5.2.4. Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Anlatı Çözümlemesine Yönelik Sonuçlar

Özgün ve değiştirilmiş metin içinde geçen, vaka örüntüsünde gönderici, nesne, gönderilen, yardımcı, özne, engelleyici öğelerin ne olduğu ve kim olduğu şemalar halinde incelenmiştir. Özgün ve değiştirilmiş metin içinde geçen, vaka örüntüsünde gönderici, nesne, gönderilen, yardımcı, özne, engelleyici öğelerin ne olduğu ve kim olduğu sonucu aynıdır. Çünkü özgün metinde yapılan çözümleme doğrultusunda metnin kemik yapısı bozulmamış orijinalinden uzaklaştırılmamış yazarın metnine sadık kalınmıştır. Söz konusu metne yeni bir mekân, kahraman veya olay eklenmemiştir. Metinde toplam 13 eyleyen vardır. Bu eyleyenlerde öznenin kendisi, amacı, onu engelleyen, yardımcı olan kişi ve gönderilendir.

5.2.5. Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerine Yönelik Sonuçlar

Özgün metin “Çetinkaya -Uzun” (2010) okunabilirlik formülüne göre incelenmiştir. Özgün metnin okunabilirlik düzeyi ise “Engelli Düzey”dir. Bu nedenle özgün metin B1 seviyesinde öğrenci tarafından anlaşılması mümkün değildir.

Değiştirilmiş metnin Okunabilirlik düzeyi ise “Eğitsel Düzey”dir. Böylelikle B1 seviyesinde bir öğrenci tarafından anlaşılabilir olduğunu söylemek mümkündür.

İnceleme neticesinde özgün metinde okunabilirlik puan 29 iken değiştirilmiş metinde bu puanın artış gösterdiği ve 37 olduğu ortaya konulmuştur. Tüm bunlardan yola çıkarak özgün metnin B1 seviyesinde bir öğrencinin anlayabileceği düzeyde olduğu ortaya konulmuştur.

5.2.6. Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Söz Varlığı Ögelerine Yönelik Sonuçlar

Özgün ve değiştirilmiş metinler içerisinde yer alan; söz varlığı ögelerinin sayısı, isimler, ikilemeler, deyimler ve atasözleri aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Özgün metinde toplam 2640, farklı 973 söz varlığı tespit edilmiştir. Toplam sözcük kat sayısı 0 dır. Sözcük kat sayısı; farklı söz sayısının toplam sözcük sayısına bölünmesi şeklinde hesaplanmıştır. Sözcük kat sayısı 0,36 ikileme 0,88 deyim 0,86 ve atasözü 0 şeklindedir. Özgün metin içerisinde geçen sıklığı en çok olan ilk 30 isim verilmiştir. Geri kalan isimler Ek 1’de yer almaktadır. Tablo incelendiğinde en fazla geçen on isim; “o, ol, ve, ben, bir, da, için, bu, gibi, kendi” dir. Özgün metin içerisinde yer alan toplamda 15, farklı 17 ikileme tespit edilmiştir. “çil çil, çoluk çocuk” ikilemelerinin sıklığı 2’dir. Diğer ikilemelerin sıklık değeri 1’dir. Özgün metin içerisinde yer alan toplamda 37, farklı 32 deyim tespit edilmiştir. “Farkında olmak” deyiminin sıklığı 3’tür. “Farkına varmak” deyiminin sıklığı ise 2’dir. Diğer deyimlerin sıklık değeri 1’dir. Özgün metin atasözleri bakımından incelenmiştir. İnceleme sonucunda özgün metin içerisinde atasözü tespit edilmemiştir.

Değiştirilmiş metin içerisinde yer almakta olan söz varlığı ögelerine de yer verilmektedir. İsim, İkileme, deyim ve atasözü metinde ayrı başlıkta incelenmiştir. Değiştirilmiş metinde toplam 2364, farklı 685 söz varlığı tespit edilmiştir. Toplam sözcük kat sayısı 0,29’dur. Sözcük kat sayısı; 0,28’dir. İkileme ve deyim kat sayısı 1 atasözü 0 şeklindedir. Farklı söz sayısının toplam sözcük sayısına bölünmesi şeklinde hesaplanmıştır. Değiştirilmiş metin içerisinde geçen sıklığı en çok olan ilk 30 isim verilmiştir. Geri kalan isimler Ek 2’de yer almaktadır. Tablo incelendiğinde en fazla geçen on isim; “ben, ve, ol-, bir, da, o, için, bu, çok, gör” dür. yer alan toplamda 7,

farklı 7 ikileme tespit edilmiştir. Değiştirilmiş metin içerisinde yer alan bütün ikilemelerin sıklık değeri 1’dir. Değiştirilmiş metin içerisinde yer alan toplamda 10, farklı 10 deyim tespit edilmiştir. Her deyimin sıklık değeri 1’dir. Değiştirilmiş metin atasözleri bakımından incelenmiştir. İnceleme sonucunda değiştirilmiş metin içerisinde atasözü tespit edilmemiştir.

5.2.7. Değiştirilmiş Metni Öğrenenlerin Anlama Durumlarına Yönelik Sonuçlar

Uygulamaya 10 öğrenci katılmıştır. Uygulama toplam dört bölümden oluşmaktadır. A bölümünde 4 adet her biri 5 puan olan toplam 20 puan değerinde çoktan seçmeli sorular bulunmaktadır. Bu sorularda öğrencilerin olay örgüsüne olan hakimiyetlerini değerlendirmek için metne ait olan ve olmayan cümleler verilerek tespit etmeleri istenmiştir. B bölümünde 6 adet her biri 5 puan olan toplam 30 puan değerinde cümleler verilmiş ve hangilerinin metin için doğru hangilerinin yanlış olduğunun seçilmesi öğrencilerden istenmiştir. C bölümünde 6 adet her biri 5 puan toplamda 30 puan değerinde cümleler verilmiştir ve öğrencilerden bu cümlelerden hangisinin metin akışında yer alıp almadığının belirlenmesi istenmiştir. D şıkında cevaplanması istenilen 4 adet her biri 5 puan toplam 20 puan değerinde açık uçlu sorular verilmiştir ve cevaplandırılması istenmiştir. Bu bölümde öğrencilerin metin ile alakalı edindikleri bilgi ve düşüncelerini paylaşmaları amaçlanmıştır.

A şıkkı toplam 20 puandır ve öğrencilerin 20 puan üzerinden aldığı not ortalaması 14,5 dir. B şıkkı toplam 30 puandır ve öğrencilerin 30 puan üzerinden aldığı not ortalaması 24,5 dir. C şıkkı toplam 30 puandır ve öğrencilerin 30 puan üzerinden aldığı not ortalaması 23 tür. D şıkkı toplam 20 puandır ve öğrencilerin 20 puan üzerinden aldığı not ortalaması 17’dir. Öğrencilerin toplam aldığı not ortalaması 79 dur.

5.2.8. Değiştirilmiş Metinle İlgili Öğrenen Görüşlerine Yönelik Sonuçlar

Değiştirilmiş metin öğrencilere sunulmuş ve metinle ilgili kelimeler, cümleler, dil bilgisi kuralları, sözlükçe bakımından “uygun” ya da “uygun değil” olarak değerlendirmeleri istenmiştir. Bu değerlendirmeler sonucunda 10 öğrenciden 2 tanesi değiştirilmiş metnin kelimeler bakımından uygun olmadığı kanaatine varmıştır. 2

öğrenici tarafından cümleler uygun bulunmamıştır. 1 öğrenci düzenlenmiş metnin dil bilgisi bakımından uygun olmadığını belirtmiştir ve 2 öğrenci sözlükçe bakımından uygun olmadığı kanaatine varmıştır. Hangi öğrencilerin hangi alanlarda uygundur veya uygun değildir dediği yukarıdaki tabloda verilmiştir.

5.3. ÖNERİLER

Bu çalışmada yabancılara Türkçe öğretimi öğrencilerine okuma becerisi kazandırmak, kazanılan okuma becerisini pekiştirmek, diğer becerilerin gelişmesini desteklemek, öğrencilerin söz varlığını geliştirmek ve öğrencilerin özgün metinlerin sunduğu dil çeşitliliğinden faydalanmalarını sağlamak amaçlanmıştır. Çalışma ile alakalı verilen öneriler maddeler hâlinde sıralanmıştır:

- Bu çalışma B1 dil seviyesinde yapılmıştır. Diğer dil seviyelerine uygulanabilir.
- B1 seviyesindeki metin değiştirimi çalışmaları artırılabilir. Metin değiştirimi çalışmaları öğrenciler için kelime hazinesini genişletme açısından önemlidir. Deyimleri öğrenmek, kelimelerin eş anlamlılarını bilmek veya metni anlamak adına öğrencilere metinle ilgili soruların yönlendirilmesi, yine kendilerinin cevapları bulabilmesi Türkçeyi öğrenmek adına önemli bir yöntemdir.
- Hüseyin Su'yun Gülşefdeli Yemeni hikâyesi gibi edebî dili ağır olan hikâyelerin metin değiştirimi yapılabilir. Bu çalışmalar sayesinde öğrenciler birçok farklı yazarı tanıma imkânı yakalayabilirler. Bu alanda okuma yapmak isteyen öğrenciler böylelikle eserleri yakından tanıyabilir.
- Metin değiştiriminde değiştirilmiş olan metin uzmanlar tarafından değerlendirilmiştir. Böylece metnin B1 dil seviyesi okuma ve anlama seviyesine uygunluğu uzmanlarca tespit edilmiştir. Önerileri alınan uzman sayısı artırılabilir.
- Değiştirilmiş metinle ilgili öğrencilerin görüşlerine başvurulmuştur. Öğrencilerden metin değiştirimiyle ilgili okuma ve anlamaya yönelik süreç içerisinde ve sonunda dönütler almak önemlidir. Bu ve benzeri

yapılan çalışmalarda öğrencilerden görüşler almak onları da çalışmaya daha fazla dhil edeceğinden önemlidir. Diğer çalışmalarda da uygulanabilir.

KAYNAKÇA

- Adalı , O.** (2003). *Anlamak ve anlatmak*. İstanbul : Pan Yayıncılık.
- Ahmet, S.** (2021). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Ömer Seyfettin'in "pembe incili kaftan" hikâyesinin B1 seviyesine uyarlama çalışması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf üniversitesi, Eğitim Bilimi Enstitüsü, İstanbul.
- Aksan , D.** (2003). *Her yönüyle dil*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Aktan, F.** (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Halide Edip Adıvar'ın himmet çocuk hikâyesinin B1-B2 düzeyinde sadeleştirilmesi ve etkinlik hazırlanması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Atalay, A.** (2021). *Aytül Akal'ın "kızım ben çocukken..." adlı kitabının yabancılar Türkçe öğretimi A1-A2 seviyesi bağlamında sadeleştirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Malatya.
- Ay, R.** (2020). *Ömer Seyfettin'in diyet adlı eserinin A1-A2 seviyesine sadeleştirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Ay, S.** (2020). *Yabancılar Türkçe öğretimi için Sait Faik Abasıyanık'ın birtakım insanlar" adlı hikâyesinin B1 seviyesine sadeleştirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Antalya.
- Ayar, C.** (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan uyarlanmış metinlerin uyarlanma durumları üzerine bir inceleme*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.

- Aydoğan , İ. ve Helvacı, M.** (2011). *Kuram ve uygulamada eğitim bilimi*. Ankara: Öncü Kitap.
- Aytan, T., Çakır, T. , Belikara, P. ve Ustaoglu, S.** (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Sabahattin Ali'nin "ayran", Ayşe Filiz Yavuz'un "kabak tatlısı" ve Ömer Seyfettin'in "üç nasihat" hikâyelerinin A2 seviyesine uyarlama denemeleri. *5. Yıldız Sosyal Bilimler Kongresi*. 13-15 Aralık 2018.
- Baş, B.** (2011). *Söz varlığı ile ilgili çalışmalarda kullanılacak ölçütler*. TÜBAR-XXIX, 27-59.
- Bahar, M. A.** (2020) *Okuma edinimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bakan, H.** (2012). *Yabancılar Türkçe öğretiminde metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde bir sadeleştirme denemesi: Sait Faik Abasıyanık, "meserret oteli"*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Boztoprak , F.** (2020). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılmak amacıyla Dede Korkut kitabı'nın Türkistan/ Türkmen sahra nüshası 13. boy'un B1 düzeyine sadeleştirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Arel Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Calp, M. ve Calp, Ş.** (2016). *Özel eğitim alanı olarak Türkçe öğretimi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Coşkun, E.** (2005). *İlköğretim öğrencilerinin öyküleyici anlatımlarında bağdaşıklık, tutarlılık ve metin elementleri*. Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çelik, H. ve Ekşi, H.** (2013). Söylem analizi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 27(27), 99-117.
- Çetinkaya, G.** (2010). *Türkçe metinlerin okunabilirlik düzeylerinin tanımlanması ve sınıflandırılması*. Yayımlanmamış doktora tezi. Ankara Üniversitesi. Ankara.

- Demir, A. ve Açık, F.** (2011) Türkçenin yabancı dil olarak ğretiminde kültürler arası yaklaşım ve seçilecek metinlerde bulunması gereken zellikler. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (30), 51-72.
- Demir, C.** (2022). *Ders kitapları ve kişisel söz varlığı. M. ıfci (Ed.) içinde, Türkçe ğretiminde söz varlığı üzerine incelemeler* (s. 29-44). Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Demircan, .** (1990). *Yabancı dil ğretim yöntemleri*. İstanbul: Ekin Eğitim-Yayıncılık.
- Demirel, İ. F.** (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe ğretiminde uyarlanmış metinlerin okuduğunu anlama başarısına etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demirel, .** (2011). *Yabancı dil ğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Dilidüzgün, ř.** (2021). *Metindilbilim ve Türkçe ğretimi uygulamalı bir yaklaşım*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Durmuş, M.** (2013a). İkinci/yabancı dil ğretiminde özgün ve değiştirilmiş dilsel girdi zerine. *Turkish Studies* 8(1), 1291-1306.
- Durmuş, M.** (2013b). Metin değiştirimin dilbilimsel süreçleri zerine. *International Journal of Social Science* 6(4), 391-408.
- Dündar, S. A.** (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe ğretiminde kültürlerarası yaklaşıma dayalı edebî metin kullanımı: C1 seviyesi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Er, O., Biçer, N. ve Bozkırlı, K..** (2012). *Yabancılarla ğretiminde karşılaşılan sorunların ilgili alan yazını ışığında değerlendirilmesi*. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 5, 51-69.
- Erdem İpek, M.** (2018). *Yabancılarla Türkçe ğretiminde metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde Mustafa Kutlu'nun ya tahammül ya sefer isimli hikâyesinin sadeleştirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Erdem, M. D.** Gün, M., Şengül, M., Şimşek, R. (2015). Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan okuma metinlerinin öğretim elemanlarınca diller için Avrupa ortak başvuru metni ve işlevsel metin özellikleri kapsamında değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 10(3), 455-476.
- Eroğlu, S.** (2015). *Metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde Ömer Seyfettin'in "üç nasihat" hikâyesinin yabancılar Türkçe öğretimi için sadeleştirme denemesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ghaffarı, R.** (2020). *Yabancılar Türkçe öğretiminde dil yeterliliklerine uygun edebî metin uyarlama*. Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Göçen, G. ve Aydın, E.** (2021). Yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarındaki söz varlığı: çocuk hikâyeleri dizisi A1-A2 örneği. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 4(1), 93- 126.
- Göçen, G., Karabulut, G., Yıldız Memiş, N., Darama, M.** (2020). Yabancılar İçin Türkçe okuma kitaplarında yer alan ikileme, deyim ve atasözlerinin kullanım sıklığı ve seviyelere göre dağılımı. *International Journal of Languages Education and Teaching*, 8(2), 112-142
- Göçer , A.** (2009). *Türkiyede Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten öğretmenlerin uygulamalarına yönelik nitel bir araştırma*. Dil Dergisi, 8, 28-47.
- Güdek, G.** (2021). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metin değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun "hayat güzeldir" hikâyesi örneği*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Güleç, İ. ve Ömeroğlu, E.** (2020). *Kültür etkileşimi*. Ankara: Nobel.
- Güleryüz, H.** (2004). *Türkçe ilkokuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Gün, M. ve Karakaya, N.** (2019). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. A. Akay Ahmed, & A. Fişekçiolu , “dil

kullanıcısı bağlamında kuramdan uygulamaya Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi” (s. 309-344). Ankara : Nobel.

Günay, D. (2003). *Metin bilgisi . İstanbul. Multilingual Yabancı Dil Yayınları.*

Güneş, F. (2014). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller. Ankara: Pegem Akademi .*

Güneş, F. (2021). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller. Ankara: Pegem.*

Güney, H. (2022). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Mustafa Orakçı'nın "Levent Çanakkale'de" adlı kitabının metinsellik ölçütlerine göre sadeleştirilmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Enstitüsü. Samsun.*

Gürler, H. (2017). *Yabancılar Türkçe öğretiminde sait faik abasıyanık'ın hikâyelerinin A1-A2 seviyesine uyarlanması. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.*

Gürler, S. (2017). *Ömer Seyfettin'in hikâyelerinin yabancılar Türkçe öğretiminde A1-A2 seviyesine uyarlanması. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya .*

Güzel, A. ve Barın, E. (2016). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi. Ankara: Akçağ.*

Harmandar, M. (2020). *Haldun Taner öykülerinin temel dil becerileri bağlamında B1 düzeyine ilişkin değerlendirilmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.*

Hişmanoğlu, M. (2005). *Teaching english through literature. Journal of language and linguistic studies, 1(1), 53-66.*

Işık, D. D. (2022). *Türkçeyi Yabancı dil olarak öğrenenler için metin değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun "rüzgarın oğlu" hikâyesi Örneği. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.*

- İltar, L. ve Açık, F.** (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metin türlerinin sınıflandırılması ve ders kitaplarında yer alan okuma metinlerinin değerlendirilmesi. *Journal of Turkology*, (29), 311-346
- Ürün Karahan, B. ve Alyılmaz, S.** (2018) *Okuma eğitimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Köksal, D. ve Bulgun, G.** (2023). *Edebi metinler ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*. Ankara: Nobel.
- Kılınç, A. ve Tüzel, S.** (2010). Türkçe öğretimi kongresi kitabı. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Karakuş, N.** (2012). Türkçe öğretimi. Y. Baki, & N. Karakuş (Ed.) “Türkçe öğretiminde öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı” (s. 1-7). Ankara: Pegem Akademi .
- Kaya, M.** (2018). *Dokuzuncu hariciye koğuşu ve yulki atı adlı eserlerin yabancılar için A2 düzeyine uyarlanması*. Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kayaalp, İ.** (1998). İletişim ve Dil. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Kaymaz, Z.** (2018). *Yabancılar Türkçe öğretiminde sabahattin ali'nin apartman ve köpek isimli hikâyelerinin A1-A2 seviyesine uygun sadeleştirme çalışması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara .
- Durmuş, A. ve Okur, A.** (2013) *Yabancılar Türkçe öğretimi el kitabı*. F. Keskin içinde (s.296). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Kutlu, A.** (2015). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Ömer Seyfettin'in kaşığı ve perili köşk adlı hikâyelerinin A1-A2 seviyesine uyarlanması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kutlu, A.** (2021). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde Peyami Safa'nın öykülerinin A2 seviyesine uyarlanması*. Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara .

- Mutlu, H. H. ve Bağcı Ayrancı, B.** (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde geçmişten günümüze süregelen problemler. *The Journal of International Lingual, Social and Educational Sciences*, 66-74.
- Ocak, Ö.** (2022). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Hüseyin R. Gürpınar'ın "ecir ve sabır, baltayla doğuran böyle doğurur ve papazın eşeği" adlı hikâyelerinin B2 seviyesinde uyarlanması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Bandırma Onyedü Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Bandırma.
- Özcan, E.** (2019) *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin seçimi: Yeni Hitit B1 düzeyi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Özet, A.** (2019). *Nasrettin Hoca fıkralarının yabancılar Türkçe öğretiminde okuma metni olarak düzenlenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Özmen, C.** (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin değiştirim teknikleriyle öykülerin yeniden oluşturulması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Pilav, S. ve Ünal, Ş.** (2012). *Eğitim fakülteleri için yazılı ve sözlü anlatım*. Ankara: Nobel.
- Süner, R.** (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazınsal metinlerin B1 düzeyine uyarlanması: eskici örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Sever, S.** (1995). *Türkçe Öğretiminde Tam Öğrenme*. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Su, H.** (2021). *Gülşefdeli Yemeni*. İstanbul: Şule Yayınları.
- Su Kaya, B.** (2022). *Türk edebiyatındaki denemelerin yabancılar Türkçe öğretimi için B1 seviyesine uyarlanması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

- Şahin, B.** (2023). *Yabancılara Türkçe öğretiminde Reşat Nuri Güntekin'in hikâyelerinin A2 seviyesine uyarlanması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Şimşek, E.** (2022). *Yabancılara Türkçe öğretiminde efsane metnlerinin dinleme metni olarak B1 seviyesine uyarlanması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Şimşek, P.** (2011). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde temel materyaller: okuma metinleri ve okuma kitapları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Afyon.
- Şimşek, P.** (2017). Yabancı dil olarak Türkçenin Öğretiminde temel materyaller: okuma metinleri ve okuma kitapları. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8, 211-225.
- Taşkaya, Y.** (2021). Yabancılara Türkçe dil bilgisinin öğretiminde "özel metin" kullanımı ve bu metinlerin öğrenci başarısına etkisi. *Turkish Journal of Educational Studies*, 291-314.
- Tapan, N.** (1990). Yabancı dil olarak almanca öğretiminde kültür bağlamının değerlendirilmesi. *Studien zur deutschen Sprache und Literatur*, (7), 55-68.
- TDK.** (2011). *Türkçe Güncel sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Toklu, O.** (2003). *Dilbilimine giriş*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Tosunoğlu, M.** (2009). *Türkçenin eğitimi ve öğretimi*. Ankara : Türk Dil Kurumu.
- Tuğrul, F.** (2021). *Yabancılara Türkçe öğretiminde metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde Refik Halit Karay'ın "şeftali bahçeleri" adlı hikâyesinin A1-A2 düzeyine göre sadeleştirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kilis.
- Üze, F.Y.** (2010). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazınsal metinlerin yeri ve önemi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.

- Yemenici, A.** (1995). Labov'un anlatı çözümleme yöntemi ve bir uygulama. *Dil Bilim Araştırmaları Dergisi*, 6, 39-55.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H.** (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldırım, O.** (2013). *Yeni Türk edebiyatı metinlerinin A1- A2 düzeyine uyarlanması ve çalığı örneği*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Kültür Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yılmaz, Y.** (2021). *Yabancılar Türkçe öğretimi kapsamında Ömer Seyfettin'in bazı hikâyelerinin B1 seviyesine uyarlanması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yakısı , A., Yücel, M., ve Doğan, M.** *Üniversiteler için Türkçe-1 yazılı anlatım*. Ankara: Yargı Yayınevi.
- Yanpar, T.** (2005). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Anı Yayınları.
- Yayan, H.** (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Refik Halit Karay'ın eskici ve testi adlı hikâyelerinin A2 seviyesine uyarlanması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Yazok, Z.** (2020). *Yabancılar Türkçe öğretimi kapsamında Kemalettin Çalık'ın Piri Reis adlı eserinin B1 seviyesinde sadeleştirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır .
- Zorlu, E.** (2022). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Ömer Seyfettin'in miras ve gizli mabed adlı hikâyelerinin A1-A2 seviyesine uyarlanması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EKLER

Ek 1. İncelenen Özgün Metinde Yer Alan İsimler

o	83	isim	iste-	10	fiil	iş	6	isim
ol-	66	Fiil	yer	10	isim	mı	6	isim
ve	61	isim	zaman	10	isim	önce	6	isim
ben	58	isim	bohça	9	isim	yalnızca	6	isim
bir	56	isim	bütün	9	isim	yaşa-	6	fiil
da	56	isim	koy-	9	isim	anla-	5	fiil
için	29	isim	sonra	9	isim	art	5	isim
bu	24	isim	yüz	9	isim	bırak-	5	isim
gibi	22	isim	bak-	8	fiil	biraz	5	isim
kendi	21	isim	gün	8	isim	birbiri	5	isim
çok	19	isim	kadın	8	isim	büyük	5	isim
ne	18	isim	kal-	8	fiil	çeyiz	5	isim
daha	17	isim	ki	8	isim	çık-	5	fiil
el	17	isim	neden	8	isim	çıkır-	5	fiil
ev	17	isim	oda	8	isim	geç-	5	fiil
hayat	17	isim	sakla-	8	fiil	köşe	5	isim
bile	16	isim	sandık	8	isim	oku-	5	fiil
de-	16	Fiil	söz	8	isim	öykü	5	isim
nişanlı	16	isim	tam	8	isim	parmak	5	isim
şey	16	isim	yan	8	isim	san-	5	fiil
gel-	15	fiil	anlat-	7	fiil	sev-	5	fiil
gör-	15	isim	bir+şey	7	isim	sevgi	5	isim
ver-	15	fiil	değil	7	isim	son	5	isim
et-	14	fiil	düş-	7	fiil	su	5	isim
git-	14	fiil	gerek-	7	fiil			
al-	13	fiil	hepsi	7	isim	üst	5	isim
bil-	13	fiil	her+şey	7	isim	yanak	5	isim
kalp	13	isim	hiç	7	isim	yara	5	isim
söyle-	13	fiil	işte	7	isim	aç-	4	fiil
ama	12	isim	kadar	7	isim	adeta	4	isim
dur-	12	fiil	kız	7	isim	ayak	4	isim
insan	12	isim	nasıl	7	isim	bağlan-	4	fiil
ad	11	isim	var	7	isim	baş	4	isim
çocuk	11	isim	yıl	7	isim	başla-	4	fiil
en	11	isim	ara	6	isim	bekle-	4	fiil
hep	11	isim	çek-	6	fiil	belki	4	isim
her	11	isim	düşün-	6	fiil	beri	4	isim
hiçbir	11	isim	eşya	6	isim	bunca	4	isim
karşı	11	isim	genç	6	isim	cümle	4	isim
yakın	11	isim	göster-	6	fiil	çalış-	4	fiil
bul-	10	isim	hemen	6	isim	değ-	4	fiil
göz	10	isim	herkes	6	isim	diye	4	isim

dön-	4	fiil	dinle-	3	fiil	ağla-	2	fiil
duy-	4	fiil	dolaş-	3	fiil	akşam	2	isim
fark	4	isim	dua	3	isim	ara-	2	fiil
geri	4	isim	farklı	3	isim	art-	2	fiil
getir-	4	fiil	giysi	3	isim	artık	2	isim
gir-	4	fiil	gül-	3	fiil	asıl	2	isim
gönül	4	isim	hem	3	isim	asker	2	isim
görün-	4	fiil	her+biri	3	isim	aş-	2	fiil
hal	4	isim	huzur	3	isim	az	2	isim
hasret	4	isim	ibaret	3	isim	bağla-	2	fiil
hatta	4	isim	ile	3	isim	bağlılık	2	isim
içinde	4	isim	incel-	3	fiil	bakış	2	isim
ilk	4	isim	kalk-	3	fiil	basit	2	isim
kazan-	4	fiil	kapı	3	isim	belli	2	isim
koru-	4	fiil	karşıla-	3	fiil	beşik	2	isim
manevi	4	isim	karşılaş-	3	fiil	bırakıver-	2	fiil
öl-	4	fiil	karşın	3	isim	bilme-	2	fiil
salon	4	isim	kavga	3	isim	birçok	2	isim
ses	4	isim	kestir-	3	fiil	boşluk	2	isim
tespih	4	isim	kez	3	isim	büyü-	2	fiil
topla-	4	fiil	kimse	3	isim	cevap	2	isim
um-	4	fiil	konuş-	3	fiil	çarpış-	2	fiil
uzat-	4	fiil	kumaş	3	isim	çarpınış	2	isim
yaşlı	4	isim	nereye	3	isim	çift	2	isim
yemeni	4	isim	oluş-	3	fiil	çoğu	2	isim
yön	4	isim	orta	3	isim	çünkü	2	isim
yüzük	4	isim	otur-	3	fiil	değirmen	2	isim
acı	3	isim	oysa	3	isim	+taşı		
ağız	3	isim	öğren-	3	fiil	dek	2	isim
alın	3	isim	ön	3	isim	deniz	2	isim
an	3	isim	saygı	3	isim	derece	2	isim
anı	3	isim	seccade	3	isim	deri	2	isim
avuç	3	isim	sonunda	3	isim	dik	2	isim
ayrıntı	3	isim	tanımla-	3	fiil	diri	2	isim
bas-	3	fiil	tebessü	3	isim	doğ-	2	fiil
başka	3	isim	m			doğum	2	isim
bat-	3	fiil	tut-	3	fiil	dokun-	2	fiil
bez	3	isim	tüm	3	isim	dökül-	2	fiil
birden	3	isim	üzerine	3	isim	dudak	2	isim
birlikte	3	isim	var-	3	fiil	durum	2	isim
bit-	3	fiil	yaklaş-	3	fiil	duruş	2	isim
boşal-	3	fiil	yan-	3	fiil	duvar	2	isim
bu+denli	3	isim	yaş	3	isim	dünya	2	isim
bunlar	3	isim	yık-	3	fiil	düş	2	isim
diğer	3	isim	yol	3	isim	eğil-	2	fiil
dil	3	isim	adım	2	isim	elbette	2	isim

erkek	2	isim	okun-	2	fiil	yat-	2	fiil
eski	2	isim	omuz	2	isim	yemen	2	isim
etkile-	2	fiil	onca	2	isim	yeniden	2	isim
fotoğraf	2	isim	öğretmen	2	isim	yerine	2	isim
gece	2	isim	örtü	2	isim	yetiş-	2	fiil
geç	2	isim	örtül-	2	fiil	yırtıl-	2	fiil
geçmiş	2	isim	pencere	2	isim	yine	2	isim
gelin	2	isim	razı	2	isim	yok	2	isim
gözyaşı	2	isim	rüya	2	isim	yoksa	2	isim
gurur	2	isim	sabah	2	isim	yukarı	2	isim
güç	2	isim	saç	2	isim	abdest	1	isim
gülümse-	2	fiil	sadakat	2	isim	abla	1	isim
güven	2	isim	sağ	2	isim	acemi	1	isim
güvenli	2	isim	sahip	2	isim	açıl-	1	fiil
hala	2	isim	salla-	2	fiil	açıp	1	isim
hatırla-	2	fiil	sar-	2	fiil	açtır-	1	fiil
hayır	2	isim	sen	2	isim	ad+koym	1	isim
hediye	2	isim	sessiz	2	isim	ak		
hiçbiri	2	isim	sevecen	2	isim	ağır	1	isim
hisset-	2	fiil	sürekli	2	isim	ağırlık	1	isim
ışık	2	isim	şehir	2	isim	ağlamakl	1	isim
iç	2	isim	şöyle	2	isim	ı		
iç-	2	fiil	tanıdık	2	isim	ağrı-	1	fiil
ileri	2	isim	tanık	2	isim	ahmaklık	1	isim
ince	2	isim	taş	2	isim	aile	1	isim
inceağrı	2	isim	tavır	2	isim	akıl	1	isim
ip	2	isim	ters	2	isim	akide+şe	1	isim
kaç-	2	fiil	titre-	2	fiil	keri		
kahrama	2	isim	toprak	2	isim	aksat-	1	fiil
n			toprak+al	2	isim	alan	1	isim
kalabalık	2	isim	tı			alıntıla-	1	fiil
kanepe	2	isim	tutun-	2	fiil	alt	1	isim
kariş-	2	fiil	ucu	2	isim	altın	1	isim
karşılıklı	2	isim	unut-	2	fiil	an-	1	fiil
kay-	2	fiil	uzak	2	isim	ancak	1	isim
kehribar	2	isim	ürkek	2	isim	anlaşıl-	1	fiil
kır-	2	fiil	vakit	2	isim	apayrı	1	isim
kismet	2	isim	vedalaş-	2	fiil	arkala-	1	fiil
kıvrıl-	2	fiil	vur-	2	fiil	as-	1	fiil
koca	2	isim	yak-	2	fiil	askı	1	isim
koku	2	isim	yakınlık	2	isim	at-	1	fiil
kork-	2	fiil	yalnız	2	isim	aymazlık	1	isim
koyun	2	isim	yap-	2	fiil	aynen	1	isim
mutlaka	2	isim	yarı	2	isim	aynı	1	isim
mutluluk	2	isim	yaslan-	2	fiil	az+sonra	1	isim
nişan	2	isim	yaşlan-	2	fiil	azımsa-	1	fiil

bambaşk	1	isim	cinnet	1	isim	doğur-	1	isim
a			civciv	1	isim	doku-	1	isim
bardak	1	isim	çağ	1	isim	dokunakl	1	isim
basıl-	1	fiil	çağrıl-	1	fiil	ı		
bastır-	1	fiil	çalar+sa	1	isim	dola-	1	isim
bayram	1	isim	at			dolap	1	isim
bebek	1	isim	çatal	1	isim	dolaştır-	1	isim
becerikli	1	isim	çay	1	isim	doldurul-	1	isim
belek	1	isim	çekil-	1	fiil	döndür-	1	isim
belki+de	1	isim	çerçeve	1	isim	dönem	1	isim
bellek	1	isim	çevir-	1	fiil	dönük	1	isim
belli+et-	1	fiil	çevre	1	isim	dönüş-	1	fiil
benze-	1	fiil	çınar	1	isim	dördüz	1	isim
bereket	1	isim	çocukluk	1	isim	durgunlu	1	isim
besbelli	1	isim	çoğal-	1	fiil	k		
beş+vakit	1	isim	çoktan	1	isim	durul-	1	fiil
beşibirye	1	isim	çöz-	1	fiil	duyarlık	1	isim
rde			çözdür-	1	fiil	duygu	1	isim
bıçak	1	isim	dağla-	1	fiil	duyul-	1	fiil
bıçım	1	isim	dal-	1	fiil	düğün	1	isim
bıçimlen-	1	fiil	damla	1	isim	dükkan	1	isim
bilmez	1	isim	dar	1	isim	düşküntü	1	isim
birikim	1	isim	davran-	1	fiil	k		
birisi	1	isim	davranış	1	isim	düşle-	1	fiil
birkaç	1	isim	dayan-	1	fiil	düz-	1	fiil
bitir-	1	fiil	defalarca	1	isim	düzel-	1	fiil
bitki	1	isim	değer	1	isim	edil-	1	fiil
bizzat	1	isim	değerli	1	isim	eğilim	1	isim
boğum	1	isim	değiştir-	1	fiil	eksik	1	isim
boş	1	isim	delikanlı	1	isim	eksik+et	1	isim
boy	1	isim	demek+k	1	isim	me-		
boz-	1	fiil	i			elde	1	isim
bölüm	1	isim	denil-	1	isim	em-	1	isim
böyle	1	isim	denli	1	isim	emsal	1	isim
bu+kadar	1	isim	derin	1	isim	er-	1	fiil
bugün	1	isim	devam	1	isim	erken	1	isim
buğulan-	1	fiil	dış+kapı	1	isim	ermiş	1	isim
bulun-	1	isim	dışarı	1	isim	ertesi	1	isim
bunalım	1	isim	dışında	1	isim	etkilen-	1	fiil
bura	1	isim	dikkatli	1	isim	etkinlik	1	isim
buruk	1	isim	dilek	1	isim	etraf	1	isim
buruş-	1	fiil	dingin	1	isim	evlen-	1	fiil
bükül-	1	fiil	dip	1	isim	ezber	1	isim
büyüt-	1	fiil	diş	1	isim	ezil-	1	fiil
canlı	1	isim	diz	1	isim	fazla	1	isim
cenk	1	isim	doğal	1	isim	fırsat	1	isim
cevapsız	1	isim	DOĞRU	1	isim	film	1	isim

galiba	1	isim	heves	1	isim	kararlılık	1	isim
geçen	1	isim	hırçınlık	1	isim	kardeş	1	isim
geçiş	1	isim	hiç+kims	1	isim	karyola	1	isim
gençlik	1	isim	e			kat	1	isim
gergin	1	isim	hile	1	isim	kavur-	1	fiil
gerginlik	1	isim	hüzünlen	1	isim	kaybet-	1	isim
geri+alm	1	isim	-			kaydettir-	1	isim
ak			ısıt-	1	fiil	kaygısızc	1	isim
gırtlak	1	isim	ışılıtlı	1	isim	a		
gider-	1	fiil	ibadet	1	isim	kaygısızlı	1	isim
gittikçe	1	isim	içeri	1	isim	k		
giyil-	1	fiil	içlen-	1	fiil	kesil-	1	fiil
gizemli	1	isim	iddia	1	isim	kesintisiz	1	isim
gizle-	1	fiil	iğne	1	isim	kıpırdan-	1	fiil
gönder-	1	fiil	ihmal	1	isim	kırdırt-	1	fiil
görül-	1	fiil	ihimam	1	isim	kırıl-	1	fiil
görümce	1	isim	ihtirassız	1	isim	kırış-	1	fiil
görünürd	1	isim	ihtiyaç	1	isim	kıskıvrak	1	isim
e			ilerle-	1	fiil	kıyı	1	isim
görüş-	1	fiil	ilgilen-	1	fiil	kıymık	1	isim
götür-	1	fiil	iliş-	1	fiil	kızlık	1	isim
güleç	1	isim	ilişki	1	isim	kişi	1	isim
güleryüz	1	isim	ilişkin	1	isim	kişilik	1	isim
günboyu	1	isim	ilk+önce	1	isim	kok-	1	fiil
güneş	1	isim	imren-	1	fiil	kol	1	isim
güzel	1	isim	in-	1	fiil	kolye	1	isim
güzelleş-	1	fiil	inan-	1	fiil	kondur-	1	fiil
haber	1	isim	inandır-	1	fiil	konmak	1	isim
hafifçe	1	isim	inatlaş-	1	fiil	konu	1	isim
hafta	1	isim	incit-	1	fiil	konul-	1	fiil
haklı	1	isim	ipince	1	isim	konum	1	isim
haliyle	1	isim	ipucu	1	isim	korunak	1	isim
hamarat	1	isim	irkil-	1	fiil	koskoca	1	isim
hamile	1	isim	istek	1	isim	koş-	1	fiil
hangi	1	isim	işçimen	1	isim	kovala-	1	fiil
hangisi	1	isim	itibaren	1	isim	koydur-	1	fiil
hanım	1	isim	itiş+kakış	1	isim	kök	1	isim
hasta	1	isim	iyi	1	isim	köy	1	isim
hastalan-	1	fiil	izle-	1	fiil	kristal	1	isim
hata	1	isim	kaçın-	1	fiil	kucak	1	isim
hatırlat-	1	fiil	kaçış	1	isim	kul	1	isim
hem+de	1	isim	kahve	1	isim	kulak	1	isim
henüz	1	isim	kaldır-	1	fiil	kullan-	1	fiil
her+bir	1	isim	kana-	1	isim	kullanıl-	1	fiil
her+gün	1	isim	kanat	1	isim	kundak	1	isim
her+zam	1	isim	kanıtla-	1	isim	kur-	1	fiil
an			kar	1	isim	kuru	1	isim

küçük	1	isim	okşa-	1	fiil	sarıl-	1	fiil
küçümse	1	fiil	ona	1	isim	sark-	1	fiil
-			ondan	1	isim	sars-	1	fiil
küsüşme	1	isim	ortalık	1	isim	sarsıl-	1	fiil
laf	1	isim	oya	1	isim	savruk	1	isim
lise	1	isim	oyna-	1	fiil	say-	1	fiil
mahalle	1	isim	oyun	1	isim	saydır-	1	fiil
mahcup	1	isim	ölüm	1	isim	saygınlık	1	isim
mahremi	1	isim	önemse-	1	fiil	seğri-	1	isim
yet			öp-	1	fiil	sehpa	1	isim
mahviyet	1	isim	örnek	1	isim	ser-	1	fiil
mal	1	isim	örselen-	1	fiil	seril-	1	isim
masa	1	isim	ört-	1	fiil	sevdir-	1	fiil
mazlumi	1	isim	öte	1	isim	sığın-	1	fiil
yet			övün-	1	isim	sık+sık	1	isim
meğerse	1	isim	öyle	1	isim	sıkıntı	1	isim
memnun	1	isim	öz	1	isim	sımsıcak	1	isim
merhem	1	isim	özdeş	1	isim	sınır	1	isim
mesafe	1	isim	özenle	1	isim	sıra	1	isim
metal	1	isim	parça	1	isim	sırma	1	isim
mevlit	1	isim	parçalan-	1	fiil	sızı	1	isim
misafir	1	isim	paslan-	1	fiil	sille	1	isim
mucize	1	isim	pek	1	isim	sirayet	1	isim
mukadde	1	isim	pervane	1	isim	sitem	1	isim
s			psikoloji	1	isim	soğuk	1	isim
mum	1	isim	psikolojik	1	isim	sokak	1	isim
muska	1	isim	pul	1	isim	sol	1	isim
muşamb	1	isim	rahat	1	isim	sor-	1	fiil
a			rahatlat-	1	fiil	isim	1	isim
mutena	1	isim	ramazan	1	isim	su+dama	1	isim
mücadel	1	isim	razılık	1	isim	rı		
e			resim	1	isim	suyolu	1	isim
müstehzi	1	isim	roman	1	isim	sür-	1	fiil
müşfik	1	isim	saat	1	isim	süre	1	isim
naftalin	1	isim	sabah+n	1	isim	sürül-	1	fiil
nakış	1	isim	amazı			süsle-	1	isim
namaz	1	isim	sabır	1	isim	süz-	1	fiil
ne+deme	1	isim	sabitleş-	1	fiil	süzgeç	1	isim
k			sabret-	1	fiil	süzgün	1	isim
nere	1	isim	saf	1	isim	şıkırtı	1	isim
neredeys	1	isim	sağanak	1	isim	şikayet	1	isim
e			sağlık	1	isim	şimdi	1	isim
neresi	1	isim	sahiplen-	1	fiil	şu	1	isim
ney	1	isim	sahur	1	isim	takılı	1	isim
nezdinde	1	isim	sanki	1	isim	takım	1	isim
nüfus	1	isim	sarı	1	isim	tamamla	1	fiil
ok	1	isim						

tane	1	isim	ret-	1	isim	yerleş-	1	fiil
tanı-	1	fiil	rper-	1	isim	yerleştir-	1	fiil
taraf	1	isim	şengeçli	1	isim	yeşil	1	isim
taşı-	1	fiil	k			yet-	1	fiil
tattır-	1	fiil	üzerinde	1	isim	yıkık	1	isim
tavuk	1	isim	özgün	1	isim	yırt-	1	fiil
tek	1	isim	zl-	1	fiil	yoğurma	1	isim
tekrar+et	1	isim	vakarlı	1	isim	yol+açık+	1	isim
-			vazgeç-	1	isim	olsun		
temiz	1	isim	ya	1	isim	yor-	1	fiil
tepe	1	isim	yakınlaş-	1	fiil	yorgun	1	isim
teslimiye	1	isim	yalın	1	isim	yorumlat	1	fiil
t			yalnızlaş-	1	fiil	-		
tezcanlı	1	isim	yamama	1	isim	ynelt-	1	isim
tırnak	1	isim	yani	1	isim	yumak	1	isim
titrek	1	isim	yankılan-	1	fiil	yumuşak	1	isim
titreşim	1	isim	yanlışlık	1	isim	yutkun-	1	fiil
topuk	1	isim	yapabil-	1	isim	yükselt-	1	fiil
tutunuş	1	isim	yara-	1	fiil	yksn-	1	fiil
tlbent	1	isim	yargı	1	isim	yürek	1	isim
tür	1	isim	yarın	1	isim	yr-	1	fiil
uç	1	isim	yarış-	1	fiil	yüzünde	1	isim
uç-	1	fiil	yaşam	1	isim	n		
uğra-	1	fiil	yaşan-	1	fiil	zaten	1	isim
ulaş-	1	fiil	yatak	1	isim	zayıf	1	isim
ulu	1	isim	yatıştır-	1	isim	zevk	1	isim
utan-	1	isim	yay-	1	fiil	zor	1	isim
uyan-	1	isim	yayan	1	isim	zorunlulu	1	isim
uyu-	1	isim	yemişlik	1	isim	k		
uzaklaş-	1	fiil	yenil-	1	fiil			
Üç+beş	1	isim	yerinde	1	isim			

Ek 2. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan İsimler

ben	75	isim	var	12	isim
ve	67	isim	yaşa-	12	fiil
ol-	63	fiil	yer	12	isim
bir	59	isim	kalp	11	isim
da	49	isim	yakın	11	isim
o	48	isim	zaman	11	isim
için	34	isim	ad	10	isim
bu	33	isim	en	10	isim
çok	23	isim	eşya	10	isim
gör-	22	fiil	gün	10	isim
bil-	21	fiil	iş	10	isim
gibi	21	isim	nasıl	10	isim
şey	20	isim	sandık	10	isim
her	19	isim	yani	10	isim
ne	18	isim	yüz	10	isim
al-	17	fiil	anla-	9	fiil
de-	17	fiil	anlat-	9	fiil
ev	17	isim	bak-	9	fiil
ama	16	isim	bütün	9	isim
insan	16	isim	dur-	9	fiil
söyle-	16	fiil	düş-	9	fiil
çocuk	15	isim	göz	9	isim
daha	15	isim	ile	9	isim
et-	15	fiil	kal-	9	fiil
el	14	isim	oda	9	isim
hayat	14	isim	paket	9	isim
karşı	14	isim	büyük	8	isim
kendi	14	isim	genç	8	isim
ver-	14	fiil	hep	8	isim
gel-	13	fiil	yap-	8	fiil
kadar	13	isim	bırak-	7	fiil
sonra	13	isim	bile	7	isim
bul-	12	fiil	etkile-	7	fiil
düşün-	12	isim	herkes	7	isim
git-	12	fiil	hiç	7	isim
iste-	12	fiil	mi	7	isim
koy-	12	fiil	sev-	7	fiil

tut-	7	fiil
yan	7	isim
anı	6	isim
arka	6	isim
çık-	6	fiil
fark	6	isim
gerek-	6	fiil
hepsi	6	isim
kadın	6	isim
konuş-	6	fiil
namaz	6	isim
neden	6	isim
olay	6	isim
saygı	6	isim
sevgi	6	isim
son	6	isim
şekil	6	isim
tam	6	isim
yıl	6	isim
yüzük	6	isim
acı	5	isim
birbiri	5	isim
çıkar-	5	fiil
davran-	5	isim
diye	5	isim
dön-	5	isim
geç-	5	isim
göster-	5	fiil
güzel	5	isim
hemen	5	isim
iç	5	isim
isim	5	isim
kız	5	isim
ki	5	isim
kork-	5	fiil
önce	5	isim
sakla-	5	fiil
salon	5	isim
söz	5	isim
su	5	isim
tespih	5	isim
üzül-	5	fiil
vakit	5	isim

yalnızca	5	isim
yanak	5	isim
yara	5	isim
yok	5	isim
ara-	4	isim
ayak	4	isim
başla-	4	fiil
belki	4	isim
biraz	4	isim
çalış-	4	fiil
çeyiz	4	isim
doğ-	4	isim
dokun-	4	fiil
dua	4	isim
duy-	4	fiil
getir-	4	isim
gir-	4	fiil
gül-	4	fiil
hiçbir	4	isim
hikâye	4	isim
içinde	4	isim
ilk	4	isim
kalk-	4	fiil
koru-	4	fiil
oku-	4	fiil
orta	4	isim
öl-	4	fiil
parmak	4	isim
sakinleş-	4	fiil
ses	4	isim
uzat-	4	fiil
var-	4	fiil
yalnız	4	isim
yan-	4	fiil
yaş	4	isim
yaşlı	4	isim
yol	4	isim
aç-	3	fiil
alt	3	isim
artık	3	isim
az	3	isim
bağ	3	isim
baş	3	isim

başka	3	isim
bekle-	3	fiil
belli	3	isim
benze-	3	fiil
beri	3	isim
bez	3	isim
boşal-	3	fiil
cümle	3	isim
çünkü	3	isim
değil	3	isim
dinle-	3	fiil
dudak	3	isim
durum	3	isim
dünya	3	isim
eksik	3	isim
eski	3	isim
evlen-	3	fiil
geçen	3	isim
geri	3	isim
güçlü	3	isim
güvenli	3	isim
hangi	3	isim
hasret	3	isim
her+şey	3	isim
hisset-	3	isim
ihtiyaç	3	isim
iki	3	isim
ilgilen-	3	fiil
ince	3	isim
işte	3	isim
iyi	3	isim
kanepe	3	isim
kapı	3	isim
kez	3	isim
kıl-	3	fiil
kır-	3	fiil
kitap	3	isim
manevi	3	isim
oysa	3	isim
sabah	3	isim
san-	3	fiil
seccade	3	isim
taş	3	isim

üst	3	isim
yakınlaş-	3	fiil
yat-	3	fiil
açık	2	isim
adım	2	isim
ağla-	2	fiil
akşam	2	isim
anlaşıl-	2	fiil
as-	2	fiil
asker	2	isim
avuç	2	isim
aynı	2	isim
bağla-	2	fiil
bağlan-	2	fiil
bağlılık	2	isim
bas-	2	fiil
basit	2	isim
bat-	2	fiil
bir+şey	2	isim
birçok	2	isim
bit-	2	fiil
boşluk	2	isim
boz-	2	fiil
cam	2	isim
cevap	2	isim
çek-	2	fiil
çift	2	isim
değ-	2	fiil
deri	2	isim
diğer	2	isim
dik	2	isim
dikkat	2	isim
dol-	2	fiil
duygu	2	isim
elbette	2	isim
elbise	2	isim
farklı	2	isim
fotoğraf	2	isim
gece	2	isim
geç	2	isim
gerçek	2	isim
giy-	2	fiil
gözyaşı	2	isim

gurur	2	isim
gölümse-	2	fiil
gölümseme	2	isim
güneş	2	isim
güven-	2	fiil
hafifçe	2	isim
haklı	2	isim
hala	2	isim
hatırla-	2	fiil
hediye	2	isim
hem	2	isim
hiçbiri	2	isim
huzur	2	isim
ışık	2	isim
iç-	2	isim
ilaç	2	isim
ip	2	isim
iyilik	2	isim
kaç-	2	fiil
kapan-	2	fiil
karşılık	2	isim
kavga	2	isim
kazan-	2	fiil
kırıl-	2	isim
kişi	2	isim
kocaman	2	isim
koku	2	isim
kolye	2	isim
köşe	2	isim
kötü	2	isim
kullan-	2	fiil
küçük	2	isim
küçümse-	2	fiil
mesafe	2	isim
misafir	2	isim
nerede	2	isim
nereye	2	isim
otur-	2	fiil
oyna-	2	fiil
öğren-	2	fiil
ön	2	isim
örtü	2	isim
öykü	2	isim

özel	2	isim
pencere	2	isim
rağmen	2	isim
rüya	2	isim
saat	2	isim
sabır	2	isim
saç	2	isim
sağlık	2	isim
sahip	2	isim
salla-	2	fiil
saygılı	2	isim
sıkıntı	2	isim
sürekli	2	isim
şehir	2	isim
tane	2	isim
tanıdık	2	isim
tartış-	2	fiil
tek	2	isim
titre-	2	fiil
topla-	2	fiil
toprak	2	isim
tüm	2	isim
ucu	2	isim
unut-	2	fiil
uzak	2	isim
üzeri	2	isim
yakınlık	2	isim
yanıl-	2	fiil
yapabil-	2	fiil
yaşlan-	2	fiil
yetiş-	2	fiil
yık-	2	isim
zorluk	2	isim
abdest	1	isim
acı-	1	fiil
acıt-	1	fiil
açıl-	1	fiil
açtır-	1	fiil
adeta	1	isim
ağaç	1	isim
ağır	1	isim
ağız	1	isim
ağrı-	1	fiil

aile	1	isim
akılsızlık	1	isim
aksat-	1	fiil
altın	1	isim
an	1	isim
ancak	1	isim
anlatıl-	1	fiil
ara	1	isim
art-	1	fiil
askı	1	isim
aş-	1	isim
at-	1	isim
aynen	1	isim
ayrıl-	1	fiil
ayrıntı	1	isim
bağlı	1	isim
bakış-	1	fiil
bambaşka	1	isim
bardak	1	isim
bayram	1	isim
bebek	1	isim
becerikli	1	isim
beklenti	1	isim
belirgin	1	isim
bereket	1	isim
beşik	1	isim
bıçak	1	isim
biçim	1	isim
bir+kere	1	isim
biri	1	isim
birlik	1	isim
birlikte	1	isim
bitki	1	isim
boş	1	isim
boy	1	isim
boyun	1	isim
bozul-	1	fiil
böyle	1	isim
bu+kadar	1	isim
bugün	1	isim
bulun-	1	fiil
bunal-	1	fiil
bunca	1	isim

buruş-	1	fiil
büyüt-	1	fiil
civciv	1	isim
çağrı	1	isim
çal-	1	fiil
çarpış-	1	fiil
çerçeve	1	isim
çevre	1	isim
çınar	1	isim
çoğal-	1	isim
damla	1	isim
değer	1	isim
değerli	1	isim
değiştir-	1	fiil
delir-	1	fiil
deneme	1	isim
deneyim	1	isim
deniz	1	isim
derece	1	isim
dertli	1	isim
destekle-	1	fiil
dış	1	isim
dışında	1	isim
dikkatli	1	isim
dil	1	isim
dilek	1	isim
diz	1	isim
doğru	1	isim
doğum	1	isim
dolap	1	isim
dolaş-	1	fiil
doldur-	1	fiil
dönem	1	isim
dönüş-	1	isim
duruş	1	isim
duvar	1	isim
düğün	1	isim
dükkan	1	isim
düzel-	1	fiil
düzeltil-	1	fiil
düzenli	1	isim
eğil-	1	fiil
endişeli	1	isim

enerjik	1	isim
erkek	1	isim
erken	1	isim
ertesi	1	isim
eşit	1	isim
et	1	isim
etraf	1	isim
ezber	1	isim
fazla	1	isim
film	1	isim
galiba	1	isim
gel	1	isim
gençlik	1	isim
gerginlik	1	isim
git	1	isim
giysi	1	isim
gizle-	1	fiil
gizli	1	isim
göm-	1	isim
gönder-	1	isim
gönül	1	isim
görün-	1	fiil
görüş-	1	isim
güç	1	isim
güzelleş-	1	fiil
haber	1	isim
habersiz	1	isim
hafıza	1	isim
hafta	1	isim
hamile	1	isim
hareket	1	isim
hasta	1	isim
hastalan-	1	isim
hata	1	isim
hatırlat-	1	fiil
hayır	1	isim
hayran	1	isim
heyecanlan-	1	fiil
hissettir-	1	fiil
huzurlu	1	isim
ısıt-	1	fiil
ibadet	1	isim
içeri	1	isim

ileri	1	isim
ilerle-	1	fiil
ilgi	1	isim
ilişki	1	isim
ilk+önce	1	isim
inan-	1	fiil
inandır-	1	fiil
inatlaş-	1	fiil
incel-	1	fiil
incele-	1	fiil
irkil-	1	fiil
istek	1	isim
iyice	1	isim
izle-	1	fiil
kahve	1	isim
kaldır-	1	fiil
kana-	1	fiil
kanat	1	isim
kanıtla-	1	isim
karış-	1	fiil
karşıla-	1	isim
karşılaş-	1	fiil
karşılaşma	1	isim
kaybet-	1	fiil
kaybol-	1	fiil
kaydettir-	1	fiil
kaygısız	1	isim
kayıp	1	isim
kelime	1	isim
kırık	1	isim
kısa	1	isim
kısım	1	isim
kısmet	1	isim
kızır-	1	fiil
kim	1	isim
kimse	1	isim
koca	1	isim
kok-	1	fiil
koş-	1	fiil
koydur-	1	fiil
kök	1	isim
köy	1	isim
kucak	1	isim

kulak	1	isim
kutu	1	isim
laf	1	isim
lise	1	isim
mahalle	1	isim
mahcup	1	isim
mal	1	isim
masa	1	isim
meğerse	1	isim
memnun	1	isim
mucize	1	isim
mutlaka	1	isim
mutlu	1	isim
mutluluk	1	isim
namaz+kıl-	1	isim
neler	1	isim
neresi	1	isim
nişan	1	isim
normal	1	isim
ok	1	isim
okşa-	1	isim
olacak	1	isim
omuz	1	isim
onca	1	isim
oya	1	isim
oynat-	1	isim
oyun	1	isim
öldür-	1	fiil
öp-	1	fiil
örnek	1	isim
ört-	1	fiil
öte	1	isim
öv-	1	fiil
öyle	1	isim
özle-	1	fiil
özlem	1	isim
paslanmaz	1	isim
pek	1	isim
psikolojik	1	isim
rahat	1	isim
rahatça	1	isim
rahatla-	1	fiil
roman	1	isim

sabit	1	isim
sabret-	1	fiil
sadakat	1	isim
saf	1	isim
sağ	1	isim
sağla-	1	fiil
sahur	1	isim
sakin	1	isim
sanki	1	isim
sar-	1	fiil
sarsıl-	1	fiil
savaş-	1	fiil
say-	1	fiil
saydır-	1	fiil
sebep	1	isim
sebeplen-	1	fiil
ser-	1	fiil
sert	1	isim
sessiz	1	isim
sevdir-	1	fiil
sevimli	1	isim
sınır	1	isim
sıra	1	isim
sinirli	1	isim
sitem	1	isim
sokak	1	isim
sonunda	1	isim
sor-	1	fiil
soru	1	isim
isim	1	isim
surat	1	isim
sürül-	1	fiil
süsle-	1	fiil
şahit	1	isim
şeker	1	isim
şikayet	1	isim
şimdi	1	isim
şiş-	1	fiil
şöyle	1	isim
tahmin	1	isim
tamam	1	isim
tanı-	1	fiil
tanımla-	1	fiil

taraf	1	isim
taşı-	1	isim
taşın-	1	fiil
tavır	1	isim
tavuk	1	isim
tebessüm	1	isim
tekrar	1	isim
temiz	1	isim
ters	1	isim
titrek	1	isim
titreşim	1	isim
top	1	isim
uç	1	isim
uğraş-	1	fiil
ulaş-	1	fiil
um-	1	fiil
unut	1	isim
utan-	1	fiil
uy-	1	fiil
uyan-	1	fiil
uyar-	1	fiil
uyku	1	isim
uyu-	1	fiil
uyumlu	1	isim
uyut-	1	fiil
uzaklaş-	1	fiil
üstüne	1	isim
üşen-	1	fiil
üzerine	1	isim
üzgün	1	isim
vazgeç-	1	isim
veda	1	isim
vedalaş-	1	fiil
veya	1	isim
yağ-	1	isim
yağmur	1	isim

yakıştır-	1	fiil
yaklaş-	1	fiil
yanında	1	isim
yankılan-	1	isim
yanlış	1	isim
yara-	1	fiil
yardım	1	isim
yarı	1	isim
yarım	1	isim
yarın	1	isim
yariş-	1	fiil
yaslan-	1	fiil
yaşan-	1	fiil
yaşasın	1	isim
yaşat-	1	fiil
yatak	1	isim
yaz-	1	fiil
yeni	1	isim
yenil-	1	fiil
yerleştir-	1	fiil
yet-	1	fiil
yıkıl-	1	fiil
yoksa	1	isim
yorgun	1	isim
yorumla-	1	fiil
yorumlat-	1	fiil
yön	1	isim
yutkun-	1	fiil
yükselt-	1	fiil
zaten	1	isim
zayıf	1	isim
zevksiz	1	isim
zor	1	isim
zorla-	1	fiil
zorunluluk	1	isim

Ek 3. Uzman Görüşü Formu

“TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENENLER İÇİN METİN DEĞİŞTİRİMİ: “GÜLŞEFDLİ YEMENİ” HİKÂYESİ ÖRNEĞİ İSİMLİ YÜKSEK LİSANS TEZİNDE YAPILAN METİN DEĞİŞTİRİMİNİN B1 DÜZEYİNE GÖRE DİL YETERLİLİĞİNE İLİŞKİN UZMAN GÖRÜŞÜ FORMU

Bu form Yabancılara Türkçe öğretiminde bütünsel beceri olarak okuma becerisine katkı sağlamak amacıyla dil kazanımını destekleyici materyal sunmaktır. B1 seviyesi öğrencilerine uygun hale getirilen özgün metin, siz değerli uzmanlarımızın değerlendirmesine sunulmuştur. Değerlendirme kapsamında; sadeleştirme yöntemlerinin doğruluğu, metin kullanımı hedef dil kazanımına uygun olması, beklenen seviyeye uygunluk, ders süresi açısından uygulanabilirliği gibi görüşlerinizi bildirmek amacıyla bir saatinizi ayırmanız yeterlidir. Form sonucundan elde edilen bilgiler, yüksek lisans tezini için kullanılacaktır.

Katılım sağladığınız için teşekkür ederim.

Esma Nur Durgut Koyuncu

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Yabancılara Türkçe Öğretimi Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖĞRENİM DURUMUNUZ

Lisans:

Yüksek Lisans:

Doktora:

Eğitim-öğretim yılı sonunda, B1 seviyesi kaç sınıfa öğretici olarak gireceksiniz?

.....

Aldığınız Eğitim süresince aşağıda belirtilen alanlar konusunda ne kadar çalıştınız?

Alanlar	Hiç	Genel bilgi düzeyinde	Yoğun olarak
Dil bilgisi			
Dil bilimi			
Dil edinimi			
Türk Edebiyatı			
Türk Dili			
İkinci Dil öğretimi			

Hikâyenin B1 seviyesine sadeleştirme işlemi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrencileri İçin Türkçe ders kitabı A1- A2 ve B1 dil bilgisi yapıları temel alınmıştır.

Değiştirilmiş metin içerisinde geçen deyim, atasözü veya anlaşılması zor kelimeler için Türk Dil Kurumunun sözlüğünden yararlanılarak, isimce hazırlanmıştır.

Metin değiştiriminin B1 seviyesine uygunluğunu değerlendirmeniz için aşağıda metin içerisinde geçen 5 cümle verilmiştir. B1 seviyesine uygun olarak değiştirilen cümleler uygunsa “uygun” değilse “uygun değil” şeklinde değerlendiriniz. Katkı sunmak istediğiniz görüşleriniz varsa aşağıda bildiriniz.

“Gülşefdeli Yemeni” hikâyesinin, B1 düzeyi için değiştirilmiş hâlinin tamamını okuduktan sonra hikâyeyi, tabloda belirtilen ölçütler çerçevesinde değerlendirerek

1. “kesinlikle yetersiz”,
2. “yeterli değil”,
3. “kısmen yeterli”,
4. “yeterli”,
5. “tamamen yeterli” olmak üzere puanlayınız.

GÜLŞEFDLİ YEMENİ

Puan		1	2	3	4	5
		Kesinlikle yetersiz	Yeterli değil	Kısmen yeterli	Yeterli	Tamamen yeterli
Ölçütler	Dilsel Ölçütler	Sözdizimsel uygunluk				
		Biçimbilimsel uygunluk				
		Sözlüksel uygunluk (söz varlığı)				
	Metne ilişkin Ölçütler	Bağdaşıklık (gönderim ve gösterim ilişkiler)				
		Tutarlılık metnin anlamsal / mantıksal bütünlüğü				
		Konu				
		Akıcılık				

Ekleme istediğiniz öneriler var mı?

İsimlerle ilgili öneriler:

.....

Sözlükçeyle ilgili öneriler:

.....

Kullanılan dil bilgisi yapılarıyla ilgili öneriler:

.....

Ek 4. Okuma-Anlama Testi

“Gölşefdeli Yemeni” Hikâyesinin Okuma-Anlama Testi

OKUMA-ANLAMA SORULARI

A. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. (20 Puan)

1. Yunus ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a) Yunus’un hiç kardeşi yoktur.
- b) Yunus’un nişanlısı iyi bir insandır.
- c) Yunus nişanlısından ayrılmıştır.

2. Yunus ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Halayı kimse sevmiyordur.
- b) Yunus ve kardeşleri haladan her şeyi öğrenmiştir.
- c) Yunus ve kardeşlerini hala büyötmüştür.

3. Metin ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a) Yunus’un adını halası koymuştur.
- b) Yunus’un adını dedesi koymuştur.
- c) Yunus’un adını babası koymuştur.

4. Metin ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Hala nişanlısını bir kez suyolunda görmüştür.
- b) Halanın nişanlısı askerde ölmüştür.
- c) Hala nişanlısını hiç görmemiştir.

B. Aşağıda metin ile ilgili olarak verilen cümleler Doğru ise “D” Yanlış ise “Y” yazınız. (30 Puan)

- Büyükler, çocuklardan bir şey istediğinde yerinden ilk kalkan hala olurdu. ()
- Yunuslar dört kardeştir. ()
- Hala çocuklarla ilgilenmezdi. ()
- Bütün çocukların adlarını hala koymuştur. ()
- Hala yolda kendi nişanlısı ile hiç karşılaşmadı. ()
- Halanın nişanlısı askerde veremden ölmüştür. ()

C. Aşağıda metinde **geçen ifadelere D, geçmeyen ifadelere Y** yazınız. (30

Puan)

1. Yunus'un dedesi ölmemiştir. ()
2. Yunus köyde doğmuştur. ()
3. Halaya herkes halakız derdi. ()
4. Hala hep güzel davranışlarda bulunurdu. ()
5. Hala giysilerini hiç yerden kaldırmazdı. ()
6. Yunus ve kardeşleri halanın çeyiz kutusunu çok severdi. ()

D. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım. (20 Puan)

Yunus, nişanlısından neden ayrıldı?

Yunus ve ailesi hangi konularda başarılılar?

Sizce Yunus halasını neden çok seviyor?

Sizce bu hikâyede Hala nasıl bir insan?

Ek 5. Öğrenen Görüşü Formu

“TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENENLER İÇİN METİN DEĞİŞTİRİMİ: “GÜLŞEFDLİ YEMENİ” HİKÂYESİ ÖRNEĞİ İSİMLİ YÜKSEK LİSANS TEZİNDE YAPILAN METİN DEĞİŞTİRİMİNİN B1 DÜZEYİNE GÖRE DİL YETERLİLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Sevgili öğrenciler,

Hüseyin Su'nun “Gülşefdeli Yemeni” hikâyesinin sadeleştirilmiş şekliyle okudunuz. Aşağıdaki ölçütlere göre metni değerlendiriniz. Verdiğiniz cevaplar doğrultusunda elde edilen veriler yapmakta olduğum yüksek lisans tezim için kullanılacaktır.

Katılımınız için teşekkür ederim.

Esmâ Nur Durgut Koyuncu

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Yabancılar Türkçe Öğretimi Yüksek Lisans Öğrencisi

Bu metin sizin dil seviyenize uygun mudur? Aşağıda belirtilen başlıklara göre değerlendiriniz?

Alanlar	Uygun	Uygun Değil	Öneri
Kelimeler			
Cümleler			
Dil bilgisi kuralları			
Sözlükçe			

Ek 6. Uygulama ve Uzman Görüşü Alma İzni

İLGİLİ MAKAMA

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yabancılar Türkçe Öğretimi Programı yüksek lisans öğrencisi Esmâ Nur Durgut'un "Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğreneneler İçin Metin Değiştirimi: "Gülşefdeli Yemeni" Hikayesi Örneği" başlıklı tez çalışması kapsamında 25/05/2024- 28/05/2024 tarihleri arasında Merkezimizde uygulama yapması uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini saygılarımla arz/rica ederim.

Dr. Öğr. Üyesi Merve SUROĞLU SOFU

İLGİLİ MAKAMA

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yabancılara Türkçe Öğretimi Programı yüksek lisans öğrencisi Esmâ Nur Durgut'un "Türçeyi Yabancı Dil Olarak Öğreneneler İçin Metin Değıştirmesi: "Gölşefdeli Yemeni" Hikayesi Örneği" başlıklı tez çalışması kapsamında 25/05/2024-28/05/2024 tarihleri arasında Merkezimizde uygulama yapması uygun görölmüşür.

Bilgilerini ve gereğini saygılarımla arz/rica ederim.

Öğr. Gör. Dr. Ayşe ÇİPAN BÜYÜKCAM

Müdür

Ek 7. B1 Dil Bilgisi Konuları

KONU	OKUMA	DİL BİLGİSİ
1 YENİ BİR HAYAT Sayfa 7-26		
A Taşınma	Nasıl Bir Ev Arıyorsunuz?	Zarf-filler (-{y}Aarak, -{y}A -{y}A)
B Hava Bedava Su Bedava	Nereye Gideceğiz?	Şimdiki zamanın hikâyesi
C Yeni Bir Şehirde Hayat	İkinci Vatanım Türkiye	Zarf-fil (-{y}ken)
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Evdeki ilk Günümüz Uyarma Yüzyıl öncesi ile bugünü karşılaştırma	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ Emlak ilan sayfası tasarlama Dünyadan Evler "-ken" Zarf Fili
2 İŞ DÜNYASI Sayfa 27-46		
A İş Hayatı	İş Hayatındaki Roller	İsim-Fil Ekleri (-mAk, -mA)
B Başarı Öyküleri	Yoğurdun Steve Jobs'u	İsim-Fil Eki (-mA + iyelik) / Emir Kipinde Dolaylı Anlatım
C Meslekler	Meslek Seçimi	İsim-Fil Ekleri (-{y}İş)
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	İş Görüşmesi Haber verme Meslekler	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ Kendimiz için en uygun mesleği bulma İlgili Meslekler Fil + mAk ile
3 HER ŞEYİN BAŞI SAĞLIK Sayfa 46-68		
A Can Boğazdan Gelir	Sağlıklı Yaşam Tavsiyeleri	Gereklik Kipi
B Şifa Olsun	Bulaşıcı Hastalıklar ve Korunma Yolları	Gereklik Kipinin Kullanımları
C Ruh Sağlığı	Obsesif Kompulsif Bozukluk Nedir?	Gereklik Kipinin Olumsuz Kullanımları
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Doktorada Rahatlatma Sağlıklı yaşam	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ Sağlık tavsiyeleri Alternatif Tıp Fil + mAk zorunda / mecburiyetinde kalmak
4 EĞİTİM HAYATI Sayfa 69-88		
A Üniversite Hayatı	Okumanın Yaşı Yoktur	Gereklik Kipinin Hikâyesi
B Öğrenme Tarzları	Herkes Aynı Şekilde mi Öğrenir?	Zarf-filler (-mAk için, -ma + iyelik için, -mAk üzere)
C Eğitim Haberleri	Dünyadan Eğitim Haberleri	Zarf-filler (-mAktAnsa, -A rağmen, -ma + iyelik + {n}A rağmen)
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Yabancı Dil Kursu Söz verme Yabancı diller	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ Oyun Çıraklık "Olmak üzere"
5 HAYALLERİMİZ Sayfa 89-108		
A İnsan Hayalleri ile Yaşar	Dilekler	Dilek kipi
B Son Pişmanlık Fayda Etmez	Pişmanlıklarınızdan Kurtulun	Dilek kipinin hikâyesi
C Şikayetlerimiz	Şikayetim Var	Zarf-filler (-İncA, -(I)A/r -mAz)
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Yurt mu, Ev mi? Özür dileme Pişmanlıklarımız	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ Dilek Ağacı Dilekler İse / Bırak ... bile
6 BİR DÜNYA KÜLTÜR Sayfa 109-128		
A Kültürel Farklılıklar	Farklı Kültürlerde Beden Dilleri	Şart kipi
B Hayat Tarzları	Göçebe Yaşam: Yörükler	Şart kipinin hikâyesi
C Festivaller	Bir Dünya Festival	Zarf-filler (-DüİndAn beri, -{y}AIl, -Dİ -{y}AIl)
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Bir Gezinle Söyleşi Ruh halini anlatma Şehirler	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ Oyun Misafir Kültürü Yoksa

DİNLEME	YAZMA	KONUŞMA
Taşınma Telaşu	Evimizin özelliklerini anlatma	Emlakçı müşteri diyalogu oluşturma
Ulaşım	İş bölümü diyalogu yazma	Evde çıkabilecek sorunlar hakkında konuşma
Meryem'den Lisa'ya Tavsiyeler	Ülkesindeki ve şimdiki yaşamını karşılaştırma	Verilen durumlara uygun konuşma
Çalışma Koşulları	İş ilanına başvurmak için e-posta yazma	İş başvurusu diyalogu oluşturma
Sıfırdan Başlamak	Başarı hikâyesi yazma	Hayatımızdaki başarıları anlatma
İşten Çok Sıkıldım	Hayalimizdeki mesleği anlatma	Geleceğin meslekleri hakkında konuşma
Sağlıklı Yaşam İçin Spor	Sağlıklı beslenme	Zayıf olmanın sağlık ile ilgisi
Çok Hastayım	Sayısal veriler ile metin yazma	İlk yardım
Radyo Sağlık	Korkularımız	Tavsiye isteme
Alaylı mısın? Mektepli mi?	Üniversite okumanın avantajları	Eğitim hayatı
Yabancı Dil Öğrenmenin Beş Kolay Yolu	Bilgi almak için e-posta yazma	Kısa bir konuşma yapma
Finlandiya Eğitim Sistemi	Eğitimde okul, aile ve çevrenin önemi	Eğitimde ödev konusu hakkında tartışma
Keşke	Hayallerimizi anlatma	Plan yapma
Keşkeler	Pişmanlıklarımızı anlatma	Hayatımızdaki önemli olaylar
Her Şerde Bir Hayır Vardır	Şikâyet e-postası yazma	Verilen durumlar hakkında konuşma
Batıl İnançlar	Kültürel farklılıklar	Duygularımız
Şehirden Köye, Köyden Şehre	Köy ve şehir hayatı	Hayatımıza yön veren olaylar
Festivale Gitmek İstiyorum	Davet mektubu yazma	Kültür günü etkinliği

Ek 8. Etik Kurul İzni

İvraz Tarih ve Sayısı: 10.06.2024-507

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU KARARI

Karar Tarihi	06/06/2024	Karar Sayısı	36/20
--------------	------------	--------------	-------

KURUL ÜYELERİ

Prof. Dr. Fahmeddin BAŞAR /- Başkan	Prof. Dr. İbrahim KOCABAŞ / Eğitim Fakültesi – Dekan - Üye
Prof. Dr. Erol KILIÇ / Güzel Sanatlar Fakültesi - Dekan - Üye	Prof. Dr. Şaban SAĞLIK / Eğitim Fakültesi - Üye
Prof. Dr. Esra AKGÜL / MYO – Üye	Prof. Dr. Sefa SAYGILI / İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi - Üye
Prof. Dr. Ayşe Pınar VURAL / İnsan ve Toplum Bil. Fak. - Üye	Dr. Öğr. Üyesi Bünyamin GÜRPINAR / Hukuk Müşaviri v. -Raportör

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 06.06.2024 tarihinde saat 14:00'de toplanmış ve aşağıdaki karar alınmıştır.

KARAR

KARAR NO 2024-36/20 Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yabancılar Türkçe Öğretimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Esmâ Nur DURGUT KOYUNCU'nun "Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenler İçin Metin Değiştirimi: "Gülşefdeli Yemeni" Hikayesi Örneği" isimli araştırmasında kullanacağı anket ve ölçeklerinin etik yönden uygunluğuna,

Toplantıya katılan Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu üyelerinin oy birliği ile karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Fahmeddin BAŞAR
Başkan

e-imzalıdır

Prof. Dr. Şaban SAĞLIK
Üye

e-imzalıdır

Prof. Dr. Erol KILIÇ
Üye

Katılmadı

Prof. Dr. Sefa SAYGILI
Üye

e-imzalıdır

Prof. Dr. İbrahim KOCABAŞ
Üye

e-imzalıdır

Prof. Dr. Esra AKGÜL
Üye

Katılmadı

Prof. Dr. Ayşe Pınar VURAL
Üye

Ek 9. Turnitin Orijinallik Raporu

Turnitin Orijinallik Raporu	
İşleme konu: 07-Haz-2024 15:43 +03	
NUMARA: 2397595752	
Kelime Sayısı: 29157	
Gönderildi: 1	
220521011 Esmâ Nur Durgut Esmâ Nur Durgut tarafından	
Benzerlik Endeksi	Kaynağa göre Benzerlik
%20	Internet Sources: %19 Yayınlar: %6 Öğrenci Ödevleri: %5

12% match (23-Kas-2020 tarihli internet) https://www.biyografya.com/biyografi/14235
3% match (08-Kas-2021 tarihli internet) http://acikerisim.fsm.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11352/3943/G%C3%BCdek.pdf?isAllowed=y&sequence=1
1% match (02-May-2024 tarihli internet) https://test-vergleiche.com/tr/k%C4%B1v%C4%B1rma-demir-testi/
1% match (27-Ara-2017 tarihli internet) http://acikerisim.aku.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11630/2812/H%C3%9CMEYRA%20EKMEN%20TEZ.pdf?isAllowed=y&sequence=1
1% match (05-Eyl-2022 tarihli öğrenci ödevleri) Submitted to Canakkale Onsekiz Mart University on 2022-09-05
1% match (05-Ağu-2023 tarihli internet) https://www.teknolojikogretmenler.com/wp-content/uploads/2018/08/ortakullar-icin-kazanim-merkezli-sinav-analiz-programi5.xlsx
1% match (23-Nis-2024 tarihli internet) https://dergipark.org.tr/tr/download/issue-full-file/65484
1% match (01-Eyl-2022 tarihli internet) http://acikerisim.fsm.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11352/3960/Turan.pdf?sequence=1

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENERLER İÇİN METİN DEĞİŞTİRİMİ: "GÜLŞEFDİLİ YEMENİ" HİKAYESİ ÖRNEĞİ YÜKSEK LİSANS TEZİ ESMA NUR DURGUT KOYUNCU İSTANBUL, 2024 FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENERLER İÇİN METİN DEĞİŞTİRİMİ: "GÜLŞEFDİLİ YEMENİ" HİKAYESİ ÖRNEĞİ YÜKSEK LİSANS TEZİ ESMA NUR DURGUT KOYUNCU (220521011) Danışman (Doç. Dr. Gökçen Göçen Özdemirel) İSTANBUL, 2024 KODLU TEZ ONAY SAFYASI KONULACAK ETİK BİLDİRİM Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bağlı olduğum üniversite veya bir başka üniversitedeki başka bir çalışma olarak sunulmadığını beyan ederim. Esmâ Nur Durgut Koyuncu TEŞEKKÜR Tez süresi boyunca desteğini benden esirgemeyen, çalışmamı bitirmemde emeği olan ve hayatımın en zor sınavlarından birini verdiğim bu süreçte beni yüreklendiren tez danışmanım Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN ÖZDEMİREL'e ; bana olan inancını, bilgi ve deneyimini esirgemeyen sevgili arkadaşım Elif AKKAYA'ya araştırma sahamı kolaylaştıran çok değerli Bahar AVCI'ya bana zamanını ayıran, çalışırken beni destekleyen kardeşim Rabia DURGUT'a ve bana her koşulda yardımcı olan sevgili DURGUT ailesine teşekkür ederim. Esmâ Nur Durgut Koyuncu TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENERLER İÇİN METİN DEĞİŞTİRİMİ: "GÜLŞEFDİLİ YEMENİ" HİKAYESİ ÖRNEĞİ Esmâ Nur Durgut Koyuncu ÖZET Tüm canlıların kendi aralarında iletişimi vardır. Bilgi alışverişi bir amaç doğrultusunda gerçekleştirilir. Dil doğuştan gelen beceridir, eğitim ile gelişir ve zenginleşir. Eğitimin bir parçası olan dil, insanları bilgilendirdiği gibi dünyaya karşı farkındalıklarını artırır. Gün geçtikçe artan ihtiyaçlar göz önünde bulundurulduğunda sadece ana dil bilmek yetersizdir. Türkçe öğrenmek için ilgi ve talep çoğalmıştır. Hedef dili öğrenmek için dilin yapısal özelliklerini bilmek yetersizdir. Dile ait